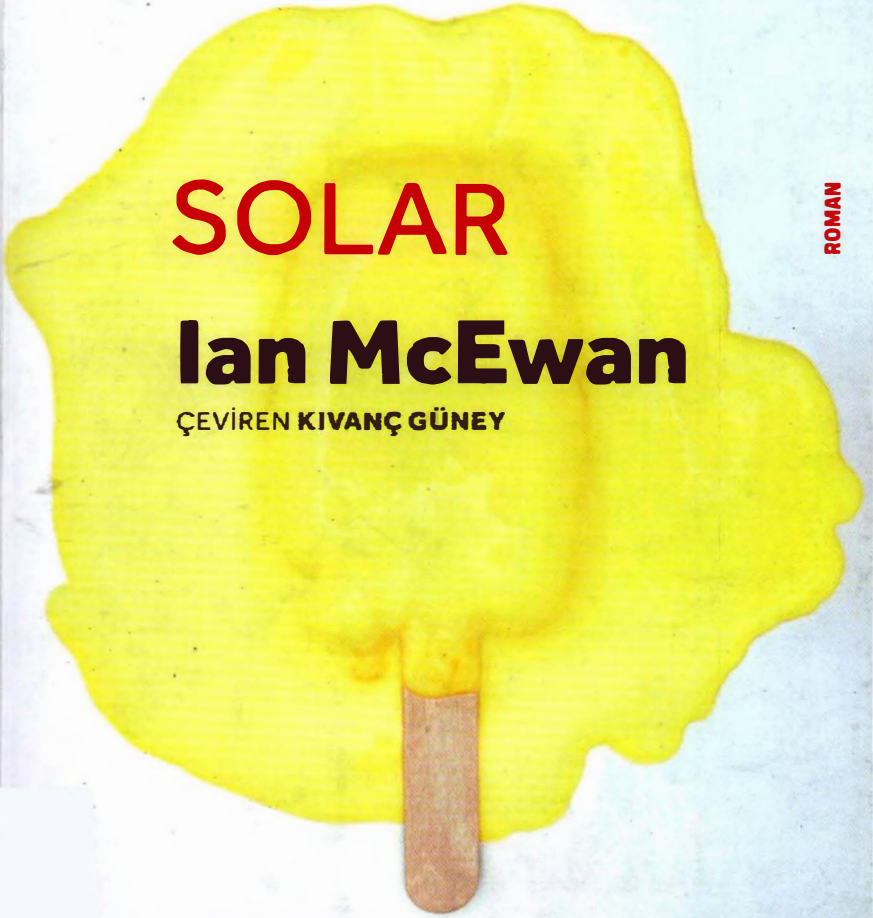
"İNGİLTERE ÇOK SATANLAR LİSTESİ'NDE 1 NUMARA"

SOLAR

Ian McEwan

ÇEVİREN **KIVANÇ GÜNEY**

ROMAN

TURKUVAZ KİTAP

Ian McEwan

1948'de İngiltere'de doğdu. Sussex Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi gördü. East Anglia Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı üzerine yüksek lisansını yaparken romancı Malcolm Bradbury'den yaratıcı yazarlık dersleri aldı.
İlk öykü kitabı *First Love, Last Rites* (1976; *İlk Aşk, Son Törenler*, çev. Ahmet Deniz Özsoylu) ile Somerset Maugham Ödülü'nü kazandı. Üç kere Booker Ödülü'ne aday gösterildi, 1988 yılında *Amsterdam* (1988; *Amsterdam'da Düello*, çev. Ülkem Gürpınar) ile bu ödülü kazandı. 2006'da *Saturday* (2005; *Cumartesi*, çev. İlknur Özdemir) adlı romanıyla James Tait Black Anı Ödülü'nü kazandı. *Sahilde* adlı romanıyla 2008 İngiliz Kitap Ödülleri Yılın En İyi Kitabı ve Yılın En İyi Yazarı ödüllerini aldı. Son olarak 2011 yılında Jerusalem ödülüne layık görüldü.
Diğer eserleri arasında *In Between the Sheets* (1978; *İlişkiler*, çev. Dilek Şendil), *The Cement Garden* (1978; *Beton Bahçe*, çev. Figen Bingül), *The Comfort of Strangers* (1981; *Yabancı Kucak*, çev. Pınar Kür), *The Child in Time* (1987), *Enduring Love* (1997; *Sonsuz Aşk*, çev. Ülkem Gürpınar), *Atonement* (2001; *Kefaret*, çev. Püren Özgören), *For You: A Libretto* (2008) sayılabilir. Yazar Londra'da yaşamaktadır.

Kıvanç Güney

Ankara'da doğdu. TED Ankara Koleji'ni ve Hacettepe İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Çeşitli işlerde çalıştıktan sonra 2002 yılında Irvine Welsh'in *Porno* adlı romanını Türkçeye çevirerek edebiyat çevirisi alanında çalışmaya başladı. Diğer çevirileri arasında yine Irvine Welsh'in *Olağanüstü Üç Kimyasal Romans (Ecstasy)* isimli öykü kitabı, Jonathan Gould'un *Bartimaeus Üçlemesi* isimli çocuk romanları, Hari Kunzru'nun *Gölgenin Gölgesi* adlı romanı, James Baldwin'in *Bundan Sonrası Ateş*'i, Luis Alberto Urrea'nın *Sinekkuşu'nun Kızı*, J.P. DonLeavy'nin *Zencefil Adam*, Uzo Diruma Iweala'nın *Sınırsız Canavarlar*, Jon McGregor'ın *Önemli Şeylerden Kimse Söz Etmezse* ve *Başlamanın Binbir Yolu*, Marshall Sahlins'in *Foucault'yu Beklerken*, Panos Karnezis'in *Doğum Günü Partisi*, Kurt Vonnegut'nun *Ölümlüler Uyurken* ve Joyce Maynard'ın *Çilek Kızlar* adlı romanı sayılabilir. Kıvanç Güney Ankara'da yaşamaktadır.

ÖZGÜN ADI Solar
© Ian McEwan, 2010 / Turkuvaz Kitapçılık Yayıncılık A.Ş. (2010)

Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınevi: Barbaros Bulvarı, No: 153, Cam Han, Kat: 8
34349 Beşiktaş / İstanbul
Tel: 0212 354 30 00 Faks: 0212 288 50 67
www.turkuvazkitap.com.tr
Sertifika: 10706

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Selçuk Güven

EDİTÖR Senem Kale
DÜZELTİ Serra Tüzün
KAPAK Eray Kula
GRAFİK Mahmut Hakan Güngör

1. BASIM Şubat 2012, İstanbul
GENEL YAYIN 352 *EDEBİYAT* 154
ISBN 978-605-4505-22-7
BASKI Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş. 0216 585 90 00
Sertifika: 12815

Turkuvaz Kitap bir TURKUVAZ MEDYA GRUBU kuruluşudur.

Ian McEwan

SOLAR

Roman

Çeviren
Kıvanç Güney

TURKUVAZ
KİTAP

Polly Bide'a
1949-2003

"Dünyanın tükenişini düşünmek ve yeryüzünün ölümlü olduğunu bilmek, Tavşan'a büyük bir haz veriyor, onu zengin ediyordu."

Rabbit is Rich, John Updike

BİRİNCİ BÖLÜM

2000

Bazı güzel kadınlara her nedense çok çekici gelen –hafif itici, genellikle kel, kısa boylu, şişman, zeki– o erkek türündendi. Ya da öyle olduğuna inanıyor, bu şekilde düşünmek de sanki öyle olmasını sağlıyordu. Bazı kadınların kurtarılması gereken bir dâhi olduğuna inanması da işine yarıyordu. Ama şimdiki Michael Beard, hâletiruhiyesi daralmış, anhedonik, sabit fikirli, dertli bir adamdı. Beşinci evliliği parçalanıyor ve nasıl davranacağını, neler olabileceğini, suçu nasıl üstleneceğini bilmesi gerekiyordu. Evlilikler, kendi evlilikleri, bir dalga kıyıdan ayrılırken ötekinin kıyıya vurduğu, gelgitli olaylar olmamış mıydı hep? Ama bu seferki farklıydı. Nasıl davranacağını bilemiyordu, olabilecekleri görmek ona acı veriyordu ve bu kez üstlenebileceği bir suç yoktu, gördüğü kadarıyla. Kaçamak yapan karısıydı ve bunu alenen, onu cezalandırırcasına, hiçbir vicdan azabı duymadan yapıyordu. İçindeki hisler silsilesinde, anbean, yoğun bir utanç ve özlem keşfediyordu. Patrice bir ustayla, kendi ustalarıyla, evlerinde tadilat yapan, mutfaklarını ve banyonun fayanslarını değiştiren, bir çay molasında Michael'a kendi elleriyle yenileyerek Tudorlaştırdığı, Tudor dönemi taklidi evinin fotoğrafını, garaja giden beton döşeli yola dikilmiş Viktoryen tarzda bir lamba direğinin altındaki römorkunda duran botunu ve üzerine kullanımdan kaldırılmış kırmızı bir telefon kulübesi koyacağı boş yeri gösteren o cüsseli adamla görüşüyordu. Boynuzlanmanın ne kadar karmaşık bir şey olduğunu görmek Beard'ı şaşırtmış-

tı. Azap çekmek basit bir iş değildi. Bu yaşta hiç kimse, artık yeni deneyimlere karşı bağışıklık kazanmış olduğunu söyleyemezdi.

Böyle olacağı belliydi. Yaşamına uzaktan da olsa hâlâ ilgi gösteren önceki dört eşi, Maisie, Ruth, Eleanor ve Karen bunu duysa bayram ederdi ve onlara hiç kimsenin söylememesini diliyordu. Altı yıldan uzun süren evliliği yoktu ve şimdiye kadar çocuksuz kalabilmesi bir çeşit başarı sayılırdı. Ne kadar zayıf ve ürkütücü bir baba örneği teşkil ettiğini çabucak anlayan eski eşleri kendilerini korumak adına hemen kaçmışlardı. Mutsuzluğa neden olsa bile, bu durumun hiçbir zaman çok uzun sürmediğini düşünmek hoşuna gidiyordu, eski eşlerinin hepsiyle hâlâ konuşabiliyor olması da az şey değildi.

Ama şimdiki eşiyle öyle değildi. İyi zamanlarında, çifte standartlı erkeksi bir kucaklayışı, tehlikeli öfke nöbetlerini, belki sarhoş olup gecenin bir yarısı arka bahçede esip gürlemeyi ya da Patrice'in arabasını çizmeyi, ondan daha genç bir kadının peşine düşerek ödeşmeyi, evlilik mabedinin Samson misali çöktüğünü hayal ediyordu. Bunların yerine utançtan, bu düzeydeki bir aşağılanmadan felç olmuş durumdaydı. Daha da kötüsü, ona duyduğu sakıncalı özleme kendisi bile şaşıyordu. Patrice'e olan tutkusu bugünlerde ansızın, bir mide krampı gibi geliyordu. Bir yerde tek başına oturup geçmesini beklemek zorunda kalıyordu. Karısının başka erkeklerle birlikte olması fikrinden heyecan duyan bir koca cinsi de vardı herhalde. Bu türden bir adam kendisini bağlatıp ağzını tıkatmayı ve hayat arkadaşı iki metre ötede o işi yaparken yatak odasındaki dolaba kilitlenmeyi kendisi planlayabilirdi. Beard sonunda kendi içinde de cinsel mazoşizme karşı bir eğilim mi keşfetmişti acaba? Şimdiye kadar hiçbir kadın birdenbire ulaşılmaz olan karısı kadar ona çekici görünmemiş ya da gelmemişti. O da eski bir arkadaşını bulmak için hiç gizlemeden Lizbon'a gitmiş ama keyifsiz bir üç gece geçirmişti. Ka-

rısını geri alması gerekiyordu ve bağırıp çağırarak, tehditler savurarak ya da mantığını yitirdiği görkemli anlar yüzünden onu iyice uzaklaştırmak istemiyordu. Yalvarmak da doğasında yoktu. Donakalmıştı, perişandı, başka hiçbir şey düşünemiyordu. Patrice ona o ilk notu bıraktığında *–Bu gece R'de kalıyorum. Öptüm, P.–* adamın beynini kendi İngiliz anahtarıyla dağıtmak için, betonun üstünde kılıflanmış deniz motorunun durduğu, arka bahçesinde minik bir jakuzisi olan, sosyal konuttan bozma o yarı müstakil, Tudor taklidi eve gitmiş miydi? Hayır, paltosunu çıkarmadan oturup beş saat boyunca televizyon seyretmiş, iki şişe şarap içip düşünmemeye çalışmış ve düşünmemeyi başaramamıştı.

Tek yapabileceği de düşünmekti. Öteki eşleri Beard'ın ilişkilerini öğrendiklerinde öfkeden kudurmuş, soğuk bir tavırla ya da gözyaşları içinde, sabahın ilk saatlerine kadar yıkılan güvenleriyle ilgili düşüncelerini uzun uzun ve ısrarcı bir şekilde tekrarlamış, sonundaysa ayrılma talepleriyle birlikte gerisini getirmişlerdi. Ama Patrice, Berlin'deki Humboldt Üniversitesi'nde matematikçi olan Suzanne Reuben'ın yolladığı birkaç elektronik postayı tesadüfen gördüğünde, tuhaf bir şekilde buna memnun olmuştu. Aynı gün öğleden sonra da bütün giysilerini misafirler için ayırdıkları yatak odasına taşımıştı. Bu gerçeği doğrulamak için gardırobun kapılarını kaydırarak açtığında, Michael tam bir şok yaşamıştı. O dizi dizi ipek ve koton elbiselerin bir lüks ve teselli kaynağı olduğunu, Michael'ı memnun etmek için karşısma dizilen Patrice'in farklı versiyonları olduğunu o anda fark etmişti. Artık yoktular. Askılar bile gitmişti. Patrice o gece kendisinin de "özgürleşmeye" niyetli olduğunu açıklarken bütün akşam yemeği boyunca gülümsemiş, bir hafta içinde de ilişkisine başlamıştı. Bir erkek olarak ne yapabilirdi ki? Bir kahvaltı sırasında Patrice'ten özür dilemiş, yaptığı kaçamağın bir anlamı olmadığını söylemiş, bozmayacağına içtenlikle inandığı büyük

yeminler etmişti. Yalvarmaya en çok yaklaştığı anlardı bunlar. Patrice'se ne yaptığının umurunda bile olmadığını söylemişti. Zaten kendisi de aynı şeyi yapıyordu. Sevgilisinin kimliğini de işte o zaman açıkladı, boynuzlu kocadan yirmi santim uzun ve yirmi yaş genç olan, hâlâ Beard'lar için pahlama yapıp duvarları sıvayan mütevazı bir usta olduğu günlerde böbürlenerek anlattığına göre bir tek boyalı basının spor sayfalarını okuyan, o meşum isimli Rodney Tarpin olduğunu söyledi.

Beard'ın üzüntüsünün ilk belirtilerinden biri beden algı bozukluğuydu ya da belki beden algı bozukluğu birdenbire iyileşmişti. Sonunda, kendisini olduğu gibi görebilmişti. Duştan çıkarken buğulu boy aynasında gözüne ters üçgen şeklinde pembe bir yığın çarpmış, camı silip tam karşısında durarak gördüklerine inanamayan bir yüz ifadesi takınmıştı. Bu şekilde görünmenin çekici bir şey olduğuna yıllar boyunca inanmasına hangi kendini ikna motorları neden olmuştu acaba? Kulak memesi hizasında kesilmiş, kelliğini destekleyen, aptal, saman gibi saçlar; koltuk altlarından sarkan yeni yağ perdeleri; karnındaki ve kıçındaki şişkinliğin budalaca masumiyeti. Bir zamanlar, omuzlarını geriye alıp dimdik durarak ve karın kaslarını sıkarak aynadaki imajını düzeltebiliyordu. Şimdiyse vücudundaki yağlar bütün bu çabalarının üstünü örtmeye başlamıştı. Onun kadar güzel ve genç bir kadını elinde tutmayı nasıl becerebilirdi ki? Statünün yeterli olacağını, Nobel ödülüyle onu yatağında tutabileceğini mi zannetmişti gerçekten? Çıplakken tam bir kepaze, bir budalaydı, yetersizdi. Art arda sekiz şınav bile çekemezdi. Ama Tarpin kolunun altında elli kiloluk bir çimento torbasıyla Beard'ların yatak odasına giden merdivenleri koşarak çıkabiliyordu. Elli kilo, ha? Kaba bir tahminle Patrice'in ağırlığı da bu kadardı.

Patrice ölümcül bir neşeyle onu yanma yaklaştırmıyordu. Cansız selamları, o gün evde olanları ya da akşam nereye git-

tiğini anlatışı gururunu daha da çok incitiyordu, ki kendisi de onu biraz aşağılayabilse, ondan kurtulmayı planlıyor olsa, bunların hiçbiri umurunda olmayacaktı. O zaman tüyler ürpertecek kadar kısa bir sürede anlaşabilir, beş yıllık çocuksuz bir evliliği dağıtabilirlerdi. Tabii ki Michael'ı cezalandırıyordu ama Michael bunu ona söylemeye kalkıştığında omuz silkip aynı şeyi kendisinin de kolaylıkla Michael için söyleyebileceğini anlatmıştı. Michael sadece bir fırsatını kolladığını belirtince de gülmüş, öyleyse ona minnettar olduğunu söylemişti.

O sanrılı ruh hali içinde mükemmel eşi tam kaybedecekken bulduğuna inanmıştı Michael. Patrice o 2000 yazında daha farklı giyiniyor, evde dolaşırken bambaşka bir görünüm sergiliyordu: Rengi açılmış kot pantolonlar, parmak arası terlikler, bir tişörtün üstüne giydiği eski püskü pembe bir hırka, sarı saçları kısacık kestirilmiş, gözleri derin ve tedirgin bir mavi. Narin bir vücudu vardı ve artık gözüne bir genç kız gibi görünüyordu. Michael'ın görmesi için mutfak masasına saçılmış ip saplı ve parlak alışveriş çantalarıyla pelür kâğıtlardan, üzerinden Tarpin'in çıkarması için yeni iç çamaşırları aldığını anlıyordu. Otuz dört yaşındaydı ve yirmili yaşlarının çilek ve krema görünümünü hâlâ koruyordu. Michael'a takılsa, onunla şakalaşsa ya da flört etse, bu bile bir çeşit iletişim sayılacaktı ama Patrice onu imha etmek için kullanmaya niyetli olduğu muhteşem kayıtsızlığını dirayetle kusursuzlaştırmaya devam ediyordu.

Patrice'e ihtiyaç duymaktan vazgeçmesi gerekiyordu ama arzu böyle bir şey değildi ki. Onu istemeyi *istiyordu*. Bunaltıcı bir gece yatakta üstünü örtmeden yatıp mastürbasyon yaparak kendini özgürleştirmeyi denemişti. Cinsel uzvunu başını iki yastıkla desteklemeden göremeyişi canını sıkıyor, kurduğu fantezi cahil bir sahne görevlisi gibi, elinde bir merdiven ve kovayla sahnede dolaşıp duran Tarpin yüzünden sürekli kesintiye uğruyordu. Merdiven sahanlığının karşısında, sadece

on metre ötesinde olan karısını düşünerek kendisini tatmin etmeye çalışan, Beard'dan başka bir adam daha var mıydı acaba bu gezegende? Bu soruyla birlikte bütün azmini yitirmişti. Hem hava da çok sıcaktı.

Arkadaşları Patrice'in, en azından bazı açılardan ve belli bir ışık altında, Marilyn Monroe'ya benzediğini söylerdi. Statüsünü artıran bu karşılaştırmayı memnuniyetle kabul etmiş olsa da, kendisi bu benzerliği hiç görememişti. Artık görebiliyordu. Karısı değişmişti. Alt dudağında yeni bir dolgunluk vardı, bakışlarını indirdiğinde gözlerinde bir bela tehdidi beliriyordu ve kısaltılmış saçları dikkat çeken, eski moda bir tarzda kıvrılarak ensesine düşüyordu. Hafta sonları evde ve bahçede sarı, pembe ve açık mavi bir sis içinde süzülürken, kesinlikle Monroe'dan daha da güzeldi. Hem de bu yaşta, nasıl da ergenlere yaraşır bir renk skalasına kapılmıştı Michael böyle.

O temmuz elli üç yaşına bastığında, Patrice doğal olarak hiç umursamamış, yeni edindiği şen şakrak havasıyla üç gün sonra hatırlar gibi yapmıştı. DayGlo, nane yeşili, koca bir kravat hediye ederek bu tarzın yeniden "dirildiğini" söylemişti. Evet, en kötüsü hafta sonlarıydı. Patrice konuşmaya isteksiz ama belki de görülmeye istekli Michael'ın olduğu odaya geliyor, odadan ayrılmadan önce hafif bir şaşkınlıkla etrafa bakınıyordu. Sadece Michael'ı değil, her şeyi yeni gözlerle değerlendiriyordu. Gazetelerle birlikte, bahçenin dibindeki atkestanesinin altında, çimenlere uzanmış, derin gölgeler içinde gecesinin başlamasını beklerken görüyordu onu. Sonra da duş almak, giyinip makyaj yapmak ve kokular sürünmek için misafir odasına çekiliyordu. Sanki Michael'ın düşüncelerini okur gibi, kalın bir tabaka halinde kırmızı ruj sürüyordu. Bu Monroe olayını, artık Beard'ın da paylaşmak zorunda kaldığı bu klişeyi, Rodney Tarpin de teşvik ediyordu herhalde.

O giderken hâlâ evdeyse (geceleri yapacak bir şeyler bulabilmek için çırpınıyordu), üst kattaki pencereden Belsize

Park'ın akşam havasına çıkarak bahçe yolunda yürüyüşünü –yağlanmamış bahçe kapısının hâlâ eskisi gibi gıcırdayışı tam bir vefasızlık örneğiydi– ve arabasına, kısa sürede hızlanabilen o küçük ve uçarı, siyah Peugeot'suna binişini izleyerek özlemiyle acısını dindirmeden edemiyordu. Motoru çalıştırıp kaldırımdan uzaklaşmaya öylesine hevesliydi ki, izlendiğini bildiğini Michael da bildiği için, içindeki *douleur** bir kat daha artıyordu. Sonra da Patrice'in yokluğu o yaz gününün alacakaranlığında bahçede yakılan bir şenlik ateşinin dumanı, beyhude geçen dakikalar boyunca duruşunu hiç bozmadan kalmasına neden olan, görünmez parçacıklardan erotik bir akım gibi havada asılı kalıyordu. Aslında deli olmadığını söyleyip duruyordu kendi kendine ama çılgınlığı tattığını, çılgınlıktan acı bir yudum aldığını düşünüyordu.

Michael'ı asıl etkileyen şey bundan başka hiçbir şey düşünmeme kabiliyetiydi. Kitap okurken, bir konuşma yaparken bile aslında onu ya da onunla Tarpin'i düşünüyordu. Adamı görmek için çıktığı zamanlarda evde olmak pek iyi bir fikir olmasa da, Lizbon'dan sonra eski kız arkadaşlarını aramak da hiç içinden gelmiyordu. Onun yerine akşamları Kraliyet Coğrafya Cemiyeti'nde kuantum alan teorisi üzerine bir dizi seminer veriyor, radyo ve televizyondaki tartışma programlarına katılıyor, bazı durumlarda da hastalanan meslektaşlarının yerine bakıyordu. Bilim filozofları aksini iddia ederek istedikleri kadar kendilerini yanıltsın, insan kirliliğinden muaf olan fizik, kadınlarla erkekler ve onların bütün dertleriyle tasaları olmasa bile hâlâ var olacak bir dünyayı tanımlıyordu. Bu konuda Einstein'la hemfikirdi.

Arkadaşlarıyla yediği akşam yemekleri geç saatlere kadar sürse de, genelde eve ondan daha erken dönüyor ve geldiğinde farklı bir şey olmamasına rağmen, istese de istemese

* *Fr.* Acı. (e.n.)

de, onun gelişini beklemek zorunda kalıyordu. Patrice gelir gelmez dosdoğru odasına gidiyor, üzerinde çiftleşme sonrası mayışıklığı varken merdivenlerde onunla karşılaşmak istemeyen Michael da kendi odasında kalıyordu. Gece Tarpin'de kalması neredeyse daha iyiydi. Neredeyse ama yine de uykusuz bir geceye mal oluyordu.

Temmuz sonlarına doğru bir sabah saat ikide sabahlığıyla yatakta oturmuş radyo dinlerken Patrice'in geldiğini duyunca, birdenbire, önceden tasarlamaksızın, onu kıskandırıp muallakta bırakarak kendisine dönmesini sağlamak için bir numara yaptı. BBC World Service'te köy âdetlerinin Türkiyeli Kürtlerin gündelik yaşamı üstündeki etkilerini tartışan kadının sesi acımasızlık, adaletsizlik ve saçmalıklarla dolu yatıştırıcı bir mırıltı gibiydi. Beard radyonun sesini kısıp parmaklarını düğmeden ayırmadan, yüksek sesle, bir tekerlemeden kısa bir bölüm söyledi. Patrice'in kendi odasından sesini duyabileceğinin ama sözlerini anlamayacağının farkındaydı. Cümlesini bitirirken kadının sesini birkaç saniyeliğine tekrar açıp o gece verdiği konferanstan bir satır okudu ve kadına daha uzun bir cevap verdirdi. Önce kendi sesi, sonra kadının sesi, bazen de ikisini ustaca üst üste bindirerek, beş dakika boyunca aynı şekilde devam etti. Ev sessizdi, Patrice kulak kesilmişti tabii. Banyoya girdi, bir musluk açıp lavaboya su akıtarak gür bir kahkaha attı. Patrice sevgilisinin zeki bir kadın olduğunu bilmeliydi. Sonra da boğuk ve neşeli bir çığlık attı. Çok eğlendiğini bilmeliydi Patrice.

O gece pek fazla uyumadı. Saat dörtte, huzur dolu bir mahremiyeti ima eden uzun bir sessizlikten sonra, sürekli mırıldanmaya devam ederek yatak odasının kapısını açtı ve merdivenlerden geri geri inerken öne doğru eğilip avuçlarıyla basamaklara vurarak hanım arkadaşının kendisininkilerle eşzamanlı atılan adımlarının sesini çıkardı. Ancak bir delinin kurabileceği bir mantıktı bu. Hanım arkadaşını hole kadar geçir-

dikten sonra, sessiz öpücükler arasında veda sözcükleri söyleyerek bütün evde çınlayan sert bir hareketle kapıyı kapattı, yukarıya çıktı ve kendi kendine usulca, "Beni sonuçlarımla yargıla," diye tekrarlaya tekrarlaya, saat altıdan sonra hafif bir uykuya daldı. İşe gitmeden önce mutlaka Patrice'le karşılaşmak ve birdenbire ne kadar neşelendiğini ona göstermek için, bir saat sonra yataktan kalkmıştı.

Patrice elinde araba anahtarları, sapı çiçekli bluzunun omzuna batan, tıkış tıkış kitaplarla dolu çantasıyla kapıda duraksadı. İncinmiş ve süzgün görünmediğini kimse söyleyemezdi ama sesi her zamanki gibi canlıydı. O gece Rodney'i yemeğe davet edeceğini ve ustanın büyük ihtimalle gece onlarda kalacağını, o, yani Michael mutfaktan uzak durursa çok memnun olacağını söyledi.

Michael da o gün Reading'deki merkeze gidecekti. Bitkinlikten başı dönerken, kirli tren penceresinden Londra banliyölerinin o karmaşa ve durgunluk karışımı mucizevî manzarasına bakarak ve yaptığı delilik için kendisine lanetler yağdırarak yolculuğuna başladı. Duvardan sesler dinleme sırası ona mı gelmişti? İmkânsızdı, geceyi başka bir yerde geçirecekti. Karısının âşığı yüzünden kendi evinden mi sürülecekti? İmkânsızdı, orada kalıp onunla yüzleşecekti. Tarpin'le kavga mı edecekti? İmkânsızdı, adam onu holdeki parkelere yapıştırırdı. Şurası çok açıktı ki, ne kararlar alabilecek ne de planlar yapabilecek bir durumdaydı ve bundan sonra akli durumunun değişkenliğini de göz önünde bulundurarak ihtiyatlı, edilgen ve dürüst davranmalı, kuralları yıkmamalı, taşkınlık yapmamalıydı.

Bundan aylar sonra aldığı kararın bütün maddelerini ihlal edecekti ama o gün bittiğinde zaten her şey unutulmuştu, çünkü Patrice eve gelirken alışveriş yapmamış (buzdolabında da bir şey yoktu) ve eski ustaları yemeğe falan gelmemişti. O gece Patrice'i sadece bir kez, elinde bir kupa çayla holden ge-

çerken gördüğünde, omuzları çökmüş ve sıkkın, bir sinema ikonundan çok, özel yaşamı ters giden ve çok çalışmış bir ilkokul öğretmeni gibi görünüyordu. Beard trende kendi kendisini azarlamakla haksızlık etmiş, planı cidden de işe yaramış ve Patrice o üzüntüyle akşam yemeğini iptal etmek zorunda mı kalmıştı acaba?

Dün geceyi düşünürken, sadakatsizliklerle geçen bir ömürden sonra, hayali bir arkadaşla bir gece geçirmenin de oldukça heyecan verici oluşunu olağanüstü buldu. Haftalardır ilk kez kendini biraz da olsa neşeli hissetmiş, hatta akşam yemeğini mikrodalgalarken ıslıkla bir televizyon programının şarkısını çalmış ve alt kattaki tuvalette duran altın varaklı Güneş Kralı aynasında kendisini gördüğünde, yüzündeki yağların biraz gittiğini, elmacık kemiğinin verdiği hafif gölgeyle kararlı bir yüz ifadesi olduğunu, otuz vatlık ampulün ışığında az çok asil bir görüntü vermesinin kendini her sabah içmeye zorladığı o kolesterol düşüren, şekerli ve yoğurtlu içeceğin etkisi olabileceğini düşünmüştü. Yatağa girdiğinde de radyoyu açmayıp ışığı kısarak Patrice'in pişmanlık dolu tırnaklarının kapıyı hafifçe tıklatmasını beklemişti.

Kapının tıklatılmamasını da dert etmedi. Patrice yaşamını ve yaşamında neyin anlamlı olduğunu düşünerek uykusuz bir gece geçirsindi, insani değerleri teraziye koyup elleri nasır tutmuş Tarpin'le kılıflı deniz motorunu ve bütün gezegenin tanıdığı havalı Beard'ı bir tartsındı bakalım. Anladığı kadarıyla, kendisi konferanslarıyla başka toplantılara ve akşam yemeklerine katılırken, Patrice de sonraki beş geceyi evde geçirdi ve Beard genellikle gece yarısından sonra her eve döndüğünde, güven dolu ayak seslerinin karartılmış eve kaçamak sonrası yuvasına dönen bir erkeğin ayak sesleri gibi gelmesini umut etti.

Altıncı gece, Beard evde kalabilecekken, Patrice de duşun ve saç kurutma makinesinin altında normalden daha fazla zaman geçirerek çıkmayı tercih etti. Beard birinci kattaki bir yarı

sahanlığın küçük ve derinlere gömülü penceresindeki yerinden, onun bahçe yolunda ilerlerken parlak kırmızı gülhatmilerden yüksek bir yığının yanında, sanki gitmeye isteksizmiş gibi duruşunu ve bir çiçeği incelemek için elini uzatışını izledi. Patrice çiçeği kopardı, başparmağı ve işaretparmağının yeni ojelenmiş tırnakları arasında sıktı, bir an öylece tutup inceledi, sonra da elinden bıraktığı çiçek ayağının dibine düştü. Bej rengi ipekten, kolsuz, sırtında tek bir pilisi olan yazlık elbisesinin yeni oluşu, Beard'ın nasıl yorumlayacağını bilemediği bir işaretti. Patrice bahçe kapısına doğru yürümeye devam ederken attığı adımlarda bir ağırlık varmış ya da en azından her zamanki istekliliği biraz olsun azalmış gibi geldi ve Peugeot'su kaldırımdan normale yakın bir hızla ayrıldı.

Ama o gece evde beklerken pek mutlu değildi. Yine aklı karışmış, neticede haklı çıktığını, radyo numarasıyla birlikte iyice battığını düşünmeye başlamıştı. Düşünmesine yardımcı olur diye bir bardak viski koyup maç izledi. Akşam yemeği niyetine bir litrelik çilekli dondurma ve yarım kilo şamfıstığı yedi. Huzursuz, nesnesi belirsiz bir cinsellik ihtiyacı yüzünden gergin bir haldeydi ve artık kendisinin de gerçek bir ilişkiye başlaması ya da eski bir ilişkiyi yeniden başlatması gerektiği sonucuna varıyordu. Adres defterinin sayfalarını karıştırarak biraz zaman geçirip uzun uzun telefona baktı ama kimseyi aramadı.

Şişenin yarısını bitirip saat on bir olmadan bütün elbiseleri üstünde ve başucundaki lamba açık uyuyakalarak, saatler sonra aşağıdan gelen sesle uyandığında, birkaç saniye boyunca nerede olduğunu anlayamadı. Yatağın yanındaki saat iki otuzu gösteriyordu. Ses Tarpin'le konuşan Patrice'in sesiydi ve hâlâ alkol destekli olan Beard bir çift laf etme havasındaydı. İçki sersemi, odanın ortasında durup hafiften yalpalayarak gömleğini pantolonunun içine soktu. Sessizce kapısını açtı. Evdeki bütün ışıklar açıktı, ki bu çok iyiydi ve sonuçlarını

hiç düşünmeden merdivenlerden inmeye başlamıştı bile. Patrice hâlâ konuşuyordu ve holden geçip salonun açık kapısına doğru giderken onun güldüğünü ya da şarkı söylediğini duyunca, ufak bir kutlamayı yarıda keseceğini düşündü.

Ama Patrice'in ayakkabıları uzun cam sehpanın üzerinde yan devrilmişti, kendisi de tek başına divana oturup öne doğru eğilerek kamburunu çıkarmış ağlıyordu. Hiç alışık olmadığı, bastırılmış, ağıt yakar gibi bir ses çıkartıyordu. Daha önce Beard için de böyle ağlamışsa bile, o yanında değilken ağlamış olmalıydı. Beard kapıda durduğunda, ilk başta onu görmedi Patrice. Çok üzücü bir manzaraydı. Elinde bir mendil ya da kâğıt peçete sıkmış, zarif omuzları çökmüş ve sarsılırken, Beard'ın içi acıma hissiyle doldu. İlişkilerini düzeltmek için eline bir fırsat geçirmek üzere olduğunu, Patrice'in sadece şefkatli bir dokunuşa, güzel sözlere, soru sorulmamasına ihtiyacı olduğunu, kendisini ona bırakacağını ve onun da genç kadını alıp üst kata çıkartacağını hissetti ama birdenbire içine dolan o sıcak duygulara rağmen, iki kolunu kullansa da, onu taşıyamayacağını biliyordu.

Odada yürümeye başladığında yerdeki parkelerden biri gıcırdayınca, Patrice başını kaldırdı. Göz göze geldiler ama sadece bir an için, çünkü Patrice yana doğru dönerken elleri de havalanıp hemen yüzünü kapattı. Michael ismini söyleyince başını iki yana salladı. Beceriksizce, sırtı ona dönük, divandan kalktı ve neredeyse yan yan yürürken, ahşap döşeli cilalı zeminde kolaylıkla kayabilen kutup ayısı postuna basarak tökezledi. Bir seferinde Beard'ın da ayak bileğini kırmasına ramak kalmış ve o günden sonra posttan nefret etmişti. Ayrıca o sinsi, ardına kadar açık ağzından ve ışığa maruz kalarak sararmış dişlerini göstermesinden de nefret ediyordu. Postu yere sabitlemek için hiçbir şey yapmamışlardı; atmaları da söz konusu değildi çünkü Patrice'in babasından gelen bir düğün hediyesiydi. Patrice dengesini sağladı, ayakkabılarını kaldırma-

yı da unutmadan ve boş kalan eliyle gözlerini örterek hızla yanından geçerken, Beard'ın dokunmak için elini uzatışıyla irkilip yeniden, bu kez daha özgürce, ağlamaya başladı ve koşarak merdivenlerden çıktı.

Beard salondaki ışıkları kapatıp divana uzandı. Onu istemediğine göre peşinden gitmenin bir anlamı yoktu ve artık bir önemi de kalmamıştı çünkü *görmüştü*. Sağ gözünden yanağının üstüne kadar uzanan, alt göz kapağında şişerek gözünü kapanmaya zorlayan, kenarlarında alev alev bir kırmızıya dönüşen o kapkara morluğu eliyle gizleyemeyecek kadar geç davranmıştı Patrice. Beard tevekkülle, sesli sesli içini çekti. Artık kaçınılmazdı, yapması gereken şey çok açıktı, hemen arabasına binip Cricklewood'a gitmeli, Tarpin'i yatağından kaldırıncaya kadar zile basmalı, hemen oracıkta, o eski araba lambasının altında, nefret ettiği rakibini göz kamaştırıcı bir hız ve kararlılıkla şaşırtarak bu işi çözüme ulaştırmalıydı. Kısılan gözlerle, bunu yeni baştan düşünerek, sağ yumruğunu Tarpin'in burun kıkırdağına geçirişi gibi bir ayrıntıya uzun uzun takıldıktan sonra, gözlerini kapatıp aynı sahneyi ufak tefek değişikliklerle tekrar gözden geçirdi ve ertesi sabah işe giden Patrice'in kapıyı kapatışına uyanıncaya kadar da yerinden kıpırdamadı.

Cenevre'de onursal bir öğretim üyeliği olan ama hiç ders vermeyen Nobel sahibi Profesör Beard antetli kâğıtlara ve enstitülere ismini, unvanını kiralıyor, uluslararası "inisiyatiflere" üye oluyor, bilime kaynak yaratan bir Kraliyet Komisyonu'nda oturuyor, radyolarda Einstein, fotonlar ve kuantum mekaniği üzerine halkın anlayacağı dilde konuşmalar yapıyor, bağış başvurularına yardımcı oluyor, üç tane akademik dergide danışman editörlük yapıyor, meslektaş değerlendirmeleri ve referanslar yazıyor, bilimin siyasetiyle, dedikodularıyla, ürkünç ulusalcılığın konumlandırılması, tek taraflı savunmasıyla, bir parçacık hızlandırıcısı daha alınması ya da aygıtlar için yeni bir uyduda yer kiralanması amacıy-

la cahil bakan ve bürokratlardan muazzam miktarlarda paralar tırtıklanması işiyle ilgileniyor, Amerika'daki dev kongrelerde boy gösteriyor –on bir bin fizikçi bir arada!– ona ödül kazandıran Beard-Einstein Tümleştirmesi'nin temelini oluşturan hesaplamalar üstüne asgari çeşitlemelerle aynı konferans dizisini veriyor, ödül ve madalyalar takdim ediyor, kendisi de onursal unvanlar kabul ediyor, emekli olan ya da ölüleri yakılmak üzere olan meslektaşları için akşam yemeği sonrası övgü dolu konuşmalar yapıyordu. İçine dönük, kendine has bir dünyada yaşayan, Stockholm sayesinde şöhret olmuş bir adamdı ve kendinden biraz bezmiş, seçeneklerden yoksun bir halde, yıldan yıla öylece sürüklenip gidiyordu. Bütün heyecan ve beklenmedik olaylar özel yaşamındaydı. Belki de bu kadarı yeterliydi, mümkün olan her şeyi gençliğindeki parlak bir yazda başarmıştı belki de. Kesin olan bir şey vardı: Eline bir kalemle bloknot alıp sessizlik içinde saatlerce tek başına oturarak biraz düşünmeyeli, özgün bir varsayım bulup onunla oynamayalı, peşine düşüp yaşama geçirmeye çalışmayalı tam yirmi yıl olmuştu. Hiç fırsatı olmamıştı: yo, zayıf bir bahaneydi bu. İçinde o istek, o öz yoktu, kıvılcımı eksikti. Tek bir yeni fikri yoktu.

Ama Reading yakınlarında, otobanın doğuya giden kısmından gelen gürültünün hemen dibinde ve bir bira fabrikasının rüzgâr yönünde, devlete ait yeni bir araştırma kurumu vardı. Colorado'da, Denver yakınındaki Golden'da bulunan Ulusal Yenilenebilir Enerji Laboratuvarı'na benzemesi, aynı amaçları paylaşması düşünülen merkezin, ne yüzölçümü ne de fon kaynakları burasıyla aynıydı. Asıl işi Jock Braby diye üst düzey bir memur yapsa da, merkezin başı Michael Beard'dı. Bazılarının bölme duvarlarında asbest olan yönetim binaları da, bir zamanlar inşaatçılıkta kullanılan zararlı maddeleri test etmek amacıyla kurulan laboratuvarlar da yeni değildi. Tek yenilik Beard'la Braby'nin onayı alınmadan yapı-

lan üç metre yüksekliğindeki dikenli telden çitler ve beton direkler, bir de Ulusal Yenilenebilir Enerji Merkezi'nin çevresine düzenli aralıklarla dikilen girilmez işaretleriydi. Bunun ilk yılki bütçenin yüzde yetmişine mal olduğunu öğrenmeleri uzun sürmemişti. Bölgedeki bir çiftçiden sekiz dönümlük, suya batmış bir arazi satın alınmıştı ve drenaj çalışmasına başlanması işi daha planlama aşamasındaydı.

Beard iklim değişimi konusunda tamamıyla karamsar değildi. Onun için bu da haberlerin arka planını oluşturan bir dizi sorundan, gözde büyüyen tasalardan birisiydi ve bu konuda okuyor, hayıflanıyor, hükümetlerin bir araya gelerek harekete geçmesini istiyordu. Karbondioksit molekülünün kızılötesi frekansta enerji emdiğini ve insanlığın atmosfere bu molekülden göz ardı edilemeyecek miktarlarda yolladığını biliyordu. Ama onun da düşünecek başka şeyleri vardı. Dünyanın "tehdit altında" olduğunu, insanlığın bir felakete doğru sürüklendiğini ve sahil şehirlerinin dalgalar altında yok olacağını, hasat alınamayacağını, kuraklık, seller, kıtlık, kasırgalar, azalan kaynaklar yüzünden çıkacak olan sonu gelmeyen savaşlar yüzünden yüzlerce milyon göçmenin bir ülkeden, bir kıtadan ötekine akın edeceğini söyleyen şiddetli yorumları da etkileyici bulmuyordu. Bu erken uyarılarda bir Eski Ahit tınısı, asırlar boyunca hüküm sürmüş derin ve süreğen bir eğilimi ima eden, insanı sürekli dünyanm en son gününü yaşadığına, kendi terki diyar edişinin kaçınılmaz olarak dünyanın sonuyla bağlantılı olduğuna inandıran, bu yüzden de ölümün biraz daha anlamlı ya da bir nebze olsun daha anlamsız görünmesine neden olan bir çıbanlı salgınlar ve kurbağa akınları havası vardı. Dünyanm sonu hiçbir zaman, olduğu gibi, yani bir fantezi olarak görülmesini sağlayacak şimdiki zamanda zapt edilmiş değildi ama hep bir köşeden çıkıvermek üzereydi ve bu olmadığı zaman da, ortaya hemen yeni bir sorun, yeni bir tarih çıkıveriyordu. Eski dünya yakıcı bir şiddet-

le arınmış, kurtarılmamışların kanlarıyla yıkanmış, bunu da milenyumcu Hıristiyan tarikatlar başarmıştı –inanmayanlara ölüm! Sovyet komünistleri içinse, kulaklara* ölüm! Naziler ve bin yıllık hayalleri için, Yahudilere ölüm! Sonra da bunların günümüzdeki esaslı demokrat muadili, topyekûn bir nükleer savaş; herkese ölüm! Bu da olmayınca, iç çelişkiler Sovyet İmparatorluğu'nu yiyip bitirince ve geriye o iç bayıcı, uzlaşmaz küresel yoksulluktan daha baskın bir endişe kalmayınca, kıyamet eğilimi yeni bir canavar daha yaratmıştı.

Beard'sa her zaman iyi maaşlı bir resmi görev peşindeydi. Son zamanlarda uzun vadeli ve dolgun ücretli birkaç işi sona ermişti ve üniversiteden aldığı maaş, konferans ücretleri, medyadan aldıkları hiçbir zaman tam olarak yeterli değildi. Neyse ki, yüzyılın sonuna gelindiğinde, Blair hükümeti iklim değişimiyle sadece sözde değil gerçekten ilgilenmek ya da ilgileniyor görünmek istemiş, içinde üzerine Stockholm'ün sihirli tozu serpilmiş bir ölümlünün başına geçmesi gereken, temel araştırmalar için kurulacak bir tesis olan bu merkezin de bulunduğu bir dizi girişimi ilan etmişti. Siyasi düzeyde, göreve yeni bir bakan, şehrinin sanayi geçmişiyle gurur duyan, hafif popülist bir yaklaşımı haiz, hırslı bir Manchester'lı atanmış ve adam yaptığı basın toplantısında İngiliz halkının "dehasının sesi olacağını" söyleyerek, herkesi kendi temiz enerji fikirlerini ve çizimlerini merkeze sunmaya davet etmişti. Kameralar önünde bütün başvuruların yanıtlanacağına dair söz vermişti. Braby'nin ekibine –bir çamur denizinin içindeki dört adet geçici kulübede kalan yarım düzine doktora sonrası araştırmalarını yapan fizikçi– altı hafta içinde yüzlerce tasarı gelmişti. Bunların çoğu bahçe kulübelerinde çalışan yalnız tiplerden, birkaçı da enerjik logolara sahip ve "patent bekleyen" yeni şirketlerdendi.

* Çarlık Rusyası'nda zengin köylülere verilen ad. (e.n.)

1999 kışında, tesise yaptığı haftalık ziyaretler boyunca, eğreti bir masanın üzerine yerleştirilmiş bu yığınların arasından bakacaktı Beard. Bu hayaller çığının içinde bazı net motifler vardı. Bazı teklifler otomobil yakıtı olarak suyu kullanıp emisyonu –su buharını– tekrardan motora yolluyordu; bazıları çıktısı girdisini aşan ve vakum enerjisiyle –boşlukta bulunması gereken enerjiyle– çalışıyormuş gibi görünen elektrikli motor ya da jeneratörün farklı versiyonlarıydı, ki Beard bunun Lenz Yasası'na karşı olduğunu düşünüyordu. Hepsi de devridaim makinesinin çeşitlemeleriydi. Bu kendi kendisini eğitmiş mucitler, aygıtlarının sahip olduğu uzun geçmişin ya da, çalıştıkları takdirde, modern fiziği nasıl da temellerinden sarsacaklarının farkında değil gibiydiler. Ülkedeki mucitler termodinamiğin birinci ve ikinci kanunlarına, kurşundan kaskatı bir duvara karşı geliyorlardı. Doktoralılardan birisi fikirleri birinciye mi, ikinciye mi yoksa ikisine birden mi karşı geldiklerine göre sınıflandırmayı teklif etmişti.

Taslakların ortak bir teması daha vardı. Bazı zarflardan çizimler değil, sadece yarım, bazen de on sayfalık mektuplar çıkıyordu. Mektubu yazan adam –hepsi de erkekti– yana yakıla ayrıntılı planları göndermeyi reddettiğini çünkü önemli bir vergi kaynağını kurutacakları için, kendi makinesinin vereceği türden bedava enerjilerin devlet kurumlarını fazlasıyla korkuttuğunun gayet iyi bilindiğini açıklıyordu. Ya da fikrini silahlı kuvvetler kapacak, çok gizli ilan edip kendi amaçları için geliştirecekti. Piyasadaki üstünlüğünü korumak isteyen konvansiyonel enerji üreticileri üstüne adam salıp mucidin posasını da çıkartabilirdi. Ya da fikrini başka birisi çalıp servet yapabilirdi. Böyle çok duyulmuş vakalar var, diye de ekleyebiliyordu mektubu yazan kişi. Bu yüzden de çizimler ancak belirli bir adreste, merkezden tek başına gelecek birisi tarafından ve ancak aracıların eşliğinde görülebilirdi.

"İkinci Kulübe"deki, sehpalar üzerine yerleştirilmiş beş adet keresteden oluşan masa, tarihlerine göre ayrılmış on altı bin mektup ve basılmış elektronik postayı taşıyordu. Bakanın itibarını korumak için, hepsinin de cevaplanması gerekiyordu. Bu zaman kaybı düşük omuzlu, koca çeneli bir adam olan Braby'yi küplere bindiriyordu. Küplere binse de, söyleneni yapıyordu. Beard ise birkaç örnek yanıtla birlikte hepsini Londra'daki bakanlığa göndermekten yanaydı. Ama Braby şövalyelik unvanı almak üzere olduğunu düşündüğünden, Bayan Braby de bu işe çok heveslendiğinden başbakana yakınlığı bilinen bir bakanın canını sıkarak bu fırsatı tepmek istemiyordu. Böylece doktoralılar işe koyulmuş ve merkezin ilk projesi –şehirlerdeki binaların çatılarına yerleştirilecek bir rüzgâr jeneratörü tasarlama işi– aylar boyunca ertelenmişti.

Neredeyse sessizliğe gömülmüş bir final maçı oynanan beşinci evliliğinden hâlâ kurtulamamış olan Beard'ın eline de doktoralıların "dâhiler" dediği bu adamları inceleyecek daha fazla zaman geçmişti. O yığınlardan yükselen saplantı, paranoya ve her şeyin ötesinde, dokunaklılıktan bitkin düşmüştü. Acaba, diye düşünüyordu, bu mektupların bazılarında kendisinin başka bir versiyonunu, içki, seks, uyuşturucu ya da salt talihsizlik yüzünden fizik ve matematik disiplinleri üstüne örgün eğitim alma şansını kaçırmış, paralel bir Michael Beard mı buluyordu? Kaçırmış ama hâlâ düşünmeye, kurcalamaya, bir katılımda bulunmaya aç. Bu adamlardan bazıları gerçekten zeki olsalar da, ölçüsüz tutkuları yüzünden, tekerleği ve ardından, Nikola Tesla'dan yüz yirmi yıl sonra endüksiyonlu motoru yeniden icat etmek, kuantum alan teorisi üzerine hiçbir tecrübeye sahip olmadan ve aşırı bir ümitle okumalar yaparak, ezoterik yakıtlarını burunlarının dibinde, kulübelerinin ya da evlerindeki fazladan odanın hava boşluğunda bulmak zorunda kalıyorlardı –sıfır noktası enerjisi.

Kuantum mekaniği. Matematiksel kesinliğin sağduyuyu bozguna uğrattığı ve mantıkla fantezinin mantıkdışı bir şekilde bir araya geldiği bu sınırdaki alan, insani özlemlerin yarattığı depo, tam bir çöplüktü. Mistisizme eğilimi olanlar gereksindikleri her şeyi burada bulabilir, bilimi de kanıt olarak gösterebilirlerdi. Bu yetenekli adamlar içinse –*spektral asimetri, rezonanslar, dolaşıklık, kuantum harmonik osilatörler*– eski çağlardaki havaları, kürelerin kurşundan bir duvarı altına dönüştürebilecek uyumunu geri getiren ve adeta hiçbir şeyle çalışmayan, sanal parçacıklarla çalışarak çevreye asla zarar vermeyen, insan gücünü artırmakla kalmayıp aynı zamanda da koruyan motoru yaratacak, ruhani, harikulade bir müzik olsa gerekti. Bu yalnız adamların özlemleri Beard'a heyecan veriyordu. Peki, neden yalnız olduklarını düşünüyordu? Böyle düşünmesinin nedeni adamlara tepeden bakması değildi ya da tek nedeni bu değildi. Bu adamlar yeteri kadar bilgili değillerdi ama konuşacak birilerini bulamayacak kadar da çok şey biliyorlardı. Bir barda ya da British Legion'da bekleyen hangi arkadaş, hem işi hem çocukları hem de ev işleri onu bekleyen hangi stres altındaki eş küresel enerji sorununa son ve nihai bir çözüm bulmanın kestirme yolu olan uzay-zaman süreminin girdabına, solucan deliğine onların peşinden girecekti ki?

ABD Patent Ofisi'nden esinlenen Beard, bu dâhilere devridaimli ve "verimi birden büyük olan" makinelere ait bütün planların yanında, çalışır bir de model olması gerektiğini salık veren bir yönerge yaymlamayı akıl etti. Ama hiçbirinde yoktu. Braby hırslarını aklından çıkarmaksızın, yığınlar üstünde çalışan doktoralıları takip ediyordu. Her bir başvurunun kişisel olarak, ciddiyetle, kibarca yanıtlanması gerekti. Ama o kerestelerin üstünde yeni bir şey yoktu ya da hiçbiri işe yaramazdı. Devrim yaratacak yalnız mucit popüler kültürün –ve bakanın– hayaliydi.

Merkez iç bayıltıcı bir yavaşlıkta şekillenmeye başladı. Çamurların üzerine paletler yerleştirip –büyük ilerleme– çamurlar düzleştirilerek tohumlar ekildi ve yaz geldiğinde üstlerinden yollar geçen çimenlikler oluştu, sonra burası da dünyadaki bütün o sıkıcı enstitülere benzedi. Laboratuvarlar yenilendi ve geçici kulübeler de sonunda kaldırıldı. Bitişikteki arazinin drenajı yapılarak temeller kazıldı ve inşaat başladı. Yeni personel alımı yapıldı: Odacılar, temizlikçiler, idari personel, hatta bilim insanları ve bu türden kişileri bulacak bir insan kaynakları ekibi. Kritik kitleye ulaşıldığında, bir kantin açıldı. Kırmızı-beyaz çizgili bariyerleri olan kapıların yanındaki tuğla duvarlı ve küçük bir kulübenin içinde, koyu mavi üniformalı, aralarında şen şakrak, kendilerinden olmayan herkese sert davranan, mekânın kendilerine ait olduğuna, öteki herkesin işlerine burun soktuğuna inanır gibi görünen güvenlik görevlileri vardı.

Bu kadar zaman boyunca, altı doktoralıdan biri bile Caltech ya da MIT'deki daha iyi ücretli bir işe geçmemişti. Her çeşit dehayla dolup taşan bir alanda, bu çocukların özgeçmişleri olağanüstüydü. Özellikle erkeklerde, her zaman yüzleri hatırlama sorunu yaşayan Beard, uzun zaman boyunca çocukları birbirinden ayıramadı ya da ayıramamayı tercih etti. Yaşları yirmi altıyla yirmi sekiz arasındaydı ve hepsi de bir seksenden uzundu. İkisinin atkuyruğu, dördünün birbiriyle aynı çerçevesiz gözlükleri, ikisinin İskoç aksanı vardı, ikisinin ismi Mike'dı, üçü bileklerine renkli şeritler takıyordu, hepsi de rengi atmış kot pantolonlarla spor ayakkabılar ve eşofman üstleri giyiyorlardı. Hepsine aynı şekilde, biraz mesafeli ya da hepsi aynı kişiymiş gibi davranmak çok daha iyiydi. Mike'lardan birisiyle başladığı bir sohbeti ötekiyle sürdürerek hiçbirini incitmemek ya da hem atkuyruğu hem de gözlükleri, bir de İskoç aksanı olan ama bileklik takmayan tek bir çocuk olduğunu ve onun adının da Mike olduğunu varsaymamak en iyisiy-

di. Jock Braby bile bu altılıdan "atkuyruklular" diye söz ediyordu.

Ayrıca bu delikanlıların hiçbirisi, Nobel ödüllü Michael Beard'a, duyacaklarını zannettiği kadar bir hayranlık duymuyordu. Çalışmalarını bildikleri ortadaydı ama toplantılarda Tümleştirme'den geçiştirme kabilinden, parantez içinde –aslında bunun tam aksi geçerliyken, Beard-Einstein Tümleştirmesi bütün ders kitaplarında yer alan, çürütülemez, deneysel açıdan çok sağlam bir teoriyken– sanki uzun zaman önce tedavülden kalkmış bir şey gibi bahsediyorlardı. Bu atkuyruklular lisans öğrencisiyken, Beard'ın çalışmasının topografik özünü sergileyen "Feynman Ekosesi"nin gösterimine mutlaka tanık olmuştu. Ama bu dev bebekler kantindeki gayriresmi toplantılarda teorik fiziğin öncülerine dönüşerek Tümleştirme'ye ancak şöyle bir değiniyor, Beard'ın teorisine Sör Humphry Davy'nin tozlu bir formülasyonuyla aynı muameleyi yapıyor, konuyu değiştirdiklerinin farkında değilmiş gibi BLG'ye, M-teorisindeki yalama olmuş bir muammaya ya da Nambu Lie 3-cebirine eksiltili göndermeler yapıyorlardı. Zaten sorun da buydu. Çoğu zaman ne dediklerini anlamıyordu. Atkuyruklular çok hızlı, Beard'ın gırtlağının gerisindeki bilinmeyen bir kasın gerilmesine neden olan, sabit, gitgide yükselerek soru cümlesine dönüşen bir ses tonuyla konuşuyordu. Sözcüklerini telaffuz edemiyor, bir fikri ancak ötekilerden birisi, "Evet!" deyinceye kadar devam ettiriyor ve bir sonraki ifade birimine atlıyorlardı; bunlara tam birer cümle denemezdi.

Ama daha da kötüsü vardı. Onların bilinen şeyler olarak bahsettiği fizik kuramlarına yabancıydı. Eve gidip baktığındaysa, hesaplamaların uzunluğu ve karmaşıklığı canını sıkmıştı. Sicim teorisini ve başlıca çeşitlemelerini iyi bilen bir eski toprak olduğunu düşünmek hoşuna giderdi. Ama bugünlerde çok fazla ekleme ve değişiklikler vardı. Beard on iki yaşın-

da okula giden bir çocukken, matematik öğretmeni bütün sınıfa bir sınav sorusunun cevabı 0.578947368 ya da 0.481481481 çıktığında, yanıtın yanlış olduğunu anlayabileceklerini söylemişti. Doğru olamayacak kadar karmaşıktı bu. İki saat hiç ara vermeden alnını kırıştırıp ki ertesi sabah hâlâ alnında birbirine paralel pembe çizgiler görülebiliyordu, en son yazılanları, Bagger, Lambert ve Gustavsson üzerine olanları okudu –tabii ya! BLG bir sandviç değildi– bir de aynı anda var olan M2-brane'leri açıklarken kullandıkları o Lagrangyen yaklaşım. Tanrı zar atmış olsun olmasın, ne bu kadar zeki ne de gösterişçi olmadığı kesindi. Maddesel dünya kesinlikle bu kadar karmaşık olamazdı.

Ama evlilik hayatı olabilirdi. Beard'ın çetelesindeki budanmış izdivaçlardan hiçbirisi –onun tarafından– bu kadar aptalca uzatılmamış ve onu bu kadar alçaltmamış, hiçbirisi bunun, beşinci ve son evliliğinin neden olduğu o gülünç dalıp gitmelere, kilo artışına ve kimsenin görmediği deliliklere yol açmamıştı. O uzun aylar boyunca tamamıyla kendi benliğinde olduğu bir zaman olmamış, ayrıca o beni de çok geçmeden unutarak hafif ve uzatmalı bir psikozda karar kılmıştı. Sonuçta sesler duyuyor ve bu durumun içinde, sonradan var olmadıklarına karar verdiği –örneğin Patrice'in ani, parıltılı güzelliği,– unsurlar görüyordu. Bunun somatik sonuçları ders kitaplarına girecek nitelikteydi. Bir dizi hafif rahatsızlık, onu koruması gereken bağışıklık sistemiyle alay ediyordu. Savunma hendeklerinde sürüyle patojen yüzüyor, uçuklarla, ağız ülserleriyle, yorgunlukla, eklem ağrılarıyla, sulu bağırsaklarla, burun sivilceleriyle, blefaritle –gözkapaklarını çirkinleştirerek yanma yapan ve beyaz uçlu Fuji Dağı şeklinde arpacıklarla göz yuvarlarına baskı yaparak görüşünü bulandıran yeni bir hastalıktı bu– silahlanmış bir halde kale duvarlarına akın ediyorlardı. Uykusuzluk ve monomani de görüşünü bulandırı-

yor ve sonunda uykusu geldiğinde, tam uykuya dalacakken, duyabildiği gerçek sözcüklerle olmasa da, bir haber spikerinin ona zavallı durumunu hatırlatan sesini duyuyordu. Bunun ötesinde, gözündeki gitgide iyileşen morluğa rağmen, karısı evin içinde hâlâ bir zafer edasıyla, sahte bir neşeyle dolaşan, ciddi ciddi konuşmaya çalıştığı anda kendini geri çeken bir boynuzlunun acı dolu, haklı umutsuzluğunu yaşıyordu. Ağzımızın beynimizde gereğinden de fazla temsil edildiğini çoğu insan bilirdi; alt dudağının ortasındaki yarıkta çıkan ufacık bir uçuğu korkunç bir yara izi, kaderinin lekesi gibi algılıyordu. Patrice onu bir daha nasıl öpebilirdi ki? Buna ne zorlanacak ne kışkırtılacak ne de suçlanacak, sevilmeyecekti de; onun tarafından değil.

Evet, evet, yalancı bir kadın avcısıydı, böyle olacağı belliydi ama artık olduğuna göre, cezasını çekmenin ötesinde ne yapması gerekiyordu? Özürlerini hangi tanrıya sunacaktı? Artık yetmişti. Kasvetle budalaca umutlara yapıştıktan sonra, mektuplarla elektronik postaları takip etmeye, onu Belsize Park'tan uzaklara götürecek ve zavallı bünyesini sarsarak içini biraz olsun bağımsız bir yaşamla dolduracak bir daveti beklemeye başladı. Yıl boyunca haftada yarım düzine kadar davet gelmiş ama plütokratik bir kuzey İtalya gölünün kıyısında ya da onu heyecanlandırmayan bir Alman schloss'unda* konuşma yapması için verilen teşvikler arasından hiçbiri ilgisini çekmemişti ve kendisini Yeni Delhi ya da Los Angeles'ta meslektaşlarıyla dolu bir konferansta daha Tümleştirme'yi tartışamayacak kadar zayıf düşmüş ve çiğ hissediyordu. Ne istediği hakkında hiçbir fikri olmasa da, gördüğü zaman anlayacağını düşünüyordu.

Bu arada, haftada bir Paddington'dan Reading'e giden köhne trene binmek, çok katlı ve küt binaların arasına sıkış-

* *Alm.* Saray, şato. (e.n.)

mış, Victoria döneminden kalma istasyonda karşılanıp, birbirinden ayırt edilemeyen atkuyruklulardan biri tarafından bir Prius prototipiyle birkaç kilometre ötedeki merkeze götürülmek çoğunlukla teskin ediciydi. Evden ayrılırken tek nota çalan gergin bir tel olan Beard'ın titreşimleri evi geride bıraktıkça ve o pahalı çitlere yaklaştıkça gitgide azalıyordu. Güvenlik görevlilerinin dostça selamlarına işaretparmağını kaldırarak karşılık verip –yüksek mevkidekileri nasıl da severlerdi!– kalkan kırmızı-beyaz bariyerin altından süzülerek geçerken de titreşimler kesiliyordu. Braby genelde onu karşılamak için dışarıya çıkıyor ve hatta hafiften bir yüksek bürokrat şakacılığıyla, arabanın kapısını bile açıyordu çünkü gelen bir boynuzlu değil, basında merkezi duyuracağına, enerji sanayiini merkezle ilgilenmeye teşvik edeceğine ve esip gürleyen bakandan bir çeyrek milyon daha kopartacağına güvenilen seçkin bir konuk, yani Şef'ti.

İki adam güne başlarken birlikte birer kahve içiyordu. İlerleme ve gecikmeler listelendikten ve Beard yapması gerekenleri not ettikten sonra merkezi geziyordu. Daha ilk başından, resmi olmayan bir dille, merkezin vergi verenlerle medyanın anlayabileceği, göze çarpan tek bir projesi olduğunu ileri sürebilirse, daha fazla fon tedarik etmenin kolaylaşacağını söylemişti. Böylece insanların çatıya monte edip elektrik faturasında gözle görülür bir düşüş elde etmeye yetecek kadar enerji üretebileceği bir zımbırtı için, Kentliler İçin Kişisel Rüzgâr Türbini, KİKRÜT projesi başlatılmıştı. Rüzgâr şehirlerdeki çatılarda, açık kırlıklardaki yüksek kulelerde estiği gibi, tek bir yönden ve düzenli bir şekilde esmiyordu, bu yüzden fizikçi ve mühendislerden düzensiz koşullarda azami fayda elde edilebilecek bir türbin kanadının tasarımı için araştırma yapmaları istenmişti. Beard bir rüzgâr tünelini kullanabilmek için Farnborough'daki Kraliyet Uçak Fabrikası'ndan bir arkadaşına güvenmişti ama ilk önce araştırılması gereken girift bir

matematik ve aerodinamik vardı ki, bu kişisel olarak pek tahammüllü olmadığı kaos teorisinin bir alt koluydu. Teknolojiye olan ilgisi iklim bilimine olan ilgisinden daha da azdı. Tasarım için gerekli matematiği belirleyerek iki-üç prototip yapıp, bunları rüzgâr tünelinde test etmenin yeterli olacağını düşünmüştü. Oysa konuyla alakalı sorunlar kendilerine yol açarak gündeme oturdukça, işe yeni insanlar almak zorunda kalmışlardı: titreşim, gürültü, maliyet, yükseklik, rüzgâr kesmesi, jiroskopik yalpa, çevrimsel gerilim, çatı mukavemeti, malzemeler, dişli düzeneği, verimlilik, şebeke fazı, planlama izinleri. Basit ve parlak bir fikir gibi görünen şey, inşaatının daha yarısı bitmiş olan merkezin bütün işgücünü ve kaynaklarını yiyip bitiren bir canavara dönüşmüştü. Geri dönmek içinse artık çok geçti.

Beard öylesine yaptığı bir teklifin sonuçlarına suçluluk duyguları içinde tanık olmak için merkezde tek başına dolaşmayı tercih ediyordu. 2000 yazının başlarında doktoralıların hepsinin kendilerine ait birer kabini olmuştu. Grubu birimlere ayırmak ve kapılardaki isim tabelaları da işe yarıyordu ama Beard bu konuda daha çok kendi sezgilerine, bu genç adamlardan her birinin, yedi ya da sekiz ay geçtikten sonra, zihninde ayrı ayrı belirginleşmeye başlamasına güveniyordu. O gece Oxford'da yapacağı bir konuşmadan başını kaldırıp kendisini, tabii ya, her seferinde aynı şoförün karşıladığını fark ettiğinde, Reading İstasyonu'ndan merkeze o Prius'la sadece altı kez yolculuk yapmıştı. Çocuk gerçekten atkuyruğu olan iki atkuyrukludan birisiydi ve uzun boylu, ince yüzlü, ağzının içi koca dişlerle tıka basa dolu, yüzünde sersem bir tebessüm olan bir delikanlıydı. Beard kendini vererek ettiği bu ilk sohbette, delikanlının Norfolk'taki Swaffham'ın yakınlarında bir yerlerden geldiğini, Imperial'da, sonra Cambridge'de, sonra da iki yıl Pasadena'daki Caltech'te okuduğunu, bu efsanevi yerlerden hiçbirinin ona çalı çitlerle saman yığınlarını hatır-

latan köylü aksanının saf vurgularını, o masum dalgalanışlarıyla ani düşüşlerini, ısrarla yükselen tonunu inceltmeyi başaramadığını öğrendi. Adı Tom Aldous'ydu. İlk sohbetlerinde Aldous'nun merkezde çalışmak için başvurduğunu çünkü gezegenin tehlikede olduğunu ve parçacık fiziğindeki altyapısının bu konuda işe yarayabileceğini, ekibi bizzat Beard'ın, Beard-Einstein Tümleştirmesi olan Beard'ın yöneteceğini gördüğünde, Tom Aldous'nun da, merkezin başlıca endişesinin güneş enerjisi, özellikle de kendisinin nano-solar dediği yapay fotosentez olacağını düşünerek heyecanlandığını söylemişti Şef'e, ki bu konudaki inancı...

"Güneş enerjisi mi?" dedi Beard kibarca. Bunun anlamını çok iyi biliyordu ama yine de, bu terimin üstünde ikircikli bir anlam halesi, bir yazdönümü Stonehenge'in etrafında cübbeler giymiş dans eden Yeni Çağ druidlerini* çağrıştıran bir şeyler vardı. Ayrıca büyük düşündüğünü kanıtlamak için "gezegen" demeyi alışkanlık haline getirmiş insanlara güvenmezdi.

"Evet!" Aldous dişlerini dolu dolu göstererek dikiz aynasından gülümsedi. Şef'in bu alanda uzman olmadığı aklına bile gelmezdi. "Hepsi orada, bizim nasıl kullanılacağını anlamamızı bekliyor ve anladığımızda, kömür, petrol ve benzeri şeyleri yakmayı nasıl düşünebilmişiz diye çok şaşıracağız."

Aldous'nun "benzeri" deme şekli Beard'ın aklını karıştırmıştı. Söylemeye çalıştığı şeyle dalga geçer gibiydi. Ortasındaki yeşillik alanda çiçek açan alıçların gelip geçen trafiğe boş yere kokularını yaydığı dört şeritli bir çevre yolundan gidiyorlardı. Önceki gece, Patrice dışarıdayken, hiç uyuma beklentisi olmadan, sabahlığıyla yatağa uzanıp okumuştu Beard. Okuduğu şey, havadan sudan konuşmak gibi insani becerilerden yoksun, kendini tamamıyla bilime kaptırmış bir adam olan Paul Dirac'ın farklı meslektaşlarına yazdığı, yayımlan-

* Eski Keltlerde rahiplik, öğretmenlik, yargıçlık gibi işlevler de üstlenmiş bilginler. (e.n.)

mamış bir tomar mektubuydu. Saat altı kırk beşte daktilo metinlerini bırakıp tıraş olmak için banyoya gitmişti Beard. Güneş ön bahçedeki huş ağacının arkasından bir eğimle içeriye vurarak ayaklarının altındaki mermer zemine desenini düşürmeye başlamıştı bile. Günün bu kadar erken bir saatinde güneşin bu kadar yükselmesi nasıl bir israf, nasıl bir yönetim hatasıydı. Yazları kaçırmış olduğu günışığıyla dolu saatleri, diye düşünmüştü kendisine daha genç bir görünüm vermek için jileti kaşlarının arasından yeni fırlamış bir kıla doğru götürürken, saymaya içi elvermezdi. Ama ne yapabilirdi, genç bir adamın yılın herhangi bir zamanında uyumak ya da işe gitmek dışında yapabileceği ne vardı ki? Şimdiyse uyku bozukluğu haftalarca geriye uzanıyordu.

"Kömür, benzin ve gaz olmadan," diye sordu bir esnemeyi bastırarak, "idare edebileceğimize cidden inanıyor musun?"

Aldous yarış pisti büyüklüğünde dev bir ada kavşaktan hızla dönüyordu, sonra merkezkaç kuvvetiyle aşağı inen bir tali yolun üstüne atıldılar ve otobana, akın halindeki araçların iki katına çıkan gürültüsüne, saatte yüz kırk kilometreyle art arda Bristol'a doğru vınlayan beşlik sıra evler büyüklüğündeki kamyonların ve fırlayıp geçmeye hazır öteki arabaların arasına çıktılar. Aynen öyle, bu daha ne kadar devam edebilirdi ki? Uykusuzluktan zayıf düşmüş ve mayışmış bir halde olan Beard kendini ufacık hissetti. M4 artık onun ulaşamayacağı bir varoluş hırsını sergiliyordu. Ona bir B yolu, at arabası yolu, yaya yolu lazımdı. Harris tüvidinden ceketinin içine büzülerek, öğretmeninin istediğini zannettiği cevapları veren gözde bir öğrencinin hevesli özgüveniyle konuşan Aldous'yu dinledi.

"Bizi önce kömür, sonra da benzin yarattı ama artık bunları yakmanın mahvımıza neden olacağını biliyoruz. Ya yeni bir yakıt bulacağız ya da tükenip dibe çökeceğiz. Yeni bir sanayi devrimi lazım. Başka türlüsü mümkün değil ve gelecek elekt-

rikle hidrojende; kullanım aşamasında temiz olduklarını bildiğimiz enerji taşıyıcıları sadece bunlar."

"Yani, daha fazla nükleer güç."

Çocuk bakışlarını aynadan Beard'a kenetlemek için gözlerini yoldan ayırdı ama bu durum fazla uzun sürünce, arka koltukta gerilen yaşlıca adam, şoförü tekrar dışarıdaki curcunaya bakmaya teşvik etmek için gözlerini kaçırdı.

"Pis, tehlikeli, pahalı. Ama biliyorsunuz, yüz elli milyon kilometre öteye güzelce kurulmuş, hidrojeni maliyetsiz olarak helyuma dönüştürüp temiz enerji yaratan ve müthiş bir güvenlik siciline sahip, çalışır durumda bir nükleer enerji santralimiz var zaten. Hep ne düşünürüm biliyor musunuz, Profesör Beard? Uzaylının teki dünyaya gelip bütün bu güneş ışığını görse, bir enerji sorunumuz olduğunu zannettiğimizi duyduğunda, buna çok şaşardı. Fotovoltaikler!* Bu konuda Einstein'ın yazdıklarını da okudum, sizinkileri de. Tümleştirme muhteşem. Tanrı'nın bize en büyük armağanı kesinlikle şudur, bir yarı iletkene çarpan bir fotonun elektronu serbest bırakması. Fizik kanunları öyle sevecen, öyle cömert ki. Bir de şunu dinleyin. Adamın teki bir yağmur ormanında ve susuzluktan ölüyor. Baltası var ve özsularını içmek için ağaçları kesmeye başlıyor. Her ağaçtan birer yudum. Her yer çöle dönmüş ve biliyor ki kendisi yüzünden orman da hızla yok olmakta. Peki neden ağzını açıp da yağmur suyunu içmiyor? Çünkü ağaçları devirmekte çok iyi, işleri hep böyle halletmiş ve yağmur suyu içmeyi savunan insanların garip tipler olduğunu düşünüyor. O yağmur bizim güneşimiz, Profesör Beard. Gezegenimizi suluyor, iklimi ve yaşamı sürdürüyor. Tatlı bir foton yağmuru ve tek yapmamız gereken bardaklarımızı havaya tutmak! Biliyor musunuz, bir yerlerde bir adamın şöyle söylediğini okudum, yeryüzüne bir saatten daha da az bir sü-

* Işık kaynağından elektrik enerjisi üreten sistem. (e.n.)

rede düşen güneş ışığı, bütün dünyanın bir yıllık ihtiyacını giderebilir."

Beard etkilenmemiş bir sesle, "Peki bu adam güneş ışıması olarak hangi ölçütü kullanıyordu?" dedi.

"Güneş sabitinin* çeyreğini."

"Fazla iyimser. Bunu tekrar yarıya bölmek lazım."

"Yine de bir şey değişmez, Profesör Beard. Dünyadaki çöllerin ufacık bir bölümüne kurulacak güneş enerjisi panelleri bize ihtiyacımız olan bütün enerjiyi sağlar."

Norfolk'lu çocuğun, söyledikleriyle hiç uyuşmayan, köylü ses tonu Beard'ın mayışıklığını körüklemeye başlamıştı. "Eğer dağıtılabilirse," dedi sıkkın bir sesle.

"Evet. Yeni Doğru Akım iletim hatları. Sadece zaman ve çaba gerek. Gezegen için değer! Geleceğimiz için değer, Profesör Beard!"

Beard sohbetin bittiğini göstermek için konuşmasının sayfalarını aniden kapattı. Üşütük olmanın birinci temel özelliği, dünyanın bütün sorunlarının tek bir soruna indirgenebileceğine ve çözülebileceğine inanmaktı. İkincisi de, sürekli bundan söz etmekti.

Ama Tom Aldous'nun onunla işi daha bitmemişti. Merkeze geldiklerinde, kapılar açılırken, sanki sohbet hiç kesilmemiş gibi şunları söyledi: "Bu yüzden, yani, saygısızlık etmek istemem ama bu yüzden bu mikro rüzgâr gücü olayıyla boşa vakit harcadığımızı düşünüyorum. Bu teknoloji zaten yeterince iyi. Sadece hükümetin insanlara daha çekici göstermesi gerekiyor; birkaç imzaya bakar, gerisini de medya halleder. Bu işte çok para var. Ama güneş enerjisinde –en ileri yapay fotosentez– nanoteknoloji bazında yapılması gereken çok fazla temel araştırma var. Profesör, bunu biz yapabiliriz!"

* Yer ile Güneş arasındaki ortalama uzaklıkta ve Güneş ışınlarına dik bir kuramsal yüzeyin birim alanına birim zamanda Güneş'ten aldığı ışının enerjisi. Atmosferin dış sınırında ortalama güneş enerjisi miktarı 2 kalori/cm^2 dir. (e.n.)

Aldous kapıyı açmış, Beard da yorgun argın arabadan iniyordu. "Fikirlerini anlattığın için teşekkür ederim," dedi. "Ama cidden de, gözünü yoldan ayırmamayı öğrenmen lazım." Sonra da Braby'nin elini sıkmak için sırtını döndü.

Dolayısıyla, haftalık turunda Aldous'yla tek başına karşılaşmamayı becerebileceğini umdu çünkü genç adam onu sürekli fotovoltaikler, yani kendi kuantum fotovoltaik yorumu konusunda ikna etmeye çalışıyor ya da dost canlısı ve hevesli tavırlarıyla bunaltıyor ve KİKRÜT'ten vazgeçmekten her bahsedişinde, Beard'ın surat astığını fark etmemiş gibi davranıyordu. Neredeyse bütün bütçeyi yediği ve verimliliği düşerken gitgide dallanıp budaklandığı için elbette vazgeçilmesi gerekirdi. Ama bu Beard'ın fikriydi ve geri almak kişisel felaketi olurdu. Bu yüzden çocuğa, iri kemikli sersem suratına ve yayvan burun deliklerine, atkuyruğuna, kirli kırmızı ve yeşil iplerden örülmüş bilekliğine, kantinde yediği "bensizden-daha-yüceyim" tarzı yoğurtlu ve salatalı diyetine, tepsisini getirip hiç sormadan, Aldous'nun bölge boks şampiyonasında Norfolk için dövüştüğünü, Cambridge okul takımında kürek çektiğini, San Francisco maratonunda yedinci olduğunu öğrenmekle ancak iç baygınlığı geçirecek Şef'e mümkün olduğunca yakın oturmasına, antipati duymaya başlamıştı. Aldous'nun okumasını istediği romanlar –romanlar!–, çağdaş müzikte Beard'ın haberdar olması gerekir diye düşündüğü gelişmeler, özellikle çok önemli bazı filmler, iklim değişikliğiyle ilgili, Aldous'nun en az iki kez gördüğü ama Şef'e de baştan sona izletebilecekse, bir kez daha seve seve göreceği belgeseller vardı. Bol bol Norfolk aksanı kullanarak biteviye tavsiyelerde, önerilerde bulunmak, bir yolculuk, tatil, kitap ya da vitaminin onu ne kadar heyecanlandırdığını anlatmak için tasarlanmış bir zihni vardı Aldous'nun, ki bu da bir çeşit şiddet sayılırdı. Beard'ın iyi niyetini en çok çocuğun Swat Vadisi'nde bir ay geçireceğini duymak erozyona uğrattı.

Beard, zamanında tuğla tozu ve fiberglas yalıtımın faydalı olmayan etkilerinin test edildiği binadaki laboratuvarlar arasında dolaşıyor, mühendislerin, tasarımcıların ve "Mikro Rüzgâr 4.2'nin Keşfi" isimli uzun bir dökümanın yazılmasından sorumlu, neden o şekilde isimlendirildikleri anlaşılamayan enerji danışmanlarının ilerleme raporlarını dinliyordu. Daha henüz ayrı bir departman olmuş İnsan Kaynakları Bölümü tarafından, o yaz boyunca o kadar çok kişi işe alınmıştı ki, her hafta beş-on yabancıya kim olduğunu açıklamak zorunda kalıyordu. Merkezde KİKRÜT'le uğraşmayan pek az insan vardı ve Beard binada gezindikçe, cesareti daha da kırılıyordu. Onca emeğe rağmen, Farnborough'da test edilmeye hazır hiçbir şey yoktu, türbülans sorununa değinilmiyor ve rüzgâr esmediği zaman ne olacağı pek düşünülmüyordu çünkü elektriğin ucuz ve etkili bir yolla nasıl depolanacağı konusunda hiç kimsenin en ufak bir fikri yoktu. Kişisel kullanım için yeni ve güçlü bir akü tasarlanması radikal bir proje olurdu ama herkes KİKRÜT'le uğraştığına göre artık bunu önermek için çok geçti ve ayrıca Tom Aldous'nun sürekli önerip durduğu şey de akü için araştırma yapılmasıydı. Milyonlarca çatıyı işe yaramaz bir zımbırtının rüzgâr kesmesi ve titreşimiyle, geriye doğru gücü ve dönüşü, dönme momentiyle doldurmaktansa, Dorset'teki Dinozor Sahili'ne butik bir nükleer reaktör kurmak çok daha iyiydi çünkü rüzgâr nadiren işe yarar bir akım yaratacak güçte esiyordu.

Nasıl olmuştu da, diye düşünüyordu Beard hafiften kendine acıyarak, bir ofisten çıkıp sıkıntıyla ötekine doğru giderken, ağzından öylesine çıkan bir sözle herkes bir telaş anlamsız bir araştırmaya girişmişti? Bunun cevabı çok basitti. Kendi önerisi üstüne ön raporlar, yüz doksan yedi sayfa uzunluğunda detaylı teklifler, bütçe taslakları ve hesap çizelgeleri gelmiş, o da okumadan paraflayarak hepsini onaylamıştı. Peki neden? Çünkü Patrice'in Tarpin'le ilişkisi başlamıştı ve bundan başka hiçbir şey düşünemiyordu.

Koridordan geri dönüp malzeme uzmanıyla konuşmaya gitmek için Braby'nin ofisi önünden geçerken, Braby tam oracıkta, kapı aralığında durmuş onu bekliyor, heyecanla el ediyordu. Arkasında, Mike isimli atkuyruklulardan birisi, bir çizimi beyaz tahtanm üzerine bantlıyordu.

"Galiba bir şey bulduk," dedi Braby kapıyı Beard'ın ardından kaparken. "Az önce Mike getirdi."

"Yanlış anlamayın, Profesör Beard," dedi Mike da. "Bunu ben çizmedim. Sadece buldum."

Braby, Beard'ın kolundan tutarak tahtaya doğru çekiştirdi. "Sadece bir bak. Fikrine ihtiyacım var."

Büyük bir kâğıdın üzerinde usulüne uygun olarak çizilmiş büyük bir çizimin etrafında beş-on taslak, Leonardo'nun defterlerinde göreceğiniz türden sağlam ama titrek çizgilerle yapılmış karalamalar vardı. Öteki ikisi dikkatle onu izlerken, Beard da ortadaki çizime, sonunda tam bir dönüş yapan dörtlü bir helikse dönüşen çizgi ve kesmelerle dolu kalm sütuna ve onun altındaki, jeneratörün o kadar ayrıntılı olmayan ve kutuya benzer resmine baktı. Karalamalardan birisi, bacanın yan tarafına bağlanmış kısa ve dikey bir direğin üstüne tutturulmuş televizyon anteni ve heliksiyle, bir çatı hattını gösteriyordu; hiç de iyi bir montaj değildi. Sesini çıkarmadan iki dakika boyunca çizimlere baktı.

"Evet?" dedi Braby.

"Evet," diye mırıldandı Beard da. "Olabilir."

Braby güldü. "*Ben de* öyle düşünmüştüm. Nasıl çalıştığını bilmiyorum ama iyi bir şey olduğunu biliyordum."

"Bu eski, yumurta çırpıcısı Darrieus türbininin bir çeşitlemesi." Uzun zaman önce, evliliğinin daha mutlu ya da daha az saplantılı olduğu günlerde, bir öğleden sonrasını rüzgâr türbinlerinin tarihini okuyarak geçirmişti Beard. O sırada fiziğin nispeten daha kolay olduğunu düşünüyordu. "Farklı olan şey buradaki kanatların altmış derecelik döngüyle bir heliks

haline gelmesi. Dönme momentini dağıtmak için dört tane daha var ve bu da belki çalışmaya otomatik olarak başlamasında yardımcı olabilir. Yukarıya doğru esen bir hava akımında işe yarayabilir. Çatılarda da iyi olabilir, bilemeyiz. Pekâlâ, bunu kim buldu?"

Ama cevabı zaten biliyordu ve yorgunluğu bir kat daha artmıştı. Bugün Swaffham Kuğusu'nu bir dönüm noktasını, türbin tasarımında yeni bir çağın doğuşunu kutlarken dinlemek tahammül sınırlarını aşacaktı. Bunu gelecek hafta yapmak zorundaydı çünkü o anda yapmak istediği şey sessiz bir yerde oturup Patrice'i düşünmek, boş yere kendi duygularını kışkırtmaktı. Bu kadar kötü bir durumdaydı.

Mike, atkuyruğunun dibindeki, isyankâr ak tellerden battaniye dikişi gibi izler oluşmuş yeri kaşıdı. "Tom'un masasında duruyordu. Görmemiz için oraya bıraktığını düşündük. Sonra çok heyecanlandık ama onu hiçbir yerde bulamadık. Mühendisler için fotokopisini çektik ve onlar da çok beğendiler."

Jock Braby ofisinde telaşlı telaşlı bir tur atıp masasına dönerek sandalyenin arkasına astığı ceketini kaptı. Beard'ın içindeki snop, Bletchley döneminden ya da en azından Beard'ın üniversite günlerinden beri, hiç kimsenin ceketinin göğüs cebinde bir dizi tükenmezkalem taşımadığını söylemek istedi. Ama vereceği tavsiyeleri hep içinden düşünürdü, asla vermezdi.

Braby bastırılmış bir heyecan içinde ve vakur, yanındakilere doğru yükseklerden eğilerek, bir kılıcın dokunuşu üzerine dizini henüz bir kraliyet yastığından kaldırmış gibi ölçülü, boğuk bir sesle konuştu. "Aldous ile konuşacağım, sonra da onu alıp Tasarım'a götüreceğim. Oradakiler oturup onunla birlikte çalışadursun, bu arada, Mike, sen ve öteki çocuklar da matematik işlerini halledersiniz, işte Brecht Kanunu'nu falan."

"Betz Kanunu."

"Aynen öyle." Sonra da gitti.

Turlarını bitiren Beard bir tabağa birkaç çikolatalı bisküvi koyup, uzun zaman boyunca merkezde rahat edilebilecek tek yer olmuş, kantinin arkasındaki boş dinlenme salonundaki makineden bir fincan da kaynar kahve alarak tek başına oturdu ve düşüncelerinin saplantı nesnesine geri dönmesine izin vererek, eklemlerinde neredeyse haz dolu bir ağırlıkla, son zamanlarda ihmal etmiş olduğu bazı detaylara odaklandı. Ama ilk önce bedenini sandalyeden kaldırıp salonun öteki ucuna giderek, sonsuza kadar bir haber kanalına ayarlanmış olan televizyonun homurtusunu kesmek zorunda kaldı. Bush-Gore çekişmesi, dünya nüfusunun haklarından mahrum edilmiş çoğunluğunun değerli vaktini çalıyordu. Tekrar yerine yerleşip tabağını eline aldı.

Patrice eşlerinin içinde en güzel olanıydı ya da daha doğrusu, keskin hatları ve sarı saçlarıyla, eşlerinin içinde tek güzel olan oydu. Öteki dördü güzelliği milimetre farkıyla kaçırıyordu –fazla ince bir burun, fazla geniş bir ağız, çok hafif kusurlu ya da çökük bir çene ya da alın– ve o kadar da güzel olmayan bu kadınlar sadece belli bir açıdan ya da irade gücünü kullanarak ve hayal gücüyle, kendi kendini aldatan bir ihtirasla çekici görünebiliyorlardı. Belli başlı detaylardı öyleyse, Patrice'le ilgili. Mesela, kalçalarının darlığı. Yeterince büyük tek bir el onları kavrayabilirdi. Çıkık leğen kemiklerinin arasındaki tenin o kremsi gerginliği. O güzelim, saman sarısı pübik kıllarını oluşturan, o ürpertici, çok şekilli billurlaşma. Bu hazineleri bir daha hiç görebilecek miydi acaba? İşte şimdi de, ne kadar şehvet törpüleyici olursa olsun, gözünün altındaki o morluğu düşünmek zorundaydı. Beard'la konuşmuyordu ve gerçeği asla öğrenemeyebilirdi. Sadece olasılıkları değerlendirebilirdi. Planının işe yaradığını, odasındaki kadının, avuçlarını basamaklara vurarak ayak seslerini çıkarttığı kadının Patrice'i kızdırmak yerine onu tekrar çekici bulması-

na ve ona bağlanmasına, Beard'ı kaybetmek üzere olduğunu düşünerek endişelenmesine neden olduğunu varsaysa, belki de Tarpin'e ilişkilerinin bittiğini, kocasma döneceğini söylemesini ve adamı çileden çıkarmasını sağlamıştı bu durum. Bu olasılık da fazlasıyla kendi istekleri üzerine kuruluydu. Ne olmuştu öyleyse?

Bisküvileri tabaktan mekanik hareketlerle alıp ağzına götürüyordu. Belki de bütün bu çapraşıklık olasılıksız bir yola giriyordu. Çoğu şey olasılıksızdı. Şiddet düşkünü erkeklerinden uzak durmayı beceremeyen, yaralı bereli, çok kadın vardı. Kadın sığınma evleri için çalışanlar sık sık insan doğasındaki bu garipliğin yasını tutarlardı. Eğer Patrice de kaderine bağımlıysa, daha çok yumruk yiyecek demekti. Onun güzel Patrice'i. Buna dayanamazdı. Düşünülemez bir şeydi. *Neydi* öyleyse? Michael'ın anlayışından olduğu kadar, Rodney'nin şiddetinden de usanıp, ikisinden de kurtulmak istemiş olabilirdi. Ya da, bir gün yatak odasına girip Patrice'in çoktan orada, yataklarının üzerinde çırılçıplak, eski günlerdeki gibi sırtüstü uzanıp bacaklarını ayırmış onu bekliyor olduğunu görecekti belki ve kendisi de çıplak, onun yanına giderken, Patrice'in adını mırıldanacaktı. Çok kolay olacaktı ve ona uzanıp Patrice'in sol... Ama artık orada yalnız değildi ve kapıdaki siluetin kime ait olduğunu anlamak için başını kaldırması gerekmiyordu.

Aldous kendine kahve koymadan –uyarıcıları kendisine yasaklamıştı ve Beard'ın da aynı şeyi yapması gerektiğini düşünüyordu– Şef'in yanma oturdu ve hiç girizgâha girişmeden, "Gelecek haftaki *Nature* dergisinde, ince film güneş panelleriyle ilgili yazılacakları okumanızı şiddetle öneririm," dedi.

Hızla boşalmış olsa da, Beard'ın beyninde olması gereken kanın bir miktarı hâlâ penisindeydi, yoksa aklı Aldous'ya çekip gitmesini söyleyecek kadar başında olacaktı.

Onun yerine, "Braby seni arıyordu," deyiverdi.

"Duydum. Türbin çizimimi hepiniz görmüşsünüz."

"Şu anda ofisindedir herhalde."

Aldous işten çok yorulduğunu sergileyen bir şovla beyzbol şapkasını çıkartıp arkasına yaslanarak gözlerini kapadı. "Onu yok etmem gerekirdi."

"İşe yarayabilir," dedi Beard hiç istemeden. Siperliğini ne tarafa çevirmiş olursa olsun, beyzbol sahası dışında beyzbol şapkası takan hiç kimseye güvenmezdi.

"Sorun da bu ya. Aslımda devrim niteliğinde. İşte pürüzsüz dönme momenti! Rüzgâr nereden eserse essin optimum hücum açısı. Türbülans sorunu çözüldü! Beni yanlış anlamayın, Profesör Beard, cidden harika bir şey. Ama biliyor musunuz, eğer merkez bu işe girişirse, geliştirilmesi için üç yıl boşa harcanacak ve ticari bir şirketin para kazanmak için yapacağı işi biz yapmış olacağız. Ayrıca bu yeteri kadar önemli değil, sorunu çözecek olan şey mikro rüzgâr türbini değil profesör. Birçok şehirde rüzgâr yeterince sert esmiyor bile. Bütün uygarlık için yepyeni bir enerji kaynağına ihtiyacımız var. Cidden fazla zamanımız kalmadı. Almanlarla Japonlar işi alıp götürmeden, Amerikalılar işe uyanmadan önce, güneş enerjisi üzerindeki temel araştırmaları biz yapmalıyız. Bazı fikirlerim var. Bizim bu berbat iklimde bile kızılötesi ışınlar var. Ama bunu size neden anlatıyorum ki? Sanki bilmiyorsunuz. Fotosenteze yeniden bir bakmalı, oradan neler öğrenebileceğimizi görmeliyiz. O konuda da bazı müthiş fikirlerim var. Sizin için bir dosya hazırlıyorum. Ama daha az önce Bay Braby'yi elinde benim çizimimle Tasarım'ın yolunu tutmuşken gördüm. Tanrım!"

Aldous yine –bu kez hak etmediği bir acıya sabırla katlanışını sergileyen– bir şov yaparak, elini kapalı gözlerinin üzerine yapıştırdı.

"Ben basit bir adamım, Profesör Beard. Sadece gezegen için doğru olan şeyi yapmak istiyorum."

"Anlıyorum," dedi Beard, birden avcunda beliriveren son bisküviyle yüzleşmeyi beceremeden. Bisküviyi tabağa bırakıp

kendini bir gayret sandalyesinden yukarıya itti. "Artık dönmem lazım. Beni istasyona bırakman gerekecek."

"Faydası yok," diyen Aldous sandalyesinden kalkıp üç adımda televizyonun yanma gitti ve bir görüntü ötekine dönüşürken bekleyerek kanalları değiştirmeye başladı, sonra televizyonun sesini açtı. Sanki böylece kendi amacına uygun hikâyeyi yaratmış, yoksulluk ve çaresizlik içindeki yaşlı bir çifti el ele tutuşturup Londra'dan Oxford'a giden trenin önüne atlamaları için ikna etmişti. Yerel haberlerde bu kadar kanlı şeyler yoksa da, Reading İstasyonu'na sokulmayan gergin yolcularla dolu kuyruklar ve gelmeyen servis otobüslerini bekleyen öteki yolcular vardı.

Genç adam banyo yapması gereken bir akıl hastasına yol gösterir gibi, kapıya doğru götürüyordu Beard'ı. "Evim Belsize Park'a çok uzak değil ve artık ben de eve gidiyorum. Arabam bir Prius değilse de, sizi kapınıza kadar götürür."

Nerede oturduğunu, Aldous'nun nereden bildiğini bilmiyordu ama sormak da anlamsızdı. Hem artık Beard evine, kendi ıstırabının karargâhına dönmeye niyetli olduğuna göre, konuşmaları için Aldous'yu Jock Braby'nin yanına yollamak da umurunda değildi.

Şef birkaç dakika sonra paslı bir Ford Escort'un ön koltuğunda oturmuş, gelecek yılki Uluslararası İklim Değişikliği Paneli'nin raporunda neler bulacağına dair, içeriden birisinin anlattıklarını dinlermiş gibi yapıyordu. Şoförün bakışları yolcusuyla ilgilenmek için artık yoldan tam doksan derecelik bir açıyla, bazen saniyeler boyunca ayrılmak zorunda kalıyor ve Beard'ın hesaplarına göre, bu süre boyunca yüzlerce metre yol almış bulunuyorlardı. Öndeki trafiğe bakarak, Aldous'nun direksiyona yapışması gerekecek anı önceden kestirmeye çalışırken, "Konuşmak için bana bakman gerekmez," demek istiyordu. Ama Beard bile, kendisini eve bırakan, sonuçta ev sahibi olan bir adamı eleştirmekte güçlük çekiyordu. Neza-

ketsizlik etmektense, ölmeyi ya da kalan hayatını suratsız bir felçli olarak geçirmeyi tercih ederdi.

Aldous gelecek yılki üçüncü IPCC* raporunda neler görmeyi beklediğinin ana hatlarını çizdikten sonra, yirminci asrın son on yılının kayıtlara geçmiş en sıcak on, yoksa dokuz mu, yıl olduğunu söylemişti ki son on iki yılda bunu Beard'a söyleyen ellinci kişiydi. Sonra da iklim duyarlığı, sanayi devrimi öncesindeki düzeyin iki katına çıkan karbondioksite bağlı ısı artışı üzerine kafa yormaya başladı. Londra'ya iyice girdiklerinde konu ışınımsal zorlamaya, ondan sonra o bildik eriyen buzullar lakırdısına, genişleyen çöllere, eriyen mercanlıklara, bozulan okyanus akıntılarına, yükselen deniz seviyelerine, bir şunun bir bunun kayboluşuna gelip, bu böyle mütemadiyen devam edince, *gezegen* tehdit altında olduğu için değil –yine o aptalca kelime– birisi bundan böylesine bir hevesle bahsettiği için, bir ilgisizlik sisinin içine gömüldü Beard. Politize olmuş insanlarda sevmediği şey buydu işte: Adaletsizlik ve felaketler onları harekete geçiriyor, besinleri, yaşam damarları oluyor, resmen *hoşlarına gidiyordu.*

Demek iklim değişikliği Tom Aldous'yu bu kadar ilgilendiriyordu. Peki ilgilendiği başka konular yok muydu? Evet, vardı. Arabasının yaydığı gazlar canını sıkıyordu ve bu yüzden de Daggenham'da motorunu elektrikli motora çevirmesine yardımcı olacak bir mühendis bulmuştu. Güç aktarma sistemi iyiydi, sorun aküdeydi; onu elli kilometrede bir tekrar şarj etmesi gerekecekti. Saatte otuz kilometreden fazla hız yapmazsa, merkeze aküyü hiç doldurmadan gidebilecekti. Beard sonunda nerede yaşadığını sorarak, Aldous'yu insani konular arenasına girmeye zorladı. Amcasının Hampstead'deki bahçesinin dibindeki bir stüdyo dairede. Hafta sonları da ciğerinde enfeksiyon olan babasını ziyaret etmek için arabayla

* Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli. (e.n.)

Swaffam'a gidiyordu. Annesiyse uzun zaman önce ölmüştü.

Araba evin önüne yanaştığında annesinin hikâyesi başlamak üzereydi. Bu birlikteliği sonlandırmaya hevesli olan Beard da teşekkür ederek Aldous'nun sözünü yarıda kesmek üzereydi ki, Aldous arabadan inip yolcusunun kapısını açmak ve inmesine yardım etmek için hızla öteki tarafa doğru yürümeye başladı.

"Kendim inerim, kendim inerim," diye terslendi Beard ama zavallı durumdaki araba o kadar alçaktı ki, son zamanlarda aldığı kilolarla, neredeyse inemeyecek gibiydi. Aldous, yine bir psikiyatri hemşiresi tavrıyla, ona bahçe yolu boyunca eşlik etti ve kapıya geldiklerinde, Beard tam anahtarlarını çıkartacakken, tuvaleti kullanıp kullanamayacağını sordu. Hayır diyemezdi ki. İçeriye adımlarını atar atmaz Patrice'in o öğleden sonra izinli olduğunu hatırladı Beard ve işte orada, alnında havalı ve mavi bir bant, dar kot pantolonu, açık yeşil kaşmirden kazağı, Türk terlikleriyle, hoş gülücükler saçarak onları karşılamak için merdivenlerden iniyordu ve kocası ikisini tanıştırır tanıştırmaz da, birer kahve içmeyi teklif etti.

Yirmi dakika boyunca mutfak masasında otururlarken çok kibar davranan Patrice, Tom Aldous annesinin hikâyesini anlatırken başını tatlı tatlı yana eğip dinleyerek ilgiyle sorular sordu ve yine genç yaşta ölen kendi annesinin hikâyesini anlattı. Sonra sohbet havadan sudanlaştı ve Patrice ne zaman gülse Beard'la göz göze gelmeye, sohbete onu da dahil etmeye, söylediklerini hafif bir tebessümle dinlemeye, espri yaptığında eğlenmiş görünmeye başladı ve bir seferinde de sözünü keserken eline dokundu. Üzerine birdenbire bir tatlı dillilik ve mizah duygusu gelen Tom Aldous da, artık hastanede verdikleri yemeği kurtlar gibi aç bir kızıl çaylağa veren huysuz bir yatalağa dönüşmüş, bir zamanlarsa korkulan bir tarih öğretmeni olan babasını anlatarak onları güldürdü. Aldous sürekli gözlerini kaçırıp sırıtıyor, seyredildiğinin farkında, elini ensesinden yukarıya götürüp atkuyruğuna dokunuyordu. Ge-

zegenin tehdit altında olduğu bir kez olsun aklına gelmedi.

Böylece evli çift karşılıklı bir uyum içinde neşeli delikanlıyı eğlendirdi ve Aldous gitmek için ayağa kalktığında mucivezi bir şey olduğu, Patrice'in kocasına karşı tavrında köklü bir değişim olduğu, artık çok açıktı. Aldous'yu arabasına kadar geçirdikten sonra, planının, çıplak elleriyle merdivenlere vurarak peşinden çağırdığı o kadının işe yaradığına inanmaya cesaret edemeyen Beard, daha fazlasını öğrenmek için aceleyle eve döndü. Ama mutfak bomboş, fincanlar telveleriyle birlikte hâlâ masada, ev yine sessizdi. Patrice odasına çekilmişti ve yukarıya çıkıp kapısını tıklattığında da, sadece gitmesini söyledi. Bir zamanlar yaşadıkları hayatı şöyle bir göstererek ona işkence etmek istemişti yalnızca. Beard'ın tadını almasını istediği şey kendi yokluğuydu.

Ertesi akşam, ardında Beard'ın bilmediği bir kokuyla iz bırakarak evden çıkıncaya kadar da onu hiç görmedi.

✠✠✠

Haftalar geçerken çok az şey değişti. Patrice'in ilkokulunda sonbahar dönemi başladı. Akşamın erken saatlerinde sınav kâğıtlarını değerlendirip derslerini hazırlıyor, haftada üç-dört kez de Tarpin'e gitmek için altı-yedi gibi evden çıkıyordu. Ekim sonunda saatler geri alındıktan sonra, karanlık bahçe yolundan yürüyüp gittiğinde, yokluğu iyice tamamlanmış oluyordu. Sevgilisini akşam yemeğine çağırma niyetinde ısrar etmemişti, en azından Beard evdeyken. Beard arada bir toplantılara katılmak için bir geceliğine şehir dışına çıkıyor ve eğer yemek salonundaki meşe masanın derinleşmiş parıltısı ya da bütün tencere ve tavaların hiç alışılmadık biçimde yerli yerine konulduğu mutfağın böylesine düzenli oluşu buna delalet değilse, döndüğünde Tarpin'in varlığına dair hiçbir işaret göremiyordu.

Ama kasım başlarında, bir ampul aramak için evin arka-

sındaki, arka kapının yanındaki büyük kilere girdi. Erzak koymak için ayrılmış yerlere çeşitli hırdavat ve işe yaramaz şeylerle birlikte istenmeyen hediyelerin de konulduğu, tuğla ve taştan raflarla dolu, soğuk ve penceresiz bir odaydı burası. Kapının karşısındaki duvarda benek benek günışığı gösteren bir havalandırma mazgalı, onun hemen altında, yerdeyse bezden kirli bir çanta vardı. Çantanın tepesinde durup öfkesinin kabarmasına izin verdi ve sonra da, çantanın açık olduğunu görerek, ayağıyla araladı. Aletler gördü; farklı boyutlarda çekiçler, ıskarpelalar ve ağır hizmet tipi tornavidalar, en tepede bir çikolata kâğıdı, kahverengi bir elma koçanı, bir tarak ve Beard'ın midesini bulandıran, kullanılıp buruşturulmuş bir kâğıt mendil. Bu çanta Tarpin banyoyu yaparken orada kalmış olamazdı çünkü bu aylar önceydi ve şimdiye kadar çoktan görmüş olacağını biliyordu Beard. Durum yeterince açıktı. Kendisi Paris ya da Edinburgh'dayken, ustaları Patrice'i görmek için işten doğruca onlara gelmiş ve ertesi sabah da aletini unutmuş ya da ihtiyacı olmadığı için orada bırakmış, Patrice de alıp buraya koymuştu. Hepsini birden hemen atmak istedi ama hem çantanın sapları simsiyah ve yağlıydı hem de Tarpin'e ait herhangi bir şeye dokunmaktan iğreniyordu. Ampulü bulup kendine bir bardak viski koymak için mutfağa gitti. Saat sabahın üçüydü.

Ertesi sabah, soğuk bir pazar sabahı erkenden, bir faturanın üstünde Rodney Tarpin'in adresini buldu ve tıraş olmamaya karar verip üç fincan sert kahve içtikten sonra, boyunu üç-beş santim uzatan eski deri botlarıyla pazılarını olduğundan daha kasb gösteren yünlü ve kalın bir gömlek giyerek, arabayla Cricklewood'a doğru gitmeye başladı. Radyoda, bir tek Amerika'daki gidişat. Yorumcular hâlâ El Kaide denen bir grubun geçen ay Amerikan savaş gemisi USS Cole'a yaptığı saldırıyla uğraşsalar da, esas konu yine, bütün yaz ve sonbahar boyunca sürüp giden ve artık sabrını taşırmaya başlayan, o aynı

konuydu. Bush-Gore çekişmesi. Beard Amerikan vatandaşı değildi, bu kavgada oy hakkı yoktu ama yine de, kendisinin de bir ücret ödemek zorunda olduğu haber servisi tarafından bütün nahoş gelişmelerden haberdar olmaya zorlanıyordu. Ateşli bir apolitikti Beard; parmak uçlarına kadar, demekten hoşlanırdı. O fazlasıyla ateşli tartışmalar, birbirlerini yanlış anlamak ve karşı tarafı farklı göstermek için bütün taraflarca harcanan o çaba, ortaya çıkan her "konunun" ardında dönüp duran o amnezi hiç hoşuna gitmiyordu. Birleşik Devletler, Beard için, dünya biliminin dörtte üçüne sahip olan muhteşem bir varlıktı. Geriye kalan her şey sabun köpüğü, şimdiki durumdaysa elitler arasındaki bir çekişme, eski bir başkanın ayrıcalıklı oğluyla bir senatörün doğuştan şanslı oğlunun itişip kakışmasıydı. Anlaşıldığına göre, oy verme süresi bittikten uzun zaman sonra, yenildiğini teslim etmiş olan Gore sözlerini geri almak için Bush'a telefon etmişti, şike arayışında Florida'daki sandıklarda bu kadar yakın olduklarını bilmiyordu, otomatikman yeniden sayım yapılacaktı; "Seni ilk arayışımdan beri koşullar değişti," diyerek imalı bir ifade kullanmıştı Gore.

Ofisteyken, iki adam da aynı baskılarla kısıtlanacak, aynı gerçekler, aynı üniversitelerde benzeri tutucu eğitimler almış aynı danışmanlar tarafından sıkboğaz edilecekti; detaylarla pek ilgilenmiyordu Beard. Yirmi birinci yüzyılın ilk dört ya da sekiz yılında, diye düşünerek bir karara vardı Swiss Cottage'dan geçerken, Bush'un mu yoksa Gore'un mu, Edi'nin mi yoksa Büdü'nün mü başkan olacağı, dünya genelinde hiçbir önemli değişiklik yaratamazdı.

Dün viski içerek geçen öğleden sonrası ve akşamdan, hoş bir yenilmezlik duygusuyla birlikte, pervasız bir görüş açıklığı kalmıştı üzerinde. Her şeyi fazla ciddiye almış olduğunu şimdi görebiliyordu. Karın sadakatsiz mi? Öyleyse yenisini al! Etrafta dolaşan birkaç yayayla, Cricklewood'un akşamdan kalma, huzura kavuşmuş bir havası vardı ve o pazar sabahı

dinginliği amacının sadece merakını dindirmek olduğunu hatırlatmıştı ona. Patrice'in haftanın yarısını nerede geçirdiğini ve hasmının nasıl yaşadığını bilmeye hakkı vardı. İki kilometre daha ilerledikten, bir dizi viraj aldıktan sonra, Tarpin' iki anayolu birleştiren, iki kilometre uzunluğundaki dört şeritli bir şehir otobanı olan yoluna, rüzgârla sürüklenmiş, bir araya yığılmış gibi görünen savaş öncesi, yarı müstakil evlerle dolu, eğreti, tesadüfi bir yere geldi. Bahçe yolunun hemen önündeki bir cebe park edip fotoğraflarda gördüğü o yere, on altıncı yüzyıl havası yaratmak için koyu lekeli çam tirizlerle kaplanmış ön cepheye, üzerine atıldığı römorkunda pek de rahat görünen deniz motoruna –rüzgârın lime lime ettiği plastik kılıfın altında saklanan şey bir kayık da olabilirdi pekâlâ–, ön kapının yanındaki siyah direkli eski araba lambasına, ki George dönemi tarzındaydı ve yeni eklenmiş cüretkâr bir detaya, içlerine özenle otlar ekilmiş çiçekliklerin ortasında, betonun üstünde yan yatmış duran o kırmızı telefon kulübesine baktı. Siyaha yakın kalasların arasından görünen duvarlar bembeyaz boyanmış, vitraylı pencerelerin ardındaki güzelce fırfırlanmış çiçekli perdeler açık bırakılmıştı.

Bin dokuz yüz otuzlardan kalma bir banliyö evinde Elizabeth dönemi havası yaratma çabası, iç ve dış tasarım üstüne güçlü fikirleri, bahçelere konulan eski araba lambaları gibi şeylere karşı önyargıları olmayan Beard'a, masumane bir vatanseverlik belirtisi gibi geliyordu. Rodney Tarpin'den nefret etmese, evin, doğruluk ve dürüstlüğü, çok çalışmayı, basit bir iyimserliği çağrıştırdığını düşünebilirdi. Eskiden yapılan sohbetlerden, Bayan Tarpin'in geçen sene üç çocuğunu da alarak evi terk ettiğini ve Costa Brava'da Galli bir inşaat maliyet uzmanıyla birlikte yaşadığını biliyordu, bu yüzden Rodney'nin eve nasıl baktığını görmek içinde biraz acıma duygusu da uyandırmalıydı. Ama burası Patrice'in sikilmek için düzenli olarak geldiği yerdi ve her bir ayrıntı, küçük dilek kuyusuyla

çıkrık kolunun yanına doluşmuş o cüceler tayfası bile, gözüne düşmanca görünüyordu. Beard da onlardan nefret ediyordu. Tarpin o telefon kulübesini Patrice'in onuruna mı dikecekti acaba? Beğenmiş gibi yapışını duyabiliyordu Patrice'in. *Hayatım çok orijinal, ne kadar da yaratıcı...* Yeter! Arabadan indi.

Ondan önce karısı da defalarca o yolda yürüdüğü, ayrıca bir zamanlar Tarpin'in işvereni olduğu için, bahçe yolunda yürürken kendisini buna hakkı varmış gibi ve rahat hissetti Beard. Parlak siyaha boyalı iniş borularının birinden akan suyun şırıltısı geliyor, dibindeki ızgaradan kasım havasının içine buharlar yükseliyordu. Evin efendisi yıkanma ayinini yapıyor, vücudunda Bayan Beard'dan kalan DNA'ları temizliyordu. Palladio tarzı sundurmalı ön kapının pek kullanılmayan bir görüntüsü vardı, Beard da evle yandaki bir kapıya kadar giden ahşap sınır çitinin arasına sıkışmış, daracık, beton bir yoldan yürüyerek açık bir kapıdan arka bahçeye girdi. Tarpin'in jakuzisiyle hava attığını hatırlıyor ve o jakuziyi görmek istiyordu. Patrice içine girmiş olsun ya da olmasın, işini eksiksiz yapma havasındaydı ve her şeyi bilmek istiyordu.

Ağaçsız ve biçilmemiş bir çimenlik, tel örgülü bir çitle, üç taraftaki komşulardan ayrılmıştı ve çitin hemen ardında, evlerin ortasındaki düzensiz arazide, çelik bir elektrik direği bacaklarını açmış dikiliyor, Beard elektrik hatlarının o aşina cızırtısını duyabiliyordu. Elektronlar, nasıl da kalıcı, ne kadar gerekliydiler. Gençliğinin çoğunu onları düşünerek geçirmişti. 1928'de oluşturulan, elektronun spin özelliğini öngören Dirac Denklemi'nin tamamını, yirmi bir yaşındayken hayranlıkla okumuştu. Anti parçacıkların varlığını doğadan haklı olarak talep eden ve "Dirac Denizi"nin geniş ufuklarını genç okurun gözleri önüne seren bu denklem, saf bir güzellik, o güne kadar elde edilmiş en büyük entelektüel başarılardan birisiydi. O zamanlar bir bilim insanı, şimdiyse artık elekt-

ronları hiç düşünmeyen bir bürokrattı. Doksanların ortasında küçük bir grupla birlikte Westminster Manastırı'nda durup, Dirac'ın anısına yapılan, üzerine denklemin zarifçe özetlenmiş bir halinin $-iy.\delta\psi=m\psi-$ oyulduğu taş plakanın önünde Stephen Hawking'in yaptığı konuşmayı dinlerken, o eski heyecan içinde son bir kez kıpırdanmıştı Beard'ın. Şimdiyse tümden yok olmuştu.

Evin daha yakınındaki sert bir zeminin üzerinde paslı bir palto askılığı, bir buzdolabının parçaları, beyaz plastikten üst üste konmuş bahçe mobilyaları ve işte orada, mobilya yığınının hemen yanında, iki buçuğa iki buçuk metre boyutunda, üstünde bir kangal siyah hortumun durduğu kapağına asma kilit takılmış, ağır ahşaptan bir kutu vardı. Jakuzinin, hiç farkında olmadan beklediği gibi, bir California rüyası olmaması içini rahatlattı; görünürde ne sekoya ağaçları, ne ağustos böcekleri, ne Sierra Nevada vardı. Ama tekrar yandaki kapıya doğru yürürken hâlâ mutsuzdu çünkü bir gerçek artık doğrulanmış oluyordu: Neden sadece seks olabilirdi. Patrice'i bu berbat yere başka ne getirebilirdi ki? Ama zaten, böylesi bir durumda, arandığı şey de mutsuzluk değil miydi?

Bunu düşünür düşünmez, yukarıdan bir ses duydu ve başını kaldırınca, ikinci kattaki buğulanmış çelik bir pencerenin açıldığını, sonra da Rodney Tarpin'in ıslak, pembe suratını gördü.

"Hey!"

Yüz birdenbire gözden kayboldu ve açık kalan pencereden buram buram duş buharları çıkarken, evin içinden de halı kaplı merdivenden hızla inen çıplak ayakların boğuk sesleri duyuldu. Beard kollarını göğsünde kavuşturmuş yandaki kapıda beklerken aklında hiçbir plan, ne söylemek istediğine dair hiçbir fikri yoktu. Düşünüp durarak, bekleyerek, çok fazla zaman harcamıştı ve artık bir şeyler olmasını istiyordu. Ne olacağının pek de bir önemi yoktu.

İki sürgü çekildi, alüminyum kapı kolu aşağı indi, kapı içeriye doğru açıldı ve karısının âşığı eşikte, karşısında belirdi.

İlk konuşan olmanın önemli olduğunu düşündü Beard. "Bay Tarpin. Günaydın."

"Ne bok yemeye geldin sen?" Bu sorudaki vurgu "sen"in üstündeydi. Tarpin hatırı sayılır beline pek de büyük olmayan, kırmızı bir havlu sarmıştı. Su damlacıkları başından omuzlarına süzülüyor ve göğsündeki kılların arasından bir pinpon topunun zikzak hareketleriyle aşağıya iniyordu.

"Gelip bir etrafa bakayım dedim."

"Öyle mi? Öylece kalkıp geldin demek."

"Karım da geliyor ya."

Tarpin bu dolaysız imanın haksızlık ya da biraz fazla ileriye gitmek olduğunu düşünür gibi, rahatsız olmuş görünüyordu. Üzerinden hâlâ hafif buharlar çıkartarak, arabadaki dijital göstergeye göre iki derece olan soğuğun farkında değilmiş gibi, yola çıktı. Botlarıyla boyu bir altmış sekiz olan Beard, kollarını hâlâ göğsünde kavuşturmuş, bir-iki metre geride duruyordu ve Tarpin burnunun dibine geldiğinde de yerinden kıpırdamadı. Yalınayakla bile iri bir adam olan Tarpin'in belinden yukarısı besbelli ki güçlü ama belden aşağısı sopa gibi –tam inşaatçı vücudu–, göğüsleri kasların üstüne yeni sıvanmış yağlarla gevşek, bira ve hazır yemek göbeğinin lateral uzantılarıysa Beard'ınkilerden kat kat fazlaydı. O havlunun düşmesi an meselesiydi. Kocasında olmayan kusursuz ve ideal vücudu aramıyorsa, Patrice'in böyle bir adamla ne işi vardı acaba? Tarpin'in yüzüyse garipti. Sıçana benzeyen suratında hiçbir çekicilik yok denemezdi ama yüzü başına göre çok küçüktü. Küçük bir adamın sakallarıyla yüzündeki organlar dolduramayacakları kadar büyük bir yere gömülmüş ya da yansıtılmış gibiydi. Sanki başına büyük gelen bir peçe takmış gibi kendi kafatasının içinden dışarıyı gözetliyordu Tarpin. Eski ustası, Beard'ın son görüşünden beri tek dişini, üstteki kesici dişlerden birini kaybetmişti. Vücudunda bir dövme, bir yı-

lan, motosiklet ya da annesine yazılmış bir methiye görememek Beard'ı hayal kırıklığına uğrattı. Ama bu fizikçi, kısa bir an için kendisinin de kabullendiği gibi, insanları basmakalıp kategorilere sokan bir düşünce tarzının pençesine düşmüş, yaşlanmakta olan bir burjuvaydı. Tarpin'in yaşı vücudunu deldiremeyecek kadar ilerlemişti ama tam omzunun ufuk çizgisinde, en az bir santim uzunluğunda, minyatür bir insan kulağına ya da minicik bir denizci papağanına benzeyen, büzülmüş deriden bir uzantı, bir beze vardı. Diş ipini birkaç kez sıkıca sarıp bağlasa, bir hafta içinde kopardı ama kadınlar böyle bir defodan, kendi işi ve üç çalışanı olan bu kadar iriyarı bir adamdaki böylesi bir kırılganlıktan etkileniyor olsalar gerekti. Patrice'in dili de o minik kıvrımları keşfe çıkardı mutlaka.

Tarpin, "Karınla ne yaptığım beni ilgilendirir," diyerek kendi yaptığı espriye kendisi güldü. "Siktir olup git ve bu işe karışma."

Beard bir an duraksadı çünkü bu hiç de fena bir replik değildi ve o boşlukta yapmak istediği, yo, yapmaya *niyetli olduğu* şeyin, ki artık her an olabilirdi, Tarpin'in çıplak bacağına hızla, incik kemiğini kıracak kadar sert, bir tane geçirivermek olduğunu fark etti. Bu olasılık heyecanlanmasına ve kalp atışlarının hızlanmasına neden oldu. Burunları çelikten olanların bunlar mı yoksa uzun zaman önce attığı başka botlar mı olduğunu hatırlayamıyordu. Fark etmezdi. Matkapları, ahenksiz ıslıkları ve dizginsiz toz yaratımı, teneke gibi bir radyodan bütün öğleden sonra boş boş kafa ütüleyen o radyo istasyonuyla, bir zamanlar her nedense evindeki istenmeyen bir misafir gibi yarı aşağıladığı bu adamın, bu kiralık ustanın şimdi eşit oldukları bir savaşta rakibi olması ne kadar tuhaftı. Bunu bir tek Beard eşit olarak görebilirdi. Beard'ın çatışmalarda –bu işlerden teorik fizik de payını alıyordu– gözünü karartabilme yeteneğine ya da lanetine sahip olduğunu meslektaşları yıllar önce fark etmiş ve bazen bunun cefasını da çekmişlerdi.

"Karıma vurmuşsun," dedi deli gibi atan nabzı yüzünden kısılan bir sesle.

Aşağı doğru çoktan bir bakış atıp Tarpin'in beyaz, kötü yolunmuş bir hindi gibi seyrek benekler halinde siyah kıllarla kaplı, yana doğru eğimli incik kemiğini görmüştü. Ve şimdi, zamanında kendi çapında bir sporcu olan Beard, boyuna rağmen, ağırlığını sol ayağına vermeye başlıyordu. Dengeyi sağlamak için kollarını ayırmayı da unutmayacak, yeteri kadar zamanı olursa yarım bir dönüş yapıp, belki de başparmağını topuğuyla ezebilecekti.

Saldırmaya hazırlandığının ne kadar belli olduğunu anlayamadı. Toparlak göğsü görünür biçimde inip kalkarken, sıska kolları havaya kalkarak kasılmış, yüzüyse gergin, heyecanlı bir planın tekbenciliği içinde kaybolmuştu. Tarpin'se muhtemelen yetişkin yaşamı boyunca birçok kavgaya karışmıştı. Daha Beard üstüne atlayamadan, Tarpin kolunu geriye atıp kendisinden daha yaşlı olan erkeğin suratına avcuyla bir tokat atıverdi. Beard'ın bilinci gözlerinin ardında patladı ve sonra da birkaç saniye için bütün dünya bembeyaz bir uğultıya dönüştü. Dünya yavaş yavaş, tekrardan görüş alanına girdiğinde, Tarpin yaptığı hareketle gevşeyen havlusuna yapışmış, hâlâ karşısında duruyordu.

"Bundan sonraki canını yakar," dedi.

Eski moda film kahramanlarının sevdikleri kadını sakinleştirmek için savurdukları türden bir tehditti bu. İnşaat ustası Beard'ı doğru dürüst bir yumruk atmaya değer bulmamıştı. Ama daha fazlasının yolda olduğu da açıktı. Neyse ki, o anda yandaki evin bahçe yolundan yaklaşan çocukların sesleri, neredeyse çıplak komşularının tıknaz bedenini görerek fısıldadıkları hayret sözcükleri ve bastırılmış kıkırdamaları duyuldu. Sonra çitin üstünde farklı yüksekliklerde üç tane utangaç surat ve kocaman açılmış bakan üç çift kahverengi göz belirdi. Tarpin bir telaş eve girdi. Daha büyük bir havlu ya da bir

palto almaya gitmiş olabileceği için de, bu Beard'a kendi yoluna gitmek için iyi bir an gibi geldi. Ama onun da bir gururu vardı ve acelesi varmış gibi görünmemeye özen gösterdi. Bahçe yolunda yürürken, beşiğine yan yatırılmış duran deniz motorunun ve boylu boyunca uzanmış telefon kulübesinin yanından geçerken, yüzünün karıncalandığını ve o soğukta yandığını –o tokat cidden *acıtmıştı*–, kulağında kesintisiz bir ses, elektronik bir vızıltı olduğunu hissetti ve arabasına ulaştığındaysa sersemlemiş, yarı sağır bir haldeydi. Motoru çalıştırırken eve doğru baktı ve tabii ki, üzerinde bir eşofman ve bağcıkları hoplayıp zıplayan spor ayakkabılar, sıkı adımlarla ona doğru gelen Tarpin'i gördü. Cricklewood'da daha fazla oyalanmak için bir neden göremedi Beard.

Yılın geriye kalan üç haftasında her şey değişmeye başladı. Beard Kuzey Kutbu'na gitmesi için bir davet aldı; en azından hem kendine hem de başkalarına böyle söylüyordu. Gerçekteyse, gideceği yer sekseninci paralelin oldukça altındaydı ve bir broşürün vaat ettiğine göre "mükemmel donanımlı, sıcacık ısıtılmış, yerleri halı, koridor duvarları meşe panellerle kaplı, duvarlarında püsküllü aplikler olan bir deniz taşıtında," Spitsbergen'deki Longyearbyen'dan kar motoruyla kuzeye doğru yapılacak uzun bir yolculuk sonrası ulaşılan, orta mesafedeki bir fiyordun içinde donup kalmış bir gemide kalacaktı. Sıkıntı yaratacak üç şey kamarasının boyutları, sınırlı elektronik posta imkânı ve Kuzey Afrika yapımı *vin de pays* şaraplarla sınırlı şarap listesiydi. Grup iklim değişikliğiyle ilgilenen yirmi sanatçı ve bilim insanından oluşacaktı ve buna uygun olarak, sadece otuz kilometre ötede, tehlikeli bir şekilde geri çekilen ve dik yamaçlarından kopan birer köşk büyüklüğündeki parçalar düzenli olarak fiyordun kıyılarına vuran bir buz dağı vardı. "Uluslararası şöhrete sahip" İtalyan bir şef de gemide görevli olacak, yırtıcı kutup ayıları gerektiği takdirde yüksek kalibreli

bir tüfekle bir rehber tarafından vurulacaktı. Konuşma yapması gerekmeyecek –Beard'ın varlığı yeterliydi– ve bütün masrafları vakıf karşılayacak, bu arada yirmi gidiş-dönüş uçak ve kar motoru yolculuğu yapılırken ve kutup koşullarında günde altmış öğün sıcak yemek sunulurken salınacak karbondioksitin yüklediği suçluluk duygusu, uygun bir yer belirlenir belirlenmez ve yerel yetkililere rüşvet verilir verilmez Venezuela'da üç bin ağaç dikilerek telafi edilecekti.

"Küresel ısınmayı kendi gözleriyle görmek için" Kuzey Kutbu'na gideceği haberi merkezde çok geçmeden yayılırken, kimileri kızağını köpeklerin çekeceğini, kimileri de bizzat kendisinin çekeceğini söylemeye başladı. Bu durumdan Beard bile utanarak, kutba kadar gitmesinin "pek mümkün olmayacağını" ve zamanının çoğunu "kampta" geçireceğini açıklamıştı. Beard'ın kendisini bu amaca adayışından çok etkilenen Jock Braby, dinlenme salonunda bir uğurlama partisi düzenlemeyi önerdi.

Kuzey Kutbu'na davet edildiği hafta trende tanışıp yemeğe çağırdığı "pek-genç-olmayan" bir muhasebeciyle ilişkiye başladı. Hoş bir donukluğu olan, gübre şirketinde çalışan bu kadınla ilişkileri bir hafta içinde bitti. Ancak esas önemli olan karısıyla ilgili saplantısının törpülenmiş olmasıydı; minimum düzeyde ve sürekliliği olmayan bir değişimdi bu ama yine de bir engeli aşmış olduğunu biliyordu. Çok geçmeden onu arzulamaktan bütün bütüne vazgeçeceğini bilmek Beard'ı hüzünlendiriyordu çünkü çok açık olan gerçeği, aslında çoktan bittiğini, rahat evlerini içindeki eşyayla birlikte paylaşmak gerekeceğini ve bir-iki yıl geçtikten sonra da onu bir daha hiç göremeyebileceğini görmesine neden olmuştu. Bu soğumanın başlamasında Tarpin'e yaptığı ziyaretin de yardımı olmuştu. Öyle bir adamı isteyen bir kadını sevmeye nasıl devam edebilirdi ki? Sırf kocasını aşağılamak için kendine neden böyle katıksız bir ceza veriyordu?

Patrice hakkında bilmediği başka neler vardı? Cevaplardan biri Noel'den hemen önce, bir dizi soğuk son söz halinde sıralanan, uzun zamandır ertelenmiş bir konuşmayla geldi. Humboldt'lı matematikçisi Suzanne Reuben'ın hikâyenin onda biri bile olmadığını altı aydır biliyordu Patrice. Gerçeğin geri kalanının da çoğunu biliyordu ve ince topuklularıyla ileri geri yürüyüp döşeme tahtalarını soyarak, kendisininkine eş bir saplantıyla ezberlenmiş bir sicil kaydı gibi, isimleri, yerleri ve yaklaşık tarihleri özet halinde sıraladı. Evdeki o neşeli halinin parçalanmışlığını gizlemek için olduğunu, Tarpin'le de onurunu kurtarmak için ilişkiye girdiğini söyledi. Beard'ın beş yılda on bir ilişkiyi nasıl açıklayacağını duymak istedi. Karısı odadan çıktığında, skoru daha yüksek olan kendi annesini hatırlatmak üzereydi Beard, Patrice'e. Ama o konuşmaya gelmişti, dinlemeye değil. İşte, Beard'ın aylardır istediği yüzleşme sonunda gerçekleşmişti. Artık nedenini düşünmeyebilirdi. Divana uzanıp ayaklarını cam sehpaya uzatarak gözlerini yumdu ve içinde Arktik'in soğuk ve saf havasına duyduğu özlemin ilk kıpırtılarını hissetti.

Şubat sonunda programını merkezden Heathrow'a gidecek şekilde ayarladı ve dinlenme salonunda veda partisi verilirken taksisi dışarıda, eski kayak giysileriyle dolu çantası da kapının yanında onu bekledi. Artık merkezde tam mesaili çalışan altmış bir kişi vardı ve bunların çoğu Jock Braby'nin konuşmasını dinlemek için salona doluşmuştu çünkü bu sadece bir uğurlama değil, aynı zamanda salonun ortasında duran iki kasanın üzerine monte edilmiş parlak çelikten şeyin, rekor bir sürede tasarlanıp yapılan, Farnborough'daki rüzgâr tünellerinde test edilmeye hazır bir prototipin, Tom Aldous'nun dörtlü heliks rüzgâr türbininin kutlama partisiydi. Kimileri türbinin Crick ve Watson'ın alttaki çift heliksi olmayan daha karmaşık bir formuna benzediğine dikkat çekerken, kimileri de Rosalind Franklin'in gerçek olmaması ya da, bu durumda,

çalışmaması, mümkün olmayacak kadar güzel olduğuyla ilgili ünlü sözünü hatırlayarak duruma uyarlamaya çalışıyordu. Braby konuşmasında ekibe kutlama yapmak için henüz çok erken olduğunu hatırlattı ama projenin ne kadar ilerlediğini ve ne kadar devrimci bir nitelikte olacağını herkesin görmesini istemişti. Alışılmadık bir lirizmle, bin dokuz yüz ellilerde şehir manzaralarını değiştiren televizyon antenlerinden çok daha güzel olduğunu düşündüğü, gümüş rengi dönen türbinlerle dolu, batan güneşte pırıl pırıl parlayan beş bin çatının yakınlardaki bir tepeden görünen bir manzarasını gösterdi.

Konuşma boyunca kalabalığın en gerisinde duran Tom Aldous, Beard'dan da uzak durur gibiydi, ki böyle olması daha iyiydi çünkü projenin başarısızlığa mahkûm olduğunu her ikisi de biliyordu ve herkes bu kadar mutluyken aralarında gizli bir anlaşmaya girmek yakışık almayacaktı. Braby sonra da Beard'da dönerek tehlike ve zorluklarla geçeceğinden emin olduğu sekiz haftalık yolculuğunun iyi geçmesini diledi. Ekibe iklim modellerinin gezegendeki ısınmanın ilk ve en radikal işaretlerinin Arktik'te gözlemleneceğini öngördüğünü hatırlatarak, merkezin kendi Şef'inin –bu söz üstüne birçok sevecen kıkırtı duyuldu– bunu kendi gözleriyle görmek adına en zor koşullara göğüs gereceği için nasıl da gurur duyduğunu söyledi.

Sonra Beard birkaç söz söylemek için öne çıktı. Sekiz haftalığına gittiğini, Braby'nin nereden çıkardığını anlamamıştı. Yolculuğu altı gece sürecekti ama bir meslektaşını herkesin önünde yalanlamak da pek uygun bir davranış değildi. Sıcacık gemiyle püsküllü lambalardan da bahsetmeyerek, onun yerine, "büyük hedeflere" –detaylara girmeye hiç niyeti yoktu– odaklanmış bir kurumla birlikte anılmaktan ne kadar heyecan ve de onur duyduğunu itiraf ederek, kendi merkezlerinin bir gün Colorado, Golden'daki Amerikalı rakibini geçeceği kehanetinde bulundu. Kadehlerin şerefine kalkışı, seri ola-

rak sıkılan ellerle sıvazlanan sırtlar ve Beard bavulunu taşıyan Jock Braby ile birlikte taksisine doğru gitmeye başladı. Araba hareket ederken atkuyruklular tezahürat yaparak taksinin tepesine vurdularsa da, içlerinde Aldous yoktu.

Yolculuk ederek geçirdiği onca saate rağmen, koşullara uyum sağlayabilen bir yolcu değildi, telaşçı ya da korkak olduğu için değil, uzun yolculuklar hep belirli bir zihinsel özürlülük, bir boşluk hali, sıkıntı dolu bir tedirginlik getirdiği için, diye düşündü, âdeti olduğu üzere, o günkü içki istihkakı ya da uyku yüzünden muğlak, gerçek durumunu pek ele vermeyen bir yüz ifadesiyle kendini koltuğuna bağlarken. Uçaktayken ciddi bir okuma yapamazdı. Ayakları yere basarken bile normal uzunluktaki bir kitabı alıp başından sonuna kadar okumamıştı hiç. Manzara olsun olmasın, gözlerini pencereye, önündeki koltuğa dikip bakan ya da havayolunun dergisini sondan başa doğru karıştıran yolculardandı. En iyi ihtimalle, çoğunlukla da fizik konusunda, gündemden haberdar olmak, yeni terimlere aşina olmak için, şu anda yanında bulunan *Scientific American* gibi bilim dergilerini okurdu. Ama o zaman bile konsantrasyonu bozulur çünkü hayatı boyunca yakasını bırakmayan bir alışkanlık sürekli kendi ismini aranmasına neden olarak canını sıkardı. Sanki kalın harflerle yazılmış gibi gözüne çarpardı ismi. Minik harflerle basılmış iki sayfalık bir metne daha ilk bakışında üzerine doğru atılır, bazen de daha sayfayı çevirmeden geleceğini hissederdi. Dikkatini dağıtan şeylerden birisi de içki arabasının koridordaki yerini tam olarak bilmeye, izini belli etmeden yaklaşan o boğuk şıngırtıları duymaya yönelik, aşırı gelişmiş bir farkındalıktı. Ve içkiyle ya da içkisiz, dolambaçlı cinsel fantezilere ya da anılara ya da her ikisinin bir karışımına kapılmaya fazlasıyla eğilimliydi.

Ama meslektaşlarının tezahüratı hâlâ kulaklarında çınlarken, uçağı kuzeye doğru rotasına oturduğunda, ciddi olup

dergisindeki foton ve anti-parçacıklarla ilgili, çarpıcı resimlerle renklendirilmiş makaleyi okumaya koyuldu ve tabii ki, beş dakika içinde, aynı uyaranı –Beard-Einstein Tümleştirmesi– parantez içinde ve bir bütün halinde görerek, o tatlı kalp hoplamasını yaşadı. Bose-Einstein Yoğuşması değil, Einstein-Podolsky-Rosen Paradoksu değil, bir tek Einstein da değil, halis muhlis kendi makalesi ve o saf sevinçle hâlâ iki buçuk metre uzakta olan içki arabası burnunda daha da çok tütmeye başladı. Üç tekerlekli bir çocuk bisikleti denebilecek, minik bir araç olan yeteneğiyle, dünya tarihine geçmiş bir dâhinin koca tırına otostop çekmiş olduğunun pekâlâ farkındaydı. Einstein insanoğlunun ışık, yerçekimi, uzay, zaman, madde ve enerjiyle ilgili görüşlerini altüst etmiş, modern kozmolojiyi kurmuş, demokrasiyle, Tanrı'nın varlığı ya da yokluğuyla ilgili düşüncelerini açıkça söylemiş, bombayı önce savunmuş, sonra da yapımına karşı çıkmış, keman çalmış, tekne kullanmış, baba olmuş, ödülden gelen parayı ilk eşine vermiş, bir buzdolabı icat etmişti. Beard'ınsa Tümleştirme'sinden ya da onun yarısından öte hiçbir şeyi yoktu. Batan gemiden kurtulan bir adam gibi tek bir kalasa tutunmuş ve kendisini ayrıcalıklı saymıştı. Peki bu nasıl olmuştu? Belki de üç favori arasında bölünerek öfkeli tartışmalar yapan komitenin dördüncü seçenekte karar kıldığı doğruydu. Beard'ın ismi bir şekilde öne çıkmıştı ve zaten fizikte sıranın İngilizlerde olduğuna dair genel bir kanı oluşmuş durumdaydı, ancak, üniversitelerdeki bazı öğretmen odalarında, uzlaşmaya çalışan komitenin o hayhuyda Michael Beard'ı, nötron spektroskopisi üzerinde çalışan yetenekli amatör piyanist Sör Michael Bird'le karıştırmış olduğu da kulaktan kulağa fısıldanmıştı.

Bu pintisöylentiler bir tarafa, ilk eşi Maisie'nin şikâyetleriyle kiracıların ikiz bebeklerinin hiç bitmeyen ağlamalarından oluşan bir ses ortamında kıstırılmış, South Downs'daki eski papaz evinde deliler gibi hesaplamalar ve düzeltmeler yaparak

geçen o bahşedilmiş aylar, nasıl da kısa süreli bir lütuf olmuştu. Yoğunlaşabilmesi tam bir başarıydı! Bu o kadar uzun zaman önceydi, bir zamanlar nasıl da azimli bir insan olduğunu ya da o günlerin gerçek dokusunu hatırlayabilmek öyle zordu ki. Bütün yaşamını bilinmeyen genç bir adamın, kendisinden çok daha zeki ve işine kendisinin olmayı umabileceğinden çok daha bağlı olan bir teorik fizikçinin çalışmasına dayandırmış gibi hissediyordu bazen Beard kendini. Bu gerçeği kabul etmesi lazımdı: Yirmi bir yaşındaki o fizikçi bir dâhiydi. Ama şimdi neredeydi? Makalesi Richard Feynman'ın heyecanla patlamasına ve 1972 Solvay Konferansı'nın gidişatına müdahale etmesine neden olan, o aynı Michael Beard mıydı hâlâ? Solvay'deki o "sihirli anı" hatırlayan ya da umursayan birileri hâlâ var mıydı gerçekten? Avaz avaz ağlayan ikizlere gelince, geçen sene, kim bilir hangisinin düğününde, artık ikisinin de otuzlarında ve fazla kilolu birer adam olduğunu, birisinin dişçi, birisinin de hava atmakta ötekinden geri kalmayan bir yatırım fonu yöneticisi olduğunu görmüştü. Tümleştirme ile aynı yaştaydılar.

İçki içip öğle yemeğini yedikten ve birkaç içki daha içtikten sonra, derginin kucağından yere düşmesine izin verdi ve gözünü öndeki koltuğun başındaki örtüyü yerinde tutan düğmeye dikerek (koltuğu pencere kenarında değildi) bildik düşüncelere daldığında, başlıca konusunun Patrice olmayışını akıl sağlığının yeniden filizlendiğinin bir göstergesi olarak algıladı. Seyahat öncesinde, donmuş fiyortta birlikte olacağı öteki konukların kısa biyografileriyle fotoğraflarını göndermişler ve ismini kendisinin bile bildiği bir davetlinin, kavramsal sanat yapan Stella Polkinghorne'un gülüşüne vurulmuştu Beard. Stella'nın medyada yarattığı son fırtına bir türlü mahkemeye çıkamayan bir telif hakları ihlali suçlamasıyla ilgiliydi. Kadın Tate Modern için Catford'daki bir parka boyutları büyütülmüş bir Monopol yerleştirmişti. Resimli taba-

nın kenarları yüzlerce metre uzunluktaydı ve üstüne çıkıp dolaşabiliyor, neredeyse gerçek boyutlardaki Park Lane ve Old Kent Road evlerine girerek eşit olmayan bir servet dağılımına tanık olabiliyordunuz. Mayfair'li zenginlerin boş evlerinde duvar halıları, Dürer'in oyma baskıları ve oraya buraya bırakılmış, boş şampanya şişeleri varken, Old Kent Road'da, Batı Yakası'ndaki yoksulların evlerindeyse abur cubur paketleri, boş şırıngalar ve pembe diziler gösteren televizyonlar vardı. Zar iki metre yüksekliğindeydi, şans kartları yerlerine vinçle indirilmişti, kontrplaktan yapılan kenarları kıvrık banknotlar çimenlerin üzerinde 25 metrelik titrek yığınlar halinde duruyordu. Neticede, parayı saplantı haline getirmiş bir kültürü eleştirmek adına yapılmıştı bu enstalasyon. *Geçip Gitme* övülmüş, yerilmiş, Heathrow'a inen yolcular tarafından havadan fotoğraflanmıştı. Çocuklar bu monopol tahtasının üzerinde koşuşturmaya ve silindir şapka fişinin altına sürünerek girmeye bayılıyordu. Oyunu üreten şirket bir dava açmış, sonunda halkın alay konusu olunca ve oyun satışları artınca da davadan vazgeçmişti. Old Kent Road'daki yerel bir iş ortaklığı da dava açmış ya da açacağını söylemiş ama o cepheden de başka bir ses çıkmamıştı.

Beard'ın evliliğinin sonlarına doğru daldığı melankolik düşüncelere Polkinghorne'un tinsel tebessümü önderlik etmişti. Hüzün, öfke ve nostaljinin (o ilk aylar ne saadetti) ılımlı bir karışımıyla birlikte, sıcacık, kendini bağışlatan bir başarısızlık hissi deneyimlemişti Beard o günlerde. Bir de tekerrür hissi. Beş tanesi yeterdi. Bunu bir kez daha yaşamayacaktı ve bu düşünceyle birlikte yeni özgürlüğünün o tanıdık onaylanışı gelmişti. İşler rayına oturduğunda, Londra'da küçük bir daire alacak, bir tek kendisinden sorumlu olacak, bağımsızlığını şiddetle savunacak ve yaşamı boyunca süren bu garip evlilik alışkanlığından kurtulacaktı. Onun sevgililere ihtiyacı vardı, eşlere değil.

Kendini akışa bırakarak, Oslo'dan, sonra Trondheim'dan geçiş işlemlerinin yapılmasına izin verdi. Longyearbyen uçağı iki buçuk saat rötar yapınca, bu zamanı plastik bir koltukta oturup bütün dikkatini *Herald Tribune* okumaya vererek ve okuduklarından hiçbir şey hatırlamayarak geçirdi. Taksisi otelinin önündeki dev kar yığınlarının önünde durduğunda saat sabahın üçü olmuştu. Saatlerdir hiçbir şey yememişti. Kazağı, anorağı ve yünlü iç çamaşırlarıyla üç yanı ahşaptan kalın kirişlerle kuşatılmış yatağına uzanıp minibardaki bütün tuzlu atıştırmalıkları, sonra da şekerli olanları yedi; ertesi sabah saat sekizde, aşağıda herkesin onu beklediğini söyleyen resepsiyon tarafından uyandırıldığında, avcunda hâlâ buruşturulmuş bir Mars kâğıdı duruyordu.

Acil olarak susuzluğunu gidermek istedi ama lavabosundaki musluktan akan su o kadar soğuktu, dudaklarını öyle yaktı ve suyu öylesine kana kana içti ki, bavuluyla birlikte, uykudan hâlâ sersemlemiş bir halde –kahvaltılarını çoktan etmiş, şamataya, kendilerini özel yapım kar giysileri içine fermuarlamaya çoktan başlamış olan– grubuyla buluşmak için aşağıya indiğinde, yüzüne ve şakaklarına vuran sancılar hâlâ dinmemişti. Lobinin loş güneş enerjili ışığında ve aşırı giyinmiş bedenlerin cenderesi içinde Stella Polkinghorne'un tebessümünü yakalayamadı. Evet, kalabalık İngiliz gruplarının o manik maskaralığını şimdi hatırlamıştı. Kalabalık lobinin farklı köşelerinden tek tek patlayan kahkahalar ve hep bir ağızdan koparılan bir yaygara yükseliyordu. Ve saat sekizi yirmi geçiyordu. Zoraki bir tebessümle, gözünü karartıp berbat bir durumda değilmiş gibi davranarak, bir sürü el sıktı, bir sürü isim söylendi ama hiç kimseyi tanıyamadı çünkü aklı içmek için çok geç kaldığı kahvesinde kalmıştı. Gününe nasıl başlayabilirdi ki? Kahve makinesi boştu, kahvaltı masasını İngilizce bilmeyen, evrensel "kahve" sözcüğünü dahi, yüksek sesle söylendiğinde bile anlamayan bir garson kız topluyordu

ve organizatörlerden biri, Jan denen geyik gibi dev bir adam onu kendi koruyucu giysilerinden oluşan yığına doğru, artık kahve için çok geciktiğini, acele etmek zorunda olduğunu, iki saat içinde bir kar fırtınası beklendiğini ve grubun yola çıkması gerektiğini söyledi.

İçerisi boşalıyordu ve buna hazır değildi. Sakalında kar, alt dudağında ıslak, yakılmamış bir sigara olan çok yaşlı birisi söylene söylene gelip Beard'ın çantasını kaptı ve dışarıdaki kar motoruna bağlanmış bir kızağa atarak gazlayıp gitti. Garson kızla Jan da ortadan kaybolmuş, Beard lobide tek başına kalmıştı. Sadece geç kalışı değil, herkesin gizemli bir şekilde, sanki ona karşı işbirliği yapmış gibi her şeyi bilirken, kendisini cahil, yetersiz ve biçare hissedişi de, okul günlerinden bu yana, uzun zamandır unuttuğu bir deneyimdi. Hep en sonuncu gelen, takım oyunlarında bir şey beceremeyen Tombik Beard'dı o. Bu anıyla birlikte sakarlığı ve kararsızlığı daha da arttı. Üstünde zaten kat kat kar giysileri olmasına rağmen, bir de bu fazladan derinin içine girmesi, hatta kendi botlarının üstüne birer bot daha giymesi bekleniyordu ondan. İç eldivenler ve devasa dış eldivenler, kendi şapkasının üstüne giymesi gereken halıyla kaplanmış gibi duran ağır bir kar maskesi, kar gözlükleri ve motosiklet kaskı vardı.

Elbisenin içine girdi –on kilo vardı herhalde– tozlu kar maskesini taktı, başını kaskın içine sığdırdı, iç ve dış eldivenleri giydi, sonra kar gözlüklerini o eldivenlerle takamayacağını anlayarak eldivenleri çıkardı, gözlükleri gözüne bastırdı, iç ve dış eldivenleri giydikten sonra yanındaki koltukta duran kendi kar gözlükleriyle eldivenlerini, cep matarasıyla dudak nemlendiricisini de bir yerlere koyması gerektiğini hatırladı. İç ve dış eldivenleri çıkardı, koruyucu elbisenin fermuarıyla bayağı bir uğraştıktan sonra kendi eşyasını içteki bir cebe koydu, iç ve dış eldivenleri tekrardan giydi ve lobinin o nemli ve sıcak havası, bir de ısrarla terleyişi yüzün-

den gözlüklerin buğulandığını fark etti. Terli ve yorgun, ki bu nahoş bir kombinasyondu, bıkkınlık içinde birden ayağa kalktı ve göremediği bir direğe ya da sütuna muazzam bir çatırtıyla çarptı. Bu Nobel sahibinin başında kask oluşu nasıl da büyük bir talihti. Kafatasına bir zarar gelmemişti ama kar gözlüğünün sol camı boyunca artık diyagonal bir çatlak, lobinin loş ve sarı ışığını kırarak dağıtan neredeyse düz bir çizgi vardı. Kaskı, kar maskesini ve gözlükleri çıkartıp camların içindeki yoğunlaşmayı silebilmek için dört eldiveni birden çıkarması gerekiyordu ve artık elleri terli olduğundan bunu yapmak hiç de kolay olmadı. Gözlüğü çıkarmayı başardıktan sonra, neredeyse toplanmış kahvaltı masasına götürmek ve buruşuk, kullanılmış ama çok da kullanılmamış, kâğıt bir peçeteyi alıp parlatmak yapılacak en mantıklı şeydi. Zaten çizilmiş olan cama bulaşan şey belki tereyağı, belki de yulaf lapası ya da marmelattı ama hiç olmazsa buğusu gitmişti ve kar maskesini tekrar taktıktan sonra, gözlüğü de kaskın üstüne takıp aşağı çekmek, dört tane eldiveni giymek ve sonunda doğa güçlerine göğüs germeye hazır bir halde ayağa kalkmak biraz daha kolay oldu.

Yeni kahvaltı cilasıyla görüşü oldukça kısıtlanmasaydı sandalyesinin altında yan yatmış duran botları daha önce görebilirdi. Eldivenler tekrardan çıkacaktı öyleyse –sinirlenmeyecekti– ve sonra da, bağcıklarla biraz cebelleşip, gözlükler olmadan daha iyi görebileceğine karar verdi. Görüşü netleşince botların ayağına fazlasıyla, en az üç numara, küçük olduğunu da iyice anlamış oldu ve yetersiz olanın bir tek kendisi olmadığını görerek biraz olsun rahatladı. Yine de, son bir kez deneyebileceğini düşündü ve buz gibi bir hava akımıyla birlikte lobiye giren Jan da onu işte bu halde, dağ botunu çıkarmadan, ayağını kürk astarlı kar ayakkabısının içine sokmaya çalışırken buldu.

"Tanrım, ahmak mısın, nesin sen?"

Dev geyik adam önünde diz çöküp sabırsızca çekiştirerek dağ botlarını çıkardı, bağcıklarından birbirine bağladı ve Beard'ın boynuna astı.

"Şimdi dene."

Ayağı kolayca ayakkabıya girdi, Jan çabucak bağcıklarını bağlayıp ayağa kalktı.

"Haydi abi. Gidelim!"

Gözlükleri yeniden buğulandıran şey belki de duyduğu utançtı ama kapının yönünü çok iyi kestirebiliyor ve Jan'ın omzuna ait bulanık bir siluet de Beard'a rehberlik ediyordu.

"Daha önce hiç kar motoru kullandın mı?"

"Elbette," diyerek yalan söyledi Beard.

"Şükürler olsun. Ötekilere yetişmek istiyorum."

"Gemiye ne kadar yolumuz var?"

"Yüz on beş kilometre."

Dışarıya adım attıklarında, rüzgâr, şiddeti Tarpin'inkinden düşük olmayan ve aynı yanma etkisini yaratan, bir tokat attı yüzüne. Gözlüğünün içindeki buğular anında dondu ama ufacık bir bölümden, marmelat bulaşan yerden, Jan'm binaları çepeçevre saran yüksek karların içine oyulmuş bir yoldan ilerleyen siluetini az çok seçebiliyordu. On dakika sonra alabildiğine uzanarak sislere gömülen uçsuz bucaksız ve bembeyaz bir düzlüğün yanındaki tesislere geldiler. Burası bir uçak pisti olabilirdi çünkü yakınlarda yatay olarak uçuşan turuncu bir rüzgâr tulumu vardı. Bir şarampolün yanına park edilmiş iki kar motoruysa kendi mavi-siyah dumanlarını gürültüyle dışarıya pompalıyorlardı.

"Ben seni takip edeceğim," dedi Jan. "Fırtınadan önce varmak istiyorsak, saatte en az elli kilometre. Tamam mı?"

"Tamam."

Ama tamam değildi. Rüzgâr çok güçlüydü ve motorları dosdoğru rüzgârın içine süreceklerdi. Kaskının derinliklerindeki kulak uçları, burnunun ucu ve ayak parmakları çok-

tan hissizleşmişti. Görebilmek için başını yana doğru eğerek görüş açısını gitgide daralan yarı net bir alana ayarlaması, bu arada bir de sol gözündeki çatlağın parıltısından kaçması gerekiyordu. Ama bunların hepsi teferruattı, körlük ve acıya katlanabilirdi. Kar motoruna doğru dönerken daha acil bir sorunun baskısı altındaydı. O sabahki telaş ve mankafalık hali içinde, her zamanki rutinlerini tümden atlamıştı. Ne tıraş olmuş ne yıkanmış ne de yarım litre buz gibi su içmenin dışında, banyoya adım atmıştı. Sonra da çantasını alıp odadan apar topar çıkmıştı. Şimdiyse sıcaklık eksi yirmi altı, rüzgârın gücü beşken, zamanları azalır, fırtına havayı kararttırken ve Jan kendi aracına oturup çoktan motoru çalıştırmışken, kat kat inatçı giysiler içinde sıkışıp kalan Beard'ın işemesi gerekiyordu.

Mümkün olduğunca etrafına bakındı. En yakın evler dört yüz metre uzaktaydı. Geniş ve boş duvarlarındaki minyatür pencerelerse banyo pencereleri olsa gerekti. Ah şimdi orada, o fayanslı ve sıcak odada olsa, pijamalı ve yalınayak rahat rahat işedikten sonra bir saat daha tembellik etmek için tekrar yorganın altına süzülebilseydi. Ama hemen oracığa, şarampole de girebilir, sırtını rüzgâra verip eldivenlerini çıkartabilir, çıplak parmaklarıyla tek parçalı kar motoru giysisinin donmuş kalın fermuarıyla cebelleşip ceketinin altından el yordamıyla salopetinin askılarına ulaşarak bir şekilde indirmeyi de başarabilir, kazağını, gömleğini, uzun ipek fanilasını, uzun kollu yün çamaşırını ve uzun paçalı donunu da aştıktan sonra, sonunda düşünmeye bile cesaret edemediği o rahatlama anını yaşayabilirdi. Hayır, çok zordu, beklemek zorundaydı, hem ayrıca, kar motorunun selesine oturur oturmaz kendini daha iyi hissetmeye başlamıştı.

Kızaklar üstünde giden, düşük güçlü ve kullanımı fazlasıyla kolay bir kar motoruna biniyordu. Sağ gidondaki marşı bir kez çevirince, araç fazla çalışmış bir motorun çığlığıyla,

pis kokulu siyah egzoz dumanını püskürterek öne doğru atıldı. Birkaç saniye içinde düzlükte hoplayıp sıçramaya, gözlüklerindeki görüş deliklerinden grubun öteki üyeleri tarafından bırakılan, yükselen güneşin neyse ki yandan aydınlattığı izleri takip etmeye başlamıştı. Birdenbire saatte yüz kilometre güce ulaşan rüzgâr kat kat giysilerinin içine giriyordu ve burun kılları çelik iğneler gibi kaskatı kesilirken, dişleri, bütün dişleri sızlıyor, sanki yüzündeki derinin soyulduğunu hissediyordu. Bir ozmoz mucizesi sonucunda verdiği her nefes bir şekilde gözlüklerinin içine girip dondu ve on dakika sonra da bulanık kristallerden başka bir şey göremeyerek durmak zorunda kaldı. Jan da motorunu yanma çekti. Anlayışlı davranarak, Beard'ı şaşırttı.

"Bu işe yarar."

Tenekeden, gevşek bir kapağı kaldırıp, gözlüğü motorun üstüne tuttu. İki gölün arasında, yaklaşık üç yüz metre genişliğindeki bir kara uzantısındaydılar ya da belki bir körfezdi, belki de yakınlarda deniz vardı. Beard soramayacak kadar üşümüştü. Sonsuza kadar uzanıp giden karlar sabah güneşinde turuncu bir renk almıştı, önlerindeki izler dosdoğru kilometrelerce ötedeki alçak sıradağlara doğru gidiyordu ve dağların üzerinde ya da ardında uzun bir tüp şeklinde siyah bulutlar vardı. Beklerlerken kendini rahatlatmak için biraz uzaklaşabilirdi ama artık rüzgâr daha da şiddetlenmişti ve ihtiyacı da o kadar acil değildi sanki. Kaloriferi, doğru dürüst bir ön camı, arkalıklı bir koltuğu olan, daha insancıl ve kapalı bir araç –bir araba!– birkaç hayat kurtarabilecekken, Spitsbergen'lıların bu iklimde bir çeşit motosikletle yolculuk yapmayı mantıklı bulmalarının inanılmaz, yo, canice olduğunu düşündü. İçerleyerek geçen bu kısa süre dikkatini başka yere çekti ve ancak yeniden seleye oturduktan, buzları çözülmüş gözlüklerini takarak bir kez daha zorlu havanın uğultusuna daldıktan sonra acilen karar vermesi gereken bir nokta-

ya geldiğini fark etti: Hemen durup işeyecek ya da idrar torbasının patlamasına izin verip bunun sonucunda bir iç enfeksiyondan ölecek veya altını ıslatıp donarak ölecekti. Ama gitmeye devam etti. Gidilecek daha yüz kilometre olduğunu tahmin ediyor, saatte kırk kilometreyle ilerliyordu. İki buçuk saat. Bu kesinlikle imkânsızdı.

Ama yine de durmadı. Aklını başka yere vererek son işeyişini hatırlamaya çalıştı. Tabii ki Longyearbyen havaalanında, bagajını beklerken, dün değil evvelsi gün, gecenin bir yarısında. Çişini yapmadan geçen otuz beş saat. Unutmuş muydu yani? O kadar mı meşguldü?

Soğuktan aklının karıştığını ve fazladan bir gün eklediğini anladığı anda durdu ve o sabırsızlıkla kar motorundan düşer gibi yola atladı. Jan'ın motorunun arkadan kendisininkine çarptığını duysa da, ardına bakmadan hızla uzaklaştı. Artık daha farklı bir arazideydiler. Yol iki yanı on metrelik kaya ve buz duvarlarıyla kaplı bir kanalın içinde hafif bir S çiziyordu. Güdük kalmış bir edep hissiyle, pisuvara gider gibi, duvarlardan birinin dibine doğru çekildi ve orada iki büklüm durup sırtını rüzgâra vererek dişleriyle sağ elindeki dış eldiveni çıkardı. Jan'ın seslendiğini duydu ama o anda kimseyi dinleyecek hali yoktu. Parmak uçlarını birer birer ısırarak içteki eldiveni de çıkardı. Eli birdenbire hissizleşip yavaşladı. Kar motoru giysisinin fermuarını açmak iki dakikadan fazla sürdü ve açtıktan sonra ceketinin içinden tulumunun askılarına ancak iki elle ulaşabileceğini anlayarak, ağır hareket eden sağ eliyle sol elindeki eldivenleri de çıkardı. Gözlükleri bir kez daha buğulanarak buzlanmaya başlamıştı. Ama kat kat giysileri çekiştirip içlerine dalarken, değerli vücut ısısı saldırgan soğuğun içine boşalırken ve rüzgâr sırtını kamçılar, kayalığa dalıp yüzünü tokatlarken gösterdiği soğukkanlılığa da hayranlık duymak zorundaydı. Bir tek son saniyelerde, bir yabancınınki kadar soğuk olan hantal ve pembe eli külotunun

içine daldığında, kontrolünü yitireceğini zannetti. Ama en sonunda, rüzgârda kaybolan bir sevinç çığlığıyla, içindeki suyu buzdan duvara boşaltmaya başladı.

Yaptığı hata, kendi yaşındaki erkeklerin genelde yaptıkları gibi, bir parça daha gelebilir diye, sonunda birkaç saniye beklemek oldu. Jan'ın bağırarak ne söylediğini duymak için başını çevirmesi gerekirdi. Belki de kaçınılmaz olanı ancak öteki davetlerden birini kabul edip Seyşeller'e, Johannesburg'a ya da San Diego'ya giderek önleyebilirdi ya da eğer, diye düşünecekti sonradan hayıflanarak, iklim değişimi, Kuzey Kutbu üzerindeki aşırı ısınma, aktivistlere ait hayal ürünü bir ısınma değil de, gerçek olmuş olsaydı. Çünkü işi bittiğinde penisinin kar motoru giysisinin fermuarına yapıştığını, bir tek ısısı sıfırın altındaki metale değen canlı etin yapabileceği gibi, boylu boyunca kaskatı donduğunu fark etti. Birkaç değerli saniyeyi şok içinde vaziyetine bakarak harcadı. Sonunda deneme kabilinden şöyle bir çekiştirdiğinde, yoğun bir acı hissetti. Üstelik soğuk yüzünden zaten acılar içindeydi.

Bacaklarını ayırmış, kayadan duvara bakarak ayakta durmaya devam etti. Bir yerlerinize yapışmış bir yara bandını bir anda çekiverdiğiniz gibi, çekip kurtarmaya cesaret edemedi penisini. Vahşi ormanlarda tek başına dolaşırken, kolu bir kayanın altında kalan bir Amerikalının, kolunu bir çakıyla dirseğinden kestiğini okumuştu. Beard'sa öyle azimli bir insan değildi ve sonuçta bir dirsek, kolunuzun yarısı, bir el, vücudumuzda iki tane olan ve bu yüzden de, bir yere kadar, vazgeçilebilir organlardı. Kuzey rüzgârı kayalığın yüzüne çarpıp geri teperek titreyen bedenine vururken, dehşet içinde, penisinin iyice küçülerek fermuara daha da sıkı yapışmasını izledi. Gözünün önünde sadece küçülmüyor, bir de rengi beyaza dönüyordu. Boş bir sayfanın beyazına değil de, Noel ağacına takılan bir topun gümüş rengi parlayan beyazına.

Paniğe kapılmak üzereydi ama yardım istemeyi beceremiyordu. Başı halı kaplaması, kalın bir kask ve görüşü gitgide azalan gözlüklerin altında sıkışıp kalmışken paniğe kapılmamak biraz daha zorlaşıyordu. Sırf bir şeyler yapmış olmak için buz gibi olmuş elinin parmaklarını bitiştirerek orasını örttü. Kendini aşırı soğukta kalan insanların hissetmesi gerektiği gibi halsiz, hatta uykulu hissetmeye, düşünceleri ağır çekimde yalpalayarak ilerlemeye başlamıştı. Jock Braby'yi bağışlayıcı bir tebessümle televizyonda anma konuşmasını yaparken gördü. *Küresel ısınmayı kendi gözleriyle görmek istemişti.* Saçma, tabii ki hayatta kalacaktı. Ama olmuştu işte, penissiz bir hayat yaşayacaktı. Eski eşleri, özellikle de Patrice, bunu çok eğlenceli bulacaktı. Ama hiç kimseye söylemeyecekti. Bu sırrı kendine saklayarak yaşayacaktı. Bir manastırda yaşayıp iyi işler yapacak, yoksulları ziyaret edecekti. Orada durmuş zangır zangır titrerken, yetişkin yaşamında ilk kez insan hayatının bir anlamı olup olmadığını, Yunan tanrıları gibi varlıkların ironik rastlantılar yaratıp yaratmadığını, intikamlar alıp, kendi kaba adaletlerini uygulayıp uygulamadıklarını merak etti.

Ama Michael Beard'ın içindeki rasyonalist pes etmedi. Ortada bir sorun vardı ve onu çözmeye çalışması gerekirdi. Kederle ceketinin iç cebine ulaşmaya çalışıyordu. Doktora sonrası araştırmasını yaptığı yıllarda bir süre düşük sıcaklık fiziği üstünde çalışmıştı ama daha küçük bir öğrenciyken, takım sporlarını beceremeyen, fen derslerindeyse tam bir inek olan Tombik Beard'ken bile, temel bilgileri öğrenmişti zaten. Saf etanol eksi yüz on dört derecede donar, bunu herkes bilirdi. Alkol derecesi yüzde seksen olan brendide hacim olarak yüzde kırk etanol olmalıydı, ki onun da donma noktası... eksi kırk beş nokta altıydı. Sonunda cep matarasını ele geçirdi, kapak sadece kısa bir mücadeleden sonra açıldı ve içkisini cömertçe boca ederek birkaç saniye içinde özgür kaldı.

Fermuardan ayırdığı talihsiz penisi buz gibi sert olsa da, artık beyaz değildi. Ayrıca karıncalanıyor, kızgın iğneler gibi batan dayanılmaz bir acıyla giyinme çabalarını yavaşlatıyordu. On dakika sonra, sonunda tek parça haline gelip dönerek sendeleye sendeleye tekrar yola çıktı ve kendisini bekleyen rehberini buldu.

"Kusura bakma. Doğanın kanunu."

Jan dirseğine yapıştı. "Kötü görünüyorsun abi. Bak, botların boynundan düşmüş. İkimiz de benim motorumla gidelim. Seninkini sonra gelip alırız."

Jan'ın onu kendi motoruna götürmesine izin verdi ve nihai felaket de sonunda orada gerçekleşti. Rehberin arkasına çıkmak için bacağını kaldırdığında, apış arasından kopan bir acı hissetti, hatta doğum gibi, ayrılan bir buzul gibi, bir çatırtı ve kopma sesi duydu. Çığlık atınca, Jan dönüp destekleyerek Beard'ı yerine oturttu.

"Yalnızca bir saat. İyileşeceksin."

Beard'ın kasıklarından kopan soğuk ve sert şey uzun paçalı donunun içine düşmüş, şimdi de diz kapağının hemen üstüne yerleşmişti. Bacaklarının arasına soktuğu ellerin altında hiçbir şey yoktu. Tek elini dizine koyduğundaysa, o beş santimden daha kısa, kemik kadar sert, biçimsiz şeyi hissetti. Kendinden bir parçaymış gibi gelmiyordu ya da artık öyle değildi zaten. Jan marşa bastı ve çılgınca bir hızla gitmeye, beton sertliğindeki buz tümseklerin üzerinde sarsılmaya, neredeyse dikey bayırların etrafından bir yarış pistindeki korkusuz ustalar gibi dolaşmaya başladılar. Neden evinde ve yatağında değildi ki? Jan'ın geniş sırtının arkasına sinmiş, rüzgârdan korunuyordu Beard. Kasıklarındaki yanma hissi yayılıyordu, aşağı kayan aleti şimdi dizinin arkasındaki oyuğa yerleşmişti ve Longyearbyen'daki iyi aydınlatılmış bir acil servis odasına doğru koşturmaları gerekirken, hızla yanlış yöne doğru gidiyor, kuzeydeki kutba doğru atılarak ormanların, buz gibi

karanlığın içine dalıyorlardı. Aşırı soğuk muhakkak ki kendi yararına çalışacak, organı canlı tutacaktı. Ama mikro cerrahi? Nüfusu bin beş yüz olan Longyearbyen'da mı? Beard kusacağını zannetti ama onun yerine ellerini Jan'ın ceketinin arkasından kemerine sokup başını koruyucusunun sırtına yaslayarak uyuklamaya başladı ve ancak kar motorunun sesi bir anda kesildiğinde uyanarak, içinde bir hafta geçireceği geminin buzlardan çıkarak yükselen karanlık gövdesini tepesinde gördü.

Beard'ın, kendini davaya adamış bir grup sanatçının içindeki tek bilim insanı olduğu anlaşıldı. Bütün dünya, biri gezegeni ısıtmak olan tüm aptallıklarıyla birlikte, sanki her yönde var olan güneydeydi. O gece yemek salonunda yenilen akşam yemeğinden önce, yaşamını doğanın müziğini (yaprakların hışırtısını, dalgaların kıyıya çarpışını) kaydetmeye adamadan önce Atlantik'i kürek çekerek tek başına geçmiş, mülayim ve kırışık bir adam olan organizatör Barry Pickett, Seksen Derece Kuzey Semineri'ne gelenlere bir konuşma yaptı.

Söze, Beard'ın genelde pek güvenmediği biyolojik bir göndermeyle kurumlanarak, "Biz sosyal bir türüz," diyerek başladı, "ve bazı temel kurallar olmadan yaşayamayız. Burada, bu koşullar altındaysa, bu kurallar daha da önemli. Bunların ilki soyunma odasıyla ilgili."

Çok basitti. Kaptan köşkünün altında sıkışık, ışıklandırması yetersiz bir soyunma odası vardı. Gemiye girecek olan herkes burada durup koruyucu giysilerini çıkararak askılara asacaktı. Islak, karlı ya da buzlanmış giysiler hiçbir şekilde yaşam alanlarına sokulmayacaktı. Yasak olan malzemeler, kasklar, kar gözlükleri, kar maskeleri, eldivenler, botlar, ıslak çoraplar ve kar motoru giysileriydi. Kuralı bozmanın cezası kesinlikle ölümdü. Kalın kazaklar ve iş gömlekleri giymiş duyarlı tipler olan, iyi tabiatlı, pembe suratlı sanatçılardan hoşgörülü kahkahalar yükseldi. Beşinci kadeh Libya yapımı *vin de pays*

şarabını içen, ağrı kesicilerden uyuklayan ve acılar içinde kıvranan, bünye itibarıyla gruplara karşı muhalif bir adam olan Beard'sa gülümser gibi yapmakla yetindi. Grubun bir parçası olmak hoşuna gitmese de, onların bunu bilmesini istemiyordu. Başka kurallar, gemiye zarar vermemek için yapılması gereken başka şeyler de vardı ve artık dikkat dağılmaya başlıyordu. Pickett'ın arkasından, meşe kaplamalı duvarın öte yanındaki kuzineden, kızaran et ve sarmısak kokuları, tencerelere çarpan kaşıkların ve çıraklardan birisinin başının etini yiyen uluslararası şefin buyurgan kükreyişleri geliyordu. Saat çoktan sekiz yirmi olmuşken ve saatlerdir hiçbir şey yememişken mutfağı görmezden gelmek zordu. Canı istediğinde yemek yememek, Beard'ın aptal güneyde, ardında bıraktığı özgürlüklerden biriydi.

Güneş bütün gün ufkun ancak beş derece üzerinde durmuş, saat iki otuzdaysa, sanki kötü bir işten istifa eder gibi batıvermişti. Bu ana ranzasında acılar içinde yatarken, yanındaki bir lombozdan tanık olmuştu Beard. Alabildiğine dümdüz uzanan karlı fiyordun maviye, sonra siyaha dönüşmesini izlemişti. Günün on sekiz saatini yirmi kişiyle birlikte açık havada geçirmenin hürriyete açılan kapı olacağını nasıl olmuştu da düşünebilmişti acaba? Gemiye geldiğinde, kalacağı yeri bulmak için yemek salonundan geçerken gördüğü ilk şey, bir köşeye dayanmış, tabii ki hep bir ağızdan söylemeye zorlanacağı şarkıyı tıngırdatacak kişiyi bekleyen akustik bir gitar olmuştu. Kitaplığın büyük bir bölümü masa oyunlarına ve Nuh Nebi'den kalma iskambil destelerine ayrılmıştı. Bir huzurevine de girmiş olabilirdi pekâlâ. Oyunlar arasında Monopol'ün de oluşu daha çok pişman olmasına neden olmuştu. Beard'ı kar motorundan Jan indirmiş, borda iskelesine kadar neredeyse taşımış ve soyunma odasını göstermişti. Beard da ahlayıp inleyerek, ağır ağır koruyucu giysilerini çıkarmaya koyulmuş, az sonra göreceği şeyin dehşeti içinde kar motoru giysisinin

fermuarını indirmişti. İçerisinin derin loşluğunda eşyasını asacak boş bir yer bulması biraz zaman almış, yirmi sekiz numaralı kancaya asarken de, arkasından hoş ve derinden gelen bir kadın sesinin şöyle dediğini duymuştu:

"Bu pantolonunun arkasından düştü."

Arkasına dönmüştü. Bunu söyleyen elinde ince ve gri bir şey tutan Stella Polkinghorne'du. Resmen elinde, başparmağıyla işaretparmağının arasında tutuyordu onu.

"Dudak nemlendiricin herhalde."

Birbirlerine isimlerini söyleyip el sıkışmışlardı. Stella büyük bir bilim insanıyla tanışmaktan son derece onur duyduğunu, Beard da onun eserlerinin çok eski bir hayranı olduğunu söylemişti. Ancak bu noktada ellerini ayırabilmişlerdi. Stella'nın yüzü tam olarak güzel sayılmazdı ama yün başlığından çıkan sarı saçlarıyla geniş ve samimi bir yüzdü. Göz göze geldiklerinde gördüğü o meraklı bakışları hoşuna gitmişti. Ön dişlerindeki bir kırık dünyayı umursamayan, esprili bir hava veriyordu Stella'ya. Beard'ı tanımak için sabırsızlandığını söylemiş, Beard da onun için aynı şeyleri hissettiğini söylemiş, sonra da Stella gitmek istemediğini belli ederek ama söyleyecek başka bir şey de bulamadan duraksamış, acısı yüzünden dikkati dağılan Beard da aynı duraksamayı yaşamıştı.

Sonra da Stella "Görüşürüz öyleyse," deyip gemiye girmişti.

Beard pişmanlıklar ve planlarla dolu bir sisin içinde, cildindeki hasarı tekrar tekrar inceleyerek, oradan bir an önce ayrılmayı planlayarak ve Stella ile karşılaşmalarını yeniden düşünerek, bütün öğleden sonra ranzasında yatmıştı. Bir elektronik posta atıp kendisini acilen İngiltere'ye geri çağırtabilirdi. Ama havaalanına kadar kar motoruyla gitmeye dayanamayacaktı. Longyearbyen'dan bir helikopter getirtmek zorundaydı. Ne kadar tutardı ki? Saati birkaç bin pounddu herhalde. Öyleyse *On Yeşil Şişe*'yi söylememek için üç saate vereceği her bir peniye değerdi. Onu tanımak için sabırsızlanıyormuş. Bu

her anlama gelebilirdi. Yo, sadece tek bir anlamı vardı. Şansa bak ki, duyuru panosundaki listede kamarasını başkasıyla paylaşmayan tek davetlinin kendisi olduğunu görmüştü. Ama penisi büyük ihtimalle haftalar boyunca işlevini yitirmiş durumdaydı. Yarasına bir kez daha baktı. Pembe ve şişkin bir yanığa benziyordu, yalnız kalmaya ihtiyacı vardı, eve gitmek istiyordu, bu gece akşam yemeğinde Stella'nın yanına oturmayı bir şekilde becermek zorundaydı. Ama orada olmayacaktı ki. Helikopter geliyordu. Ama gece gelmezdi. Yapabilecekleri ya da Stella'nın zevkini çıkartabileceği başka seks çeşitleri de vardı. Bunu yapmak neye yarayacaktı ki? Belki de iyileşmeye başlamıştı bile. Yaraya bir kez daha göz attı.

Sonunda onu kamarasından çıkartan şey açlık ve bir içki içme ihtiyacı olmuştu. Pickett'ın konuşmasından sonra, oturduğu köşeden zamanında davranıp Stella Polkinghorne'un yanına oturamayan Beard, onun yerine bölme perdesiyle Mallorca'lı, Jesus isminde, buzdan heykeller yapan ünlü bir heykeltıraşın, hüzünlü bir yüzü ve buram buram puro kokan, yukarıya doğru kıvrık, sarımsı beyaz bıyıkları, sesinde oyuncak bir ayının homurtusu gibi öten bir hırıltı olan, yaşlıca bir adamın arasına sıkışmış buldu kendini. Kendilerini tanıttıktan sonra, Beard Balearik adalarında bu mesleği sürdürmenin zor olması gerektiğini söyledi. Jesus da eski zamanlarda dağlardaki buzhanelerin yazları Palma'da balık satanlara dev bloklar halinde buz tedarik ettiğini, büyükbabasının bu şekilde edindiği becerileri oğluna, onun da kendi oğluna öğrettiğini anlattı. Buz heykelleriyle dünyanın birçok şehrinde ödüller almış olan Jesus'un –son zaferlerinden birisini Riyad'da kazanmıştı– uzmanlık alanı penguenlerdi. Heykel yapmadığı zamanlardaysa viski ithalatıyla birlikte, dört erkek ve beş kız çocuğuna babalık yapıyordu ve Andratx Limanı'nın yanında yirmi yıl önce kör çocuklar için yaptırdığı bir de okulu vardı. Eşinin iki oğluyla birlikte işlettiği zeytinlik ve üzüm bağı

Tramuntana'da, Cadılar Mağarası Cova de ses Bruixes'ten çok uzakta olmayan Pollensa'nın on beş kilometre güneyindeki, denize bakan kayalıkların tepesindeydi. Beard'ın acısı hafifliyor, ağrı kesicilerin başını neşeyle döndüren, güçlü etkisini hissediyordu. Önündeki biftek, patates kızartması, yeşil salata ve kırmızı şaraptan aldığı keyfi, hayatında hiçbir şeyden almamıştı. Jesus'sa –İspanya'da yaygın olduğunu bilse de, bu isimde birisiyle hiç tanışmamıştı– yıllardır karşılaştığı en enteresan adam gibi geliyordu.

Karşılığında sorulan soruya yanıt olarak, Beard da teorik fizikçi olduğunu söyledi. Bunu her söyleyişinde kulağına yalan gibi geliyordu. Heykeltıraş, belki de İngilizcesini aklından prova etmek için duraksadı, sonra sürpriz bir soru sordu. Senyör Beard eğitimsiz bir adamın naifliğini ve cehaletini hoşgörsündü ama kuantum mekaniğinin tanımladığı tuhaf gerçeklik gerçek dünyaya ait bir tanım mıydı yoksa basitçe işleyen bir sistem miydi? Mallorca'lının saraylılara yakışır tarzı kendisine de sirayet eden Beard, sorusuna iltifatlar yağdırdı. Kendisi bunu daha iyi dile getiremezdi çünkü kuantum teorisi için sorulabilecek bundan daha iyi bir soru yoktu. Einstein'ın yaşamını yıllar boyunca işgal etmiş ve teorinin doğru ama eksik olduğu konusunda ısrar etmesine neden olmuş bir sorundu bu. İçgüdüsel olarak, gözlemci olmadan gerçeklik olmadığını ya da Bohr ve diğerlerinin söylediği gibi, gerçekliği gözlemcinin yarattığını kabul edememişti. Einstein'm unutulmaz sözünde olduğu gibi, ortada "gerçek olgusal bir durum" vardı. "Gözlemci bir fare olduğunda," diye sormuştu bir seferinde, "bu bütün evrenin durumunu değiştirir mi?" Kuantum mekaniğinin kastettiği şey, bir parçacığın durumunun ölçülüyor olmasının, ne kadar uzakta olursa olsun, başka bir parçacığın durumunu da etkilediğiydi. Ama Einstein'a göre bu "spiritüel" bir şey, "uzaktan gerçekleşen tekinsiz bir eylem"di çünkü hiçbir şey ışıktan daha hızlı hareket edemezdi. Beard da ger-

çekçi bir insan olarak Einstein'ın kuantumun öncü zümresiyle giriştiği bu sürüp giden ve yenişilemeyen savaşı anlayabiliyordu ama yüzleşilmesi gereken bir şey de vardı: Yapılan deneyler cidden de uzun mesafeli tekinsiz bağıntılar olabileceğini kanıtlar nitelikteydi ve gerçekliğin hem küçük hem de büyük ölçekteki dokusu gerçekten de sağduyuya meydan okuyordu. Einstein aynı zamanda evreni tanımlayacak olan matematiğin eninde sonunda zarif ve nispeten basit olması gerektiğine inanmıştı. Ama daha o hayattayken bile iki temel güç daha bulunmuş ve evren anlayışı o zamandan beri karmakarışık bir dizi yeni parçacık ve anti-parçacıkla, aynı zamanda birçok hayali boyut ve her türden düzensiz bağdaşımla birlikte iyice karmaşıklaşmıştı. Ama daha çok şey ortaya çıktıkça, bir dâhinin kalkıp her şeyi birbirine bağlayan, göz kamaştırıcı güzellikte kapsamlı bir formül bulacağı umudunu hâlâ yitirmiş değildi Beard. Onca yıldan sonra (deyip elini bir sır verir gibi Jesus'un sıska koluna koyarak ufak bir espri yaptı), bu kutsal kâseyi bulan ölümlünün kendisi olacağı umudundan da, artık vazgeçmişti.

Tabaklar toplanırken şaraplarını içmeye koyulan, yirmi küresel ısınma sanatçısının yükselen şamatası arasında söylemişti bütün bunları. Yaptığı esprideki ironiyi anlamayan ya da anlamayı reddeden Jesus, hüzünlü, sarkık yüzünü kalabalığa doğru çevirerek, hayatın herhangi bir döneminde umut etmekten vazgeçmenin hata olduğunu söyledi ciddi ciddi. Kendisi en iyi penguenlerini, gerçeğe en uygun ve saf form olarak en anlamlı olanlarını, son iki yıl içinde yapmış ve son zamanlarda, yükselen sıcaklıklardan daha çok etkilenen ve bir zamanlar sanatsal gücünün fazlasıyla ötesinde olan bir hayvanın, kutup ayısının heykellerini yapmaya başlamıştı. Naçizane fikri, derin bir içsel değişimin mümkün olduğu inancını asla yitirmemenin çok önemli olduğuydu. Senyör Beard gibi bir bilim insanının da bu teoriden, bu güzellikten, kesinlikle

vazgeçmemesi gerekirdi, çünkü büyük tutkularımız olmadan hayat neydi ki zaten?

Yıllardır ciddi bir bilimsel çalışma yapmadığını, derin içsel değişimlere inanmadığını, Jesus'a nasıl söyleyebilirdi ki Beard? Sadece hem içeriden hem de dışarıdan ağır ağır çürürdünüz. Sohbeti buzdan penguen heykelleriyle kutup ayısı heykelleri karşılaştırması gibi daha güvenli sulara çekmeye çalışırken keyfinin kaçtığını hissetti. Ağrı kesicilerin etkisi geçiyordu, şarabın, aynı şarabın, artık kuru ve keskin bir tadı vardı, etrafındaki şamata ona evliliğinin sona erdiğini hatırlatıyordu. Kendini bitkin ve kimseyle yarenlik edemeyecek kadar karamsar hissediyordu. Sohbet ederkenki canlılığı şokun, ilaçlarla içkinin ürünü sahte bir şeydi.

Sohbeti bitirip Jesus'a iyi geceler dedi ve özürler mırıldanarak kalabalık masaların arasından sıkışarak geçip koridora doğru yürüdü. Geçerken duyduğu bütün sohbetler sanat ve iklim değişikliği üzerineydi. Yan masadaki daha önce hiç görmediği bir koreograf, uzun-ince ve güzel, içinden iyimserlik fışkıran bir kadın, Fransız aksanıyla buz üstünde gerçekleşmesini planladığı geometrik bir dansı anlatıyordu. Dayanamayacaktı, bu iyimserliğin altında eziliyordu. Beard'ın dışında herkes küresel ısınma konusunda endişeli ve neşeliydi, kendisiyse surat asan tek davetliydi. Sadece karanlık ve sessizlik ilgisini çekiyordu.

Kasıklarındaki zonklama uyutmayınca, havasız kamarasındaki ranzada uzanıp, bu mizantropinin bütün hafta sürüp sürmeyeceğini merak ederek, uzun süre seslerle kahkahaları dinledi. Helikopter fikrinin ne kadar saçma olduğunu artık görebiliyordu. Uzaklardaki Belsize Park yaşamından, bu cansız doğa parçasına gelmek kendi varoluşunun salaklığıyla yüzleştirmişti onu. Patrice, Tarpin, merkez ve bütün o göstermelik işlerle uğraşması, yaşamın dışında oluşunu maskelemek içindi. Büyük tutkular olmadan hayat neydi ki? Cevap

tam olarak buydu, uykusuz geçen ve sonradan hatırlanmaya bile değmeyecek bir gece daha.

İki saat sonra tam dalmak üzereyken kulağına akort edilen gitarın sesi gelince öfkeyle inleyerek yatağında ters döndü. Ama ahşap duvarın ardından duyduğu şey tıngırtılar eşliğinde söylenen bir şarkı değil, kulağa İspanyol müziği gibi gelen, yankılı, hafif uçarı ve net, Mozart'a benzeyen ve tatlı tatlı çalman bir melodiydi. Ertesi sabah bunun Fernando Sor'un bir etüdü olduğunu öğrenecekti. Zifiri karanlıkta daracık yatağında yatarken bunu sanki ona çalar gibi çalanın Jesus olduğundan kuşkusu yoktu ve sonunda ancak onun melankolik havasıyla uykuya dalabildi.

✠✠✠

Beard soyunma odasının loşluğunda zar zor hareket ederek eşyasını bulmaya çalışırken, sabah saat epey geç olmuş, doğan güneş parlak fiyordun üzerindeki bir eğimden kahramanca parlamaya başlamıştı. Önceki gün kar motoru giysisini astığından kesinlikle emin olduğu on sekiz numaralı askının karşısında duruyordu. Askının hemen altında gözlüklerini, kaskını ve ufak tefeğini koyduğu tel bir sepet, onun aşağısında, ahşap bir bankın altındaysa, botlarını koyduğu bölme vardı. Bir sürü kar motorunun gürültüsünü oradan, kaptan köşkünün hemen altından bile duyabiliyordu; sabahları motorları çalıştırmak zorlu bir sınavdı anlaşılan. Altı kişilik bir grup, artı tüfeklenmiş olan Jan, buzulu incelemek üzere fiyordu gezmek için yola çıkıyordu. Gruptan beş kişi rehberle birlikte çoktan buza inmiş, üşümemek için ayaklarını yere vurup kollarını yukarı aşağı hareket ettirirken, en son gelen her zamanki gibi Beard'dı. Bütün eşyasını ya da bazılarını birisi almıştı. Giysisi askıda değildi, tel sepeti on dokuz numaraya doğru itilmişti, sadece botları –eğer onun botlarıysa– yer-

li yerinde duruyordu. Takmayı hiç istemediği çatlak gözlüğünü yerde bulmuştu.

On yedi numaralı askıdan –zaten belki de kendi giysisiydi– bir giysi aldı. Üzerine iki numara büyük gelse de, giymeyi bir kez becerdikten sonra çıkarmaya hiç niyeti yoktu. Ama botlar bir numara küçük geldi. Sepetteki küçük şeylerin içinden sadece iç eldivenlerden teki eksikti, bunu da yirmi üç numaradaki fazladan bir eldiveni alarak telafi edip, sonra yerine koyacağına dair içinden söz verdi. Gözlüğündeki çatlak artık rahatsız etmiyordu. Güverteye çıkar çıkmaz aşağıdaki buzların üzerinde bekleyen grubun ironik alkışlarıyla karşılaştı ve grup yaşamının ruhuna uyum sağlama isteğiyle bir reverans yaptı. O telaş içindeyken bile, borda iskelesinin dar rampası üzerinden manzarayı görecek zamanı olmuştu. Geminin çevresindeki buzların üstüne dağılmış birçok siluet vardı. Kasklar başlarının vücutlarına orantısını değiştirmiş, kar motoru giysileri popolarını şişirmiş ve bu yüzden uzaktan bakınca anaokulunun bahçesindeki çocuklara benziyorlardı. Koreograf ve üç arkadaşı geometrik dansın işaretlerini çiziyor; iki kişi bir kardan adam ya da heykel yapıyor; birisi, herhalde Pickett, bir mikrofonu tek başına iki buz tümseğinin arasına yerleştiriyor; birisi elinde bir zincirle, başka birisinin, tabii ki Jesus'un, dört buz blokunu bir kızağın üstüne koymasına yardım ediyor; bir metre ötedeyse, birisi yere diz çökmüş bir buz lensini parlatıyordu. Bir başkası tripodu üstünde duran kamera için elinde kırmızı bayrakla ıslık çalarak daireler çiziyordu.

Bir kar motoru yolculuğuna daha, bu kadar kısa sürede gönüllü olmasına Beard'ın kendi de şaşırmıştı. Onu dışarıya çıkartan şey klostrofobi, yemek salonunun pencerelerinden görünen fiyordun üzerine vuran turuncumsu kahverengi ışık ve yanında tüfekli bir rehber olmadan hiçbir yere gidilmesine izin verilmeyişiydi. En sondaki motora bindi ve grup tek sıra halinde doğuya doğru giderek fiyordun derinliklerine girme-

ye başladı. Her iki yanda dimdik yükselen dağlarıyla, buz ve kardan geniş bir koridorda kaymak keyifli bir şey olmalıydı. Ama rüzgâr bir kez daha kat kat giysilerin içine girmeye başlarken, çatlak gözlük buğulanarak birkaç dakika içinde buzlanınca, Beard önündeki motorun gri karaltısından başka bir şey görememeye başladı. Doğrudan altı tane egzoz borusunun dumanı altındaydı. Jan on kilometre boyunca müthiş bir hızla gitti. Kar motorları rüzgârın karları süpürdüğü, fiyordun yüzeyinin tırtıklı demir gibi olduğu yerlerde takır tukur sarsılıyordu.

Yirmi dakika sonra ani bir sessizliğin içinde buzulun bitiş çizgisinin, vadi boyunca on beş kilometre uzanan mavi ve kırık kırık duvarın yüz metre uzağında durmuşlardı. Duvar pis ve sefahate düşmüş, molozlarla, yıkık kuleler ve dev çatlaklarla dolu, harabeye dönmüş bir şehir izlenimi veriyordu. Jan, hava eksi yirmi sekiz derece olduğundan, buzuldan koparak kutbun ısınmasına neden olan parçaları görebilmek için fazla soğuk bir gün olduğunu söyledi. Fotoğraflar çekip oraya buraya yürüyerek bir saat geçirdiler. Sonra birisi karda bir ayak izi gördü. İzin etrafına üşüşüp, sonra da tüfeği omzunda gelen rehberlerinin uzmanlığını konuşturmasına izin vermek için biraz geri çekildiler. Tabii ki bir kutup ayısının ayak iziydi ve çok yeniydi. Durdukları yerde buz çok inceydi ve başka bir şey söyleyebilmek kolay değildi. Jan dürbününü kullanarak ufku taradı.

"Ah," dedi usulca. "Bence artık gidelim."

İşaret ettiği yerde ilk başta bir şey göremediler. Ama şekil hareket ettiğinde, her şey yeterince açıktı. İki kilometre kadar uzaklarında, sallana sallana yanlarına doğru gelen bir ayı vardı.

"Karnı aç," dedi Jan anlayışlı bir sesle. "Motorlara atlama zamanı geldi."

Ayı tarafından canlı canlı yenilme olasılığına rağmen gururları baskın geldi ve motorlara sadece hızlı adımlarla gitti-

ler. Beard da kendisininkine ulaştığında, onu neyin beklediğini biliyordu. Bu yolculukta her şey onu eksiltmek için işbirliği yapmıştı. Neden şimdi şansı dönsündü ki? Düğmeye bastı. Tık yok. Pekâlâ. Şimdi bir de etleri kemiklerinden ayrılsındı bakalım. Bir daha, sonra bir kez daha denedi. Etrafmda, mavi dumandan bulutlar ve yüksek perdeden böğürtülerle, canhıraş bir panik, sonunda tam olarak ifade edilmeye başlanmıştı. Grubun yarısı çoktan gemiye doğru fırlamıştı. Herkes kendi başının çaresine bakıyordu. Beard küfürler savurarak enerjisini boşa harcamadı. Bunun bir hata olduğunu bilmesine rağmen –çünkü motor hâlâ sıcaktı, jikle kolunu çekti. Yine denedi. Ve yine, hiçbir şey olmadı. Burnuna benzin kokusu geldi. Motoru boğmuş ve ölmeyi hak etmişti. Beard'ın, görev ihmalini Pickett'a ya da Norveç kralına bildirmeye kararlı olduğu rehberle birlikte, ötekilerin hepsi de gitmişti artık. Heyecanı yüzünden gözlüğü buğulanıyor ve her zamanki gibi buzlanıyordu. Arkasına bakmanın yararı yoktu o zaman, ama yine de baktı ve donmuş buğunun kenarından fiyordun buzundan bir kare gördü. Ayının hâlâ yaklaşmakta olduğunu varsaymak mantıklı gelse de, yerdeki hızını hafife almış olsa gerekti çünkü o anda omzuna ağır bir darbe aldı.

Arkasına dönüp yüzünü parçalatmaktansa, en kötü ihtimali bekleyerek kamburunu çıkarttı. Son düşüncesi –değiştirmeyi ihmal ettiği vasiyetinde Tarpin'in işine yarasın diye her şeyi Patrice'e bırakmış olduğu– kasvetli bir düşünce olacakken, duyduğu şey rehberin sesi oldu.

"Bana bırak."

Nobel ödüllü bilim insanının bastığı şey far düğmesiydi. Motor bir dokunuşta çalışıverdi.

"Haydi," dedi Jan. "Ben arkandayım."

Böyle bir tehlike içinde olmasına rağmen, geride bırakmak üzere olduğu hayvanı, anekdot olsun diye, şöyle bir görebilmek için bir kez daha arkasına baktı Beard. Gözlük camların-

daki donmuş buğudan lekenin yarı net ve incecik dış kenar çizgilerinde bir devinim vardı ama bu rehberin eli ya da kendi kar maskesinin ucu da olabilirdi. Sonradan gerçek bir anıya dönüşen, yalancı olduğu ya da sadece yalancı olduğu için değil, aynı zamanda iyi bir hikâyeye haksızlık etmenin hata olacağını içgüdüsel olarak bildiği için, hayatı boyunca anlatacağı hikâyede, kar motoru öne doğru atıldığında, ağzını sonuna kadar açmış bir kutup ayısı yirmi metre uzağında olacaktı.

Takır tukur buzların üzerinde doludizgin giderken, yüzüne vuran buz gibi fırtınada kaybolan bir sevinç çığlığı attı. Bu modern çağda kendisinin, şehirde, iç mekânlarda, klavye ve ekran karşısında yaşayan bir adamın da peşine düşülüp parçalanarak mükellef bir öğün, başkaları için besin kaynağı olabileceğini keşfetmek nasıl da özgürleştirici bir şeydi.

Belki de haftanın en müthiş anıydı bu. Üslerine birkaç dakika içinde dönüverdiler sanki. Saat bir kırk beşte, hava çoktan daha da buz gibi olmuş ve gemiye geri dönmeyen birkaç sanatçıyı turuncu bir akşam güneşi aydınlatmaya başlamıştı. Apış arası o kadar hassastı ki herkesin içeriye girmesini bekleyip borda iskelesinden geri geri yürüyerek çıktı. Böyle daha az acıyordu. Soyunma odasının girişinde durup gözlerinin yetersiz ışığa alışmasını bekledi ve çok geçmeden apaçık gördü –birisi bütün eşyasını Beard'ın yerine asmıştı. Yapıcı bir ruh hali içinde hepsini birden askıdan çıkartıp, botları falan da alıp, köşedeki boş bir yere yerleştirdi. Başından çıkardığı yün kar maskesi tok bir sesle düşünce, sanki hayretten ağzı açık kalmış gibi, yerden ona bakmaya başladı. Ne işi vardı Beard'ın orada? Her şeyini yerine yerleştirip yemek salonuna girdi, içerideki beş-on kişiye merhaba diyerek içecek sıcak bir şey aldı ve kamarasına gidip ranzaya uzandı.

Güney Kutbu'nun Kuzey Kutbu üzerine yerleştirilmesi bir haritacılık hatası olsa da, kendisinin neredeyse dünyanın en tepesinde, öteki herkesinse, Patrice de dahil olmak üzere, ken-

di altında olduğu izleniminden kurtulamıyordu. O zaman her şeye kuşbakışı bakabiliyor ve herkes de o hafta, Arktik'in alacakaranlık öğleden sonralarında izlediği bir filmin oyuncularına dönüşüyor, kakaosunu yudumlarken hayatının boşalmak üzere olduğunu ve her şeye yeni baştan başlaması gerektiğini, dizginleri ele alıp kilo vermesi, forma girmesi, basit ve organize bir hayat yaşaması gerektiğini hatırlatıp duruyordu kendi kendine. Ve kişisel şöhretiyle ilgili olmayan ya da kolaylaştırmadığı nasıl bir iş yapabileceğini bilemese de, artık işine ciddi olarak sarılmalıydı. Sonsuza kadar bilime yaptığı ufacık katkıyla ilgili aynı konferans dizisini vermeli, komitelerde yer alıp, gittiği her yeri varlığıyla mı onurlandırmalıydı? Bu sorulara verilecek cevabı yoktu ama düşünmek içini rahatlatıyor ve genelde, saat üçte, havanın kararışıyla birlikte uykuya dalıp acıkmış, *vin de pays* şarabına karşı yenilenmiş bir iştahla uyanıyordu.

Kutup ayısının dişlerinden kurtulduktan sonra, hafta boyu tek bir maceraya bile girişmedi. Daha cesaretli olanlar bir rehberle birlikte dağlarda yürüyüşe çıkmaya, kardan mağara yapmaya ya da fiyordun karşı tarafındaki kayalıkların arasından yükselen dik yamaçlı bir vadiyi kar motorlarıyla keşfe gittiler. Her gün iki-üç saatini dışarıda geçiriyor, ötekilerle birlikte ufak tefek işlerle uğraşıyordu. Yardımcı olarak görevler verilmiş, bir telin ucundan tutarak Jesus için buzdan bloklar kesiyor, Pickett'ın mikrofonları yerleştirmesine yardım ediyor, dansa katılıyordu. Bunun için bir düzine davetliyle birlikte tek sıra halinde ve dümdüz bir çizgide uygun adım yüz yarda boyunca yürümek, sağdan geri dönüp aynı yolu tekrar yürüyerek yeniden dönmek ve bu arada da filme alınmak gerekiyordu. Çok sakinleştirici bir şeydi, hiçbir şey düşünmeden sadece söyleneni yapmaktan çok memnundu. Daha sıcak bir iklimde, sağlığı da daha iyi olsa, Montpellier'li, uzun-ince koreograf Elodie ile şansını deneyebilirdi, tabii bir de kocası olan,

bir zamanlar Fransa için ragbi oynamış, o taş kafalı fotoğrafçıyla gelmemiş olsaydı. Stella Polkinghorne'un da kocası vardı: Organizatör Barry Pickett.

Beard'ın yaşamı, böylece, basitleşmiş oldu. Sanat ve iklim değişikliğiyle pek, iklim değişikliği için yapılan sanatla hiç ilgilenmediği halde, düşüncelerini kendine saklayıp herkese dostça davrandı ve hafiften popüler birisi olduğunu görerek, buna kendisi de şaştı. Buzun üstünde dolaşıp görevlerini yaparken zihni boşalıyordu. Bir öğle yemeği zamanı, gemiden dışarıya domates çorbasıyla dolu fincanlar taşırken, çorbalar borda iskelesinin sonuna ulaşamadan donuverdi. Sonra da bir heykele eklendiler. Beard'ın morali yükseldi ya da daha fazla bozulmadı. Yeniden formunu düşünmeye başladı. Daha on-on iki yıl önce makul düzeyde tenis oynuyor, boy dezavantajını ağı delen seri ve hain sağ vuruşlarla kapatıyordu. Bir seferinde kayak kaymayı neredeyse ustaca becermişti. Sekiz yıl önce hâlâ ayak parmaklarına dokunabiliyordu. Ölünceye kadar her ay kilo almaya devam etmesi kaçınılmaz bir şey değildi herhalde? Her gün silahlı Jan'la birlikte fiyortta yürüyüşe çıkıp geminin çevresinde üç kilometrelik bir tur atmaya başladı. İkinci yürüyüşü yaptığı günün öğleden sonrasında, sızlayan bacaklarla ranzasında yatıp, aklından artık elini bile sürmemesi gereken besinlerin bir listesini yaptı. Yedi kilo fazlası vardı. Ya şimdi eyleme geçecek ya da erken ölecekti. O bildik şeyleri yemeyeceğine yemin etti: Hamur işleri, kırmızı et, kızartma, pasta, tuzlu kuru yemiş. Bir de özel zaafı olan cipsler. Başka şeyler de vardı ama liste tamamlanmadan uyuyakaldı. Gemide geçirdiği son üç günde de yeni rejimine sadıktı.

Soyunma odasındaki düzensizlik ikinci günden itibaren Beard'ın bile dikkatini çekti. İki gün üst üste bir kez bile aynı botları giyemediğinden şüpheleniyordu. Gözlüğünü (sağlam bir gözlük bulmuştu) üçüncü gün iç kar maskesine sarmış olmasına rağmen, dördüncü gün onlar da gitmişti ve kar mas-

kesini sırılsıklam bir halde yerde buldu. O sabah bir sürü kar motoru giysisini, yine yerde gördü. Üzerlerinden geçilmiş gibi bir halleri vardı ve yakından bakmaya gerek duymadan hiçbirinin ona ait olamayacağma karar verdi. Geminin yelken takımlarının orada rüzgârın sesini kaydederlerken, Pickett da iki gündür iki ayağına da sol tekler giydiğini itiraf etti. Ama bunu umursamayacak kadar dayanıklı birisine benziyordu. Beard'ınsa umurundaydı. Komün hayatı için yaratılmış bir insan olmasa da, hem kendisinin hem de başkalarının uyması gerektiğini düşündüğü birtakım görgü kuralları vardı. Kendi eşyasını hep aynı kancaya, on yedi numaraya ve onun altına bırakıyor, ötekilerin bu kadar basit bir prosedüre uymakta bile zorlandığını görmek onu hayal kırıklığına uğratıyordu. Eldivenler özellikle önemliydi çünkü dışarıya onlarsız çıkmak mümkün değildi. Tedbir alarak kendi eldivenlerini iç eldivenleriyle birlikte botunun içine tıkıştırmıştı. Ertesi gün botlar yerinde yoktu.

Akşamları seviyordu. Yemekten önce yemek salonunda toplanmaya başladıklarında, hava beş saat önce kararmış oluyordu. Başlangıç tabağından önceki iki saat içerek geçiyordu. Şaraplar Libya'nın unutulmuş bir bölgesindendi. Genelde beyazla başlıyor, midesi ekşiyene kadar kırmızı içip tekrar beyaza dönüyor, yatmadan önce bir kez daha kırmızıya geçmek için yeterli zamanı da çoğu kez kalıyordu. Yemekten sonra, tabii ki, tek bir konu vardı. Daha çok dinliyordu Beard. Daha önce böylesine ateşli idealistlerle hiç tanışmamıştı ve sırasıyla hem heyecan, hem utanç duyuyor hem de içi daralıyordu. Pickett üçüncü gece çalışmalarını anlatmasını isteyince, ayağa kalktı. Merkezi ve dört heliksli çatı rüzgâr türbinini anlatarak, bundan, inandırıcı bir dille, kendi girişimiymiş gibi bahsetti. Salona bunun devrim niteliğinde bir tasarım olduğunu söyleyerek elden ele dolaştırılması için bir çizim yaptı. Elektrik faturalarını yüzde seksen beş oranında düşürecekti, ki bu pa-

rayla –çok sarhoş olmadığı için rakamı hatırlayabildi– *yirmi üç* orta ölçekli enerji santrali yapılabilirdi. Gelen saygılı sorulara akla uygun, açık seçik cevaplar verdi. Bilimden hiç anlamayan insanların arasında, ne söylese olurdu. Coşkulu ve destekleyici bir yorum, Stella Polkinghorne'dan geldi. Kadın Beard'ın aralarında "gerçek" bir şeyler yapan tek kişi olduğunu söyleyince, bir anda Beard'a içi ısınan grup salonu alkışlara boğdu. Başkalarının ne düşündüğüne hiçbir zaman fazla önem vermemişti ama şimdi –bu nasıl da küçük düşürücüydü– birkaç dakikalığına bile olsa, geminin gözdesi olmak onu duygulandırmış ve bunu gizleyememişti.

Bunun dışında, sadece dinleyip içiyordu. İki-üç beyazdan sonra kırmızı, en azından ilk başlarda, kolayca ve su gibi gidiyordu. Bazı temalar vardı; hayal kırıklığının ardından nasıl sitem gelirse, kimileri kanonlar gibi çılgıncasına birbirini takip ediyor, kimileriyse füg gibi eşzamanlı ortaya çıkıyordu: Yüzyıl sona ermiş ama iklim değişikliği marjinal bir sorun olarak kalmıştı, Clinton'm mütevazı teklifleri Bush tarafından yırtılıp atılmıştı, Birleşik Devletler Kyoto'ya sırt çevirecekti, Blair konuyu hiç anlamamış, Rio umudu artık geçmişte kalmıştı. Hayal kırıklığının kanon misali peşine düşüp sonra da ansızın yakalayınca alarma geçiliyordu. Körfez akıntısı yok olacaktı, Avrupalılar yataklarında donarak ölecekti, Amazon çöle dönüşecekti, bazı kıtalar alev alev yanacak, bazıları sular altında kalacak ve 2085'te Arktik yaz buzulları da kutup ayılarıyla birlikte yok olacaktı. Beard bu kehanetleri daha önce de duymuş ve hiçbirisine inanmamıştı. Zaten inanmış olsa da, alarma geçmezdi. Belli bir yaşa ve beşinci evliliğinin sonuna gelmiş çocuksuz bir adama, biraz nihilizmin zararı olmazdı. Dünya Patrice ve Michael Beard olmadan da idare edebilirdi. Silkinip öteki insanları da üstünden atsa bile, yalnızca on milyon yıl içinde, belki de hiçbirinde maymunsu zekâ olmayan, yeni ve garip yaşam formlarıyla dolardı. O

zaman Shakespeare'i, Bach'ı, Einstein'ı ya da Beard-Einstein Tümleştirmesi'ni hatırlayan hiç kimse kalmadığı için kim hayıflanacaktı ki?

Karanlık ve daha da şiddetli bir soğuk ıssız ve donmuş fiyorttaki geminin etrafını sararken, lombozlardan cesurca giren o sarı parıltı tek ışık, çatırtılı buzlarla dolu yüzlerce kilometrelik boşluktaki tek yaşam belirtisiyken, öteki temalar da bir senfoni misali gelişiyordu: Ne yapılmalıydı, didişip duran ülkeler arasında ne gibi anlaşmalar imzalanmalıydı, zengin ülkeler kendi çıkarları için fakirlere ne gibi ödünler, ne gibi armağanlar vermeliydi? Yemek salonunun yemek sonrası nemli sıcağında, dolu midelerini şarapla mühürlemiş olanlar, kısa vadeli çıkar ve açgözlülüğe ancak aklın galip gelebileceğini, herkesin pişmesi, tir tir titremesi ya da boğulması gereken felaketlerle dolu bir geleceğin belirsiz karikatürünü, uyarı mahiyetinde, ancak rasyonelliğin çizebileceğini düşünüyordu.

Bu "devletler-ve-anlaşmalar" tartışması, serinletici bir ölçüde ağırbaşlı kilise şarkılarının ve eski korumacılık günlerinin tutucu havasını taşıyan, teknolojik çözümlere güvenmeyen, süpermarketlerin, havaalanlarının, betonun, hatta enerji santrallerinin ötesinde gelişebilmemiz için gerekli olan şeyin, ekosistemlerin değerli telkârileri üzerine daha hafif adımlarla basan, insan olabilmek için yeni kurallara neredeyse dini bir saygıyla uymayı gerektiren, farklı bir yaşam biçimi olduğuna inanmış, bir başka ana motife kıyasla daha dünyeviydi; azınlıktaki bir görüş olsa da, el değmemiş topraklarda sefil kar motorlarını süren herkes suçluluk duygusu yüklü bir saygıyla bunu da dinliyordu.

Yemek salonunda, Jesus'un yanındaki yerinde çoğunlukla dinlemede kalan Beard'sa yalnızca bir kez, Meredith denen leylek gibi bir romancı, anlaşılan salonda bir fizikçi olduğunu unutarak, Heisenberg'in, bir parçacığın konumunu ne kadar iyi bilirsek, hızını da o kadar az bileceğimizi ve bunun tam ter-

sinin de doğru olduğunu söyleyen, Belirsizlik İlkesi'nin günümüzde "manevi bir pusula" olamayacağını, mutlak yargılara varmanın zorluğunu özetleyen bir ilke olduğunu söyleyince, araya girdi. Fevri bir çıkıştı. Bir şeyi doğru anlamak lazım geldiğini söyledi Beard, asker tıraşı yaptırıp çerçevesiz gözlükler takmış olan bu adama. Söz konusu olan şey hız değil momentumdu, başka bir deyişle, kütle çarpı momentumdu. Böylesine fuzuli bir detay karşısında boğuk nidalar yükseldi. Bu ilkenin manevi alana hiçbir şekilde uygulanamayacağını söyledi Beard. Kuantum mekaniği, tam aksine, fiziksel durumların istatistiksel olasılığını öngören harikulade bir varsayımdı. Roman yazarının yüzü kızarsa da, pes etmeyecekti. Kiminle konuştuğunu bilmiyor muydu bu adam? Pekâlâ, evet, tamam, istatistiksel olasılık, diyerek direndi ama bu mutlak bir değer değildi ki. Sekizinci bardak şarabını henüz bitiren ve kendi alanına böyle cahil cesaretiyle giren birisi karşısında burnuyla alt dudağının teessüfle havalandığını hisseden Beard da, ilkenin, birisi tarafından tekrar tekrar gözlemlenmek kaydıyla, mesela bir fotonun yerini tam olarak bilmekle tabii ki ilgisi olduğunu söyledi yüksek sesle. Manevi alanla tek benzerliği ahlaki bir sorunu bir sonuca ulaşıncaya kadar birçok kez değerlendirmek olabilirdi. Ama sorun da buydu; Heisenberg'in ilkesi ancak doğru artı yanlış bölü ikinin karekökü bir anlam ifade ettiği takdirde uygulanabilirdi.

Salondaki sessizlik şaşkınlık, hatta utanç doluydu. Meredith çaresizlik içinde Beard'ın hızla masaya inen yumruğuna bakakaldı. "Öyleyse, haydi bakalım. Söyle bana. Heisenberg'i etiğe nasıl uygulayacağını görelim. Doğru artı yanlış bölü ikinin karekökü. Ne anlamı var bunun? Hiç!"

Barry Pickett tartışmayı ilerletmek için araya girdi.

Bu tek başına çalman ve uyumsuz bir notaydı. Hatırlanmaya değer ve şaşırtıcı olan şeyse her gece, genellikle geç saatlerde, uygun adım yürüyen bir bandonun canlı tonları ya da

koro halinde konuşan seslerin uyumu içinde, bütün hayal kırıklıklarının, bütün karamsarlığın ortak bir amacın coşkusuyla bir süreliğine silinmesiydi. Aynı varsayıma gönül vermiş, en yüksek düzeyde sanatın, şiirin, heykelin, dansın, soyut müziğin, iklim değişikliğini konu alıp, allayıp pullayarak, yoklayarak, kaybolan güzelliklerle birlikte bütün dehşeti ve o korkunç tehdidi gözler önüne sererek, halkı düşünmeye, bir şeyler yapmaya ve başkalarını da buna zorlamaya sevk edeceğine inanmış bu kadar çok insanla aynı salonda içki içeceğini hiç zannetmezdi Beard. Sessiz bir hayret içinde oturuyordu. İdealizm kendi doğasına o kadar aykırıydı ki hiçbir şeye itiraz edemiyordu. Yeni bir alanda, egzotik ve dost canlısı bir kabilenin içindeydi. Borda iskelesinin başında nöbet bekleyen iki kardan adam, yelken takımlarının arasında esen rüzgârın kaydedilmiş sesi, gün boyunca batan güneşin ışınlarını kırarak yansıtan cilalanmış buz lensi, Jesus'un penguenleri, pruvanın ötesinde, buzların üstünde yürüyen otuz tane penguen ve üç kutup ayısı, Meredith'in bir gece yüksek sesle, hatta bağırarak, gereksiz sözcüklerle noktalayarak okuduğu romanından sert, içine girilemeyen bir bölüm; bütün bu uygulamalar, birer dua gibi, totem etrafında yapılan danslar gibi, bir felaketin yönünü değiştirmek için tasarlanmıştı.

Gemi sınırları içindeki iklim değişikliği sohbetlerinin müziği ve sihri böyleydi. Bu arada, artık bölme perdesi demeyi öğrendiği duvarın öte yanındaki soyunma odasının durumu gün geçtikçe daha da kötüye gidiyordu. Hafta ortası olduğunda, ağır kar motoru giysilerinden üçüyle birlikte dört tane kask ve birçok küçük eşya kaybolmuş durumdaydı. Artık grubun üçten ikisinden daha fazlası aynı anda dışarıya çıkamıyordu. Dışarıya çıkmak hırsızlık yapmak demekti. Soyunma odasının durumu, artan bu düzensizlik, Barry Pickett'ın akşamları yaptığı duyurulara da konu oldu. Bu durumdaki esaslı rolünün, karışıklığın başlamasındaki cömert

katkılarının farkında olmayan Beard'sa, bu masumiyetin yitirilişi sonrası sendromu üstüne enine boyuna düşünmeden edemiyordu. Odada dört gün önce, bütün eşyanın numaralı askılara ve onların altına konulduğu bir düzen vardı. Sınırlı kaynakların eşit paylaşıldığı, çok da geçmişte kalmamış altın bir çağ. Şimdiyse harabeye dönmüştü. İçerisi bir kez sırt çantaları, torba çantalar, içlerine fazladan eldivenler, atkılar ve çikolatalı atıştırmalıklar atılmış naylon torbalarla dolduktan sonra düzeni sağlamak iyice zorlaşmıştı. Hiç kimse, diye düşünüyordu kendi cömertliğine hayran kalarak, kötü davranmamış, o aceleye buzların üstüne çıkmak isteyen herkes mantığını kullanarak, kendi kayıp kar maskesini ya da eldivenini başka bir yerde "buluvermişti". Bunu düşünerek keyif almak sapkınca ya da sinik bir şey olsa da, elinde değildi. Soyunma odasından çok daha büyük olan dünyayı nasıl kurtaracaklardı –eğer kurtarılması gerekiyorsa, ki bundan pek emin değildi– acaba?

Son sabah kahvaltılarını dışarıda ısınan kar motoru filosunun gürültüleri arasında yaptılar. Buzun üstüne çıktıklarında, çoğunun bir şeyleri kayıptı. Beard'ın kaskı yoktu. Harekete geçmek için verilecek işareti beklerken, gözlüklerini motorda ısıtarak başına bir atkı sardı. Alçaktaki turuncu güneşin önünde bulutlar yoktu, arkadan iyi bir rüzgâr gelecekti ve –giysileriniz eksik olmadığı takdirde– Longyearbyen'a geri dönüş yolculuğu keyifli bile geçebilirmiş gibi görünüyordu. Güverteden biri bağırdı. Barry Pickett ve mürettebattan birisi plastik elyaftan yapılmış, inşaatçıların içine kum koyduğu türden, kocaman bir torbayı elleriyle taşıyarak borda iskelesinden indirip yanlarına geldi. Kayıp eşya. Hazinenin etrafına toplanıp içini karıştırmaya başladılar. Beard başına uyan bir kask bulup, bunun kendi kaskı olması gerektiğini anladı. Hiç kimse, hafiften bile olsa, utanmıyordu. Eşyası buradaydı işte. Bunca zamandır nereye saklanmıştı ki bunlar?

Mürettebata veda edip fiyordun üzerinden Longyearbyen'a doğru gürültücü ve zehirli bir sıra oluşturarak, karşıdan gelen keskin rüzgârı almamak için saatte yirmi beş kilometrelik görkemli bir hız tutturdular. Motoruna doğru iyice eğilmiş, sıcağının birazını olsun yüzüne almaya çalışan Beard kendini keyifli hissediyordu; sabahları hiç alışkın olmadığı bir ruh haliydi bu. Akşamdan kalma bile değildi. Fiyordun buz tutmuş kıyılarında, buzdaki derin izlerin, çukurların kenarından dolaşmak için, yürüme hızına düştüler. Buraları gidiş yolculuğundan hatırlamıyordu. Ama elbette, o zaman Jan'ın sırtında uyuyakalmıştı. Sonra upuzun ve dümdüz, karlı bir yola girerek, rehberlerin bir zamanlar fazlasıyla eksantrik birisinin tek başına yaşadığını söylediği bir kulübenin önünden geçtiler.

Eğer, diye düşündü Beard, bir gün bir uzay gemisiyle başka bir galaksiye gidecek olursa, bütün bunları, önünden giden kardeşlerini, eski karıları dahil herkesi, çok geçmeden ölesiye özleyecekti. İçi insanları sevmeye dair hoş yanılsamalarla doluydu. Tamamen bağışlanabilirdiler, hepsi de. Ve biraz işbirlikçi, biraz bencil, biraz acımasız, her şeyin ötesinde komiktiler. Kar motorları utancına –o ânı maziye gömmek en iyisiydi– dekor olan o dar ve yüksek duvarlı kanaldan geçiyordu. Cani ayıdan soğukkanlılıkla kaçışını hatırlamayı tercih ederdi. Ama evet, insanlığa karşı hiç alışkın olmadığı sıcacık duygular besliyordu. İnsanlığın ona ısınabileceğini bile düşünüyordu. Herkes, hepimiz, tabiatıyla, bireysel olarak unutulmak olasılığıyla karşı karşıyaydık ve hiç kimse bundan o kadar da şikâyetçi değildi. Bir tür olarak hayal edilebilecek en iyi tür değildik ama var olan en iyi, yo, en ilginç türdük. Peki ya soyunma odasındaki genel kepazeliğe ne demeliydi? Bunun insan doğasının bir gereği olduğu ortadaydı. Peki nasıl olacaktı da bu konuda bilgi edinecektik? Bilim tabii ki iyiydi ve kim bilir, belki sanat da öyleydi ama belki de kendini tanımanın konuyla ilgisi yoktu. Kusurlu yaratıkların soyunma odalarını

doğru dürüst kullanabilmeleri için iyi sistemlere ihtiyaç vardı. İşi bilim ve sanata ya da idealizme, diye düşündü Beard, bırakmamak lazımdı. Soyunma odasını ancak iyi kanunlar kurtarabilirdi. Bir de kanuna saygılı vatandaşlar.

Bu hem başkalarını hem de kendisini sevgiyle hoşgören düşünceler öğle yemeği için otele ulaşıncaya kadar zihnini meşgul etti. Oradan ayrılalı sanki çok zaman geçmiş gibi geldi. Kar motoru giysilerini ve öteki şeyleri geri verip, Jan'a veda ettiler ve bir saat geçmeden Trondheim uçağına bindiler. Beard'ın Oslo uçuşu rezervasyonu başka bir havayoluna yapılmıştı. Ötekilerin daha dört saat beklemesi gerekiyordu. Küçük havaalanının sınırları içinde, birbirlerinden ayrılmaya isteksiz görünüyorlardı. Barı işgal edip, önlerinde öğle yemeği niyetine ısmarladıkları sosisli sandviçlerle biralar, çok geçmeden yine müziklerini yapmaya, şarkılar söylemeye, küresel felaket üstüne ağıtlar yakmaya başladılar. Beard da bu sırada onları bulup hoşça kalın demeye gitti. Elektronik posta değiştokuşu yapıp kucaklaşarak yirmi dakika geçirdi. Stella Polkinghorne dudağmdan öptü, Jesus kartvizitini verdi. Beard bardan çıkarken coşkulu bir tezahürat oldu. Sonuçta, buz üstünde çaba gerektirmeyen görevler alıp rüzgâr türbinlerini çok önemsiyormuş gibi davranarak, hiç alışkın olmadığı bir popülerlik düzeyine eriştiğini hatırlamış oldu. Cılız romancı bile ona sımsıkı sarılarak daracık göğsüne bastırmıştı. Yirmi dakika sonra, çift pervaneli uçağı onu unutmayı neredeyse başardığı karmaşanın içine geri götürmek için buzlu pistten yukarı fırlayıp güneye doğru bir açı yaptığında, hâlâ kendi kendine gülümsüyordu Beard.

Geceyi Oslo'da geçirdi, rezervasyonunu sabah altı uçağına değiştirdi ve Heathrow'a üç saat erken indi. Uçağı Windsor Park'ın üzerinde alçalırken sağanak yağmur yağıyordu, tan vaktinde gökyüzü yeşilimsi siyahtı, yollar boyunca bütün farlar açıktı. Terminal binasının önünde, havaalanındaki

taksi kuyruğunda, trafikte yığılma olduğunu ve M4'te on beş kilometrelik bir konvoy oluştuğunu öğrenince tekrar içeriye girdi, aşağıya inip Padington'a kadar trenle giderek, oradan da bir taksiye bindi. Evinin önüne geldiğinde yağmur durmuş, kaldırımdaki üvez ağaçlarının kararmış dallarından sular akıp duruyordu. Taksisi uzaklaşırken elinde bavuluyla bahçe kapısında durup, hafta içi sabah onda, o kadar çok binanın ortasında görünürde hiç kimse olmayışına, ne insan ne de bir radyo sesi duyulmayışına şaşarak etrafa baktı. Belsize Park da Arktik kadar cansız görünüyordu. Ve işte kendi evi, derli toplu, erken Viktorya dönemi, gri Londra tuğlasından, alt kattaki pencerelerinde taş tirizler, yapraksız tek bir huş ağacının olduğu kendi kış bahçesinin içinde ve yanındaki çok eski elma ağacıyla, kendi çile kutusu oradaydı. Londra'da önünde üç metrelik bir bahçesi, tuğlaları ufalanan ön kapısına kadar hafifçe kıvrılarak giden balıksırtı deseninde bir yolu ve sınırlarını belirleyen yosunlanmış tuğla duvarları olan çok fazla ev yoktu. Bu ev mimari açıdan öteki eşleriyle oturduğu bütün evlerden daha seçkindi ve şimdi satılacak, içindeki eşya dağılacak ve aynı eşya gibi, iki ev sahibi de –Patrice belki de zaten ondan nefret ediyordu ama– birbirlerinden nefret etmeyi alışkanlık haline getirdikleri için değil, Beard'ın beş sene içinde on bir ilişkisi olmasına rağmen, Patrice'in tek bir ilişkisi olduğu için evden ayrılacaktı. Bu eşitsiz skor yüzünden dile getirilmeyen kurallara göre yaşamak ve acı çekmek zorundaydılar.

Bahçe kapısını açarken, kapı her zamanki gibi gıcırdayarak, daha çok veda eden bir ördek gibi vakladı. Üzgün olsa da, artık kederli değildi. Trende tanışıp ismini unuttuğu o hoş kadın, Tarpin'e yaptığı ziyaret, sekseninci paralelde yaşadığı hadım olma olayı (artık neredeyse tamamen iyileşmişti) koruyucu bir kaplamanın yeni katmanlarıydı. Ne kadar asgari ölçülerde olursa olsun, artık farklı bir adamdı. İçi pişmanlıklar-

la doluydu, Patrice'e kendisini sevdirecek numaraları bilemediği için üzgündü ama her şeyi oluruna bırakmıştı. Evliliğinin dekorunu parçalamaya başlamak üzere içeriye giriyordu. Toparlanmaya hemen o gün başlamaya niyetliydi. Olduğu yerde donup kalan o gemide geçen karanlık öğleden sonralarında düşünecek zamanı olmuş ve sadece kişisel eşyasını almayı planlamıştı. Geriye kalanları, divanları, kilimleri, tabloları, çatal-bıçakları ve ticaret bankacılığı yapan babasını ikna edebilirse, evin Beard'a ait olan yarı hissesini Patrice alabilirdi. Bu kopuşun mümkün olduğunca acısız ve verimli olmasını sağlayacaktı. Umurunda değildi, Patrice isterse Tarpin'le birlikte olsundu. Adamın deniz motorlu, lambalı, telefon kulübeli ön bahçesinde yer sıkıntısı falan yoktu.

Bavulunun tekerleri bahçe yolunda hazin tıkırtılar çıkartıyordu. Eve son gelişiydi. Erken geldiğine, Patrice'in hoş geldin dememek, dönüşünün farkında değilmiş gibi davranmak için evde olmadığına memnundu çünkü cuma günü, bağdaş kurmuş yirmi kişilik çocuk gruplarının detone seslerle hep bir ağızdan Patrice'in piyanoda çaldığı şarkıları söylediği, tam mesaili bir gündü. Onun varoluşuna ait bu türden detayları çok geçmeden unutacak ya da bilmesine izin verilmeyecekti.

Ön kapıya gelip anahtarlarını bulmak için çantasını karıştırırken belinde yeni oluşan yağ katmanı yüzünden zorlanarak eğilince, bir değişiklik fark etti. Süt şişelerinin durduğu krem rengine boyalı ve sütçüye o gün kaç şişe gerektiğini gösteren kırmızı oklu bir kadranı olan tel sepet her zamanki yerinde değildi. En az yarım metre kadar sağa taşınmış ya da tekmelenerek itilmiş, kapıdaki taş basamağa sürtünerek geride bulanık ve dikdörtgen bir iz bırakmıştı. Sepet şimdi çaprazlamasına duruyor, konuşkan yüzü duvara bakıyordu. Sepeti eski yerine çekmedi. Ne gerek vardı ki? Çok yakında yeni yerine taşınacaktı; aklında küçük, bütün karışıklıklardan arınmış ve beyaz duvarlı bir daire vardı, kendisi için yeni bir gelecek yara-

tabileceği, kilo verip doğası hâlâ belirsiz olan sağlam ve yeni bir amaçla canlanabileceği kendi Spitsbergen'i.

Anahtarını buldu, kapıyı açtı ve bavulunu hole doğru çekerken bir fark daha olduğunu, havada hafif bir değişiklik olduğunu hissetti. Hava nemli ya da sıcak veya her ikisi birdendi ve alışık olmadığı bir kokusu vardı. Daha da aşikâr olanı, parkelerin üzerinde sular, merdivenlerin dibinden salona kadar giden korkunç ıslak ayak izleri ya da ayak boyutunda gölcükler vardı. Birisi –muhakkak ki banyodan hiç çıkmayan yaratık Tarpin,– evi kendi evi gibi kullanmış, duştan çıkıp düşüncesizce burada yürümüştü.

Beard hiç çekinmeksizin, bu davetsiz misafiri kapı dışarı etmekten başka hiçbir şey düşünmeden, izlerin yanından yürüyüp salona girdi. Durum bundan daha açık olamazdı çünkü adam saçlarından sular damlatarak, üzerinde Patrice'in Sevgililer Günü hediyesi olarak verdiği, Beard'ın siyah ipekliden, badem desenli sabahlığı ve kucağında açık bir gazeteyle divanda dimdik otururken irkiliverdi. Ama Tarpin değildi; bunu idrak etmek çok zordu ve zihninde bir yere oturtabilmek Beard'ın birkaç saniyesini aldı. Divandaki adam Aldous'ydu, Tom Aldous'nun, doktoralılardan Swaffham Kuğusu'nun atkuyruğunun ucunda toplanan bir su damlası, iki adam sessizce bakışırken, minderlerden birinin üstüne düştü.

Beard'ın ilişkilendirme süreçleri alakasız soru ve cevaplarla kesintiye uğradı. O sabahlığı bir daha giymek isteyecek miydi? Hiç sanmıyordu. Patrice'in âşıklarından ikisiyle birden böyle sırılsıklam bir haldeyken karşılaşma olasılığı neydi? Fazlasıyla düşük. Doğal olarak, gerçekte olduğundan birkaç saniye daha uzun sürmüş gibi gelen sessizlik, Aldous'nun kıkırdayışıyla, elinin arkasına gizlemeye çalıştığı kişneme misali bir sesle bozuldu. Çocuğun en büyük korkusu gerçek olmuştu. Beard'ın kapıdaki siluetini bir hayalet, aşırı üretken bir zihnin paranoit yaratısı zannettiği kısa bir an geçmişti belki. Şim-

diyse gerçek olduğunu biliyordu. O kısa aralıkta, daha iki erkek de konuşmadan önce, karşısında daha ikna edici bir hayalet görmüş olabilirdi: Kariyer beklentilerinin paramparça oluşunu. Teorik fizik bir köydü ve o köyün çayırlarında, tulumbası başında, Beard hâlâ etkili bir adamdı. Aldous, merkezin elinde büyüyen bu deha, dil dökerek paçayı kurtaracağını mı düşünüyordu? Kıkırtısını bastırmak için kullandığı eli divanın önündeki alçak cam sehpaya doğru uzandı. Oradaki dergi yığınının yanında bir kahve fincanı vardı: Uzun, ince ve beyaz porselenden, Patrice'in New York'taki Henri Bendel'dan aldığı altılı bir setin parçası. Aldous fincanı dudaklarına götürdü. Eğer amacı hiç dert etmediğini ve suçluluk duymadığını göstermektiyse, yaptığı hareket gazetenin kucağından kayarak yüzüstü yere yığılışıyla kökünden baltalandı. Gözlerini evin efendisinden ayırmadan, kahveden küstahça bir yudum aldı. Beard bir adım daha yaklaştı.

"Bırak onu ahbap. Ve ayağa kalk."

Aldous'nun itaat etmesi iyi oldu çünkü genç adamdan on beş-yirmi santim daha kısa, otuz yaş daha büyük ve güçsüz kol kasları olan Beard, istediğini zorla yaptıracak fiziksel güce sahip değildi. Bir tek haklı oluşu, öfkesi ve bir boynuzlunun sahip olabileceği kadar bir otorite vardı elinde. Elleri belinde, sırtı bir altmış sekizlik boyunun tamamına erişebilmek için dimdik, Aldous'nun bir telaş ayağa kalkışını ve altında, kısa bir an için apaçık görüldüğü gibi, çırılçıplak olduğu sabahlığın kuşağını çabucak açıp yeniden bağlayışını izledi.

"Evet, Bay Aldous."

"Bakın," dedi Aldous, avuçlarını kaldırıp sakinleştirmek ister gibi aşağı doğru indirerek, "bunu konuşarak halledebiliriz. Profesör Beard, size Michael diyebilir miyim?"

"Hayır."

"Bakın, başkalarının bizim için yazdığı rolleri bize zorla oynatmalarına izin vermemeliyiz..."

Beard bir adım daha yaklaştı. Şiddet uygulanacağına bir an için bile inanmasa da, inanıyormuş izlenimini vermekte sakınca görmüyordu. "Evimde ne işin var?"

Norfolk köylü aksanı belli bir yakarış tarzına çok iyi uyarlanmış gibi geldi kulağına, o anda.Bir zamanlar, o zor zamanlarda, kiracılar da derebeylerine kiraları düşürmeleri için bu ses tonuyla yalvarıp yakarmış olsa gerekti. "Şu kahveyi bitirecektim, gördünüz ya, giyinip etrafı toparlayacaktım ve gidecektim ... Kapıyı söylendiği gibi dışarıdan iki kere kilitleyip anahtarı mektup kutusuna atacaktım. Erken gelmeseydiniz hiçbir ... " "Evimde ne işin var, dedim."

Aldous yine avuçlarını kullanarak dürüst olacağını anlatan bir hareket yapıp, "Patrice'le akşam yemeği yedim ve gece burada kaldım," dedi. "Bakın, Profesör Beard, açık konuşabilir miyim?"

Cidden bir cevap beklermiş gibi sustu Aldous. Cevap gelmeyince de, devam etti, "İkimiz de akılcılığa değer veriyoruz. Kariyerlerimiz bunun üstüne kurulu. O yüzden lütfen artık duruma uygun olmayan tepkilerin pençesine düşmeyelim. Evliliğinizin bittiğini ikimiz de biliyoruz. Patrice'le ikiniz teknik olarak karı-kocasınız ama konuşmuyorsunuz bile, asırlardır hiç konuşmamışsınız ve gerçekte, büyük ihtimalle, evden ayrılmayı düşünürken, karşıma geçmiş zarar gören tarafı, karısının âşığını suçüstü yakalayan öfkeli kocayı oynamaya hazırlanıyorsunuz. Ayrılmayı düşündüğünüz, Patrice'in izlenimi, bunu onun da istediği çok açık."

Beard susmaya devam etti.

"Söylemek istediğim şey, Profesör Beard –keşke size Michael dememe izin verseniz– öfkelenme ve gönül yarası bölümünü geçip bu işi verimli bir şekilde halledebilir, hatta dost bile olabiliriz."

"Anlıyorum." Ondan sonra Aldous'ya sorduğu soru hiç düşünmeden ağzından çıktı ve sorarken de, içerdiği fesatlığın işine

yarayabileceğini, en azından düşünmek için ona bir an kazandıracağını hesap etti. "Peki ya Rodney Tarpin? Ona ne oldu?"

Aldous etkilenmemiş gibi yapan adam rolünü iyi oynadı. Beard'ın sabahlığının kuşağını, ağır ağır, bir kez daha çözüp tekrar bağladı. "Tarpin'den korkum yok. İki telefon konuşmasını kayda aldım, ayrıca yolladığı bir kart şu anda polisin elinde. Tam bir manyak ama hiç olmazsa bunu saklamıyor."

"Patrice'e vurdu," dedi Beard.

"O çok feci bir olay," diye haykırdı genç adam, profesörle ikisini birbirine bağlayan bir ortak payda bulduğunu görerek. "Bu adam bu kadar güzel bir kadına nasıl böyle bir şey yapabilmiş?"

"Bana da saldırdı. Yüzüme vurdu."

"Hapse girmesi gerek."

"Hiç olmazsa artık senin derdin olacak, benim değil. Polis koruma teklif etti mi?"

"Şey, bilirsiniz, bu aralar oldukça meşgul olduklarını falan söylediler."

Cezalandırma isteği Beard'ın içini sevgiden pek de farklı olmayan bir sıcaklıkla doldurdu. "Sanırım seni öldürmeye niyetli. İkinize de ne olduğu umurumda değil ama yerinde olsam yanımda çakı taşırdım."

Beard'ın bütün çabasına rağmen, Aldous Tarpin'den gözü korkmuş gibi görünmüyordu. "Beni korkutmuyor, Profesör Beard," demekle yetindi.

"Patrice ona nerede çalıştığını söylemiştir bence; yani, eskiden nerede çalıştığını."

Genç adamın soğukkanlılığı anında uçup gitti. Bir kez daha o mazlum, işi sallantıda olan adama dönüştü.

"Yapmayın ama Profesör Beard. Bu işi fazla abartıyorsunuz. Gelin işin özüne dönelim. Akılcılığa..."

"Patronun karısıyla sevişmek," dedi Beard, "fazlasıyla akıldışı bir şeydir."

"Açıkçası, sorun bundan çok daha derin. Aptallık ettim, öğrenmem gereken çok şey olduğunu biliyorum. Ama benim bahsettiğim, güçlü bir mantık tözü..."

Beard bir kahkaha attı. Töz mü! Yaklaşan bir şah mattan kurtulmak için mücadele eden satranç oyuncusunu seyretmek gibiydi bu. Özellikle hatırladığı bir olay olmasa da, kendisinin de bu türden durumlara düştüğünü, büyük ihtimalle öfkeden kudurmuş bir eşinin önünde, son bahanesi de yumruğu yedikten sonra, zekice, ani bir itkiyle, bir akıl cambazlığı yaparak, on birinci boyutta bir at hamlesi yapmış, geleneksel oyunun dümdüz dünyasına yukarıdan baş döndürücü bir projeksiyon yollamış olduğunu biliyordu. Evet, güçlü bir mantık tözünü severdi. Dinledi.

Aldous hiç nefes almadan konuştu. "Üç hafta önce bizim gruptan birine, genel görelilik bir yana, Dirac Denklemi'nin uygarlığımızın şimdiye kadar yarattığı en güzel eser olduğunu söylediğinizi duydum. Ben buna katılmıyorum. Kendinize haksızlık ediyorsunuz. Tümleştirme gibisi yok, fotovoltaikler üstüne böylesine ayrıntılı başka bir çalışma yok; bundan daha zarif, daha doğru bir şey yok, Profesör Beard. Tümleştirme'ye herkes her yerde saygı duyuyor. Ama yine de henüz hiç kimse uygulamalı bilimler ve iklim değişikliğindeki kriz açısından değerlendirmiş değil. Bunu ben yaptım ve çalışmanızın fotosenteze ilişkin potansiyelini gördüm. Gerçek şu ki, anlıyor görünseler de, bitkilerin nasıl çalıştığını hiç kimse tam olarak anlamıyor. Fotonların kimyasal enerjiye bu kadar etkili bir biçimde nasıl dönüştüğünü gerçekten anlayabilen hiç kimse yok. Klasik fizik bunu açıklayamıyor. Şu elektron transferi muhabbeti de çok saçma, hiç inandırıcı değil. Sıradan bir yaprağın bir moleküler sistemden ötekine enerji transfer edişi ancak bir mucize olabilir. Ama sorun da bu: Tümleştirme bunu apaçık gözler önüne seriyor. Bu verimliliğin anahtarı kuantum tutarlılık, anlıyor musunuz, sistem bütün enerji ka-

nallarını aynı anda kullanıyor. Nanoteknoloji bu hızla ilerlerken, doğru malzemeleri kullanarak bunu kopyalayabilir, suyu ucuz yoldan ayrıştırıp hem kişisel hem de endüstriyel kullanım için hidrojen depolayabiliriz. Muhteşem! Ama ben bir hiçim, bir ismim yok. Fikirlerimi size göstermek istiyorum ve gördüğünüzde, bu işe inanacağınızdan eminim. İnsanlar sizi dinler. Fotosentezdeki kuantum tutarlılık yeni bir şey değil ama artık nereye bakacağımızı ve ne arayacağımızı biliyoruz. Bu araştırmayı siz yönetebilir, bir prototip için fon ayrılmasını sağlayabilirsiniz. Bu boş verilmeyecek kadar önemli bir iş, geleceğimiz, bütün dünyanın geleceği söz konusu ve bu yüzden düşman olmak gibi bir lüksümüz yok."

Beard son günlerde bu bütün dünya muhabbetini biraz fazla işitmişti. Biyolojinin kuantum mekaniğinden kendi amaçları için destek almasma hiçbir zaman iyi gözle bakmamıştı. Biyolojiye, Schroedinger'e, Crick'e falan sığınan, kendi muhteşem indirgemeciliklerinin her şeyi çözebileceğine inanan fizikçilere karşı da mantıksız bir önyargısı vardı. Aslında, hiçbir yeşillik –bahçecilik, kır gezintileri, eylem hareketleri, fotosentez, salatalar– zevkine hitap etmiyordu.

"Karımı ne zamandır sikiyorsun?"

Aldous içini çekerek karşı koyacak gibi oldu. Sonra omuzlarını düşürüp pes etti. "İlk tanışmamızdan bir ay kadar sonra başladı."

"Benim sizi tanıştırmamdan sonra."

"Doğru Profesör. Bir geceliğine, Birmingham ya da Manchester'a gitmiştiniz. Eve giderken Patrice'in bir ihtiyacı var mıdır diye aradım..."

"Ve vardı."

Yine o yaltaklanan köylü kiracı sesi. "Gerçekten, Profesör Beard, karınızla ilgili hiçbir hayalim yoktu. Kesinlikle benim elde edebileceğim bir kadın değil. Elde edebileceğim bir kadın varsa tabii. Beni içeriye buyur etti, sonra da yemeğe kalmamı

istedi; böyle başladı işte. Sonraları aranızın nasıl olduğunu falan anlattı ve ben de kendimi sizin şey..."

"Umursamayacağıma mı?"

Bunu zaten bilmesine rağmen, Patrice'e göre evliliklerinin bitmiş olduğunu ikinci kez Aldous'nun ağzından duymak Beard'ı öfkelendirdi ya da daha fecisi, ona acı verdi. Geçen yazın sonlarından itibaren Tarpin'le değil, Aldous ile görüşüyordu demek. Ya da belki ikisiyle birden. Bön suratlı doktoralı bir ağustos akşamı kapısında bitmiş, o da kocasını cezalandırmak için eline geçen bu ikinci fırsatın hemen üstüne atlamıştı.

"Ne kadar naif olduğunu söyleyen olmuş muydu hiç, Aldous?"

Genç adam sevinçle bu lafın üstüne atladı. "*Naifim*, Profesör Beard! Bilimden başka bir işim yok. Naifim çünkü insanlarla birlikte olmam, dışarıya çıkmam. Eve gidip, çoğunlukla şafak sökene kadar, amcamın bahçesindeki stüdyoda çalışırım. Ben hep böyleydim. Ama çalışmalarım sizin hizmetinizde. Sizin için bir dosya hazırlıyorum. Sadece ve sadece sizin için. Lütfen okuyacağınızı söyleyin. Bu çok önemli."

O ana kadar iki adam birkaç metre uzaktan birbirine bakmış, Aldous kendisini olası bir saldırıdan korumak ya da Beard'ın sabahlığının açılmasını önlemek ister gibi ellerini önünde bitiştirip sehpanın önünde durmuştu. Beard geri çekilmeye başladı. Aldous'yu dinlemekten yorulmuş, yalnız kalmak istiyordu.

"Artık gidebilirsin," dedi. "Yarın merkezde olacağım, seninle saat on birde Jock Braby'nin ofisinde görüşürüz."

Beard yürürken, Aldous neredeyse bağırarak yakarmaya başladı. "Beni bir daha hiç kimse işe almaz. Bunu biliyorsunuz, değil mi? Bu kişisel intikamdan çok daha önemli bir konu."

Beard'sa kapıya geldiğinde dönüp, "Gitmeden önce de, holdeki pisliği temizleyiver," dedi.

"Profesör Beard!"

Aldous kollarını uzatmış, itiraz etmek için başını iki yana sallayarak, koca dişlerinin üzerinde gerilmiş dudaklarla ona doğru koşmaya başlıyordu ve herhalde Beard'ın dizlerine sarılıp merhamet dilemeye niyetliydi. Merhamet edileceği de kesindi çünkü Beard'ın kendi evinde yaşadığı aşağılanmayı Braby'ye, dolayısıyla bütün merkeze afişe etmeye hiç niyeti yoktu. İhanete uğrayan Şef'in atkuyruklulardan birisi tarafından salak durumuna düşürülüşü. Ama Beard'ın yanına asla ulaşamayan Aldous'nun koşusu en fazla iki metre kadar sürdü. Cilalı zemindeki kutup ayısı postu onu bekliyordu. Post canlandı. Aldous'nun sağ ayağı sırtına basar basmaz, ayı öne atılarak sarı dişlerle dolu açık ağzını havaya kaldırdı. Aldous'nun bacakları önünde havalandı ve upuzun vücudu bir an için yere paralel durdu, bacakları daha çok havalandı ve kolları düşüşünü hafifletmek için içgüdüsel olarak aşağıya doğru savrulsa da, ilk olarak başının arkası, yere değil, cam sehpanın kenarına da değil, yuvarlatılmış köşesine çarptı ve o köşe doğrudan ensesine girdi.

Salona derin, boğucu bir sessizlik çöktü ve birkaç saniye geçti.

Beard, "Hayır, hayır, lütfen, hayır," diye mırıldanarak Aldous'nun yanına gitti.

Kollarıyla gövdesi arasında küçücük bir boşluk bırakılmış, gözleri faltaşı gibi açık, dudakları aralık, sabahlıkla edepli bir şekilde örtünmüş, bir cenaze levazımatçısı tarafından yatırılmış gibi, parkelerin üzerine boylu boyunca uzanmıştı Aldous. Beard genç adamın omzu yanında diz çöktü. Ne nefes, ne nabız. Başının altında, yaklaşık yirmi santim genişliğinde, kanlı bir hale vardı ve her nedense büyümeye devam etmiyordu. Sonra kanların parkelerin arasındaki boşluklara süzüldüğünü, yo, çağıl çağıl aktığını gördü Beard. Sadece kan kaybı bile Aldous'nun işini bitirebilirdi.

"Siktir... siktir..." diye tekrar tekrar fısıldadı Beard kendi kendine. İmkânsız bir şey olmuştu ve onu kendinden uzaklaştırmak istiyor, siliyor, geriye sarıyordu çünkü böyle bir şey olamazdı. Fazlasıyla olanaksızdı. Ama geçen her saniyeyle birlikte bu yeni gerçeklik de üzerine doğru geliyor, bütün çabalarını bir kenara iterek yerli yerine oturuyordu. Gerçekti. Aynı zamanda ne yapması gerektiğini, kalp masajını, suni solunumu düşünüyordu. Laboratuvarlarda çalışan herkes gibi, onun da bu teknikleri öğrenmesi gerekmişti. Ama bütünüyle sabit, otorite sahibi, bir ses değil de, endişesinin ardında güven içinde yatan bir varlık, cesede dokunmaması gerektiğini söyledi.

Ayağa kalkıp telefona gitti. Tir tir titriyordu. Eli almacın üstünde duraksarken Belsize Park'ın durağanlığı yoğunlaştı. Aynı mantıklı varlık tuşlara basmadan önce iyice düşünmesini önerdi. Normalde kararsız bir adam değildi. Nesi vardı böyle? Eli ölü gibiydi. Kendi sağduyusunun hızına ulaşıp durumu başkalarının görebileceği şekilde görmesi birkaç saniye sürdü. Şöyle görünüyordu: Adamın biri yurtdışından dönüp karısının âşığını evinde buluyor. Ardından bir yüzleşme geliyor. Yirmi dakika sonra da âşık başının arkasına aldığı bir darbeyle ölüyor. Ayağı kaydı, diyorum size, bana doğru koşarken yerdeki posta basınca ayağı kaydı. *Öyle mi? Peki neden koşuyordu, Bay Beard?* Dizlerime sarılıp onu işten attırmamam için, dünyayı iklim değişikliğinden kurtarmasına yardım etmem için bana yalvaracaktı. Şüphelenenler olacaktı. *Son kez soruyorum, Bay Beard, sehpanın köşesine kanı siz mi sürdünüz? Cinayet silahını ne yaptınız, Bay Beard?* Masumiyetin bedeli çok ağır olacaktı. Masumiyeti kazanması, savaşması gerekecekti. Medyanın ilgisi çok yaralayıcı olacaktı. Seks, ihanet, şiddet, güzel bir kadın, önde gelen bir bilim insanı, ölü bir âşık –mükemmel. Patrice, ya içtenlikle ya da ona zarar vermek için, baş ithamcısı olacaktı. İki yıl boyunca başka hiçbir şey düşüneme-

yecekti. Nobel ödüllü, saçları dökülen bilim insanı, devlet görevlisi sanık sandalyesinde, hapse girmemek için savaş veriyor.

Bu düşüncelerle bacaklarının ve dizlerinin arkasındaki tendonların zayıf düştüğünü hissetse de oturmadı. Çok açıktı. Sadece onu seven birileri ona inanırdı. Ve hiç seveni yoktu. Babalarına yapılan haksızlığa öfkelenecek, onu savunmakla meşgul olacak çocukları, yetişkin kızları olmalıydı. Salondan hole doğru yürüyüp geri döndü. Ne yapacağını bilemiyordu. Sonra bildi. Salondan hole çıktı, dikkatle su birikintilerinin üzerinden geçerek mutfağa, alüminyum folyolarla şeffaf paketleme malzemelerinin ve yağ geçirmez kâğıt rulolarının durduğu çekmeceye gitti. Çekmecede bir karton da tek kullanımlık şeffaf eldiven vardı.

Bir çiftini ellerine geçirdi. Bunda bir suç unsuru yoktu ama eldivenler ellerine geçer geçmez görünmezliğin, yenilmezliğin üzerini, bütün bedenini kapladığını hissetti. Yalnızca bir ruh haliydi elbette ama başka ne hali olacaktı ki? Bir planı yoktu, sadece yapıyordu. Plan bedenine aitti. O da her aşamada geriye sarabileceğine, bir zarar görmeden ve riske girmeden en başa dönebileceğine inanarak bedenine uyuyordu sadece. Şu anda yaptığı her şey sadece ihtiyatlılık ilkesini esas alıyordu. Tekrar telefona gidebilir, acil servisi arayabilirdi. Ama olur da aramazsa diye, hazırlıklı olması lazımdı. O sersemlemiş halde, çok net düşünebiliyordu. Mutfaktan arka kapıya doğru gitti ve ampullerle öteki ıvır zıvırın durduğu penceresiz kilere girdi. Bezden yapılmış kirli alet çantası duvara dayanmış, tam aynı yerde duruyordu. İçindekileri karıştırıp, birkaç çekicin arasında, ince başı yeterince uygun görünen bir çekiç buldu. Çantayı karıştırırken kullanabileceğini düşündüğü başka şeyler de gördü. Tarak, kullanılmış mendil, kurumuş elma koçanı. Çantayı karıştırılmamış gibi görünecek şekilde düzenledi, bulduğu dört par-

çayı mutfağa götürüp plastik bir torbanın içine koydu. Birkaç parça kâğıt havlu alıp bazıların ıslattı ve tam salona dönecekken fikrini değiştirdi. Tekrar kilere gidip alet çantasını aldı ve hole götürüp kapının yanma bıraktı.

Tom Aldous aynı görünüyordu ama postun donmuş kahkahası cesedin yanında diz çöken Beard'ın gözüne çok meşum göründü. Ayının, her ikisi de salon pencerelerinin çarpık birer paralel kenarı yansıtan gözleri cinai görünüyordu. Esas ölü kutup ayılarına dikkat etmek gerekiyordu. Torbadan aldığı dört parçayı yan yana dizip gözünü kurumuş elma koçanına dikerek, bu durumda nasıl bir yardımı olabileceğini düşündü. Ama ne şekilde kullanabileceğini bilemeden tekrar torbaya koydu. Çekici eline alırken ihtiyatlılık ilkesiyle ilgili, en başa, telefona dönmekle ilgili hesaplarının tümden yanlış olduğunu anladı. Yapmak üzere olduğu şey geri alınamazdı. Masumiyetini geride bırakmış olacaktı. Çekicin başını kanlara batırdı, sapını kana buladı ve kuruması için kenara koydu. Sonra, kullanılmış kâğıt mendili alıp onu da kana batırarak divanın altına, iyice gözden uzağa bıraktı. Tarak, aynen beklediği gibi, onu daha çok uğraştıracaktı. Tarağın dişlerinden biraz saç çıkartıp Aldous'nun parmakları arasına yerleştirmeyi becerdi. Eldivenlere saç telleri yapışsa da, Beard bunu umursamadı. Çekicin artık yarı kurumuş olan ucuna olduğu gibi, sapına da birer tel saç kolayca yapıştı. Bir teli de koltuklardan birinin kolçağına koydu. Sonra kâğıt havluyu kullanarak, çıplak gözle görülen bir kan lekesi olmamasına rağmen, cam sehpanın köşesiyle o kenarını da iyice silerek kuruladı.

Sonunda ayağa kalkıp durarak, yaptığı basit bir hata olup olmadığını düşündü. O ana kadar yoktu. Çekiçle tarağı ve kâğıt havluları torbaya koyup ön kapıya gitti. Eldivenleri çıkarmadan ve hiç acele etmeden bahçedeki yoldan yürüyüp

bahçe kapısında durarak etrafa bakındı. Etrafta hiç kimse yoktu. Çekici çıkartıp ön duvarın oradaki çalıların içine attı ve eve dönüp eldivenleri çıkartarak elma koçanıyla tarağın ve kâğıt havluların yanına attı, sonra da tutacak yerlerindeki kan lekeleri görünmesin diye torbayı dikkatle katlayarak, bavulunun dışındaki fermuarlı bir göze sıkıştırdı.

Gördüğü kadarıyla ne bir yerinde, ne giysilerinde ne de ayakkabılarında hiç kan yoktu. Bavuluyla alet çantasını alıp dışarıya çıktı ve kapıyı ayağıyla çekerek kapattı. Belsize Park'ın sonu gelmeyen burjuvalaşma süreci sayesinde birkaç yüz metre ileride bir moloz konteyneri bulabilecekti. Alet çantasını çöpe attı. Birkaç dakika sonraysa Haverstock Hill'den Portland Place'e gitmek üzere taksiye biniyordu.

Bu hissiz sakinliğin şok yüzünden olduğunu ve uzun sürmeyeceğini zannediyordu. Bitmeden önce onu tanıyan birilerine rastlamayı umuyordu. Taksi Beard'ı –bir zamanlar başkan yardımcısı olduğu– Fizik Enstitüsü'nün önünde bıraktı ve içeriye girmeden önce bir çöp kutusu bulup torbadan da kurtuluverdi. Enstitü'nün içi aşağı yukarı umduğu gibiydi. Oradaki birkaç önemsiz işini hallederek kendisini tanıyan yöneticilerden birisiyle sohbete daldı. Spitsbergen'de olduğunu, sonra da, havadan sudan bahseder gibi, Heathrow'dan taksiyle dosdoğru oraya geldiğini, gelirken de trafiğe yakalandığını anlattı Beard. Yönetici de sıkıntısına ortak oldu. Beard British Library'deyken bavuluna göz kulak olmayı kabul etti.

Taksiyle Euston Road'a giderken, bacakları vücudunun geri kalanından bağımsız olarak titremeye başlamıştı. Ama kütüphanenin ön avlusundan herhangi bir akademisyen gibi geçip binaya girerek kendisine tek kişilik bir yer buldu. Birkaç belge getirtip –vermesi gereken bir konferansla ilgili tarihi materyal– birkaç saat boyunca ter dökerek cebindeki telefonun titreşeceği zamanı, yaklaşık dört çeyrek civarını bekledi.

Dökümanlarının üzerine tüneyip hiçbir şey okumasa da, kendini bazı notlar almaya zorladı. Olan şey onu hayretler içinde bırakıyordu. Her düşünüşünde sanki ilk kez düşünür gibiydi. Yaptığı şeye, öylesine sakin davranmış olmasına, onu kurtarabilecek gerçeği yok ederken, hiç düşünmeden ipuçlarını gizleyen bir katil gibi hareket etmiş olmasına şaşıp duruyordu. Artık iyice derine batmış, kendi masumiyetinin tek tanığına dönüşmüştü. Aklının başında olduğunu hissederken bile, aslında panik içindeydi. Adli tıp hakkında ne biliyordu ki? Bugünkü taze parmak izlerinin, evde haftalar ve aylar önce bıraktıklarından dikkat çekecek ölçüde farklı olması mümkündü en azından. Bu durumda, o sabah evde olduğunu anlayabilirler ve o da şüpheli durumuna düşerdi.

Başka ne hatalar yapmış, hangi görülmeyen komşular gelişiyle gidişine tanık olmuştu? Ya da çöp bidonuna bir şey attığını görmüştü? Alet çantasını yanma almakla doğruyu mu yapmıştı? Aldous'nun üzerine eğildiğinde oğlanın ve sabahlığın üstüne kendi ölü derileri ve saç telleriyle birlikte başka mikroskobik bileşimler dökülmüş olabilirdi bol bol. Ama o zaten kendi varlığının organik izleriyle dolu, kendi sabahlığıydı. Çok da kötü değildi o zaman. Bütün ev kendi izleriyle doluysa, maskesi bu olacaktı. Ama ancak parmak izlerinin tarihi anlaşılamıyorsa. O binada bir yerde, kitap raflarında, bunu söyleyebilecek binlerce kitap vardı ama içlerinden birini istemeye cesaret edemedi. Etse de, artık bir şey fark etmeyecekti.

Saat üç otuzda tutulmuş dizlerle yerinden kalkıp mutlaka geleceğinden emin olduğu telefonu beklemek için kütüphanenin kafesine gitti. Zamanını, bilmemesi gereken şeyleri hatırlamaya çalışıp hazırlanarak geçirdi: Aldous'nun evde olduğu, Patrice'in âşığı olduğu, ölü olduğu. Bilmiyormuş gibi davranması gereken dördüncü bir detay daha olabilirdi ama onu hatırlayamayacak kadar endişeliydi. Hatta bir beşincisi bile olabilirdi. Yoğunlaşabilmek o kadar kolay değildi çün-

kü yüce kütüphane ve çevresi bir zamanlar olduğu kadar sessiz ve ağırbaşlı kalamamıştı. Kafede çok sayıda üniversite öğrencisi çocuk vardı. Montlarıyla sırt çantaları masaların arasındaki boşluklara yığılmış, halka açık alanlarda, geniş merdivenlerde dolaşıyor, rahat, normal bir ses tonuyla konuşup gülüşüyorlardı. Belki de okulların serbest günü falandı. İçerideki atmosfer modern bir üniversitedeki öğrenci birliği binasının atmosferi gibiydi; bir bar, langırt makinesi, masa futbolu da olsa, insan hiç yadırgamazdı. Kendini kalabalıklar arasında görünmez hissetmek Beard'a uyuyordu ama telefon, hesaplarına göre bir saat geç, geldiğinde neredeyse kaçıracaktı ve bilmiyormuş gibi yapması gereken dördüncü ve beşinci şeyleri hâlâ hatırlayamamıştı. Kendi kendisine güvenip öyle bir şey olmadığını varsaymak zorundaydı.

"Neredesin?" dedi Patrice. Düz bir sesle konuşmuş ve Beard her şeye rağmen bildik, aptalca bir umuda kapılmadan edememişti: Sonunda, nerede olduğunu umursamıştı karısı.

Nerede olduğunu söyleyip, "Ne haber?" dedi.

"Burada polisler var. Eve gelmen lazım."

"Patrice," dedi Beard, "neler oluyor?"

Patrice elini almacın üzerine koymuştu. Beard mırıldanan bir erkek sesi duydu ve Patrice, "Sen hemen gel işte," dedi.

"Eve hırsız mı girdi?"

Patrice'in etrafından başka sesler de geldi. Evin içinde onlarca insan vardı. Tam aynı donuk ses tonuyla sözlerini tekrarlayacakken, koluna bıçak saplanmış gibi aniden haykırdı, yarı bağırıp yarı uluyarak, "Rodney, birisini öldürdü..." derken de bir erkek sesi, "Bayan Beard," diyerek sözünü kesti ve hat kesildi.

Beard çalıştığı yere dönüp zar zor alabildiği notları toparladı, sonra hızla kütüphanenin avlusunu, Paolozzi'nin *Newton*'ını geçti ve saatler önce karar verdiği şeyi ancak sokağa çıkıp taksi durdurmak için kolunu kaldırdığında hatır-

layabildi: Eve bavuluyla gitmesi daha iyi görünecekti. Taksiyi Portland Place'te bekletip enstitüye girerek yöneticiye teşekkür etti. Belsize Park'a giderken bunun –hemen eve gitmeyip, bavulunu almak için yolu uzatmanın– o maddelerden, hatırlaması gereken dördüncü ya da beşinci şeyden biri olup olmadığını düşündü Beard. Hatırlayamıyordu.

✠✠✠

Dört kez uzun uzun sorguya çekildi; anlattığı dördüncü hikâye de ilkiyle tıpatıp aynıydı Beard'ın. Polis soruşturmasının hiç gevşemeyen baskısı altında dürüstlük iyi, dil uzatılamaz bir şeydi, ki bir bilim insanı olarak, Beard'ın içsel tutarlılığa otomatik bir saygısı vardı. Gerçek ele geçirilemezdi. Her seferinde yeniden kaynağa dönebilecekken, son seferinde neler söylediğini hatırlamaya ihtiyacı yoktu. Yani evet, Oslo'dan kalkan sabah uçağı onu sekizde Heathrow'a getirmişti. Dosdoğru taksi kuyruğuna girmiş, sonra da –kurguladığı tek yer burasıydı, sonrakileri sadece atlamıştı– M4'teki trafikte uzun süre oyalanmış ve Portland Place'e ancak öğlene doğru varabilmişti. Ama Heathrow'dan çok defalar taksiye binmiş, çok defalar trafiğe takılmıştı ve hafıza denen şey balmumu yumuşaklığında elastik olduğundan, kendi oluşturduğu şey çok geçmeden, hem bulanık hem de kesin, gerçek bir anı gibi zihnine yerleşiverdi. Trafikte gerçekten bir saat kaybetmiş gibi hissediyordu kendini. Peki bu uzun taksi yolculuğu boyunca ne yapmıştı? Meslektaş değerlendirmesi yapmak için bir kâğıt okumuştu. Tamamen yoğunlaşmıştı. Orta şeritte ve hız şeritlerinde ya da her neredeyse, biriken trafiğe bakmak için başını bile kaldırmamıştı. Gerisi katı gerçekti; enstitüdeki işi, günü kütüphanede çalışarak geçirişi, çalışmasının zaten mola verdiği bir sırada gelen Patrice'in telefonuyla yarıda kesilişi. Acı dolu bir dürüstlükle eşinin Bay Tarpin'le ilişkisini bildiğini ve

bu durumun onu çok üzdüğünü itiraf etmişti. Ama Beard'ın kendisinin de birçok ilişkisi olmuştu ve ne yazık ki bu türden bir evlilik olan evlilikleri büyük ihtimalle artık bitmek üzereydi. Patrice'in moraran gözünü, bir pazar günü Cricklewood'u ziyaret edişini, Tarpin'le yüzleşmelerini ve yüzüne atılan tokadı, kendisinin, şiddete alışkın olmayan bir adam olarak, kendi can güvenliği için oradan çabucak ayrılışını anlatırken de gerçeği saptırmadı. Bu durumdan ne kadar utanç duysa da, karısıyla Tom Aldous'yu tanıştırdığı öğleden sonrasını dedektif müfettişe bütün ayrıntılarıyla anlattı ve hayır, aralarında bir şeyler olduğunu fark etmemişti ve hayır, kendisi, Beard, Arktik'teyken ve kim bilir, belki de aylar öncesinden başlayarak, Patrice'le Aldous'nun seviştiğinden hiç şüphelenmemişti. Evet, çocuğu elbette tanıyordu, onu sık sık Reading İstasyonu'ndan alan parlak ve genç bir bilim insanıydı. Hayır, pek de sevilecek bir tip değildi. Kendisiyle fazla ilgili, fazla sabit fikirli, dost olarak fazlasıyla sıkıcı birisiydi. Ama o alanda çalışan çoğu insan böyleydi zaten.

Anlattığı bunca doğruya rağmen sorgular yine de stresli geçti ve saat onda eve gelip kırk beş dakika sonra çıktığını gören birileri olup olmadığından emin olamadığı için ilk sorgu onu dehşete düşürdü. Ama bu dehşeti kolayca anlaşılabilir bir gerginlik gibi gösterebildi. Hepsi de Tarpin'in tutuklanışından sonra gerçekleşen sonraki üç seansta işler kolaylaşsa bile, yine de bir ölçüde yoğunlaşması gerekti. Olaydan bir hafta sonra –öngörülen fırtına deli gibi esiyor, fotoğrafçılar bütün günü ve gecenin çoğunu bahçe kapısının önünde geçiriyordu– gazetede Aldous'nun öldüğü sabah Tarpin'i gören hiç kimse olmadığını okudu Beard. İnşaat ustası sağanak yağmur yüzünden tek başına evde kalmış, iş arkadaşlarını görmemişti ve bu yüzden de bir görgü tanığı yoktu. En azından bu içine su serpmişti. Emniyetten basına sızan, Tarpin'in Aldous'ya yazdığı tehdit kartları ve genç adamın akıllılık ederek kaydettiği iki telefon konuşma-

sıyla ilgili haberler de öyle. Beard'ın son iki sorgusu daha çok formalite icabı, muallakta kalan birkaç şeyi açıklığa kavuşturmak için yapılmış, o da gülümseyerek yardımcı olmuştu. Her şey yeterince açık gibiydi, polis adamını bulmuştu işte. Beard gösterişli bir hareketle ifadesini imzaladı.

Ancak, merkezde, Jock Braby bu durumdan pek memnun değildi. Beard sekizinci gün, üçüncü sorgusundan hemen sonra onunla konuşmaya gitti. Basın tarafından Reading trenine kadar takip edilmek istemediği için arabayla gitmeye karar vermişti. Kendisine talihsiz bir kurban, hızlı karısını elinde tutamayan, aklı bir karış havada, budala bir hayalperest rolü biçildiği için büyük bir ilgi odağıydı Beard. Merkezin bariyerli kapıları yanında bir grup fotoğrafçıyla muhabir toplanmıştı ve şapkalı üniforma görevlileri, derinden etkilenmiş ve anlayışlı bir tavırla, Beard kapıdan geçerken en gösterişli selâmlarını verdiler.

İki erkek Braby'nin ofisinde çay içerken, Beard bütün hikâyeyi, en ince ayrıntısına kadar, aynı polise anlattığı şekilde anlattı.

Braby'nin kaşları çatıldı, biraz daha çatıldı ve duvara doğru, tahmini olarak ana kapıları gösteren bir hareket yaptı. İki kereden fazla, "Bu hiç iyi olmadı," diyerek duraklamalar ve beceriksiz tekrarlarla, "finansmana", "şöhrete", "geri çekilmeye" ve "yardımcı olmaya" yapılan göndermelerle dolu, uzun ve muğlak bir konuşmaya başladı ve istediği şeyin Beard'ın istifa etmesi olduğu ancak on dakika sonra açıklığa kavuştuktan ya da belirsizliği azaldıktan sonra, "evdeki durumlara" yapılan iki göndermeyle birlikte, Bayan Braby'nin kastedildiği, şövalyelik unvanıyla şömine başındaki huzurun bir miktarının tehlikede olduğu anlaşıldı. Adam, teoride, kendi altıydı ve Beard'dan geri çekilmesini istiyordu! Karısının âşıklarından birinin ötekini öldürmesi, onun suçu mu addedilmeliydi yani? Ama kızgınlığını çok iyi gizleyip anlamamış gibi davrandı.

"Jock, şu anda bakanlar kurulunda neler fısıldanıyor olursa olsun, istifa etmen tam bir aptallık olur. Ben birileriyle konuşurum. Sen bir-iki ay fazla ortalarda görünme, her şey unutulacak, göreceksin."

Bu koşullar altında, Braby'nin konuyu değiştirmekten başka yapabileceği hiçbir şey yoktu. Aldous'dan bahsettiler ve merkez için büyük bir kayıp olduğunu kabul etseler de, çocuktan pek hazzetmemek gibi ortak bir noktaları olduğunu keşfettiler. Polis Aldous'nun bölmesini aramış ve davayla ilişkili olabilecek hiçbir şey bulamamıştı. Birkaç kişisel eşyası da Norfolk'taki perişan babasına gönderilmişti çoktan.

Braby, "Michael, üzerinde sadece senin okuman için hazırlandığı yazan bir dosya var," dedi. "Ben bayağı bir inceledim. İçinde bir dolu inorganik kimya, matematik, gelişigüzel fikirler var bence ve büyük ihtimalle mesai saatlerinde yazılmış." Ağır bir dosya uzattı. Beard dosyayı alarak, konuşmanın bittiğini göstermek için ayağa kalktı. Sonuçta, Şef hâlâ kendisiydi.

Braby koridorda biraz yanından yürüdü. "Şu mikro rüzgâr türbini şeysini geliştirerek onun anısını yaşatabiliriz sanırım. Hepimiz kendimizi tamamıyla bu işe adamış durumdayız."

"Ha evet, şu türbin," dedi Beard da. "Elbette. Bu onun adına dikilmiş bir anıt olacak."

El sıkışıp ayrıldılar.

Peki ya evlilik? Ceset götürüldükten, adli tıp ekibi gittikten, ev artık suç mahalli olmaktan çıktıktan, basın –en azından Tarpin'in mahkemesine kadar– bahçe kapısından ayrıldıktan, Beard'ın kiraladığı birkaç işçi zımpara ve cilalarla gelip salon parkelerinin derinine işlemiş olan o lekeyi temizledikten sonra, Michael'la Patrice eşyasını boşaltmak, evi satılığa çıkartıp kendi yollarına gitmek için, ayrı ayrı kaldıkları yerlerden evliliklerini yaşadıkları eve döndüler. Biçilmemiş çimleri dümdüz yere yapıştırıp gümüş rengi diplerini ortaya çıkartacak kadar güçlü rüzgârların estiği, geçen yıl temizlenmemiş olan

yaprakların yığınlar halinde yosunlu bahçe duvarının önünde biriktiği, fırtınalı, aydınlık mart günleriydi. En azından Beard için insanı zindeleştiren, arındıran türden bir hava vardı.

Planına uyup evdeki eşya üstündeki hakkından vazgeçerek –içini bunaltacak denli uzun bir listeydi– sadece kitaplarını, giysilerini ve birkaç kişisel eşyasını alması Patrice'i de memnun etti. Yalnızca kilo verip zinde ve formda bir adam olmaya değil, hâlâ bulması gereken sade bir dairede fazlalıklardan arınmış bir hayat yaşamaya da niyetliydi. Karısına olan aşkının ya da saplantısının azalmakta oluşu işini kolaylaştıran bir unsurdu tabii. Nadir konuşmalarından birinde, aşk hayatının yıkımdan başka bir şey getirmediğini, Swaffham'daki hasta bir babayı üzmekten, ülkenin geleceği en parlak bilim insanlarından birini kaybetmesine neden olmaktan başka bir işe yaramadığını söylemişti Patrice'e. Herkesin inandığı hikâyeye artık kendisinin de bu kadar inanıyor oluşu, duruma uyan anılarla duyguları bu kadar kolayca canlandırabilişi, Beard'ı hayrete düşürüyordu. Patrice onunla ilişkiye girmemiş olsa, Tom Aldous'nun bugün hâlâ hayatta olacağı doğru değil miydi? Tarpin'in Aldous'nun ölmesini isteyeceği de doğru değil miydi? Beard'ın numara yaptığı falan yoktu, Tarpin'in yaptıklarından cidden rencide olmuştu ve bundan Patrice'i sorumlu tutmakta da haklıydı. Kocasına bir özür borçluydu Patrice.

Durumu bu şekilde görmemekse tam Patrice'e göreydi. Artık hayatının aşkı olarak gördüğü şey için derin yastaydı. Bütün özürleri bir tek artık onu duyamayacak olan adamaydı. Tarpin'i Aldous'nun hayatına soktuğu, genç adamı koruyamadığı, tehditleri daha fazla ciddiye almamış olduğu için duyduğu suçluluk duygusuyla içi içini yiyordu. Üstelik, âşığını öldüren ve cam sehpa da dahil olmak üzere bütün eşyayı istediği için, paketleme ve depolama işlerinin yükü de onun üstündeydi. Evin içinde sessiz bir hüzünle dolaşıyor, uyuşuk ama verimli bir çalışmayla listelerinin üzerinden geçi-

yordu. Kocası onun için en iyi ihtimalle bir fazlalıktı ama artık tanımlanamaz nedenlerle, belki de nedensiz yere, ondan nefret ettiğinden şüphelenmiyor da değildi Beard. Tarpin'li günlerde onu imha etmek için başvurduğu ölümcül neşedense, bu sessizliği yeğlediğine karar vermişti.

Artık Patrice'e ait olan eşyayı düzenlemesinde yardımcı olmaya niyeti yoktu ama o da başka şekillerde işe yaradı. Aralarında yasal bir anlaşmazlık olmadığına göre, tek bir avukat tutmalarını teklif etti. Bildiği iyi bir avukat vardı. Ayrıca evlerini satacak doğru emlakçıyı da tanıyordu. Bu türden ayarlamalarda oldukça deneyimliydi. İlk önce kendisi, Dorset Meydanı'nda, Marylebone Road'un kuzey tarafındaki kiralık bir daireye taşındı ve üzerinde "Profesör M. Beard'a Özel" yazan dosyayı da üç ay sonra, köpek gibi kokan çiçekli ve lekeli bir kanepeye yayılarak, ilk kez orada okumaya başladı. Hem organik hem de inorganik kimyayı içeren, kuantum hakkında bilgi veren kavramlarla ve Tümleştirme'nin daha da muğlak bazı alt bölümleriyle iç içe geçmiş, tumturaklı bir çalışmaydı. Bu unsurlar fotosentezdeki enerji dönüşümünün teorik bir açıklamasına doğru gidiyordu. Dosyanın daha ileri bir aşamasında, herhalde bu sürecin nasıl taklit edilebileceği ve bir şekilde nasıl uyarlanabileceğiyle ilgili bir öneri yapılacaktı ama ilk olarak konuya giremediği, ikinci olarak bir daire satın alması gerektiği, sonra da, Tom Aldous'nun ölümünün beşinci ayında Rodney Tarpin'in duruşmaları başladığı için, Beard'ın dikkati başka konulara kaydı.

Tarpin'in hiç şansı yoktu ve o da bunu biliyor gibiydi. Savcı neredeyse teessüf eden bir ses tonuyla durumu gözler önüne serdi: Tarpin'in ortada olan cinayet sebebi, kayıtlı ve yazılı tehditler, kanıtlanmış olan şiddet eylemleri, çalıların içine atılan cinayet silahındaki ve genç adamın parmakları arasındaki saç telleri, kâğıt mendilde hem Tarpin'in kurumuş burun mukusunun hem de Aldous'nun kanının bulunması ve görgü tanığının olmayışı. Sırası geldiğinde, Beard lafı hiç dolandırma-

dan konuştu. Kanunlara saygılı bir vatandaş değil miydi sonuçta? Söz konusu sabah yaptıklarını, karısının moraran gözünü, sanığın evine yaptığı ziyareti ve yüzüne yediği darbeyi ayrıntılarıyla anlattı. Tarpin'e karşı açılan dava yeterince kötüydü ama onu batıran şey, yine ona karşı tanıklık eden Patrice oldu. Basın tarafından tanık kürsüsündeki, âşığını öldüren adama karşı kaskatı bir nefretle dolu, güzel ve ölümcül bir kadın olarak betimlendi. Kendisi de tanık olduğundan karısının ifadesini dinlemek için salona girmesine izin verilmeyen Beard, sadece basındaki haberleri okuyabildi. Patrice'in bu kadar iyi, bu kadar net ve etkileyici konuşabileceğini hiç bilmezdi. Tarpin'in kendisine sahip olmak isteyen gaddarca tavrını, kıskançlık krizlerini anlatırken mahkemeyi ve ülkeyi büyülemişti. Bir fırsatını bulup Aldous'yu uykusunda öldürmesini isteyen Tarpin'in dengesiz hayalleri olan saplantılı bir adam olduğunu söylemişti. Patrice'in kendisinden ayrılmasına izin vermemiş, geçici ve kısa bir kaçamak olmasını planladığı şey aylar süren bir kâbusa dönüşmüştü. Tarpin'in uyguladığı şiddetten dehşete düşse de, seks yapmayı reddedecek cesareti bulamamıştı. Sevişirken Patrice'e tokat atıyordu Tarpin.

"Bu hoşunuza gitmez mi, Bayan Beard?" diye sormuştu Tarpin'in açıkgöz avukatı Patrice'i sorgularken.

"Hayır," demişti Patrice de canlı bir sesle. "Sizin?" Dinleyiciler arasında gülüşmeler olmuştu.

En fazla alıntılanan, göklere çıkartılan sözlerini aynanın karşısında prova etmiş olsa gerekti. "Tommy'mi öldürdüğünde, ülke bir dâhiyi yitirdi," demişti. "Bense sevmiş olduğum tek adamı yitirdim."

Jüri sadece üç saat dışarıda kalmış ve karar hiç kimseyi, Tarpin'i bile, şaşırtmamıştı.

Beard, Aldous'nun dosyasını jüri başkanının kararı bildirmesiyle yargıcın cezayı açıklaması arasında geçen altı günde tekrar eline aldı. Ölünün ardından bari bu kadarını yapabilirdi,

ayrıca çok gergindi, aklını dağıtması lazımdı. İkinci okuyuşta daha çok şey anladı ve ilgilenmeye, hatta biraz heyecanlanmaya başladı. Aldous'nun yapmayı istediği şey bitkilerin üç milyar yıllık deneme-yanılma sürecinde evrimleşerek kusursuzlaşan çalışma şeklini anlayıp sonra da taklit etmekti. Yayılma teknikleri ve materyallerden hâlâ bir tek nanoteknolojik terimlerle bahsedilirken, esas fikir güneş ışığından direk olarak gelen enerjiyi, klorofil yerine ışığa duyarlı özel boyaları ve manganezle kalsiyum içeren katalizörleri kullanarak, suyu hidrojen ve oksijene ayrıştırmaktı. Depolanan gazlar bir yakıt hücresiyle işlenerek elektrik elde edilecekti. Yine bitkilerin yaşamından alman başka bir fikir de, atmosferdeki karbondioksiti güneş ışığı ve suyla birleştirerek çok amaçlı bir akaryakıt üretmekti. Bu ya dâhice ya da çılgınca bir şeydi; emin olamıyordu Beard. Sayfaların hepsine geçen senenin tarihini atıp işaretleyerek kendi notlarını almaya başladı ama ertesi gün, mahkemenin toplanacağı ve sanığın kaderini öğrenmek için ayağa kalkacağı o salı günü, dosyayı bıraktı. Yargıcı da bütün davayı izlediği o aynı dikkat ve kendi düşüncelerine dalmış ruh hali içinde dinleyen Tarpin'den, masum olduğunu söyleyen cılız bir itiraz çıktı. Basındaki haberlere göre sürekli Patrice'e bakıp durmuş (o sorularla dolu, kemirgen gözlerini hayal edebiliyordu Beard), Patrice'se ısrarla yüzünü başka tarafa çevirmişti.

Mahkemenin önündeki merdivende, basma ve televizyon kameralarına, neden olduğu yıkım göz önüne alındığında, Tarpin'in aldığı cezanın yeterince uzun olmadığını söyledi Patrice. Ertesi hafta, bazı haber yorumcuları ona katılırken, bazıları da Fransızların tutku cinayeti diyeceği türden bir suç için verilen cezayı fazla ağır bulmuştu. Ancak, o gece ayağında çoraplarıyla berbat kokan kanepesine uzanmış, Aldous'nun sayfalarını kucağına yaymış, yeni bekâr evinin sefaleti içinde haberleri seyreden Beard, on altı yılın gayet adil olduğunu düşündü.

İKİNCİ BÖLÜM

2005

Zamanı azalıyordu. Herkesin azalıyordu, bu genel bir durumdu ama istenmeyen bir öğle yemeğiyle karnı şişmiş, emniyet kemerinin altında kıpırdanan Michael Beard, sadece günün azalan saatlerini, kaybedebileceklerini düşünebiliyordu. Saat iki buçuktu ve zaten bir saat rötar yapmış olan uçağı hâlâ güney Londra üstünde, saat yönünde, hantal hantal dönüp duruyordu. Okumaya devam etmek için fazla gergindi ve ara ara, tırnağının köşesindeki yumuşak deriden bir sivriliği, oluşmakta olan bir dolamayı münasebetsiz bir açıdan ve boş yere kemirerek, İngiltere'nin o tanıdık köşesinin aşağıda dönüşünü izliyordu. Başka ne yapabilirdi ki? O anda sokaklarda, koridorlarda koşturması gerekirken, geçmişe dalacak ve yaşamını değerlendirecek zaman değildi ama geçmişinin ve zihnini meşgul edenlerin çoğu aşağıda, parasını her zamanki gibi başkalarının ödediği pahalı koltuğunun üç bin metre altındaydı.

Newton ve Dickens'ı hayrete düşürecek kadar sıradan bir manzaraydı. Beard kızıl renkte geniş bir kir tabakasının içinden doğuya doğru bakıyordu –yıkanmamış bir küvetin içinden alınıp havaya asılmış gibiydi bu tabaka. Şehrin ötesine, bombe yapan, genişleyen Thames'in ilerisine, petrol ve benzin tanklarının ötesindeki Kent ve Essex'in kahverengi düzlüklerine ve çocukluğunun geçtiği yerlere, annesinin gizli yaşamını Beard'a anlattıktan kısa süre sonra öldüğü devasa hastaneye bakıyordu ve onun da ötesinde halicin açık ağzıyla Kuzey

Denizi, o şubat güneşinde kırışıksız bir çocuk odası mavisindeydi. Sonra bakışları güneyde kalan Weald of Sussex'in üzerindeki kurşuni bir pusun içinden South Downs'ın yumuşak siluetine, hafif kıvrımları bir zamanlar aptalca bir aşk, bebek kakası, kiracıların ikizlerinin ağlamaları, on beş yıl ve iki boşanma sonrası ona ödülünü kazandıran baş döndürücü kuantum hesaplamalarının yarattığı o sinestezi ve gürültülü ilk evliliğinin beşiği olan yerlere çevrildi. Yaşamını hem kutsayan hem de mahveden o ödül. Tepelerin ardındaysa, Fransa sahilini bulanıklaştıran pembemsi ve fırfırlı bulutların altından kırpık kırpık görünen Manş Denizi vardı.

Uçağın kanatları yeni bir açıyla Beard'ı güneş ışığına ve batı Londra manzarasına doğru çevirdi, kanadın altından sarkan motorun hemen altında, imkânsız varış yerini, o mikroskobik havaalanını, çevresindeyse anayollarla içlerinden kan hücreleri gibi gürül gürül akan trafiği, M4, M25 ve M40'ı, sabitfikirli bir çağın o cazibesiz kodlarını gördü. Neyse ki, batıdan gelen bir parıltı bu endüstriyel pisliği biraz olsun yumuşatıyordu. Berkshire Downs ile Chiltern Hills arasından kıvrılan, soluk kış yeşili rengindeki Thames Vadisi'ni gördü. Onun ötesinde gözden kaybolan Oxford ve laboratuvarlarda uğraşıp didinerek geçen üniversite yıllarıyla, ilk eşi Maisie'ye yaptığı hesaplı kitaplı kur vardı. Şimdiyse, Londra'nın devasa diski tekrar, altıncı kez ortaya çıkarak, karmaşık girinti ve çıkıntılarıyla kendi kendine yeten görkemli bir uzay istasyonu gibi dönmeye başlamıştı. Dev bir akkarınca yuvası, yağmur ormanı kadar plansız ve kendi merkezinde, Westminster'la Tower Bridge arasındaki yeniden keşfedilmiş nehir boyunca büyük bir insan yoğunluğuna ulaşan, özgüvenli, eğlenceli mimariyle ve yeni oyuncaklarla dolu güzel bir varlıktı. Kısa bir an, uçağın gölgesinin özgür bir ruh gibi St James'in ve çatıların üzerinde oynaştığını görür gibi oldu ama böyle bir yükseklikte bu imkânsız bir şeydi. Işığı tanırdı. O milyonlarca çatı içinde

dört tanesi ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci evliliklerinin barınağı olmuştu. Yaşamını tanımlamış olan bu birliktelikle-rin hepsi de, neden inkâr etmeli, birer faciaydı.

Bugünlerde ne zaman büyük bir şehrin üstünden geçse aynı huzursuzluğu ve büyülenmeyi yaşıyordu. Çeliklere bürünmüş o betondan dev yaralar, ufku dolduran sürekli hareket halindeki trafik boruları –doğal dünyadan arta kalanlarsa karşılarında ancak geriye çekilebiliyordu. Rakamların baskısı, icatların bolluğu, tutku ve ihtiyaçların kör kuvveti durdurulamaz görünüyor ve tüm bunlar ısıyı, zekice hamlelerle kendi konusu, kendi mesleği haline gelen bir çeşit modern ısıyı yaratıyorlardı. Uygarlığın sıcak nefesi. Hissediyordu, herkes onu ensesinde, yüzünde hissediyordu. Olağanüstü kirli olağanüstü makinesinden aşağıya bakan Beard, daha iyi olduğu anlarda bu sorunun çözümünü bildiğine inanıyordu. Sonunda bir misyonu olmuş ve bu sorun onu hem yiyip bitiriyor hem de zamanı azalıyordu.

Essex'te geçen çocukluğu gözlerinin önüne gelirken bile –çok geç kalmıştı!– kış güneşinin bir elektronik devre plakası kadar net oyulmuş minyatür sokaklar arasında gidiyor olması gereken yolu seçebiliyordu. O anda içinde olması gereken, Strand'deki binayı görür gibi oldu. Sonra bina gözden kayboldu. İki çatı daha, göremeden, kuzeybatıya doğru kayboldu. Çatılardan bir tanesi Marylebone'daki buz gibi, ihmal edilmiş, kaotik dairesinin üstünü örtüyordu. Üç ay önce, gece bir işi çıktığı için, yarı unutulmuş bir arkadaşıyla birlikte yarısını yiyip bıraktığı yemeğin ışıkları kapatılmış bir odada durduğunu hayalinde canlandırarak görebildi. Eve geri dönmemiş ve kadını da o günden beri hiç görmemişti. Evin içi mezbele gibiydi. Yandaki yatak odasında, yatağın şehvetli dağınıklığını, yerdeki yastıkları, müzik setinin hâlâ yanan turuncu bekleme konumu ışıklarını ve o günlerde okuduğu, oraya buraya saçılmış kitaplarla (isimlerini hatırlamakta zorlandı) o günkü ga-

zeteleri, şampanya şişesini ve o aceleyle bitiremedikleri bir-iki santim şampanyanın buharlaşarak iki kadehte bıraktığı izleri gördü. Bunların, yemek odasındaki tabakların üstünde, mutfaktaki tencerelerin, kovanın içine atılmış ve kesme tahtasının üzerine yayılmış çöplerin üstünde, hatta kurumuş kâğıt filtrenin içindeki kahvenin üstünde, kremsi beyazların ve grimsi açık yeşillerin farklı tonlarında arsız küf mantarları bitmiş, yemeden bırakılmış peynirin, havuçların, katılaşmış et suyunun üzeri de bu şekilde çiçeklenmiş olmalıydı. Havadan gelen sporlar, görünmez ve sessiz, paralel bir uygarlık, yaşama başarıyla tutunan varlıklar. Evet, kendi spesiyaliteleri olan ziyafetin başına çoktan kurulmuş ve yakıtları bittiğinde, kuruyarak kömür tozundan birer lekeye dönüşeceklerdi.

Öteki çatıysa Melissa Browne'ın, birazcık ihmal ettiği aşkının çatısıydı ve geceyi bu ikincisinin altında geçirmeye niyetliydi. Kendi ayakları üzerinde durabilen tek aşkı olan Melissa ona karşı öyle nazik, öyle yumuşak, öyle sabırlı, öylesine güzeldi ki. Birçok kadın gibi, o da Beard'ın müthiş bir bilim insanı, kurtarılması gereken bir dâhi olduğunu düşünüyordu. Ama Beard bir daha evlenmemeye fazlasıyla kararlı, fazlasıyla düşüncesiz, sadakatsiz, ne yapacağı belli olmayan, kaypak bir dosttu. Melissa'yı aramamıştı. Melissa ise akşam için yemek pişiriyordu. Onu hak etmiyordu Beard. Suçluluk duygusu ve yeni bir sabırsızlık dalgasıyla, nahoş bir demle inledi. Motorun gürültüsüne rağmen duyulan bir ses mi çıkarmıştı cidden? Ve işte South Downs asla teslim olmamasını, fikrini asla değiştirmemesini hatırlatmak için bir kez daha karşısındaydı. Çatısı altıncı bir evliliği kaldıramazdı.

Bakışları nereye isabet ederse etsin, orası onun evi, gezegenin doğup büyüdüğü köşesiydi. Bir zamanlar ortaçağ köylülerinin ve on sekizinci yüzyıl işçilerinin ekip biçtiği tarlalarla çalı çitler, topraklar üzerinde hâlâ düzensiz dörtgenler halinde motif çiziyor, büyük ihtimalle 1085'te danışmanlarıyla

görüşerek bütün İngiltere'ye adam yollayan I. William tarafından Domesday Book'ta isimlendirilen her bir dere, çit ve domuz ağılı, resmen her bir ağaç tanınıyordu bu topraklarda. O günden beri gitgide rötuşlanarak tekrar tekrar isimlendirilmiş, sahip olunmuş, kullanılmış, fiyat biçilmiş, alınıp satılmış, ipotek edilmiş, kalın kabuklu Stilton peyniri gibi olgunlaşmış, aynı Babil gibi çok farklı insan topluluklarıyla zenginleşmiş, Nil Deltası gibi tarihe yerleşmiş, bir cenaze evi gibi hayaletlerle dolup taşmış, avaz avaz bağıran bir ekin kargası kolonisi kadar uyumsuz bir kamusal söyleme sahip olmuştu. Bu eski ve fevri krallık da bir gün birçok açlığa yenik düşebilir, dev bir metropolün, Mexico City, São Paulo ve Los Angeles karması gibi, Londra'dan Medway'e, oradan Southampton ve Oxford'a gidip tekrar Londra'ya dönen bir çeşit modern dörtgenin hayalci tutkularına boyun eğebilir, eski çitleriyle ağaçlarını toprağa gömebilirdi. Kim bilir, ırklar arasındaki uyumun ve muhteşem binaların zafer anıtı bir dünya şehri, bütün dünyadaki en hayranlık duyulan şehir olurdu belki de.

Nasıl, diye düşündü Beard uçağı sonunda dönmeyi bırakıp yana doğru yatarak bir U dönüşü yapıp inişe geçmek üzere Thames'in kuzeyine doğru yönelirken, nasıl olacaktı da kendimizi sınırlamaya başlayacaktık? O yükseklikten, kayaların üzerinde yayılan, denizi talan eden yosunlara, yumuşak bir meyveyi saran küflere benziyorduk; dehşetli bir başarı hikâyesiydik. Havadaki sporlarla birlikte!

Yarım saat sonra, Berlin uçağı limana ulaşmıştı ve Beard uçaktan inen beşinci kişi olarak tekerlekli bavulunu peşinden sürüklerken, pek de erkeksi olmayan hafif hoplayış ve sıçrayışlarla (bacakları, bedeni, aslında zihni, artık basit bir koşu yapabilme kapasitesine bile sahip değildi), o yalıtılmış kılcal damarlarda, onu havaalanının bağırsaklarından göçmenler salonuna çıkartacak olan halıyla kaplı çelik tüplerin için-

de dimdik yürüyordu. Hülyalara dalmış olan kıpırtısız yolcuların ve yolları tıkayan bagajlarının arasına tıkışmaktansa, yüz metrelik yürüyen yolun yanından paldır küldür yürüyerek çok daha hızlı ilerleyebilirdi. Hiç olmazsa kendi uçağından inen ve acele ederek daha hızlı ilerleyen beş-on tane genç adam onu gergin, kısa saçlı, kollarındaki yağmurlukları hoplayıp duran, omuzlarındaki çantaların ağırlığına aldırmadan rüzgâr gibi gelip geçerken rahatça sohbet eden işadamı tipli adamların arasına sokmuştu. Güldüremeyen mizahıyla, göze çarpması için çaba gösterilmiş bankacılık ve ticari hizmetler reklamları –reklamcılık, gerçekten de, üçüncü sınıf bir endüstriydi– o havalandırmasız, aşırı ışıklandırılmış koridorlardaki tedirginliğini artırdı. Saldırgan ve düşük zekâyla karşılaşıldığında yaşanan o kendine has, zihinsel bunaltıyı çok iyi bilirdi. Artık gezegendeki budalalık kendi işi olmuştu. Şimdi de dakik olamayarak kendisi budalalık ediyordu. En iyi ihtimalle, yetmiş beş dakika geç kalmış olacaktı. Yükselen gerilim, kendini suçlama, kendine acıma, insan sevmezlik gibi unsurlarla ve teorik fizik dışında başaramayacağınız bir şeye –zamanı geriye almaya– duyulan özlemle karışık, modern çağa özgü bir çileydi geç kalmak. Kendi kendinizi tahammüllü olmaya zorlamak da sizi bir yerlere daha erken ulaştıramıyordu.

Fahiş bir ücretle, kurumsal yatırımcıların, emeklilik fonu yöneticilerinin, dünyanın, kendi dünyalarının tehlikede olduğuna ve yatırım alışkanlıklarını buna göre değiştirmeleri gerektiğine kolay kolay ikna edilemeyecek olan katı tiplerin katılacağı bir enerji konferansında konuşacaktı. Ataletten, kör bir iş geleneğinden, eski bildiklerinde, petrolde, benzinde, kömürde, ormancılıkta takılı kalmıştı bu insanlar. Onları şu anda kâr ettikleri şeyin bir gün yıkımlarına neden olacağına ikna etmek zorundaydı. Bu gibi durumlarda genel terimlerle konuşmak gerekliydi tabii ama çoktan beş-on patentin sahibi olan Beard, birazcık olsun kıpırdanmalarını sağlayabi-

lirse, bundan kendi şirketi de faydalanmalıydı. Onu Savoy'da, nehre bakan iki birleşik süitte bekliyorlardı ve geciktiği için önceden özürler dilenmiş olsa da, çok geçmeden bir sonraki toplantıları için ortadan kaybolacaklar, randevu defterlerinin şapkadan çıkması dört ay süren bu mucizevi ve dayanıksız tutarlılığı da bozularak daha büyük bir şüpheciliğe ve ölümcül bir geri çekilişe yol açacaktı. Londra'da oluşunun bir başka nedeni de, yarın Amerikan Elçiliğinde, bodur çalılıklı New Mexico çölünün güneybatısındaki yüz altmış dönümlük bir arazinin, o uçsuz bucaksız ve kızgın topraklardaki kum tanesi kadar bir beneğin opsiyon hakkı belgesini imzalayacak olmasıydı. Ve yatırımcılar mutlu olduktan, fonlar ayrıldıktan, vergi indirimleri belirlendikten sonra büyük boyutlarda bir prototipin yapımına başlanacaktı. Bunun sırf düşüncesi bile sabırsızlıktan başının dönmesine neden oluyordu.

On dakikalık koşturmacadan sonra nefes nefese, paltosunun altında terleyerek, gecikmeli de olsa göçmenlik bürosunun karşısında duruyor, on adam derinliğinde, yüzlerce insan uzunluğundaki bir kuyruğa gömülmüş, kendi ülkelerine giriş izni verilmesini dileyenlerle birlikte milim milim ilerliyordu Beard. Geçen uzun dakikalardan sonra, pek makul düşünemediğini hissetti. Zihninde bir tanktan boşalan değerli bir sıvı –kan, süt, şarap– imgesi vardı. Ayrıcalıklarının engellendiği hissinin gitgide artmasını önleyemiyordu: Birisi onu en öne, bu sıradan güruhun en başına geçirmeli, formaliteleri atlatıp bir limuzine götürmeliydi. Kim olduğunu bilen hiç kimse yok muydu orada? Sonuçta VIP değil miydi? Evet, öyleydi, aynen ötekiler gibi. Bu gibi durumlarda, insan sevmezliği etrafını sımsıkı sarmış insanlara karşı onu duyarsızlaştırıyor, artık birlikte yolculuk ettiği insanlar olarak değil, düşmanları, ağır aksak bir yarıştaki rakipleri gibi görmesine neden oluyordu. Ve elinde olmadan, gözucuyla bakarak yanaşılan, ilerlemiyormuş gibi yaparak ilerlenilen, ayaklarını sinsice sürü-

yerek, omzunu çaktırmadan kıvırarak yapılan şu kaynak denen şeyi yapmanın bir fırsatını kolluyordu. Zamanlarını çalarak ötekilere yük olmak için.

Birbiri içine geçen düzensiz onlu kuyruğun göçmenlik bürosunun masaları karşısında daralarak üç kuyruğa dönüştüğü yere kadar gelmişti. Ve işte, bir deri bir kemik, parşömen suratlı bir adam kalın su geçirmez kumaştan paltosuyla (Beard bu tarzı hep hor görmüştü) sol taraftan kuyruğa girmeye kalkışıyor, uzun boy avantajıyla kendini öndeymiş gibi göstermeye, diz hizasında tuttuğu koca bavulunu da bir kıskı gibi kullanmaya çalışıyordu. Beard arsız bir hakkaniyetin itkisiyle, adama yol vermemek için hemen bir adım atınca, bavulun dizine çarptığını hissetti. O anda da dönüp adamın bakışlarını yakalamaya çalışarak, kalp atışları biraz hızlanmış olsa da, "Çok özür dilerim," dedi.

İnce bir özür maskesi altında karşısındakini azarlayarak, o anda öldürmeyi tercih edeceği bir adama kibar davranıyormuş gibi yapmak. İngiltere'ye dönmek güzeldi.

Ama adamın yüzüne bir kez bakmak bunun ne kadar eski bir numara olduğunu görmek için yeterliydi. En az seksen beşinde, kâğıt gibi alnından buruşuk boğazına kadar sepya rengi lekelerle dolu, açık ağzıyla bön bir ifadesi olan, sarkık alt dudağı hafif titrek ve ıslak bir adamdı. Elbette, yaşlıların öne geçmesi lazımdı. Onların daha az zamanı vardı. Ölmek üzerelerdi. Onların Beard'dan daha çok acelesi vardı ve hoş görmesi, hatta bir özür dilemesi yerinde olurdu. Ama ihtiyar tüymüş, arkalarda bir yerlerde, utanç içinde gözden kaybolmuştu. Kuyrukta iyi bir yer teklif etmek için artık çok geçti.

Böylece Beard, kendinden güçsüz olanlara eziyet eden o merhametsiz adam, memurun karşısına hafiften süngüsü düşmüş, biraz da kendinden nefret ederek çıkınca, fotoğrafı ya da boyunun, doğum tarihi ya da en yakın akrabalarının şüphe yaratmasına ve ölçülü bir uzman kaş çatışına neden

olmasına pek şaşmadı. Memur pasaportunun sayfalarını art arda hızla çevirdi, Beard'a şöyle bir baktı, sayfaları başa doğru çevirdi ve bir an düşündükten sonra, belgeyi yüzüstü tarayıcıya yerleştirdi. Yirmili yaşlarının sonunda, herhalde kendisinin yarı yaşında bir kızdı. Anne-babasının Etiyopya'dan gelmiş olduğunu tahmin ediyordu. Şimdi o yüksek taburesinden aşağı kaysa, gişesinden çıkıp topuklu ayakkabılarını atsa, yine de Beard'dan on beş santim daha uzun olurdu.

Beard aşırı şişman, ağır, sıcaklayıp pembemsi bir renk almış ve geç kalmıştı. Kızsa kendini gösterişli bir tavırla o andaki işine vermiş, istenmeyenlere karşı ülkesinin kapılarını koruyordu. Kız ekrandaki bilgilerine bakarken, avuç çevresi hafif morumsu olan sağ eli klavyesinin üstünde kaygısızca uçuşur, Beard'ı, aniden umduğu gibi, farklı bir açıdan, daha derin bir perspektiften görmeye çalışırken, Beard onu izledi. Göçmenlik bürosunun yüksek çatı iskeletinden aşağıya, yoğunlaşan karlara, tatlı bir serinliğe benzeyen bir sessizlik inermiş gibi hissederek de, bütün telaşı kayboldu. O güzel dokulu, ışığı emen, ışık seven ten, zarif girintisi ve heykelimsi kıvrımıyla o çıkık elmacık kemikleri (Beard sadece bir tekini görebiliyordu), ciddi bakışlarla kendi durumuna bakan o kahverengi gözler, Beard'ın gözüyle, zekâ ve zarafetin o mutlu evliliği. Bundan milenyumlar önce, çöldeki gizli bir palankanın serin gölgelikleri altında, yerel gen havuzuna bir gazelin genleri karışmıştı. Böylesi bir melezleşme fantezisi bir çeşit ırkçılık ya da sadece hayranlık olabilirdi ama hangisi olursa olsun, zihninden kovmaya hiç niyeti yoktu. Ters çevrilmiş pasaportunun rengi solmuş kapakları üzerinde öylesine duran o siyah ve bir salata kaşığı gibi uzun-ince sağ ele bakarken, bu düşünce hayalinde süzüldü durdu.

Bu konularda hâlâ tam bir mankafaydı –çoktan yerleşmiş olan alışkanlıklarıyla, yirmi beş yaşından bu yana zerre kadar akıllanmış değildi ve gelişme göstermesinin de bekleneme-

yeceği konusunda bütün eski eşleri hemfikirdi– ve göçmenlik bürosundaki memur konuşmadan önce birkaç saniye, alışkanlığı olduğu üzere, kıza akşam yemeğine sözü olup olmadığını sormayı düşündü durdu. Şimdiye kadar birçok kadını, hiç tanımadığı insanları yemeğe çağırmış ve arada hayır demeyenler de olmuştu. Patrice'le ilişkisi de böyle bir ziyafetle başlamış ve öyle yüz kızartıcı olaylara yol açmıştı ki, on yıl sonra, şu anda bile neler ısmarladığını hâlâ hatırlıyordu. O yemek, olacak her şeyin bir kehaneti, bir lanetti: Yanmış tereyağı ve kapari soslu rina balığı, fazla tuzlu bir yabani roka salatası, tabii ki mantarından bozulmuş, tortulu bir Pinot Grigio ve Beard'ın karşıdaki şarap sorumlusu garsonu çağıramayacak kadar kendinden geçmiş oluşu.

Genç kadın gözlerine bakıp, "Ortadoğu'da çok seyahat etmişsiniz," dedi.

"Etmişsiniz"i gırtlaktan gelen, soru olarak vurgulanmış bir sözcüktü. Dilbilimcilerin buna "uptalk"* dediklerini daha yeni öğrenmişti Beard. Son zamanlarda bir lisan züppesi, yaşı ve sınırlı ilişkileri yüzünden aksanları ve İngiltere'nin o günlerdeki statü sembollerini pek anlayamayan, tersine bir lisan züppesi olmuştu. Önceki yıl gözden düşmüş bir toplu konutta büyümüş, deli dolu ve vahşi bir yaratık olarak gördüğü Londralı bir garsonla ilişkisi olmuştu. Ama sonradan Surrey Hills'de, uzun defne ağaçlarının arasına gizlenmiş bir Lutyens evinde büyümüş, kendisi gibi Royal Society üyesi olan, soyluluk unvanı verilmiş bir matematikçinin kızı olduğu ortaya çıkmıştı. Beard da tabanları yağlamıştı. İşte şimdi de, sınıflara ya da ırklara dair kendine has bir fikirle heyecana kapılmıştı yine.

Yorum içermeyen bir ses tonuyla konuştu. "Evet, öyle."

"Libya, Mısır, Sudan. Ve daha birçok yer. İş için mi?"

Beard başını salladı.

* Her cümlenin sonunu sanki bir soru cümlesiymiş gibi yükselen bir tonla vurgulayarak seslendirmek. (e.n.)

"Peki işiniz nedir?"

Bunun gibi gişelerde bu soruyu kim bilir kaç kez duymuştu. "Enerji danışmanlığı."

"Petrol mü?"

O gırtlaktan gelen kesik ses bir kez daha içindeki hastalıklı bir yere dokundu.

"Hayır. Güneş."

"CSP mi?"

Tam olarak doğru değilse de, başını salladı. Kız *biliyordu*. Hayal gücü saf bir umut ve tensel düşkünlükle dolu, şaşkın bir an için birdirbir oynayarak, akşam yemeğini atlayıp kızın göçmenlik bürosuna istifasını verdiği ve yaşamına kolayca uyum sağlayarak yanında seyahat ettiği, onunla birlikte ve onun için çalıştığı, onunla birlikte ve onun için, bir de Beard'ın fotovoltaiklerle, konsantre güneş enerjisiyle, her şeyin ötesinde kendi yapay fotosenteziyle, merkezî ya da dağıtılmış ve şebeke destekli sistemlerle arınmış, sakinleşmiş, enerji kazanmış bir dünya vizyonu için yaşadığı zamanlara atladı. İnce filmler, helyostatlar, tarife garantisi teşvikleriyle ilgili bütün bildiklerini öğretecekti ona. Birkaç saat içinde kavrardı; ötekilerden, cömert, atletik, basit zevkleri olan bu kız.

Tam sohbet eder gibi, "Demek ilginizi çekiyor..." diyecekken, kız da onunla aynı anda konuştu.

"Teşekkür ederim, Bay Beard." Masanın üzerinde kıpırdamadan duran, Beard'ın bakmayı ihmal ettiği sol elinin üzerinden, sağ eliyle pasaportunu uzatıyordu. Tabii ya! İşe yaramaz, gereksiz, çolak. Gülünç fantezisi daha da ileriye atılarak kızın doğuştan işe yaramayan koluna karşı bir korumacılık, bir anne şefkatiyle doldu. Akşam yemeğini sağ eliyle yiyecekti kız; doğal olarak, kendisi de öyle yapacaktı.

Kızın bakışları Beard'ın yüzünden arkadaki kuyruğun başına doğru kayar, tebessümü silinir ve "Sonraki," derken, daveti dilinin ucuna kadar gelmişti.

Zihninde oynadığı bu tamamen çocuksu, genelde bir işine yaramayan, arada başına bela açan ve nadiren de olsa sevinç veren kısa oyunlar, birlikte yaşamayı öğrenmesi gereken zaafı, kendi çolak koluydu Beard'ın. Ama benzeri hayaller –manik anlar, kısa süreli sinir krizleri, gerçekle gerçek olmayanın birbirine geçtiği yoğun ama sisli olaylar ve imkânsız olanın araya işli dizi dizi cart renkli boncukları, belirsiz bir mantığın düşünce dizgeleri yanında giden şoke edici ve çelişkili fikirler– uzun süre önce Tümleştirme'yi formüle etmesini de sağlamıştı. Şairane, bilimsel, erotik; hayal gücü hangi efendiye hizmet ettiğini neden umursayacaktı ki?

Bagaj alımdan hızla yürüyerek gıcırtılı bagaj konveyörleriyle bilgilendirme tabelalarını, boşalmış gümrüğü, o uğursuz tek taraflı camlarla morglardaki boş teneşirlere benzeyen paslanmaz çelikten bagaj kontrol masalarını geçip dışarıya çıkarak, dizi dizi keskin bakışlı şoförü ve ellerinde tuttukları kartları da –Kuveyt Balon Maceraları, Kardinal Dolan, Mr. Kipling'den Ted– geçtikten sonra, çıkış salonunda yürümeye başladığında, ne dümdüz trenine inen merdivenlere doğru ne de tam olarak havaalanındaki gazete, bagaj kayışı ve buna benzer ıvır zıvır şeyler satan o eski püskü dükkâna doğru gittiğinin fazlasıyla farkındaydı. Zayıflık edip her zamanki gibi oraya mı gidecekti? Sanmıyordu. Ama rotası o tarafa doğru dönüyordu. O halkın tanıdığı bir çeşit aydındı, bilgilenmesi gerekti ve zamanı ne kadar kısıtlı olursa olsun bir gazete alması çok doğaldı. Önemli karar anlarında, zihin bir parlamento, tartışan bir kamara olarak görülebilirdi. Farklı fraksiyonlar birbiriyle çekişir, kısa ve uzun vadeli çıkarlar karşılıklı bir nefretle birbirinin kuyusunu kazardı. İcraat masaya yatırılıp muhalefetin karşısına çıkartılmakla kalmaz, bazı şeyleri maskeleyebilmek için belli başlı bazı teklifler sunulurdu. Oturumlar sinsice de geçebilirdi, ateşli de.

O dükkânı çok iyi biliyordu ve artık dosdoğru oraya gidiyor gibiydi. Sadece şöyle bir bakmak için girecek, kendi ira-

desini test edecek ve tek bir gazeteden başka hiçbir şey satın almayacaktı. Direnmeye çalıştığı şey pornografi olsaydı, almamayı başaramasa da bir zararı olmazdı. Ama kızların ya da kızların bir yerlerinin resimleri artık onu pek etkilemiyordu. Üst raflardaki parlak kapaklı dergilerden daha da banal bir sorunu vardı. İşte şimdi kasada, kolunun altında bir değil, sanki bir zaafında israfa kaçmak bir diğerinde bağışıklık kazanmasını sağlayacakmış gibi, dört gazeteyle, avcundaki poundları avrolardan ayırıyordu ve barkodlarını okutmak için gazeteleri uzatırken, gözucuyla, kasanın altındaki karmaşada, istediği şeyin, istemeyi istemediği şeyin parıltısını, yan yana dizilmiş bir düzinesini birden görüverdi ve karar vermesine bile gerek kalmadan bir tanesini alıp –öyle hafifti ki!– gazetelerin üzerine koyduğunda, başbakanın, bir kilisenin kapısından el sallayan resminin bir bölümü paketin altında kaldı.

İncecik dilimlenip kızartılmış ve tuza bulanmış patateslerle, toz haline getirilmiş endüstriyel katkı maddeleriyle, koruyucularla, aroma artırıcılarla, topaklanmayı önleyici ve kabartıcı maddelerle, asit düzenleyiciler ve boyalarla dolu, plastik folyodan bir paketti bu. Tuz ve sirke çeşnili cips. Midesi hâlâ öğle yemeğiyle doluydu ama bu çok özel kimyasal şöleni Paris, Berlin ya da Tokyo'da bulmak mümkün değildi ve artık o otuz gramlık –bir uyuşturucu satıcısının ölçüsüyle– aktinik yakıcılığa hasret kalmıştı. Sistemini son bir kez sarsacak, sonra da bu pisliğe bir daha elini bile sürmeyecekti. Paddington trenine bininceye kadar da zaten her halükârda direnebileceğini düşündü. Paketi ceketinin cebine soktu, gazetelerini yüklenip tekerlekli valizini çekerek yolcu salonunda ilerlemeye başladı. On yedi kilo fazlası vardı. Gelecekteki kilo verişi için, genellikle akşam yemeğinden sonra, elinde bir bardakla, genel kararlar alıp dürüstçe yeminler etmiş ve bütün parlamenterler kararları onaylayarak başlarını sallamışlardı. Onu yenilgiye uğratan şey hep şimdiki an, yaptığını onaylayan en lezzetli lok-

mayla karşılaştığı o parlak yüzleşme ânı, fazladan bir öğün, aslında ihtiyacı olmayan bir yemek, kısa vadeli çıkarları savunan fraksiyonun günü kurtarışıydı.

Berlin uçuşu çok tipik bir başarısızlıktı. Başlangıçta, etli bir Alman kahvaltısından en fazla iki saat sonra, geniş kâsesini koltuğuna yerleştirirken, zihninden de kararlarını oluşturuyordu: Sudan başka bir şey içmek yok, çerez yok, yeşil salata, bir porsiyon balık ve aynı zamanda, davetkâr bir kadın sesi bir şeyler mırıldanarak gümüş bir tepsiyle yanına geldiğinde, parmakları da kalkış öncesi içeceği şampanyanın sapında kıvrılmaya başlamıştı. Yarım saat sonra, büyük boy cin toniğiyle birlikte gelen, üzeri tuz taneleriyle kaplı, biftek aromalı, kavrulmuş mısıra benzeyen, dışı hafif yapışkan bir çerezin poşetini açıyordu. Sonra da önüne, görür görmez nöronlarını tetikleyerek mide sıvılarını harekete geçiren, beyaz bir örtü serilmişti. Kararlılığından geriye kalan son kırıntıları da cin silip süpürmüştü. Yememeyi kararlaştırdığı başlangıç yemeğini seçti: Sarmısaklı krema yatağında domuz pastırmasına sarılmış bıldırcın butları. Sonra, tereyağlı pilavdan bir kalenin üzerine yığılmış domuz karnından küpler. "*Pavé*" sözcüğü de tetikleyicilerden biriydi: Çikolata kaplı bir dilim çikolata köpüğünün üzerine çikolata sosu; beyaz üzümlerden bir yuva içinde keçi peyniri, manda peyniri, üç kurabiye, naneli çikolata, üç bardak Burgundy ve son olarak, sanki her şeyi bağışlatacakmış gibi, kendini mönüde geriye doğru gidip bıldırcınla birlikte gelen yağa batmış salatayla uğraşmaya zorlayışı. Tepsisi önünden alındığında, içinde bir tek üzümler kalmıştı.

Biletini alıp yarı boş trendeki bir masaya yerleşti. Karşısında saçlarını kazımış, tombul suratlı, ensesi spor salonunda kalınlaşmış, Beard'ın farkları ayırt edemeyen gözlerine hepsi de aynı görünen genç adamlardan birisi vardı. Ancak bu adam deldirilmiş kulaklarıyla ötekilerden ayrılıyordu. Birkaç sani-

ye boyunca, hiç göz göze gelmeden, bacaklarına yer açmak için bir masa altı pazarlığı, kibar bir bale yaşandı. Sonra genç adam telefonuna tuşladığı mesaja devam eder, Beard da ilk sayfaları gözden geçirirken, eve dönmenin yarattığı o tanıdık zihin daralmasını yaşadı. Bunlar kesinlikle gitmeden, haftalar önce okuduğu gazetelerdi. İşte aynı fotoğrafın üstünde aynı başlıklar, yine aynı soruları soruyordu. Bu Blair ne zaman gidecekti? Yarın mı? Kazandığı varsayılırsa, gelecek seçimden hemen sonra mı? Bir ya da iki yıl içinde mi yoksa dördüncü dönem tamamen bittikten sonra mı? Bu süre Bağdat'ta ekmek kuyruğunda beklerken El-Kaide tarafından öldürülen Şiilerin sayısıyla birebir aynı değil miydi? Bu hikâye bir yana (sayfaları hızla çeviriyordu Beard), çeyrek milyondan fazla insanın yaşamını alan tsunami, aynı geçen ay olduğu gibi, bazılarının Tanrı'nın varlığını sorgulamasına neden olmuştu. Başka yerlerde, her zamanki gibi, ülkenin harabeye döndüğü, mali durumunun, sağlık hizmetlerinin, adalet ve eğitim sistemlerinin, askeriyenin, ulaşım altyapısının ve genel ahlakın can çekişmekte olduğu söyleniyordu. Alışkanlıktan iklim değişikliğiyle ilgili haberlere de baktı. Bugün bir şey yoktu. Güneş enerjisi? Hayır ama yakında olacaktı.

Gazeteleri yanındaki koltuğa bırakıp avuçiçi bilgisayarıyla ilgilenerek, cihazın Berlin Tegel'den havalanışmdan itibaren içine çektiği on beş mesajı aşağıya doğru kaydırarak inceledi. On dört tanesi projesiyle ilgiliydi. Amerikalı ortağı Toby Hammer belgelerin Grosvenor Meydanı'na ulaştığını onaylıyordu. Çiftlik sahibi opsiyon parasının Alamogordo'dakine değil, El Paso'daki bir hesaba transfer edilmesini istemişti. Yerel ticaret odası kibarca Lordsburg'daki tesisin kaç kişilik istihdam yaratacağına dair "daha net" bir tahmin verilmesini rica etmişti. O küçük şehrin ismini ne zaman görse, morali düzeliyordu. Şimdi orada, şehrin kuzey ucunda olmak, o baş döndürücü enginliğin üzerinden oraya, dümdüz Silver City'ye giden o yolun

ötesindeki, çalışmalarının başlayacağı o noktaya bakmak isterdi. Lordsburg'daki Holiday Inn gelecek ayki rezervasyonunun onaylandığını, her zamanki odasında, sadık müşterileri için belirledikleri indirimli bir fiyatla kalabileceğini bildirmek istiyordu. O ay üçüncü kez, Jock Braby'den görüşmek istediğini söyleyen bir mesaj. Imperial'da alınan iyi sonuçlar onun da kulağına gitmiş ve şimdi de bu başarıdan bir pay almak istiyor olsa gerekti. İşe bak, hem de Beard'ın merkezden atılmasını sağlayan adamdı bunu isteyen. Toby Hammer'm sonradan aklına gelen bir şey. Demir tozu için daha ucuz bir kaynak bulmuştu. Tek bir özel mesaj vardı: *Yemek 8'de, unutma. Ana yemek sensin. Seni seviyorum, Melissa.*

Seni seviyorum. Melissa bunu çok kereler yazıp söylemiş ama Beard, kendini koyuverdiği anlarda bile, bir kez olsun söylememişti. Onu sevmediğini düşündüğü için değil. O konudan hiçbir zaman tam olarak emin olamıyordu. Aşkını hiç kimseye ilan etmemek uzun zaman önce öğrendiği bir şeydi. Melissa söz konusu olduğundaysa, doğaüstü bir döndürme kuvvetini anlatan bu iki sözcüğün ardından gelecek soruydu onu dehşete düşüren. Yaşamının geri kalanını ona adayıp çocuğunun babası mı olacaktı? Melissa koşullar yüzünden şimdiye kadar doğuramadığı bir bebeğin hasretini çekiyordu. Ama Beard'ın vaka geçmişi, bu plana uyduğu takdirde, kendisinden on sekiz yaş küçük olan bu samimi ve güzel kadını hayal kırıklığına uğratacağına inanmasına neden oluyordu. Melissa çocuk yapmamış olan kadınların acele etmesi gereken bir yaştaydı. Şöyle bir silkelenip görevlerini yerine getiremeyecekse, Beard'a da geri çekilmek düşerdi. Melissa'nın tabii ki bir uyum dönemine ihtiyacı olacak, sonra da bir başkasını bulacak zamanı olacaktı. Ama ne Melissa gitmesini istiyor ne de o ayrılmayı becerebiliyordu. Yine de, sil baştan, altıncı kez yetersiz bir koca, altmışındayken bir bebeğin babası olmak. Gülünç bir gerileme olurdu.

Bu konuyu onunla tartışmak tam bir ıstıraptı. Son seferinde, Piccadily'deki bir lokantada, Beard'ı kaybetmektense çocuk yapmamayı tercih edeceğini söylerken gözleri yaşarmıştı Melissa'nın. Dayanılmazdı. Dert sırdaşı köşelerine konu olacak türden bir şeydi. Ona inanamıyordu. Eğer onu seviyorsa, özgür bırakıp hemen ayrılması gerektiğini düşünüyordu. Ama ondan hoşlanıyordu ve zayıftı. Bu olanaksız armağanı nasıl reddedebilirdi ki? Melissa kadar genç olan başka hangi kadın onun gibi hafiften absürt, bodur, ihtiyarlığına ramak kalmış, halkın gözünde kepaze olmuş, başarısızlığın tadı ağzından gitmeyen, güneş ışınlarıyla yaşadığı garip ilişkisine dalmış bir adamı böyle şefkatle benimserdi ki?

O da en zavallı seçimi yapmıştı. Tam bir seçim değil de, daha çok korku dolu ve içgüdüsel bir uzakta duruş sayılırdı. Bağları tam olarak koparmadan, araya mesafe koymuştu; zaten yurtdışında çalışıyordu. Başka kadınlarla da görüşmüş ve bu arada sürekli Melissa'nın telefon edip varoluşunun sınırlarında dolaşan, onunla her şeyi yapmaya hazır, marifetli bir erkeğin hayatına girmek üzere olduğunu ya da henüz girdiğini anlatmasını, yarı umarak yarı da korkarak, beklemişti. O zaman, yeterince zayıf bir anına rastlarsa, birdenbire kendisine ait olduğuna karar verdiği şeyi savunmak için hemen geri dönüp Melissa'yı minnettar edecek ve öteki erkek devre dışı kalacak (öteki erkek burada durur!), karmaşık durum olduğu gibi kalacak ve yanlış karara bir adım daha yaklaşmış olacaktı.

Avuçiçi bilgisayarını bırakıp arkasına yaslanarak biraz gözlerini kapattı. Tam önündeki masada, hafif aralık kirpikleri arasından parlayan tuzlu ve sirkeli cipsler, paketin hemen arkasında da genç adama ait bir şişe maden suyu duruyordu. Konuşma notlarına baksa mı diye düşündü Beard ama yolculuğun genel yorgunluğu kadar öğle yemeğinde içtiği içkiler de, o an için, onu miskinleştirmişti ve konuyu zaten yeterince bildiğine inanıyor, üst cebinde de üzerinde birçok kullanış-

lı alıntı yazan bir kart duruyordu. Cipse gelince, artık o kadar değilse bile, yine de canı yemek istiyordu. O endüstriyel katkı maddelerinden bazıları metabolizmasını sarsarak onu uyandırabilirdi. Her bir çıtır dilimin üzerini kaplayan tozun o asitli ve keskin tadını sabırsızlıkla bekleyen, midesinden çok damağıydı. Yeterince dayanmıştı –tren birkaç dakikadır hareket halindeydi– ve artık kendini tutması için bir neden yoktu.

Koltuğunda doğrulup öne doğru eğildi, dirseklerini masaya koyup çenesini ellerine dayayarak, gözlerini birkaç düşünceli an için, üzerinde bir İngiliz bayrağının altında hoplayıp zıplayan çizgi hayvanlar olan, gümüş rengi, kırmızı ve mavi, parlak pakete dikti. Bu tutku öylesine çocukça, zararlı bir şey, öylesine bir zayıflık, istediği şeyi hemen anında alması gereken o sabırsızlığın, geçmişteki bütün hatalarıyla aptallıklarının öylesine bir mikrokozmosuydu ki. Paketi iki eliyle alıp ucunu yanlardan çekerek açtığında, kızartma yağlı ve sirkeli, yapış yapış bir koku çıktı. Köşedeki balık ve patates kızartması satan dükkânın laboratuvarda ustaca yaratılmış bir simülasyonu, güzel hatıralarla arzunun ve bir millet olma hissinin tam bir temsiliydi bu. O bayrak, üzerinde düşünülmüş bir seçimdi. İşaret ve başparmağını kullanarak tek bir cips alıp arkasına yaslandı. Yaşadığı hazları ciddiye alan bir adamdı. İşin püf noktası o tadı dilinin ortasına yerleştirmek ve o hazzın yayılışını bir an için hissettikten sonra, patatesi damağma sertçe bastırıp parçalamaktı. Sert ve pürüzlü yüzeyin yumuşak ette minik çizikler bıraktığını, tuz ve kimyasalların buralardan içeriye akarak, acıyla karışık hafif ve kendine has bir haz yarattığını düşünüyordu.

Grand Tasting'de şarap tadan bir eksper gibi gözlerini kapatmıştı. Açtığında, karşısındaki adamın kendisini hedef alan gri-mavi bakışlarıyla karşılaştı. Hafiften utanarak, sabırsızca bir hareket yapıp gözlerini çevirdi Beard. Nasıl görünüyor olması gerektiğini biliyordu, bir abur cubur parçasıyla içli dış-

lı olan, yaşını başını almış, semiz bir budala. Yanında kimse yokmuş gibi davranmıştı. Ne vardı yani? Kimseye zarar vermediği ya da rahatsız etmediği sürece, bu onun hakkıydı. Artık başkalarının hakkında ne düşündüğünü pek önemsemiyordu. Yaşlanmanın çok az faydası vardı ve bu da onlardan birisiydi. Sefil ihtiyaçlarını gidermekten çok, sadece kişiliğini kanıtlamak adına, bir cips daha almak için elini uzattı ve uzatırken de, adamla tekrar göz göze geldi. Gözlerini kısmış ve hiç kırpmadan, arsız bir meraktan biraz daha fazlasını ifade eden, sert bakışlarla bakıyordu adam. Beard bir piskopatın karşısında oturuyor olabileceğini düşündü. Olsundu. Kendisi de biraz öyle sayılırdı. İlk turdan kalan tuzlu tat dişetleri kanıyormuş gibi hissetmesine neden oluyordu. Kendini koltuğa bırakıp ağzını açarak aynı deneyimi, bu kez gözlerini açık tutarak, bir kez daha tekrarladı. İkinci cips kaçınılmaz olarak ilki kadar keskin, sürprizli, nüfuz edici değildi ve uyuşturucu bağımlılarının çok iyi anlayacağı o doz artırma ihtiyacını yaratan şey tam da bu eksiklik, bu kösnül hayal kırıklığı oldu. Bu kez iki cips birden yiyecekti.

Ve o anda, gözlerini kaldırdığında, yol arkadaşının öne doğru eğilmiş, ürkütücü bakışları hâlâ ona sabitlenmiş, belki de bilerek taklidini yapmak için, dirseklerini masaya dayamış olduğuna şahit oldu. Sonra, tek kolunu vinç gibi pakete doğru indirerek cipslerden birini, büyük ihtimalle de en büyüğünü çaldı ve bir-iki saniye yüzünün önünde tutup, Beard gibi titizlenerek değil, küstahça çiğneyerek, aralık dudaklarından ağzının içinde hamura dönüştüğünü göstererek yedi adam. Bakışları öylesine yoğundu ki, gözünü bile kırpmadı. Yaptığı şey öyle rezilce, öylesine normlara aykırıydı ki, geleneklere ters düşme kapasitesi çok geniş olan Beard bile, ancak şok içinde kalakalıp, saygınlığını koruyabilmek için ifadesiz bir yüzle bakmaktan, duygularını yüzüne yansıtmamaktan başka bir şey yapamadı.

İki erkeğin gözleri birbirine kenetlenmişken, şimdi de Beard bakışlarını kaçırmamaya kararlıydı. Adamın davranışının saldırganca olduğu tartışılmazdı, yaptığı şey resmen hırsızlıktı. İş fiziksel mücadeleye gelirse, kırık kollar ya da kırık bir kafayla, birkaç saniye içinde yere serileceğinden şüphesi yoktu Beard'ın. Ama bu çelik gibi görünümün altında başka bir unsurun olabileceği, yaşlı bir adamın abur cuburdan aldığı hazla alay ediliyor olabileceği ihtimali de vardı. Ya da eski moda durumcu bir tavırla, mutaassıp bir burjuvaya sataşılıyordu. Ya da daha kötüsü, adam Beard'ın eşcinsel olduğunu zannetmişti ve bu bir çeşit çağrı, Beard'ın taktığı mor kravat, varsayım olarak, bazı alt gruplar tarafından, tesadüf eseri, baştan çıkartılmaya açık bir davet olarak görüldüğü için yapılan bir çeşit modern tanışma ritüeliydi. Hangi kulak olduğunu hatırlamıyordu ama, sağ ya da sol kulağa küpe takılması da, bir zamanlar cinsel eğilimi gösteren bir işaret değil miydi? Bu adamın iki kulağında da küpe vardı. Işık hakkında çok şey bilen bu fizikçi, çağdaş kültürdeki ifade tarzları konusunda tamamen karanlıktaydı. Sonunda ilk zannına geri dönerek yol arkadaşının doktorundan habersiz lityuma ara veren psikiyatrik bir vaka olup olmadığını düşünmeye devam etti Beard, ki bu durumda gözlerine bakmaya devam etmek hiç de iyi bir fikir değildi. Bunun üstüne, başını çevirip aklına gelen tek şeyi yaptı. Bir cips daha aldı.

Ne olacağını zannediyordu ki? Cips Beard'ın diline değer değmez, adamın eli tekrar indi ve bu sefer, aynı Beard'ın niyet etmiş olduğu gibi, iki cips birden alarak, aynı kaygısız ve kaba tavırla ikisini de yedi. Paketi kapıp masadan almak kesinlikle doğru bir hareket olmayacaktı; fazla fiziksel, fazla aniydi. Beklenmedik bir şey yapmak, kavgaya davetiye çıkarmak, tehlikeli olurdu. İş o raddeye gelirse, onu kurtaran olur muydu acaba? Beard vagonun içine bakındı. Kitap okuyan, ifadesiz yüzlerle boşluğa ya da pencereden batı Londra'nın soğuk

banliyölerine bakan yolcular, yaşanan bu dramdan habersizdi. Sessiz sedasız bir paket cipsi paylaşan iki adamla neden ilgilensinlerdi ki? Bu tam bir çelişki olsa da, Beard'a göre başlayan şeyi devam ettirmek daha mantıklıydı. Kendisinden daha güçlü bir adama meydan okumaktan kaçıp boş vererek bütün paketi almasına izin vermeyi aklına bile getiremezdi. Kısa boylu ve kilolu olabilirdi ama adalet duygusu çok gelişmişti ve kendi haklarını her zaman için savunurdu. Gözünü kararabilirdi. Bunun birtakım sakıncalı sonuçlarını da yaşamıştı. Bir dilim kızarmış patates daha aldı. Rakibi de, gözlerini hâlâ Beard'dan ayırmadan, aynını yaptı. Sonra tekrar ve tekrar, iki tur daha, elleri seri olmaktan çok önceden düşünülmüş, sabit hareketlerle art arda pakete girdi ve hiçbir seferinde tam olarak birbirine değmedi. Geriye sadece iki cips kaldığında, genç adam paketi aldı ve kibarlık ediyormuş gibi yaparak cipsleri Beard'a ikram etti. Buna verilecek tek yanıt, aşağılamanın son noktası, yapılan ikramı geri çevirmek olacaktı.

İnanılmaz bir şeydi. Tren yavaşlamaya, insanlar paltolarına uzanmaya başlarken, elektronik bir ses yolculara bagajlarını trende unutmamalarını hatırlattı. Genç adam zaferini mühürleyen bir hareketle plastik poşeti yumruğunda sıkıp masanın altındaki çöp kovasına tıktı. Elini kullanarak, hamarat hareketlerle, masadaki kırıntılarla tuzları sildi. Beard'ın aşağılanması tamamlanmıştı. Yaşlanmak, gençler, güçlü olanlar tarafından itilip kakılmak ve hiçbir şey yapamamak böyle bir şeydi işte. İçini eriten bir kendine acıma hissiyle, her bir adaletsizliğin, tarihteki her bir boyunduruğun, haksız istilanın, kaotik savaş beyliğinin, hukukun üstünlüğünü zorbalıkla yıkışın o âna hapsolduğunu hissetti Beard; kendine olan saygısı yüzünden, bir direniş gösterisi yapmak dünyadaki bütün mazlumlara karşı onun göreviydi. Aksi takdirde, kendini asla affedemezdi. Öne doğru atıldı, rakibinin su şişesini kaptı ve kapağını dişleriyle açıp kana kana –zaten susamıştı– dibine

kadar, yirmi beş santilitrenin son damlasına kadar içti. Şişeyi meydan okuyan, "haydi-gel-bakalım" diyen bir bakışla masaya bıraktı. Mavi kapak yuvarlanarak yere düştü.

Genç adam biraz düşündükten sonra ayağa kalkıp koridora çıkarak, bir doksan civarındaki boyunu sergiledi. Meydan okuduğu için çoktan pişmanlık duymaya başlayan Beard, yerine sinmemeye kararlı, koltuğunda kaldı. Adam yukarıya uzandı ve fazla gelişmiş kolunun tek bir akıcı hareketiyle Beard'ın valizini yere indirerek kibarca sahibinin yanına koydu. Eğer pişmanlıkla yapılmış bir hareketse, bundan hiç etkilenmeyen Beard, hırıldayan ve aşağılayan bir bakışla karşılık verdi. Rakibi bir an duraksayarak bu yaşlı adam için üzülen ya da onu aşağılayan bakışlarla tepesinden ona baktı ve dönüp uzun adımlarla yürüyerek vagondan indi.

Beard ayağa kalkmadan önce adamın iyice gözden kaybolmasını bekledi. Onu bir kez daha görmeyi hiç istemiyordu. Perona ayak basmadan önce tam bir dakika geçti. Artık öfke ya da şoktan ya da her ikisinden de biraz titrediği için paltosunun içine girmekte zorlandı; kemeri kollardan birine dolanmıştı. Ayakkabısının bağı gevşemişti. Henüz tam olarak itaat etmeyen parmaklarla ayakkabısını yeniden bağlamak için eğilirken, gazete tomarını hatırlayıp olduğu yerde bırakmaya karar verdi. Sonunda, az çok kendini toparlamış bir halde, perondan bilet bariyerine doğru yürümeye başladı. Bu an hayatı boyunca onunla kalacak, geçmişiyle ilgili yaptığı her bir değerlendirmede, kişisel tarihiyle, kendi aptallığı ve başkalarının nedenleriyle ilgili kazanacağı her bir yenilenmiş ya da gelişmiş bakış açısında kendini belli edecekti. Bariyerin beş metre uzağında durdu. Tekerlekli valizini diklemesine yere bırakıp biletini almak için elini paltosunun altından ceketinin cebine soktu. Orada bir şey daha vardı, plastik, şişkin, hafif, çıtırtılı bir şey. Çocukken bir köy panayırında yapılan el çabukluğuyla ilgili hayret dolu bir anı geldi aklına, bu sanatta usta

olan birisinin on yaşındaki Michael Beard'ın kulağından bir yumurta, tavşan ya da tavuk gibi, fiziksel olarak imkânsız bir şey çıkardığı, aynı bunun gibi: Cipsleri, az önce yemiş olduğu cipsler. Paketi cebinden çıkartıp, aptallaşmış bir halde, İngiliz bayrağına, o çizgi hayvanlara bakarak eriyip gitmelerini istedi. Peki ya öteki paket? Her bir an, her bir dürtü, bir daha asla görmek istemediği adamın doğası nasıl da ardışık bir düzenle zihninde farklı yerlere oturmuştu ve o, Beard, nasıl da feci bir manyak gibi görünmüş olsa gerekti.

Öylesine bir yanılgıydı ki, o an için kendini özgürleşmiş, tuhaf bir şekilde sevinçli hissetti. Bunun hiçbir bahanesi olamazdı, savunacağı hiçbir şey yoktu. Ayrıca içinde neşesiz bir gülme isteği vardı. Öylesine aşikâr, öylesine lekesiz bir hata yapmıştı ki, kendi karşısında çırılçıplak duran bir budala gibi gerçek yüzü tamamen ortaya çıkmış, kendini arınmış ve affedilmiş, bir tövbekâr gibi, ortaçağda kendini kırbaçlayan, sırtı yeni soyulmuş ve huşu içindeki birisi gibi hissediyordu. Yemeğini yiyip suyunu içtiğin, sana son lokmasını sunan, valizini indiren o adam, demek nasıl da insanca davranmıştı. Yo, yo, şimdi olmazdı, geçmişi anarak dertlenmeyi ertelemesi gerekti.

Randevusuna yetişmek için acele etmesi gerekse de, uzun bir zaman peronda, uzaklardaki cam tavanın ve takırtılı yankılarının altında durup cips paketini göğsüne bastırdı ve yolcular yanından gelip geçerken kendini yanlışlıkla, fazlasıyla aydınlanmış hissetti.

Paddington'dan Savoy'a taksiyle giderken kendi kendine dikkatli olması gerektiğini hatırlattı durdu çünkü kendisini gaf yapmaya çok eğilimli hissediyordu ve bir topluluk önünde konuşmak, sonra da, konferans arasında, sözleşme gereği gazetecilerin, insancıl ve entelektüel dış görünümleriyle duygusuz yırtıcılıklarını maskeleyen o kadın ve erkeklerin arasına

katılmak, hatta onlara göğüs germek üzereydi. Geçmişteki başarılarından Beard'a tatlı dilleriyle boşboğazlık ettirebileceklerini, o anki bütün koşullardan, müphem laflardan, şakacılığından arındırılıp gazeteye basıldığında deli icadı ya da beyinsizce görünebilecek ayrıntılı bir varsayıma –işi özgür düşünmek değil miydi?– girişmesini sağlayabileceklerini biliyorlardı. Yaptığı bir tahmin "Nobelli Profesör: Sonumuz Yakın" manşetine mal olmuştu zaten.

Kendi sonuysa –o zamanlar öyle hissetmişti– daha geçen yıl gelmiş ve işin garibi insanlar bunu çoktan unutmaya başlamışlardı bile. Bu unutuşsa bir çeşit affa dönüşmüştü. Michael Beard'ın etrafında dönen haberlerde genel bir karmaşa, bir canlanma olduğu biliniyorsa da, detaylar bulanıktı. Bir konuda hatalı olduğu mu kanıtlanmıştı, yoksa başından beri o mu haklıydı? Birine mi saldırmıştı yoksa o mu kurbandı? Birileri tutuklanmamıştı, değil mi? O sıralarda, fırtına koparken, meslektaşlarından, bilgisayar modellemesinde önde gelen birisi, yuhalayan bir kalabalığın arasında elleri kelepçeli götürülen Nobel ödüllü fizikçi resminin dört yüz seksen üç gazetede yayımlandığını söylemişti Beard'a. Bu gerçek, bütün gezegenin önünde rezil olduğu gerçeği, Beard'ın aklından hiç çıkmamış ama kendisi dışında herkes unutup gitmiş gibiydi. Halkın hafızası yeni olaylarla, taze skandallarla, spor karşılaşmalarıyla, itiraflarla, savaşla, ünlülerin dedikodularıyla bulanmış ve ardından gelen tsunami Beard'ın yeni sayfasını tertemiz silip süpürmüştü.

Olanlara dair kendi anıları, anıların o keskin duygusal tonu bile, parçalanmaya başlamıştı. Basının ilgi odağı olmak bir çeşit baş dönmesi ve şaşkınlık yaşamak demekti. Neyse ki, kendine has anı lekesi de belirsiz bir suluboya tonuna dönüşüyordu. Ama bazı ayrıntılar keskinliğini koruyor, tekrar tekrar anlatılarak canlı tutuluyordu. Anekdotların sohbeti bozduğunu düşünse bile, yine de bunları anlatmadan edemiyordu Be-

ard. Konuyu sık sık kelepçelerin, dedektif romanlarında yazdığı gibi, tende soğuk çelik hissi yaratmadığına getiriyordu. Kendisine takılanlar tutuklamayı yapan kadın polisin kolsuz gabardin ceketi içinde geçen uzun bir sabah sonrasında, sıcacıktı. Uğursuz olan şey o mahrem sıcaklığın bileklerini sarışı, vücut ısılarının transfer olduğunu hissedişiydi. Aynı şekilde, kendi bildiğiniz bir hikâyeyi basından okuduğunuzda, belirgin gerçeklerden en az birinin yanlış olacağı klişesi vardı bir de. Ama ona böyle olmamıştı. Kendisi hakkında bu kadar çok gerçeğin doğru olarak su yüzüne çıkartılabilmesine hayret etmişti. Gerçekler sadece farklı bir şey ima etmek için, bir hakaret davasından milimetre farkıyla kurtularak, bazı olayların yan yana getirilmesi şeklinde çarpıtılıyordu. Yapılan araştırma, bu dur durak bilmeyen gazeteci tiplerin, sadece bir-iki gün içinde, bilinmeyen alanların, aşırı kalabalık bir özel yaşamın gecekondu mahallelerinin derinlerine kadar girip, bir seferinde üçüncü karısının abisinden, Beard'dan hep nefret etmiş olan ve Tasmanya sahillerinin karşısındaki Bruny adasının kuzeybatısında yer alan yarımadada, terk edilmiş toprak bir yarış pistinin yanında, telefonsuz bir yaşam süren, dilsiz denebilecek bir münzeviden, fesat dolu bir ikramiye kapmış olmalarından da çok etkilenmişti.

Basın Beard'ın hayatını bir çöp sepeti gibi boca etmişti. Sepet birkaç kez sallanınca, her türden yarı unutulmuş dökün-tü de düşerek gözler önüne serilmişti. Başka koşullar altında olsa, parasını ödemeye değecek bir hizmet olabilirdi bu. Eski eşleri, kadim dostları, Maisie, Ruth, Eleanor, Karen ve Patrice, birbirlerinden habersiz olarak basınla konuşmayı reddetmişti. Bu durum Beard'ı derinden etkilemişti. Eski sevgililerinin de çoğu sadık çıkmış, sadece zurnanın son deliği olan iki kişi konuşmuştu: Biri laboratuvar asistanı, biri ofis müdürüydü. Bir de iki bilim insanı, ki ikisi de başarısız birer hiçti. Garipti ama aradan bazı sahtekârlar da çıkmıştı. Son boru çalmış, eski sev-

gililer ve şarlatanlardan oluşan bu ufaklıklar da mezarlarından ve lahitlerinden kalkıp ışığa doğru sürünerek, Yaratanlarının, elinde çek defteri tutan bir gazetecinin karşısında durmuş, Beard'ı bir kadın düşmanı, insanları sömüren bir asalak olmakla itham etmişlerdi.

Sessiz ya da sadık kalmak da kimseyi oltadan kurtaramamıştı. Basındaki haberler herkesi kapsıyordu. Basının ilgisi bir futbol skandalına kayıncaya kadar, Beard gazetecilerin elinde oyuncak olmuştu. Bir baş sayfa haberinde yan yan bakan, bükük ayağını uzatarak başlığı işaret eden bir keçi karikatürü olarak resmedilmişti: "Kaçırmayın: Beard'ın Kadınları". Gazeteyi yüreği daralarak açar ve aralarında meslektaşlar, eski dostlar, eşler ve Melissa'nm da olduğu bir dizi yüzü tararken, içinde bir şeyler kıpırdanmış ve çelik gibi, pek aşağılanmış gibi konuşmayan bir iç ses, bu otuz-kırk yılda hiç de fena bir iş çıkarmadığını, bütün bu kadınların kaliteli, kendilerini fazlasıyla taşıyabilen bir parıltısı olduğunu mırıldanmıştı. Sahtekârlara, o fırsat düşkünlerine gelince, aslında üç kişiydiler ve hiçbiri de o kadar güzel değildi. Ama onunla geçirdikleri o hayali geceler nasıl ilgisini çekmesindi ki? Gururu okşanmıştı.

Genel olarak ama, sıkıntılı bir dönemdi. Her şey gayet masum bir şekilde, okul ve üniversitelerde fiziği teşvik etmek, daha çok öğrenci ve öğretmeni bu mesleğe çekebilmek, geçmişteki başarıları överek fizikçilerden entelektüel kahramanlar yaratmak adına başlatılacak bir hükümet programının onursal başkanı olması için gelen daveti bilgisayarın faresini bir kez tıklatarak kabul edişiyle başlamıştı. Davet geldiğinde, hayatında hiç olmadığı kadar meşgul ve daveti kolaylıkla reddedebilecek bir durumdaydı. Imperial College'daki yapay fotosentez projesinde onun için çalışan on beş kişi vardı. Daha çok maaşını almak için olsa da, hâlâ merkezin başıydı. Bu yeni işi Jock Braby'den uzak tutmanın önemli olduğuna

inanıyordu. Beard kendi şirketini kurmuş, katalizörler ve başka yöntemler için patentler alıyor ve bir de sıska ama dayanıklı, eski bir alkolik olan Tobby Hammer'ı bulmuş, işleri halletmesi ve arabuluculuk yapması, kampus bürokratlarıyla devlet yasama organları ve girişimci kapitalistlerin evleri arasında mekik dokuması için onu kullanıyordu. Beard ve Hammer önce Libya Saharası'nda, sonra Mısır'da, sonra da Arizona ve Nevada'da, güneşlik bir arazi aramış, en sonunda da, adil bir ödün vererek New Mexico'ya geçmişlerdi. Artık Beard'ın yeni bir yaşam amacı olmuş, eski arpalıklarından çoğunu bırakmaya başlamıştı. Ama bu davet de Fizik Enstitüsü'nden gelen, reddedilmesi zor bir davetti.

Böylece Imperial College'ın seminer salonunda ilk kez komitesiyle birlikte oturdu. Meslektaşları Newcastle, Manchester ve Cambridge'den üç fizik profesörü, Edinburgh ve Londra'dan iki ortaokul öğretmeni, Belfast ve Cardiff'ten iki okul müdürü ve Oxford bilim çalışmalarından bir profesördü. Beard meslektaşlarından kendilerini sırayla tanıtarak geçmişlerinden ve çalışmalarından biraz bahsetmelerini istedi. Bu büyük bir hataydı. Fizik profesörleri uzun uzun anlatmaya başladılar. Kendi çalışmalarını fazlasıyla önemli buluyorlardı ve içgüdüsel olarak rekabete girmişlerdi. İlk konuşan en ince ayrıntılara kadar giriyorsa, o zaman ikincisi de, üçüncüsü de girerdi.

Bilimsel çalışmalar profesörünü dinlemek için sabırsızlanmasının nedeni, sadece Beard'ın eski alışkanlıkları değildi, çünkü bu onun için yepyeni bir konuydu. En son konuşan o oldu ve kendisini Nancy Temple olarak tanıttı. Yuvarlak yüzü tam olarak güzel değilse de, hoş ve samimiydi ve yanaklarındaki pembeliğin çocuksu, elmacık kemiklerinden çene hizasına kadar inen belirgin bir kıvrımı vardı. Kadını yemeğe davet etmenin bir sakıncası olmayacağını düşündü Beard. Nancy sözüne salondaki tek kadın olduğunu ve komitenin ele almak

isteyebileceği sorunlardan birisini kendiliğinden yansıttığını belirterek başladı. Masanın etrafındaki herkes, Nancy Temple dışındaki herkesi oraya kendisi davet etmiş olan Beard da dahil olmak üzere, anlayışla onaylayarak bir şeyler mırıldandı. Kadının sesinde Ulster şivesinin o hipnotize edici ve tekdüze dalgalanmaları vardı. Belfast'taki orta sınıf bir banliyöde büyüdüğünü ve Queen's Üniversitesi'nde sosyal antropoloji okuduğunu söyleyerek, kendisi de bunu onayladı.

Kendi alanını en iyi şekilde yeni bir projeyi, Glasgow'daki bir genetik laboratuvarının aslanlardaki bir geni, Trim-5'i ayırt edip, geni ve işlevlerini tanımlamak için yaptığı dört aylık geniş kapsamlı bir çalışmayı ana hatlarıyla anlatarak açıklayabileceğini söyledi Nancy. Amacı bu genin ya da herhangi bir genin, her anlamda, sosyal olarak yapılandığını göstermekti. Bilim insanlarının kullandığı çeşitli "bağlamsal" araçlar olmadığı takdirde –tek foton lüminometresi, akışlı hücreölçer, immünofloresan vesaire– genin var olduğu söylenemezdi. Bu aletlere sahip olmak da, onları kullanmayı öğrenmek de pahalı bir şeydi ve bu yüzden sosyal anlamla yüklüydüler. Gen, bilim insanlarınca bulunmayı bekleyen, nesnel bir varlık değildi. Tamamen onların hipotezleri, yaratıcılıkları, onlar olmadan algılanamayacağı cihazları tarafından üretilen bir şeydi. En sonunda baz çifti ve genin olası rolü terimleriyle ifade edildiğinde, o tanımlama, o metin, ancak ve ancak onu okuyabilecek genetikçilerin sınırlı çevresinde anlam buluyor ve gerçeklik kazanıyordu. Bu çevre dışındaysa, Trim-5 diye bir gen yoktu.

Beard ve ortaöğretim okullarıyla üniversitelerden gelen fizikçiler, konuşma boyunca söylenenleri hafif bir utanç içinde dinlediler. Kibarca, göz göze gelmekten kaçındılar. Onlar geleneksel bakış açısına, dünyanın bütün gizemiyle bağımsız olarak var olduğuna, tanımlanmayı ve açıklanmayı beklediğine ama bunun gözlemcinin gözlem alanı üzerinde parmak izleri

bırakmasına bir engel teşkil etmediğine inanma eğilimindeydiler. Özgür üniversitelerde tuhaf fikirlerin yaygın olduğuna dair söylentiler Beard'ın kulağına da gelmişti. Uygarlık tarihi derslerinde öğrencilere bilimin de, din ya da astrolojiden daha gerçek olmayan, bir inanç sistemi olduğunun rutin olarak öğretildiği söyleniyordu. Bunun meslektaşlarına sanat cephesinden edilen bir hakaret olduğunu düşünmüştü hep. Sonuçlar ortadaydı. Bir rahibin geliştireceği bir aşıya kim güvenirdi ki?

Nancy Temple konuşmasının sonuna geldiğinde, Newcastle ve Cambridge, öfkeden çok şaşkınlıkla, aynı anda konuşmaya başladı. Birisi, "Peki bu durumda, örneğin, Huntington hastalığını nereye koyacağız?" derken, öteki de, "Bilmediğiniz şeyin var olmadığına cidden de inanıyor musunuz?" diye soruyordu.

Kendini iliklerine kadar bir şövalye gibi hisseden Beard, kadını korumanın görevi olduğunu düşünerek araya girecekken, Profesör Temple hoşgörüyle yanıt vermeye başladı.

"Huntington hastalığı da kültürel olarak anlamlandırılmıştır. Bir zamanlar ilahi bir cezanın ya da içinize şeytan girdiğinin göstergesiydi. Şimdiyse bozuk bir genin hikâyesi ve bir gün büyük ihtimalle başka bir şeye dönüşecek. Hakkında bir şey bilmediğimiz genler hakkında, eh, bir şey söyleyemeyeceğim çok açık. Tanımlanmış olan genlerse, bize kesinlikle kültür aracılığıyla gelebilirler."

Kadının bu soğukkanlılığı bir gürültüye neden oldu ve başkan bu sefer sertçe araya girerek –bu konularda eski bir kurttu– komiteye sınırlı bir zamanları olduğunu, ilgilerini gündemdeki ikinci maddeye yöneltmeleri gerektiğini söyledi. Görev talimatlarına göre on üç ayda on iki kez buluşup, sonra da önerilerde bulunmak zorundaydılar. Artık bazı geçici tarihler kaleme almanın zamanı gelmişti.

O öğleden sonra daha geç bir saatte, hükümetin halkla ilişkiler departmanının Fizik İngiltere olarak adlandırdığı şe-

yin basın tanıtımı için, komite Royal Society'deki bir salonun uzun masası etrafına yerleşti. Projenin, "eşittir" işaretinin üzerine oturtularak asimetrik bir bahçe çalısına benzetilmiş, uçuşan E, M ve C kare harflerinden oluşan kendi logosu, bir şövalenin üzerinde sergileniyordu. Beard meslektaşlarını tanıttı, birkaç açılış cümlesi söyledi ve kayıt cihazlarıyla defterlerinin üzerine yığılmış, görevlerinin ciddiyetinden, çekişme ve skandal yoksunluğundan bunalmış gazetecileri soru sormaya davet etti. Bunca fizikçinin karşısında kim durabilirdi ki? Sorular sıkıcı, cevaplar özenliydi. Proje baştan aşağı insanı ağlatacak denli önemliydi. Ne demeye uzun uzadıya yazıp hükümete destek versinlerdi ki?

Sonra orta karar bir bulvar gazetesinden gelen bir kadın, yine rutin, artık bayatlamış bir soru sordu ve Beard da, kendine göre, tatlı tatlı cevap verdi. Doğruydu, kadınlar fizik alanında yeteri kadar temsil edilmiyordu ve hep böyle olmuştu. Bu sorun sıkça tartışılmış (bunu söylerken aklında Profesör Temple vardı), elbette komitesi tarafından da yeniden ele alınarak bu alana daha fazla kız çekmenin yeni yolları olabilir mi, araştırılacaktı. Artık kurumsal engeller ya da önyargılar olmadığına inanıyordu. Kadınların iyi temsil edildiği, bazılarında baskın olduğu başka bilim dalları vardı. Sonra da, söylediklerinden kendisi de sıkıldığı için, günün birinde bir üst limite ulaşıldığının kabul edilebileceğini de ekledi. Birçok yetenekli kadın fizikçi olmasına rağmen, özellikle bu alanda, ne kadar nitelikli de olsa, her zaman için bir azınlık olarak kalacaklardı. Fizik alanında çalışmak *isteyen* erkekler sayıca her zaman için kadınlardan üstün olabilirdi. Bilişsel psikolojide kadın ve erkek beyni arasında, istatistiki olarak, belirgin farklar olduğuna dair, geniş yelpazeli deneysel çalışmalara dayanan, bir fikir birliği vardı. Bu kesinlikle bir cinsin üstün olması ya da, yine pekiştirici bir güç olmasına rağmen, sosyal koşullanmayla ilgili bir durum değildi. Bilişsel becerilerde yay-

gın olarak gözlenen ve doğuştan gelen farklardı bunlar . Çalışmalar ve meta analizler, kadınların, ortalama olarak daha iyi dil becerilerine , daha iyi bir görsel hafzaya sahip olduğunu, kendi duygularını daha net değerlendireGildiğini ve matematik hesaplarında erkeklerden daha üstün Olduğunu gösteriyordu. Erkeklerse matematik problemlerini çözmede ve soyut mantık yürütmede, görsel-uzamsal farkındalıkta, daha yüksek skorlar alıyordu. Erkeklerle kadınların hayatta farklı öncelikleri, riske, statüye, hiyerarşilere karşı farklı yaklaşımları vardı. Her şeyin ötesinde, ki bu en çarpıcı, standart sapması kabaca bire tekabül eden ve şimdiye kadar tekrar tekrar incelenmiş olan farklılıktı: Yaşamlarının ilk yıllarından itibaren, kadınlar insanlarla ilgiliyken, erkekler eşyayla ve soyut kurallarla ilgilenme eğilimi gösteriyordu. Bu farklılık bilimin seçme eğilimi gösterdikleri alanlarında da kendini belli ediyordu: Hayat bilimleri ve sosyal bilimlerde daha çok kadın varken, mühendislik ve fizikte erkekler çoğunluktaydı.

Salonun ilgisini yitirdiğini hissediyordu Beard. "Standart sapma" gibi deyimler genelde gazeteciler üstünde bu etkiyi yaratırdı. Arkadaki birkaç kişi kendi aralarında konuşmaya başlamıştı. Ön sırada, beyefendi görünümlü, yaşını almış bir muhabirin gözleri kapanmıştı. Beard varacağı sonucu dinletmek için ayak diredi. Fizik alanına daha çok kadın çekmek ve kendilerini orada iyi hissetmelerini sağlamak için yapılacak mutlaka çok şey vardı. Ama olası bir gelecekte, kadınların tercih ettiği başka çalışma dalları varken, eşitliği sağlamaya çalışmak bir zaman kaybı olabilirdi.

Soruyu soran gazeteci miskin miskin başını sallıyordu. Arkasından, bir başkası alakasız bir soru sormaya başlamıştı. Bilim çalışmaları profesörü o anda pespembe bir suratla birdenbire ayağa kalkıp, masanın üzerine sertçe vurarak kâğıtlarını düzeltmemiş ve "Dışarıya çıkıp kusmadan, ki az önce duyduklarım yüzünden cidden aşırı derecede midem bulandı,

Profesör Beard'ın komitesinden istifa ettiğimi bildirmek isterim," diyerek bütün salona anons yapmamış olsaydı, o sabah da bütün diğer sabahlar gibi unutulup gidebilirdi.

Kadın yükselen seslerin ve gazeteciler ayağa fırlarken parkenin üstünde geriye itilen sandalyelerin yarattığı gürültünün arasında, uzun adımlarla kapıya doğru gitmişti. Gazeteciler, sonunda profesyonel ilgileri uyanmış, sevinçli, yırtıcı bir rekabet içinde, kadının peşine düştüler.

Salon boşalırken, Reith Konferansları'nı verişinin üstünden pek de fazla zaman geçmemiş olan ve sanki her şeyi bilen, Newcastle'lı kuantum yerçekimi uzmanı Profesör Jack Pollard, Beard'ın kulağına, "Şimdi damarına bastın işte," dedi. "O bir postmodern, gördüğün gibi, yeni bir çığır açmak isteyen ateşli bir sosyal yapılandırmacı. Bunların hepsi böyledir, biliyorsun. Bir kahve içelim mi?"

Bu deyimler o günlerde Beard için pek bir anlam ifade etmiyordu. Aklında tek bir şey vardı. İnsan böyle istifa etmezdi. Sonra, daha da basit, ikinci bir fikir. Pollard'ın dedikodu yapmak istediğini bilmesine rağmen, oradan mümkün olduğunca çabuk çıkmalıydı. Başka koşullar altında olsa, onunla bir kafede bir saat boyunca memnuniyetle oturabilirdi Beard. Birbirlerini kıskanan, seven, sahip çıkan, kendi kutsal kâsesini, temel güçlerin yerçekimiyle birleşmesini arayan sicim teorisinin kahramanlık günlerinden beridir, önemli ayrılıklar ve ölümlere rağmen birlikte yol alan bir topluluk, uluslararası değişken bir grup vardı. Sonunda sicimlerin sınırlamalarını fark etmiş ve süper sicimlerle heterotik sicimlere kucak açarak bu iplerden ulaştıkları M-teorisinin derin ana rahmine sığınmışlardı. Her buluş bir dizi yeni soruna, tutarsızlığa, fiziki dayanaksızlığa yol açmıştı. On boyut, sonra, süper yerçekimini ortaya atan adamlara tekrar bir bakıldığında, on bir boyut olmuştu! Altı daireye sımsıkı sarınmış boyutlar, bin dokuz yüz yirmilerden Kaluza ve Klein'ın yeniden keşfedilişi, Calabi-Yau ma-

nifold ve orbifold'larının o nefis karmaşıklığı! Ve saniyenin ilk yüzde birinde evrenin ilk kez ortaya çıkışı! Beard'ın bunda yaratıcı bir rolü olmamış ve matematiksel olarak da pek anlayamamıştı ama dedikoduları biliyordu. Bir de fıkraları –yatakta başka bir kadınla basılan sicim teorisyeni karısına demiş ki: "Sevgilim, her şeyi açıklayabilirim!" Nasıl da zor bir yol olmuş ve öyle de kalmıştı– insan zihninin kavrayabileceği en uç nokta fazlasıyla insani öykülerle iç içe geçmişti. Can çekişen karısını ihmal eden ama yine de sorunu başka bir şekilde ele almayı beceremeyen kuramcı. Bir dizi çelişkiyi özgürleştirici bir içgörüyle çözen ve bunu sağlığıyla ödeyen isimsiz doktoralı. Önde gelenlerden birisini önemsemeyerek büyük ayıp eden ünlü bir kongre. Dalkavukluk ederek süper bağışlar alan vasat bilim insanı. Bir zamanlar aynı laboratuvarı paylaşan iki devin arasını açan bir kavga.

Evet, sohbet etmeyi çok isterdi ama çevresinde bir daralma, karanlığın çöküşü ya da onun duygusal eşdeğeri gibi bir şey hissediyordu. Başı dertteydi ve işleri iyice batırmadan önce ortadan yok olması gerekiyordu. Pollard ve diğerlerinden çabucak özür dileyip çantasını alarak salondan çıktı, giriş salonundan geçerek ana kapıdan binayı terk etti. Dışarı çıktığında, günışığı ve şehrin arkaplanındaki homurtu kaygılarını yatıştırır gibi oldu. Bir sıradağ da aynı etkiyi yaratabilirdi. Belki de boş yere telaşlanmıştı. Geçerken Nancy Temple'ın kaldırımda verdiği basın konferansından, canlı ve makul bir sesle söylenen bölük pörçük parçalar yakaladı: "... soy ıslahının yeniden dirilişi... insan doğası üstüne sinsi söylemler... bütünlüğe karşı neoliberal bir saldırı..." Bulvar gazeteleri için güzel, yumruk gibi cümleler. Etrafına toplanmış gazetecilerden bazıları park etmiş bir arabanın üstünü yazı masası yerine kullanıyor, bazıları da hikâyeyi o anda telefonla yazdırıyordu. Belki de bu heyecanın hükümetle ilgili olduğunu bilmiyordu bu kadın. Komitelerinden birinin başı beladaydı. Blair için bir başarısızlık daha.

Karşıdan karşıya geçerken adını seslenen insanları duymazdan geldi Beard. Basında kendin hakkında çıkacak bir habere asla katkıda bulunma. Ama ertesi gün "Nobelli Profesör Laboratuvarda Piliçlere Yer Yok Diyor" başlığı altında "utanç içinde kaçtığını" okuyunca, keşke dönüp baksa mıydı acaba diye de düşünmedi değil.

İlk başta bu hikâyenin kalıcılığı, gideceği bir yer yokmuş gibi göründü. Sabah manşetlerindeki ufak çaplı bir patlamadan sonra, iki gün boyunca sessizlik oldu. Bu işten iyi sıyrıldığını düşündü Beard. Ama bu zaman zarfında gazetelerden biri araştırma yapmakla meşguldü. Cumartesi günü, Beard'ın gözler önüne serilen "aşk hayatı" ustaca "beyaz önlüklü kızlara hayır" hikâyesine bağlandı. Pazar günü öteki gazeteler de olaya atlayıp üstüne çullanarak onu "sevişgen bilim insanı", "Nobelli aşk tavşanı" ve bir çeşit eğitimli Pan –"keçi profesör"– olarak yeniden yarattılar. Aldous'nun cinayet davasına da göndermeler vardı ama Beard'ın hayal dünyasında yaşayan, zararsız bir boynuzlu, masum bir budala, uçarı karısını elinde tutamayan bir enayi olduğu daha önceki enkarnasyonu, neyse ki unutulmuştu. Artık nefret edilen, bilimden uzak tuttuğu kadınları ayartmaya çalışan bir adamdı. Daha ciddi olan gazetelerde, "genetik belirlenimciye" dönüşen bir fizikçi, cinsler arasındaki farklarla ilgili fikirleri, dolaylı yollarla da olsa, Nazi Almanyası'nın ırk teorilerini doğurmuş olan sosyal Darwinizm'den türemiş fanatik bir sosyobiyolog olarak tanımlanıyordu. Sonra, gazetecinin teki bunun üstüne cesaretle gidip, samimi bir inanıştan çok günlük sayfalarına akıtılabilecek türden şakacı bir hınçla, Beard'ın bir neo-Nazi olduğunu ileri sürdü. Bu suçlama bir an bile ciddiye alınmasa da, bu iftirayı dikkatle parantez içine alarak ve tırnak işaretleriyle yasallaştırarak, hiç inanmamalarına rağmen, öteki gazetelerin de kullanmasına olanak sağlamış oldu. Beard bir de "neo-Nazi" Profesör oldu.

"Ortanın-solundaki" gazetelerden birinde yer alan bir yazı kadın ve erkekler arasındaki en önemli farkların kültürel olarak yapılandığını tartışıyordu. Beard buna yanıt olarak, yazılması saatler süren ve çok sayıda taslağı yapılan, sadece altı satırlık, birazcık alaylı bir mektupla, bugünlerde erkeklerin hamile kalamadığını ve bunun tamamıyla toplumun suçu olduğunu söyleyerek isyan etti. Mektup yaymlandı ama kimsenin dikkatini çekmedi.

Aynı gazete, bir hafta sonra, Beard, Temple ve başkaları arasındaki, "Kadınlar ve Fizik" konulu, ICA'de yapılan bir tartışmaya ev sahipliği yaptı. Artık yanlış anlaşılan görüşlerini bütün dünyaya anlatmaya kararlıydı. Platformu uygarlık tarihinden, çoğu erkek, hepsi de düşmanca tavırlı çeşitli akademisyenlerle paylaşıyordu. Profesör Temple'sa, açıklanmayan nedenlerle, orada değildi ve yerine bir meslektaşını göndermişti. Tartışma başlamadan önce, organizasyonu yapanlara, "Peki öteki bilim insanları nerede?" diye sorup durdu Beard. Bilen yok gibiydi.

Ana salon için bütün biletler satılmıştı. Başka bir salondaki seyirciler de olayı monitörlerden izlediler. Basındaki haberler böyle bir açlık yaratmayı başarmıştı. İnsanlar kendi gözleriyle kanlı canlı ve modern bir canavar görerek dehşete düşmek istiyorlardı. Ayağa kalktığında yutkunanlar bile oldu. Yükselen alaycı homurtulara karşı, Beard yine aynı konunun, aynı meta analizlerin üzerinde durarak, bu sefer daha fazla ayrıntıya girdi. Kızlardaki dil becerilerinin ortalama olarak erkeklerinkinden daha yüksek olduğunu bildiren meta analizlerden bahsettiğinde, salondan küçümseyici bir kükreme yükseldi ve platformdaki adamlardan birisi korkarak kalkıp onu "elit beyaz erkeğin sosyal üstünlüğünü korumak ve ilerletmek için çiğ bir nesnelciliği sürdürmekle" suçladı. Adam yerine oturur oturmaz devrim habercisi olabilecek bir tezahüratla ödüllendirildi. Aradaki bağlantıyı göremeyen Beard şaşkına dön-

müştü. Aklı tamamen karışmıştı. Daha sonra, sinirli bir sesle, salondakilere yerçekiminin de sosyal yapılanmayla mı oluştuğunu düşündüklerini sorduğunda yuhalandı ve seyirciler arasından bir kadın ayağa kalkıp sert bir okul müdürü edasıyla sorduğu sorunun "hegemonyacı kibri" üstünde düşünmesini önerdi. Kim veriyordu Beard'a bu hakkı? Günümüzdeki sosyal düzen içinde, hangi gizli ve ayrıcalıklı gücün, ona soruyu bu bağlamda sorma yetkisini verdiğini düşünüyordu? Beard afallamıştı, verecek cevabı yoktu. "Hegemonyacı" aşağılamak için sıkça kullanılan bir terimdi. Bir başkası da "indirgemeciydi." Beard çileden çıkarak, indirgeme olmadığı takdirde bilimin de olamayacağını söyledi. Salondan birisi de, "Aynen öyle," deyince uzun uzun kahkahalar atıldı.

Nancy Temple'ın yerine gelen Susan Appelbaum, ülkeyi Tel-Aviv'den ziyarete gelmiş, bilişsel psikoloji üzerine dersler veren, kırmızı ve mavi elbisesi içinde kuş kadar hafif, buna uygun bir de cıvıl cıvıl sesi olan bir akademisyendi. Topluluk karşısında konuştuğu için gergin, beceriksizce bir başlangıç yaptı. Salonda şüphe ve hafif bir kafa karışıklığı yarattı. Her konuda tek zihinmiş gibi görünen seyircinin bakış açısına göre, kendini sevdireceği noktalar ve onlara karşı olduğu noktalar vardı. Bir kadın olarak zayıf bir hegemonyaydı ve kendine güvensiz olması bunu daha da zayıflatıyordu (Bu deyimi anlamaya başladığını düşündü Beard). Ayrıca, birkaç dakika içinde, sözlerinin Beard'a karşı olduğu ortaya çıkmıştı. Öte yandan, bir Yahudi, bir İsrailliydi ve bunun yaptığı çağrışım Filistinlilere baskı uyguladığıydı. Belki Siyonistti, belki de askerlik yapmıştı. Ve kadın bir kez açılmaya başladıktan sonra, salondaki düşmanlık da artmaya başladı. Bu postmodern grubun kabul edilemez bir repliği algılamak için fazlasıyla gelişmiş antenleri vardı. Kalbi, doğru cepheden gelecek doğru sözlerle ele geçirilmedikçe, hemen buz keserdi. Tel-Aviv'li hanımefendi, tabanında Beard'la aynı görüşü paylaştığı birçok

varsayım da bulunan, tutucu konumu hakkında açıksözlüydü. Nesnelciydi, yani dünyanm kendisini tanımlayan dilden bağımsız olarak var olduğuna inanıyordu, indirgemeci analizden övgüyle bahsediyordu, bir deneyci ve kendisinin de onurlanarak itiraf ettiği gibi, "Aydınlanmacı bir rasyonalistti," ki seyirciden gelen muhalif homurtulardan, Beard bunun hegemonyacı değilse bile, azıcık gerici bir şey olduğunu sezdi. Biyolojik cinsiyetler arasında bilişsel farklar olduğu konusunda ısrarcıydı, ancak görüşümüz bir tek ampirik kanıtlarla şekillenmeliydi. Bir insan doğası ve bu doğanın evrimsel bir tarihi vardı. Hiçbirimiz *Tabula rasa* doğmuyorduk. Giriş konuşması bittiğinde, salonun ilgisini ayakta tutmakta zorlanmaya başlamıştı Appelbaum.

Beard'ın argümanlarına karşı çıkarken, Appelbaum'u pek dinleyen olmadı. Aynı çalışmaları ve daha birçoğunu o da biliyordu. Bazılarını kendisi yürütmüştü. Literatür çok açıktı –matematik ve fizikte erkeklere avantaj sağlayan hiçbir belirgin bilişsel fark yoktu. Kızlarla oğlanlar, kadınlarla erkekler arasındaki ayrılıklar, sadece sonuca ulaşmak için deneklere birden fazla yol sunulan karmaşık metinlerde ortaya çıkıyordu: Erkeklerle kadınlar sonuca farklı seçimlerle ulaşıyordu. Bazı zayıf tasarımlı ama çok söz edilen deneyleri çarpıtan, insanlara karşı nesneler ayrımı bir söylenceydi. Öte yandan, sosyal faktörler üstüne yapılan çalışmalar anlamlıydı; kadın ve erkekler arasındaki farkların nesnel ölçümlerindense, algı ve beklentiler çok daha güçlü işaretlerdi. Bunun seyircilerini memnun etmesi gerekirdi ama duymamışlardı ve bebeklere cinsiyetleri gözetilmeden gelişigüzel isimler verilip yetişkinlerden çeşitli eylemlerini değerlendirmelerinin istendiği deneylerden bahsederken de, kadına pek kulak vermediler. Ebeveynlerden çocuklarının belli bir görevdeki becerilerini tahmin etmelerinin istendiği deneylerden bahsederken de. Aynı niteliklere sahip olan hayali kadın ve erkek adayla-

rın akademisyenlerce değerlendirilmesinin gerektiği deneylerden bahsederken de. Bunların, cinsiyetlere dair algıların, tavırların belirlenmesinde güçlü etkenler olduğunu gösteren önemli istatistiki veriler olduğunu söyledi. Ve kendi kendine devam eden iyi araştırılmış döngüler vardı; insanlar "kendilerine benzeyen" insanların ve başarıya ulaşma şanslarının olduğu bölümlere başvuruyordu.

Appelbaum konuşmasının sonuç bölümüne başladığında, onu bir tek kendisinin dinlediğini düşündü Beard. Ne istatistikler ne de tarihi anekdotlar postmodernleri ilgilendiriyordu. Yaşadığı dönemde, yeteneği erkek kardeşi Felix'e eş, dâhi bir müzisyen olarak tanınan Fanny Mendelssohn'un yaşamından bahsetti. Babası, yazdığı ünlü bir mektupta, müziğin erkek kardeşinin mesleği olacakken, Fanny için bir pazar günü eğlencesi olarak kalması gerektiğini söylemişti. Bundan yüz yıl önce, kadınların neden doktor olamayacağına dair birçok "bilimsel" neden ileri sürülmüştü. Günümüzde, kızlarla oğlanların, erkeklerle kadınların, algılanış ve yargılanış şekillerinde, bilinçsiz ve kasıtsız da olsa, hâlâ birçok yaygın ayrım vardı. Ampirik araştırmalar, beşikten ilk iş başvurusuna ve daha da ötesine kadar, sürekli bir gelişim eğrisinde olan bu kültürel unsurların biyolojiden çok daha anlamlı olduğunu göstermişti. Fizikte bu kadar az kadın olmasının nedeni çok açıktı.

Appelbaum otururken hiç alkışlanmadı. Ama konuşmasını sonunda bitirebildiği için genel bir rahatlama vardı. Toplantı on dakika sonra dağıldı. Beard kendini rahatlamış hissederek, dosdoğru çıkışa yöneldi. Kimileri iyice bir hırpalandığını, kimileriyse zafer kazandığını söyleyebilirdi. Nereden bilecekti ki? Sonuçta o bir fizikçiydi, bilişselci bir psikolog değil. Ama insanların ondan, oraya, ICA'ye, geldiğinde ettiklerinden daha çok nefret etmemiş olmalarından da memnundu. Bu insanlar bir İsraillinin liderliğini kabul etmeyecekti. Bu pek iyi bir şey sayılmazdı ama bu konuda yapabileceği bir şey

de yoktu. *O* iyiydi, hâlâ tek parça halindeydi ya. Koridorda ilerlerken, şüphesiz hoşnutsuzluk içinde, insanlar ona yol açtı ve birkaç saniyede Mall'a açılan kapıya gelerek parlak gün ışığıyla karşılama partisine, ellerinde pankartlar slogan atan –Soy Arıtımına Hayır! Nazi Profesör Dışarı!– otuz kadar protestocunun, çoğu kameraman olan on kadar basın mensubunun ve Metropolitan Polis Kurumu'ndan dört memurun karşısına çıktı.

Beard içerideki tartışmadan çalımlı bir isyankârlık havası içinde çıkmamış olsa, belki de her şey daha iyi olacaktı. Göstericiler arasında yaşlıca beş-altı kadın vardı. İçlerinden biri bir polisin arkasından fırladı, elindeki kese kâğıdından bir domates çıkartarak Beard'a fırlattı. Kadın üç metre ötesinde durduğundan kaçacak zaman bulamamıştı. Çürük domates şehir efsanelerinde yer alan bir şeydir. Bu domatesse, yumuşak olmasına rağmen, gayet yenilebilir görünüyordu. Domates ceketinin yakasına yapışıp bir an orada kaldı. Yakasından düşerken de avcunu açarak yakalayıp, seri, içgüdüsel bir hareketle, gerisin geri fırlatıverdi, ki sonradan açıklamaya çalışacağı gibi, öfke ya da kötü niyet içermeyen, tamamıyla şaka mahiyetinde yapılmış bir şeydi bu. Yoksa neden kolunun altından atsındı ki? Artık kabuğu patlamış olan domates kadının suratının ortasına, burnunun hemen sağına isabet etti. Aşağı yukarı Beard'la aynı yaşta ve neredeyse onun kadar bodur olan kadın garip bir sesle, ağlamaklı ve melodili bir feryatla, ellerini yüzüne götürüp domatesi her nedense orada tutarak ve yüzüne bulaştırarak, dizlerinin üstüne çöktü.

Çekilen fotoğraf, renkli olarak basıldığında, çok çarpıcıydı. Beard'ın arkasından çekilmişti ve onu kanlı bir saldırıya kurban gitmiş, korkudan yere sinmiş olan bir kadının tepesine çökmüş gibi gösteriyordu. Resim bir Alman dergisinin kapağına "'Neo-Nazi' Profesör Göstericiyi Yere Serdi" manşetiyle basıldı. Arka plandaysa, pek de bulanık görünmeyen, konu ile

ilgili pankart vardı. Yine her yerde kullanılan, yere diz çöken kadının başı üstünden çekilmiş, başka bir resimde de Beard'ın duygusuz tebessümü gözler önüne seriliyordu. Elinde değildi ki, cidden çok eğlenmişti. Domates o kadar yumuşaktı, onu o kadar yavaş atmıştı, kadının aşırı tepkisi o kadar komikti, ona doğru eğilen polis o kadar ihtimamlıydı, telsizle acil olarak ambulans çağıran öteki polis kendini ve yaptığı işi öylesine önemsiyordu ki. Tam bir sokak tiyatrosuydu. Bir kadın polis Beard'ın koluna dokunarak donuk bir sesle onu saldırıdan tutukladığını söyledi. Başka bir kadın polis de yanında durarak, direnmenin faydasız olduğunu anlatmak için, omzunu omzuna bastırdı. Genç kadının vücut ısısıyla canlanmış olan kelepçeler bileklerinde çıt ederken, göstericilerden iyi huylu bir tezahürat koptu. Mall'a park etmiş bir devriye arabasına doğru götürülürken önündeki beş-altı fotoğrafçı geri geri yürüyordu. Araba hareket ederken de, yanından koşturup topuklarıyla takır tukur bir gürültü çıkartarak, arka koltuğun kriminal kasvetinde oturan Beard'ın kare kare resimlerini çektiler.

Polis arabası National Gallery'nin önünden geçti, Charing Cross Road'dan yukarıya çıktı ve Foyles'un önünde durdu. Beard'ın yanında oturan ve tutuklamayı yapmış olan memur kelepçeleri açarken, meslektaşı da ön koltuktan arkaya dönerek, "Artık gidebilirsiniz efendim," dedi.

"Beni saldırıyla suçladığınızı sanmıştım."

"Sadece huzurun bozulması muhtemel bir olay yerinden sizi uzaklaştırdık. Kendi güvenliğiniz için."

"Beni basının önünde kelepçelemeniz çok düşünceli bir davranıştı."

"Bunu belirtmeniz büyük bir incelik efendim. Biz sadece işimizi yaptık. Ama teşekkür ederiz efendim."

Kapı arabadan inmesi için açıldı ve kaldırımda tek başına, alması gereken bir kitap olup olmadığını düşünerek, kalakaldı. Yoktu. Eve gitti ve kir kaplı küvetine uzanıp düşüncelere

dalarak, buhar bulutları arasında sabunlu ve gri bir deniz boyunca takım adalar halinde dizilen –dağ gibi bir göbek, penis ucu, asi ayak parmakları– kendi bedenine baktı. İşlerin çoğunlukla zannettiğinden kadar kötü olmadığını söyledi kendi kendine. Bu doğruydu. Ama bazen de daha kötüydü: Bitmek üzere olan bir hikâye şimdi yeniden canlanmıştı.

Ertesi hafta boyunca zincire vurulmuş Nobelli profesörle, zalimin önünde diz çökerek aşağılanmış kurbanının, Beard'ın marazi sırıtışının görüntüleri bütün dünyada retrovirüsler gibi kendilerini çoğaltti. Merkez cephesinde, Jock Braby bu fırsatı kaçırmayarak Beard'ı istifaya zorladı. Bir konferans dizisi büyük bir dehşetle iptal edildi ve birçok yerde varlığının bir kurumun ya da kurumu ziyaret edecek önde gelen dostlarının ismini lekeleyebileceği, en azından öğrenciler ve daha genç olan öğretim üyeleri arasında sorun yaratacağı düşünüldü. Dostça davranan bir devlet memuru telefon açarak Fizik İngiltere'den istifa etmeyi mi yoksa atılmayı mı tercih edeceğini sordu. Bir araştırma merkezi artık çamura batmış olan Beard isminin bundan böyle antetli kâğıtlarında yer almayacağını bildirmeye tenezzül etti. Biraz teselli bulup kahve içmek için gittiği, Oxford'daki bir kolejin öğretmenler odasından, İngiliz Edebiyatı bölümünde öğretim görevlisi olan üç kişi onu görür görmez başlarını havaya kaldırarak çıktı ve terk ettikleri koltuklarının karşısındaki kahveler herkesin gözü önünde soğumaya başladı. Telefonu pek çalmıyordu; arkadaşları sessiz ya da, eski eşleri gibi, ketum ve şaşkına dönmüş bir haldeydi. Ancak, kurduğu laboratuvar ve projeye çektiği kaynaktan çok memnun olan Imperial College onun yanında yer aldı. Bir de üstünde Avusturya'daki bir hapishanenin damgası olan, Yahudi bir gazeteciyi öldürdüğü için orada cezasını çeken bir neo-Nazi'den hatırşinas, dostane bir mektup aldı.

İki hafta boyunca bundan başka hiçbir şey düşünemedi. Melissa'nın şekerlik edip önerdiği gibi gazetelerden uzak

durmak elinde değildi. Sabah gazetelerinin iki kiloluk cüssesi içinde yeni bir şey olmadığımda, ani bir boşluk ihtimali, bütün gün meşgul olacak hiçbir şey kalmayışı yüzünden, her nedense tuhaf, buruk bir hayal kırıklığı hissediyordu. İçinde, o uzaylıyla, kendi adını taşıyan o avatarla, "baştan-çıkaran-keçi-canavar", kadınlara bilimde kariyer yapma hakkı tanımayan soy ıslahçısıyla ilgili bir şeyler okumak için bir dürtü olduğunu keşfetti. Bu son yaftanın üstüne nasıl olup da yapıştığını hiç anlayamıyordu. Ama Primrose Hill'e kadar ve parkın içindeki bebek arabalarıyla uçurtma uçuranlar arasında yaptığı sert esintili birkaç yürüyüşten sonra, belli belirsiz bir sonuca vardı. Nazi Almanyası yarım asırdan uzun bir süre boyunca genetiğin insan ilişkilerine dokunduğu yerlere –en azından konuya yabancı olanlar için– yasaklı bir gölge düşürmüştü. Genetiğin bir etkisi, genetik farklar olabileceğini, bilişselliğe, erkek ve kadına, kültüre bir yere kadar etki etmiş olabilecek evrimsel bir tarih olabileceğini ileri sürmek, bazı dimağlar için bir kampa girip Doktor Mengele ile çalışmaya gönüllü olmak gibi bir şeydi.

Bu fikrini anlattığı biyolog dostları çok eğlendiler. Bu eski bir hikâyeydi, yetmişlerde kalmıştı, artık sadece genetikte değil, bütün akademisyenler arasında yeni bir fikir birliği vardı. Fazla sitemkârdı. Bir içki daha içsindi! Ama onlar gazeteci ve postmodernistler hakkında ne biliyordu ki? Beard'ın görüşüne göre, çözüm çok basitti. Fotonlardan şaşma; ne durağan kütle, ne yük ne de insani ölçekte bir çelişki. Yapay fotosentez çalışması iyi gidiyor, laboratuvardaki bir prototip zaten ışığı kullanarak suyu verimli bir şekilde hidrojen ve oksijene ayırıyordu. Uygarlığın yeni ve güvenli bir enerji kaynağına ihtiyacı vardı ve Beard bu işe yarayabilirdi. Günahları affedilecekti. Işık olsun!

Bütün bu kararlılığa rağmen, bu kara lekeden yıllarca kurtulamayacağını düşünüyordu. Peki sonra ne oldu? Hiç. Ava-

tarı yok oldu. Halkın okuduğu gazetelerden bir gece içinde silindi, hikâyesinin yerini bir futbol maçı şikesi aldı ve unutkanlığın ağır etki eden şifası başladı. Bir süre yeteri kadar iş alamadı ve dört ay sonra BBC World Service'te Einstein'la ilgili altı kısa konuşma yaptı. Almanya'daki bir araştırma grubu antetli kâğıtlarına ismini yazdırmak için Beard'ı ikna etti. Cambridge onu Imperial'dan çalmak için şansını zorladı, sonra da Imperial yine bastırarak fazladan iki araştırmacıyla birlikte daha da çok para verdi. UCL de ondan bir dilim isteyerek, kalbini yumuşatmak için fahri bir unvan teklif etti, sonra Caltech devreye girdi ve MIT'deki birkaç eski dostu onu Amerika'ya almak istedi.

Kamusal yaşam ne kadar yüce gönüllüydü, Nobelli bir adamın parıltısı bir akademinin üzerine ne kadar iyi yansıyor ve bağış kazanımlarının dişlilerini nasıl da güzel yağlıyordu!

✠✠✠

Taksisi Trafalgar Meydanı'nı dönüp Strand'da sıkışan trafiğe katılmak için durduğunda, bir buçuk saatten fazla geç kalmıştı. Beş dakika sonra, hâlâ bir ilerleme yoktu. Düşünceleri, son dört saat boyunca, gecikme ve gerginlik yüzünden krampa uğramış gibi geldi birden ve şimdi, hareketsiz taksinin içinde otururken, bu kısıtlanmışlık dayanılmaz bir hal almıştı. Şoför bölmesindeki aralıktan yirmi poundluk bir banknot ittirip taksiden inerek valizini Savoy'a doğru çekmeye başladı. Yürümek daha da geç kalmasına neden olabilirdi ama acelesi olan bir adam gibi düşünmektense, acelesi olan bir adam gibi davranmak daha rahatlatıcıydı. Hem tekerlekli yüküyle hızla yürümek, yayaları sağlayıp sollayarak geride bırakmak, yıllardır yapmak için kendi kendine söz verdiği egzersiz yerine geçerdi. Fazlasıyla dağılmış, mor kravatının düğümü kaymış, ütüye ihtiyacı olan yünlü kumaştan pahalı takımı, modern İn-

giltere kışı için fazla kalın olan paltosuyla, tek bacağıyla gayet rahat adım atıyormuş gibi şov yapıp, ötekini hiç kırmadan kaydırarak, yan yata yata hızla ilerliyor, Strand'de zıplama sırığının üstündeki şişko bir çocuk gibi hoplayıp sıçrıyordu. İçeride, göğsündeyse, bir dakika için, pek kullanılmayan alveollerin arasında, sol akciğerinin en derinlerindeki ihmal edilmiş bir yerde, ani bir sancıyla irkilerek yavaşladı. Hiçbir toplantı için ölmeye değmezdi. Trafik yeniden hareket etmeye başladı ve o ayaklarını sürüyerek otele doğru giderken, inerek boşalttığı taksisi de hızla yanından geçti.

Konferansı organize edenlerden iki kişi lobide bekliyordu. Genç olan çantasını aldı, öteki, bütün ağırlığını bastonuna vermiş, yüzünde akciğer lekeli bir ölüm maskesi olan, blazerli ve çok yaşlı bir adam, parmağıyla saatini gösterip onunla birlikte merdivenlerden çıktı.

"Her şey yolunda," diye vırakladı adam vücut ağırlığını o lüks yerçekimi alanından kaldırmak için harcadığı çabayla. "Sırayı yeniden düzenledik. Siz beş dakika sonra çıkıyorsunuz."

Beard bunları iç rahatlığıyla dinledi çünkü kendisini adama kıyasla daha genç ve reddedilemez hissediyor, ayaklarının o kalın halının üzerine basışı hoşuna gidiyordu ve göğsündeki ağrı geçmişti.

Daha genç ama daha yetkili, Hint kökenli başka bir memur, gürültülü bir çay sohbetine açılan görkemli çifte kapılarda onu karşıladı. Girizgâhtan sonra –büyük bir onur, binlerce teşekkürler, gözümüz yollarda kaldı, gecikme için lütfen endişe etmeyin– ismi, Beard'ın yazıştıkları elektronik postalardan hatırladığı kadarıyla, Saleel olan genç adam seyircinin kimlerden oluştuğunu sıraladı: Kurumlardan gelen kadın ve erkekler, birkaç kamu görevlisi, birkaç akademisyen, hiç gazeteci yoktu.

Ama Beard tam olarak kulak vermiyordu ve bakışları Saleel'in yüzünden, genç adamın koyu renk takımlı omzu-

nun üstünden görünen salona ve içindeki konuşkan kalabalığa kaydı. Yüksek pencereler ve kararan bir Thames manzarasıyla çerçevelenmiş beyaz örtülü masaların üzerine dolgun yastıklara benzeyen, kabuksuz ekmekten yapılmış sandviç yığınlarıyla dolu, porselen, kare tabaklar yerleştirilmişti. İçlerindeki kalın tütsülenmiş somon şeritlerini durduğu yerden bile görebiliyordu. Masaların üzerine şık bir şekilde, salondaki hiç kimsenin pek ilgi göstermediği baştan çıkartıcı tek tek gülücükler halinde, limon dilimleri yerleştirilmişti. O anda tam olarak aç değilse de, kendi deyimiyle, acıkma öncesini yaşıyordu. Yani, bir saatten kısa bir süre sonra, o yiyeceklerden birkaçını bir tabağa koyup nehri izleyerek yemenin ne kadar keyifli bir şey olacağını anlayabiliyordu. Yiyecekler çok erken, çay arası biter bitmez kaldırılırsa, ki kendi konuşması başladığında bitmek zorundaydı, ne kadar pişman olacağını da, aynı şekilde kolayca öngörebiliyordu. Hemen bir şeyler yemek daha garantiliydi.

"Muhafazakâr bir grup, kurumsal yatırımcılar, bilimden anlamazlar tabii, yani çok teknik olmazsa, gerçekten de memnun oluruz," diyordu Saleel.

Beard omzunu salona doğru dönerek, duyarlı ve zeki bir adam olduğu anlaşılan ev sahibi kendisine beyaz bir zarf uzatırken, adamcağıza bir de, "Ama elbette, bir şeyler yemelisiniz! Buyurun lütfen, bu da ücretiniz," dedirtmeyi başardı.

Bir dakika sonra Beard'ın elinde bir tabak, tabağın içinde de ince beyaz ekmek dilimleri arasında kalın kesilmiş, üzerine dereotu ve çekilmiş karabiber serpilmiş, tütsülenmiş yabani somon dilimleri, çeyrek ekmek diliminden dokuz tane –bu tedbir olarak belirlenmiş bir sayıydı, hepsini yemesi gerekmiyordu– iri sandviç vardı. Ama yedi, hem de çok hızlı, pek de tatmin olmadan ve nehri aklına bile getirmeden, çünkü alçak sesle konuşan ve kekeme bir adam oğlunun fizik sınavından bahsetmek istedi, sonra da kambur ve çıkık, kızıl bir sakalı,

birbirinden uzak oluşlarıyla insanı ürperten, suçlayıcı ve kocaman gözleri olan bir adam kendini tanıttı. Şehir çalışmaları ve folklor dersleri veren Jeremy Mellon'dı. Altıncı sandviçini yemekte olan Beard, kendisini Mellon'ın neden orada olduğunu sormak zorunda hissetti.

"İklim değişikliğinin yarattığı anlatı formları ilgimi çekiyor. Bu milyonlarca yazarı olan, epik bir öykü elbette."

Beard bundan kuşkuluydu. Bu tam Nancy Temple'a göre bir görüştü. Anlatıdan bahsedip duran insanlar gerçeklik hakkında dumanlı bir görüşe sahip olma, bütün versiyonların eşit değerde olduğuna inanma eğilimindeydi. Ama "Ne kadar ilginç," demesine bile gerek kalmadı çünkü insanlar fincanlarıyla tabaklarını bırakıp yerlerini bulmak için koşturmaya başlamış, bastonlu ihtiyar yüzünü ekşitmiş yine parmağıyla saatine vuruyordu ve ancak sona kalan üç tütsülü somon parçasını da yiyecek kadar zamanı vardı.

Özel olarak yapılmış bir platforma götürülen Beard'a kırmızı ve sarı küskün lalelerle dolu bir fıçının arkasındaki dökme plastikten turuncu bir sandalye gösterildi. Lalelere bakmamaya çalıştı. Toplantıda genel bir gerçekdışılık havası olduğunu düşündü. Karşısında saflar halinde, hafif bir kavis çizerek oturmuş birkaç yüz kişi vardı. Onca suratın pembeliği çok absürt görünüyordu. Konuşmaları bir yankı odasında çınlar gibiydi. Savoy sanki nehrin içine kaymış da, dönen akıntıda sarsılırmış gibi, ayaklarının altında sallanıyor ya da hafif hafif dalgalanıyordu. Yakalandığı esneme krizini burun kanatlarını gererek bastırdı. Kabullenmesi lazımdı, biraz midesi bulanıyordu ve teni lekelerle kaplı, zar zor nefes alan, diş çürümesi ya da dişeti iltihabı yüzünden ağzı kokan bir teknisyenin mikrofonu takmak için eğilip yüzüne yaklaşması da bunun üstüne tuz biber ekti.

Beard ayağını dizine atıp, âdeti olduğu üzere, donuk bir yarı tebessümle oturarak, Saleel'in uzun ve aşırı ağdalı tanıtı-

mını dinlermiş gibi yaptı ve en sonunda sıkıntı dolu alkışlarla ayağa kalkıp kürsünün arkasındaki yerini alarak, kenarlarını iki eliyle sımsıkı kavradığında, denizden çıkmış, feci şekilde çürümüş, durgun bir haliçte biriken çamurlara yapışmış bir şey yüzünden yağlı bir mide bulantısı hissetti, sonra o şeyin bağırsaklarında çürürken çıkardığı gazlar yükselerek nefesine, sözlerine ve birdenbire, düşüncelerine bulaştı.

"Gezegenimiz," dedi kendi kendisini de şaşırtarak, "hasta."

Önce bir uğultu, ardından itiraz dolu fısıltılar yükseldi. Emeklilik fonu yöneticileri daha nüanslı terimleri yeğlerdi. Ama "hasta" sözcüğünü, daha çok kusar gibi kullanmış olmak, Beard'a ani bir rahatlama hissi vermişti.

"Acilen iyileştirilmesi gereken bu hastanın tedavisi pahalı olacak; gayri safi milli hâsılanın belki yüzde ikisine, tedaviyi geciktirdiğimiz takdirde daha da fazlasına mal olacak. Benim kanaatim, bu tedaviye yardımcı olmak, bu sürecin bir parçası olmak ve yatırım yapmak isteyen herkesin, büyük miktarlarda, inanılmaz miktarlarda para kazanacağı yönünde ve buraya sizlere bunu anlatmak için geldim. Söz konusu olan şey yeni bir sanayi devrimi. İşte şans kapınızda. Uygarlığımızı yaratan kömür, sonra da petrol, yüzlerce milyon insanı şehirlerdeki varoluşun zihinsel hapishanesinden kurtaran muhteşem kaynaklardı. Gündelik angaryalardan kurtulmuş olmamız, doğuştan gelen merakımızla da birleşince, bilgi tabanımızın sadece iki yüzyıl içinde kat kat büyümesine neden oldu. Avrupa ve Birleşik Devletler'de başlayan bu süreç, yaşam sürecimiz boyunca Asya'nın birçok bölgesine, şimdi de Hindistan, Çin ve Güney Afrika'ya yayılmış durumda ve Afrika'ya da yayılmak üzere. Öteki sorun ve çelişkilerimiz bu çok açık gerçeği gözlerden saklıyor: Nasıl bir başarı elde etmiş olduğumuzu tam olarak idrak edemiyoruz.

Bu yüzden, elbette ki, kendi yaratıcılığımızı kutlamalıyız. Bizler çok zeki maymunlarız. Ama sanayi devrimimizin loko-

motifi ucuz, kolay elde edilebilen enerjiydi. O olmadan hiçbir yere ulaşamazdık. Bakın ne kadar muhteşem bir şey. Bir kilo benzinde kabaca on üç bin vat saatlik enerji var. Ulaşılması zor bir rakam. Ama biz onun yerine yeni bir kaynak koymak istiyoruz. Peki sırada ne var? Elimizdeki en iyi elektrik bataryaları kilogram başına yaklaşık üç bin vat saatlik enerji depolayabiliyor. İşte sorunumuz bu ölçekte bir sorun, on üç bine karşı üç bin. Rekabet yok! Ancak ne yazık ki, seçim yapabilme gibi bir lüksümüz de yok. Üç zorlayıcı neden yüzünden o benzinin yerine acilen yeni bir kaynak koymalıyız. Birincisi ve en basit olanı, petrolün bitmek zorunda oluşu. Zamanını tam olarak bilen yoksa da, önümüzdeki beş ila on beş yıl içinde bir noktada üretimde en üst seviyeye ulaşacağımıza dair bir görüş birliği var. Daha sonra, üretim hızı düşecek ama dünya nüfusu arttığı ve insanlar daha iyi bir yaşam standardına ulaşma çabasında oldukları için enerjiye olan talep artmaya devam edecek. İkincisi, petrol çıkan birçok bölgede siyasi istikrarsızlık var ve onlara bağımlılık düzeyimizi artık riske atamayız. Üçüncü ve en hayati olanıysa, fosil yakıtları yakıp atmosferi karbondioksit ve başka gazlarla doldurmak gezegende sürekli bir ısınmaya neden oluyor ki, bunun sonuçlarını daha yeni yeni anlamaya başlıyoruz. Ama temel bilimler devrede. Ya yavaşlayacak, sonra da duracağız ya da torunlarımızın yaşam süresi içinde insanlık hem ekonomik hem de hayati, büyük ölçekli bir felaketle karşılaşacak.

Bu bizi esas soruya, en mühim soruya getiriyor. Yavaşlayıp dururken, bir yandan da uygarlığımızı nasıl sürdürecek ve milyonlarca insanı yoksulluktan kurtarmaya nasıl devam edeceğiz? Erdemli olarak değil, şişe bankasına giderek ve termostatın derecesini düşürerek ya da daha küçük bir araba alarak değil. Bu yaşanacak felaketi sadece bir ya da iki yıl daha geciktirebilir. Her türden geciktirme işe yarayacak olsa da, çözüm bu olamaz. Bu erdemli davranmanın ötesinde bir konu

olmalı. Erdem fazla edilgen, fazla sığ. Erdem bireyleri motive edebilir ama gruplar, toplumlar, bütün bir uygarlık için zayıf bir güç. Bazen öyle olduklarını düşünebilseler de, hiçbir ulus erdemli değildir. İnsanlığın bütünü söz konusu olduğunda, açgözlülük erdeme üstün gelir. Bu yüzden çözümlerimizin içine olağan kişisel çıkar dürtülerini de dahil etmeli, aynı zamanda yenilikçiliği, keşfetmenin heyecanını, yaratıcılığın ve işbirliğinin hazzını, kazanç elde etmenin vereceği doyumu da kutlamalıyız. Kömür ve petrol birer enerji taşıyıcısı, yani, soyut bir formdaki paradır. Bu mühim sorunun cevabıysa elbette ki tam da bu paranın, sizin paranızın, nereye akacağında gizli: makul fiyatlı temiz enerjiye.

Bundan iki yüz elli yıl önce sizlerin –sizlerin, kadınlı erkekli bir grup vatandaşımın– karşısında durmuş, ilk sanayi devriminin gelişini haber verdiğimi ve kömürle demire, buhar makinelerine, pamuk fabrikalarına, daha sonradan, demiryollarına yatırım yapmanızı söylediğimi hayal edin. Ya da bir asır kadar sonra, içten yanmalı motorun icadıyla, petrolün değer kazanacağını önceden görüp sizi buna yatırım yapmaya teşvik ettiğimi. Ya da bir yüzyıl sonra, mikro işlemcilere, kişisel bilgisayarlarla internete ve bunların sunduğu olanaklara. İşte, bayanlar baylar, bu da o anlardan birisi. Dünya ekonomisi ve borsalarının doğal çevreden bağımsız olarak var olabileceği yanılsamasına kapılmayın. Gezegenimiz dünya, sonu olan bir varlıktır. Veriler önünüzde, seçme şansınız var; insan yaşamı güvenli ve temiz bir yakıtla sürdürülmeli yoksa bozulacak, çöküntüye uğrayacak. Sizler, yani pazar, ya bu konuya el atıp bu süreçte zengin olacak ya da ötekilerle birlikte batacaksınız. Bu gemide hep birlikteyiz, gidebileceğiniz başka bir yer yok..."

Salonun farklı yerlerinden, zannettiği kadarıyla "gezegende sürekli bir ısınma" sözleri üstüne başlayan, itiraz dolu fısıltılar duyuyordu. Mide bulantısı artıyor, karnının içinde şi-

şen o ceset tiksinç hareketlerle kıpırdanıyordu. Saleel'in giriş konuşmasını dinlerken arkasındaki kadife perdenin ortasında bir aralık, tam da ihtiyaç duyabileceği türden bir kaçış yolu olduğunu fark etmişti. Sustu, derin bir nefes aldı, kendini dimdik durmaya zorlayıp salona bakınarak, kimlerin karşıt görüşte olduğunu anlamaya çalıştı. Topluluklar karşısında konuşarak geçen yaşamı utanç duymadan susabilmenin ne kadar değerli bir özellik olduğunu öğretmişti ona. Şehirdeki kemikleşmiş kurumların coşkulu ve mantıksız bir reddediş kültürünü beslediğini biliyordu, temel fiziğe ve yıllar boyu oluşturulmuş sağlam verilere karşın. Reddedenler, dünyanın her yerinde olduğu gibi, işlerin alıştıkları tarzda devam etmesini isterdi. Hissedar değerinin tehdit edilmesinden korkuyor, iklim değişikliğiyle ilgilenen bilim insanlarının da, aynen kendileri gibi, kendi çıkarına hizmet eden bir endüstri olduğundan şüpheleniyorlardı. Beard'sa yeni inanç değiştirmiş birisinin yapacağı gibi hepsini fazlasıyla küçümsüyordu.

Konuşmaya devam etmek için nefes alırken, boğazından tuzlu ançüez gibi, birden dilini yakan, balıklı bir sıvı çıktı. Gözlerini yumdu, şöyle bir yutkundu ve taktik değiştirdi.

"Dün gazetede, sadece dört yıl sonra, Charles Darwin'in doğumunun iki yüzüncü, *Türlerin Kökeni*'nin ilk basımının yüz ellinci yıldönümünü kutlayacağımızı okudum. Bu kutlamalar Viktorya döneminde yaşamış ve aynı yıl, 1859'da, atmosferle ilgili ciddi bir çalışma başlatmış olan bir başka önemli bilim insanının, John Tyndall adındaki bir İskoç'un çalışmalarını elbette ki gölgede bırakacak. Tyndall'ın ilgi alanlarından birisinin ışık oluşu, ona karşı özel bir yakınlık hissetmeme neden oluyor. Işığın atmosferde yayılmasının gökyüzünü mavi gösterdiğini ilk kez ileri süren, sıcak sera ya da sera etkisi olarak bilinen şeyi ilk kez tanımlayan ve açıklayan kişi oydu. Su buharının, karbondioksitin ve başka gazların, dünyanın güneşten gelen ısısının tekrar uzaya yayıl-

masını nasıl engellediğini ve yaşamı nasıl mümkün kıldığını gösteren deneysel cihazlar yapmıştı. Buhar ve gazlardan oluşan battaniyeyi kaldırın ve Tyndall'ın ünlü sözünde dediği gibi" –Beard ceketinin üst cebinden bir kart çıkararak okudu– "'Donma noktasında yok olabilecek bütün bitkileri mutlaka yok edersiniz. Tarlalarımızla bahçelerimizdeki ısı karşılıksız olarak uzaya akar ve güneş buzun demir pençesindeki bir adanın üstünde doğmaya başlar.'

Yirminci yüzyılın başlarında sanayileşmiş uygarlığın atmosfere karbondioksit eklediğini bilen çok az insan vardı. Sonraki yıllarda bu gaza ait bir molekülün parlak ışığın daha uzun dalga boylarını nasıl emip içinde tutarak ısıyı hapsettiği tam olarak anlaşıldı. Ne kadar çok karbondioksit olursa, gezegen de o kadar çok ısınıyordu. Bin dokuz yüz altmışlarda insansız bir uydu, komşumuz Venüs'ün yüzde doksan beş oranında karbondioksitten oluşan bir atmosfere sahip olduğunu ortaya çıkardı. Yüzeyindeyse, çinkoyu eritmeye yetecek kadar yüksek, dört yüz altmış derecelik bir ısı var. Sera etkisi olmasa Venüs'ün ısısı da kabaca dünyanınkine eşit olacaktı. Bundan elli yıl önce atmosfere her sene on üç milyar metrik ton karbondioksit ekliyorduk. Bu rakam bugün neredeyse iki katma çıkmış durumda. Bilim insanlarının Amerikan devletini antropojenik iklim değişikliği konusunda ilk kez uyarışının üstünden yirmi beş yılı aşkın bir zaman geçti. Son on beş yılda aciliyetin arttığını gösteren üç IPCC raporu yayımlandı. Geçen yıl meslektaş denetiminden geçmiş yaklaşık bin makalelik bir araştırmada genel görüşe karşı olan tek kişi bile yoktu. Güneşteki lekeleri unutun, 1908'de Tunguska'ya düşen göktaşını unutun, petrol sanayiini ve aynı tütün lobilerinin yaptığı gibi, bu işin iki yönü varmış, bilim insanları ikiye bölünmüş gibi davranan lobileri, beyin takımlarını ve medya gruplarını unutun. Bilim daha basit, tek taraflı ve şüphe götürmez bir şeydir. Bayanlar baylar, bu yüz elli yıldır, Darwin'in *Türlerin Kökeni*

kitabının ilk basılışından beridir tartışılıp araştırılan ve doğal seleksiyonun temel unsurları kadar su götürmez bir sorun. Gözlemledik ve mekanizmaları anladık, ölçümler yaptık ve hikâyeyi bize rakamlar anlattı, dünya ısınıyor ve bunun nedenini biliyoruz. Bilimsel hiçbir çelişki yok, sadece çok açık bir gerçek var. Bu sizleri üzebilir ya da korkutabilir ama aynı zamanda, bütün şüphelerin ötesinde, bir sonraki hamlenizi seçmekte özgür bir konuma getirmelidir."

Yeni bir dalgayla kendini tekrar hissettiren mide bulantısı, Beard'ı oracıkta rezil etmekle tehdit etti. Soğuk terler dökü-yor, midesi sancıyor ve dik durmakta zorlanıyordu. Dikkatini dağıtmak için konuşmaya devam etmesi lazımdı. Ve çok hızlı konuşmalıydı. Takip ediliyordu, kaçmalıydı.

"Şimdi," dedi, sözcüğü gırtlağındaki yapış yapış bir şeyin içinden geçirip çatlatarak. "Birkaç öneri yapmama izin verin. Temsil ettiğiniz çeşitli kurumlar, incelemelerime göre, toplam olarak yaklaşık dört yüz milyar dolarlık bir yatırım kapasitesine sahip. Küresel pazarda altın bir çağ yaşanıyor ve bazen bu parti hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyor. Ama her iki senede bir ikiye katlanarak ötekileri geride bırakan bir sektörü göz ardı etmiş olabilirsiniz. Fark edip ilgilenmemiş de olabilirsiniz. Henüz yeterince saygın değil, sadece geçici bir moda, Standford'lı şu hippi eskisi plütokratlar bu işle fazla ilgileniyor, diye düşünmüş olabilirsiniz. Ama BP, General Electric, Sharp ve Mitsubishi de ilgileniyor. Yenilenebilir enerji. Devrim başladı bile. Bu kömür ve petrol pazarından daha kazançlı bir pazar çünkü artık dünya ekonomisi çok daha büyük ve değişim yüzdesi daha yüksek. Muhteşem servetler yapılacak. Bu canlılık, yaratıcılık ve her şeyin ötesinde, büyümeyle dolu bir sektör. İçinde kendilerini yeni tekniklerle konumlandıran binlerce kayıtsız şirket var. Bilim insanları, mühendisler, tasarımcılar bu sektöre akıyor. Patent ofislerinde ve tedarik zincirlerinde kuyruklar birikiyor. Rüyalardan, yosundan hidrojen,

genetiğiyle oynanmış mikroplardan uçak yakıtı, güneş ışığından, rüzgârdan, dalgalardan, selülozdan, ev atıklarından elektrik üretmekle, havadaki karbondioksiti temizleyip yakıta dönüştürmekle, bitkilerin gizli yaşamını taklit etmekle ilgili gerçekçi rüyalardan oluşan bir okyanus bu. Gezegenimize gelip nasıl bir ışık enerjisiyle dolu olduğunu gören bir uzaylı, bir enerji sorunumuz olduğunu zannettiğimizi, fosil yakıtları yakarak ya da plütonyum üreterek kendimizi zehirlemeyi nasıl olup da düşünebildiğimizi öğrendiğinde hayretler içinde kalacaktır.

Sağanak yağmur altındaki bir ormanın kenarında bir adama rastladığımızı hayal edin. Adam susuzluktan ölüyor. Elinde bir balta var ve gövdelerinden özsularını emebilmek için ağaçları deviriyor. Her ağaçta sadece birkaç yudum var. Etrafı harabeye dönmüş, ağaçlar ölmüş, şakıyan kuşlar ortadan kaybolmuş ve ormanın da yok olmak üzere olduğunu biliyor. Peki neden başını arkaya yatırıp yağmuru içmiyor? Çünkü ağaç kesmekte ustalaşmış, çünkü hep böyle yapmış, çünkü yağmur suyu içmeyi savunan insanların şüpheli tipler olduğunu düşünüyor.

O yağmur bizim güneş ışığımız. Gezegenimizi suya boğan, iklimi ve yaşamı sürdüren bir enerji kaynağı. Üzerimize sürekli olarak tatlı bir foton yağmuru yağıyor. Bir yarı iletkene çarpan tek bir foton bir elektronun serbest kalmasını sağlıyor ve elektrik yaratılıyor, bu kadar basit, doğrudan güneş ışınlarından. Fotovoltaik denen şey bu. Einstein bunu açıklayarak Nobel ödülü kazandı. Tanrı'ya inanıyor olsam, bunun bize verdiği en büyük armağan olduğunu söylerdim. İnanmadığıma göre, fizik kanunları ne kadar da cömertmiş diyorum! Yeryüzüne bir saatten daha da az bir sürede düşen güneş ışığı, bütün dünyanın bir yıllık ihtiyacını giderebilir. Sıcak çöllerimizin çok küçük bir bölümü bütün uygarlığa enerji sağlayabilir. Güneş ışığına hiç kimse sahip olamaz, özelleştiremez ve

kamulaştıramaz. Çok yakında, çatılardan, gemilerin yelkenlerinden, çocukların sırt çantalarından, herkes güneş ışığı enerjisi elde edebilecek. İlk başta yoksulluktan bahsettim; dünyadaki en yoksul ülkelerden bazıları güneş enerjisi açısından çok zengin. Megavatlarını satın alarak onlara yardımcı olabiliriz. Güneş ışığından güç elde edip bunu şebekeye satmak kişisel kullanıcıların da çok hoşuna gidecek. Bu en öncelikli konu.

Güneş ışığından elektrik elde etmenin onlarca kanıtlanmış yolu var ama nihai amaç hâlâ önümüzde ve benim kalbim de orada atıyor. Yapay fotosentezden, doğanın üç milyar yıl boyunca kusursuzlaştırdığı yöntemlerden bahsediyorum. Sudan ucuz hidrojen ve oksijen elde etmek için doğrudan ışığı kullanarak türbinlerimizi gece gündüz çalıştıracağız, su, güneş ışığı ve karbondioksitten yakıt elde edeceğiz ya da hem elektrik hem de temiz su üreten deniz suyu arıtma tesisleri kuracağız. İnanın bana, bunlar olacak. Güneş enerjisi yayılacak ve sizlerin yardımıyla, sizler ve müşterileriniz zenginleştikçe, daha da hızlı yayılacak. Temel bilim, pazar ve içinde bulunduğumuz ciddi durum geleceğimizin bu olduğunu gösterecek; bunu idealizm değil, mantık zorunlu kılacak."

Artık kusacağını zannediyordu. Hiçbir şey düşünemeden ve bir an bile susmaktan korkarak, ilk aklına gelen şeyi, kendi başına gelen bir olayı anlatmaya girişti. İlk başta yavan bir sesle, mikrofonu test etmek için kahvaltıda yediklerini sıralayan bir adam gibi, o öğleden sonra havaalanından şehre yaptığı yolculuktan söz etmeye başladı seyircisine. Çok geçmeden hikâyenin çok da kötü bir seçim olmadığına ikna oldu. Daha dinleyicisiyle gerçek bir bağ kurmak zorundaydı, gülünecek bir şeyler söylememişti ve burası insanların topluluk karşısında yapılan konuşmalarda, az biraz da olsa, eğlendirilmeyi beklediği İngiltere'ydi. Havaalanındaki dükkândan gazete alışını anlatırken artık mide bulantısını unutmuştu. Özellikle belirli bir çeşni katılmış cipslere olan zaafını itiraf ettiğinde ta-

kım elbiseli sıralarda bastırılmış kıkırtılarla dolu bir kıpırdanma oldu. Belki de acımışlardı.

Hikâyesine ısınıyor, anlatırken keşfedeceği faydalı bir sona ulaşacağına güveniyordu. Kalabalık treni, masadaki su şişesini ve yanındaki parlak paketi nasıl da açtığını, iriyarı delikanlının sinir bozucu bakışlarını anlattı sırasıyla. Rakiplerin cipsi karşılıklı olarak nasıl yiyip bitirdiklerini anlatırken anlayış dolu kıkırtılar duyuldu. Hikâyeyi hiç süslemedi Beard ama intikam almak için su şişesini kapıp birkaç yudumda boşalttığı ve masaya bıraktığı ânı yoğunlaştırdı. Adamın valizini üst raftan indirişini ve kendisinin iletişim kurmayı şiddetle reddedişini anlatırken oyalandı. Peronda yaptığı keşiften önceki birkaç saniyeyi uzun uzun anlatıp, seyircisi kıs kıs güler, hatta kahkahalar atarken, hızlanan bir nabız, gururla şevke gelerek kızaran bir yüzle, artık iyice cesaretlenip rol yaparak, ikinci paketi kolunu öne doğru uzatıp Yorick'in kafatasını tutan Hamlet gibi karşısında tutarak, sonunda yaptığı o keşfi açıkladı. Evet, hepsi de onu biraz daha çok sevmiş gibiydi.

Hızla sonuca, hikâyeyi anlatma nedenine doğru ilerledi. Parmak basacağı noktalar zorlama mıydı yoksa tesadüfen iki önemli gerçekle mi karşılaşmıştı? Düşünecek zaman yoktu.

"Paddington İstasyonu'nda anladığım şey, ilk olarak, ciddi bir durumda, bir krizde, sorunun öteki insanlarda, sistemde ya da işlerin doğasında değil, kendimizde, kendi budalalıklarımız ve üzerinde düşünülmemiş varsayımlarımızda gizli olduğuydu. İkinci olaraksa, edinilen yeni bilginin bizleri bazı anlarda durumumuzla ilgili köklü bir değerlendirme yapmaya zorladığı. Sanayileşmiş uygarlık işte tam da böyle bir an yaşıyor. Bir aynadan geçiyoruz, her şey dönüşüyor, eski paradigma yenisine yol açıyor."

Ama bu son cümlelerdeki tumturaklı ustalıkta umutsuz bir hava vardı, sesi kendi kulaklarına cılız gelmişti, vardığı sonuçların içi boştu ne de olsa. Şimdi nereye gidecekti? Vücu-

du bunu kesinlikle biliyordu. Ellerini kürsüden ayırdı ve bir uyurgezer gibi arkasına dönerek perdedeki aralıktan geçip üst üste konulmuş sandalyelere benzeyen sütunların kestiği loş bir boşluğa çıktı. Saygı dolu alkış sesleri arasında iki büklüm oldu ve midesindeki balık yağıyla güzelce kayganlaşmış olan fazlalık sessizce gırtlağından dışarıya süzüldü. Birkaç saniye o pozisyonda kalıp, biraz daha gelmesini bekledi. Ama bir şey yoktu. Sonra platforma çıkıp ayakta durarak, Saleel kısa bir teşekkür konuşması yaparken, bir mendili ciddi bir tavırla dudaklarına değdirdi durdu.

Emeklilik fonu yöneticileri ve ötekiler garsonların şarap servisi yaptığı büyük resepsiyon salonuna aktılar tekrar. Beard sözleşmesi gereği en az yarım saat seyircinin arasına karışmak zorundaydı. Kravatların üzerindeki suratlar etrafında dönerken elinde bir bardak arındırıcı Chablis'le ayakta durdu. Konuşmasının "ilginç" hatta "büyüleyici" olduğunu söyleyen insanlar iyi niyetli ve kibar olsalar da, hiçbirinin yatırım stratejisini değiştiremediği ortadaydı. Bir petrol analizcisinin, o gün daha erken saatlerde, katranlı kumlar ve derin deniz sondajları hesaba katıldığında, elli yıllık bilinen rezerv olduğuna bütün salonu ikna ettiğini öğrenmişti.

Fırça gibi kahverengi bir bıyığı, ölü gibi solgun bir yüzü olan genç bir adam, "Her şeyin ötesinde, bu adalar resmen kömürden oluşuyor," dedi. "Erdemli davranış söz konusu değilse, müşterimizin parasını ne diye enerji temininin kanıtlanmamış, devamlılığı olmayan yöntemleriyle riske atalım ki?"

Beard'ın yanında duran bir kadın da, onun yerine konuşarak, "Taş Devri dünyada taş kalmadığı için bitmemiştir," dedi.

Petrol şeyhi Yamani'nin bu cılız sözünü ötekilerle birlikte gülmeyi isteyemeyecek kadar çok duymuştu Beard.

Bir başkası, "Birleşik Krallık'ta ekonomiyi götürecek kadar güneş ve rüzgâr yok ki," dedi.

Arkasından, Beard'ın göremediği birisi de, "Demek Kuzey Afrika'dan enerji satın alacağız," dedi. "Peki enerjimizin güvenliği nerede?"

Bu sorularla uğraştı ve artık bir viski içme zamanının geldiğini bilmesine rağmen, ikinci bardak şarabını kabul ederken, öğretim görevlisi Mellon birden orada belirip, sakalını titreterek hevesle sohbetin kesileceği bir ânı bekledi.

O an geldiğinde de, "Hikâyeyi nereden aldığınızı bilmek isterdim," dedi.

"Hangi hikâyeyi?"

"Biliyorsunuz ya. Trendeki adamla ilgili olan."

"Söylemiştim. Bu öğleden sonra benim başıma geldi."

"Haydi ama Profesör Beard. Hepimiz yetişkiniz burada."

Bir adamın ötekinden hesap sorduğunu hisseden fon yöneticileri, o gürültüde söylenenleri duyabilmek için yanlarına sokuldu.

"Sizi anlamıyorum," dedi Beard. "Açıklamanız gerek."

"Hikâyeyi çok iyi anlattınız, amacınıza çok uygun olduğunu da görebiliyorum."

"Uydurduğumu mu düşünüyorsunuz?"

"Aksine. Bu birçok çeşitlemesi olan, benim alanımda fazlasıyla araştırılmış ve çok ünlü bir hikâyedir. İsmi bile var: Bilmeden Hırsız."

"Öyle mi?" dedi Beard soğuk bir sesle. "Ne kadar enteresan."

"Gerçekten öyle. Çeşitlemeler arasında karakteristik benzerlikler var. Örneğin, yanlışlıkla suçlanan genelde marjinal, tehdit unsuru olabilecek bir kişi; göçebe, göçmen, punk, hatta fiziksel engeli olan birisi. Sizin kulaklarında küpeler olan yapılı delikanlınız bu tanıma cuk oturuyor. Yanlışlıkla suçlanan kişi, bilmeden hırsızlık yapan kişiye bir iyilik yapar, ki bu gerçeğin anlaşıldığı ânı daha da sancılı kılar. Sizin hikâyenizde de, çocuk valizinizi indiriyor. Bir teoriye göre Bilmeden Hır-

sız hikâyesi –bu alanda BH olarak bilinir– azınlıklar yüzünden hissettiğimiz tedirginlik ve suçluluk duygusunun bir ifadesidir. Belki de kültürde bilinçdışı bir doğrulayıcı işlevi görüyor."

"Ara sıra," dedi Beard, gülümsemeye kararlı bir yüz ifadesiyle, "gerçekten de olduğu, insanların doğru hikâyeler anlattığı da aklınıza gelmiş olmalı. Hani bilirsiniz, toplu taşımanın olduğu, aynı şekilde paketlenmiş yiyecekleri taşıyan insanların daracık alanlara tıkıştığı bir çağda."

"Bizim ilgimizi çeken şey hikâyenin sürekli moda olması, sonra modasının geçmesi, ağızdan ağıza yayılması, unutulması, toplu yeniden yaratım dediğimiz bir süreçten geçerek birkaç yıl sonra başka bir formda tekrar ortaya çıkması. BH bin dokuz yüzlerin başlarında Amerika'da yaygın olarak biliniyordu. Buradaysa bin dokuz yüz ellilerin başlarına kadar anlatıldığına dair hiçbir kayıt yok; yetmişlerdeyse her yere yayıldı. Yazar Douglas Adams seksenlerin ortasında yayımlanan bir romanında hikâyenin bir versiyonunu kullandı. Olayın bir trendeyken kendi başına geldiği konusunda hep ısrar etti; ki bu da bir başka ortak özellik. İnsanlar olayın kişisel bir deneyim olduğunu ileri sürerek –kendi başlarına geliyor, bir arkadaşlarının başına geliyor– hikâyeyi yerelleştiriyor, gerçekliğini doğruluyor ve arketipten soyutluyorlar. Hikâyeyi özgünleştiriyor, telif hakkını talep ediyorlar. BH Jeffrey Archer'ın ve sanırım, Roald Dahl'ın öykülerinde yer aldı, BBC ve *Guardian*'da gerçek bir hikâye olarak anlatıldı. En az iki filmin, *The Lunch Date* ve *Boeuf Bourgignon*'un senaryosunda kullanıldı, ayrıca..."

"Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm," dedi Beard, "ama kendi deneyimim bana aittir, lanet olası toplu bilinçdışına değil."

Halkbilimcinin otistiklere has, belirgin bir azmi vardı. "Evet, sizin hikâyenizde yeni olan şey cipsler. Daha önce bis-

küvileri, elmaları, sigaraları, yemekhanede yenilecek koca bir öğlen yemeğini duymuştum ama cipsi hiç duymadım. Sakıncası yoksa, bunu *Çağdaş Söylenceler Dergisi*'ne yazabilirim. İsminizi değiştirerek tabii."

Ama Beard bir garsonun dirseğine dokunmak için yana doğru dönmüştü.

Küçük bıyıklı emeklilik fonu yöneticisi, "Demek bu hikâyeler de ayıp fıkralar gibi dilden dile yayılıyor," dedi.

"Aynen öyle."

"Bristol'daki hayvanat bahçesi ve araba parkı görevlisiyle ilgili olanı duydunuz mu? Yirmi dört yıl boyunca..."

Beard'sa garsona, "Tek malt olduğu sürece hiç fark etmez," diyordu. "Üç ölçü, sek, tek buz, hemen getirebilir misiniz lütfen."

Saat altı kırk beşti. Sözleşmesindeki sosyalleşmenin bitmesine on üç dakika kalmıştı. Günün ilk ciddi içkisinin yakında onda, elinde olacağı gerçeği moralini yükseltmeye başlamıştı bile. Hem o hem de Melissa ile geçecek bir gecenin beklentisi. Böylesi bir kurumda çalışan bir garsonun nasıl da onu arayıp bulacağına güvenerek, suçsuz hırsızlarla ilgili hikâyelerin alt türleriyle ilgili bir söyleve girişmiş olan Mellon'ın yanından ayrıldı ve salonun karşı tarafına kadar yürüyüp mülayim bir adamla türevler hakkında konuşmaya başladı.

Güzeldi, ilgi çekiciydi, iyiydi (gerçekten iyi bir insandı), peki Melissa Browne'ın ne kusuru vardı? Bunu anlayabilmek bir yıldan fazla zamanını almıştı. Kişiliğindeki, pencere camına hapsolmuş bir baloncuğa benzeyen, ufak bir defo Michael Beard'la ilgili görüşünü çarpıtıyor, onun iyi bir koca ve baba rolüne yeterince uygun olduğuna inanmasına neden oluyordu. Beard'sa bu hatalı yargıyı ne anlayabiliyor ne de tam olarak affedebiliyordu. Beard'ın geçmişini biliyordu, karşısında yeterli kanıt ve haklı olarak şüphelenebileceği çok daha fazla

şey vardı ama onu ıslah edebileceği, nazik, sevecen ve her şeyin ötesinde, sadık bir adam yapabileceği yanılsamasında ısrarcıydı. Melissa'nın arzusu –durumu böyle gördüğünü zannediyordu Beard– yetmişine yaklaşan bir erkeği değiştirmek değil, doğal haline, sahip çıkmayı beceremediği gerçek benliğine, usul usul geri döndürmekti. Dile getirmediği bir tutkuydu bu. Örneğin, Beard'ın kilo vermesini sağlayacak olan şey kendi kendisine kafa tutmak ya da inkâr etmek değil, otuzundaki haline –Platonik formuna– dönmesini kolaylaştıracak, sevgiyle hazırlanmış, besin değeri yüksek, lezzetli yemeklerdi. Tarifleri işe yaramazsa da, onu olduğu gibi kabul ederdi.

Beard'ın yokluklarına, yurtdışı sessizliklerine katlanıyor, çünkü durumu bir gün onun gördüğü şekilde göreceğine güveniyordu. Ayrıca, kendi yaşamı da yeteri kadar yoğundu. İnanç dolu bu sabrı çok dokunaklıydı ve hiçbir zaman tam bir pislik olamayan Beard bunu bir serzeniş olarak algılıyordu. Basınla yaşadığı sorunlu dönemde Beard'ın en kötü halini görmüş ve yine de yılmamıştı. Sanki onu daha çok sevmişti. Bir rasyonalistin bütün tutkusuyla, o akıl almaz fırtına boyunca ona destek olmuştu. Ama mantığının aşkını etkilemesine hiç izin vermemişti. Vermiş olsa, ilişki birkaç dakika içinde bitebilirdi. Onun sadece kurtarılması gereken bir erkeği sevebilen kadınlardan birisi olduğunu keşfetmek Beard'ı rahatsız etmişti. Ve kurtaracağı erkeğin kendisinden çok daha yaşlı olmasını tercih ediyordu. Melissa'nın şefkatiyle iyileştiremediği ve kendilerinden çocuk sahibi olmasına izin vermeden kaçan, zavallı eski sevgililer ve bir eski kocadan, yaşı geçmiş ahmaklardan, müptezellerden, kaybedenlerden, hödüklerden oluşan kumpanyasına girmeye uygun mu bulunmuş oluyordu Beard da öyleyse? Bu adamların hiçbiri İsveç kralıyla ziyafete katılmış değilse de, bir şekilde kader arkadaşı sayılırlardı. Melissa'nın ilk başarısını kendisinde elde etmesine izin vererek ötekilerden saygın bir şekilde ayrılabilirdi ama bu işi yap-

mak istediğini pek zannetmiyordu. Kendisinin de çocuk sahibi olmasına izin vermeden kaçacağını zannediyordu.

"Neden ben?" diye sormuştu bir seferinde, çiftleşme sonrası Melissa'nın yatağında sırtüstü yatarken. Üzerinde düşünülmüş ve Beard'ın buna değer olmadığını ima ettiği için iltifat kabilinden bir soru gibiydi.

Melissa da, "İşte," diye cevap verip bacaklarını ayırarak üstüne oturmuş, uzun zamandır yarım saatte ikinci kerenin ışık yılları kadar uzağında olduğunu düşünen, ağır kanlı ve tostoparlak Michael'ını yeniden tahrik etmişti.

Kuzey Londra'da dans giysileri satan bir mağazalar zinciri –üç taneye zincir denebilirse– vardı Melissa'nın. Londra'daki profesyonel dans gruplarından olduğu kadar, içinde yoga derslerinden sıkılmış genç annelerin, hatta kendilerini genç hissetmek için son bir hamleyle step dansı ya da tangoya başlama hevesine kapılmış Beard kadar yaşlı adamların da olduğu, her türden amatörler arasından da müşterileri vardı. Pek kârlı olmayan bu işin merkezindeyse hiç yaşlanmayan minik hayalcilerden oluşan çekirdek bir grup, nesiller boyunca bitip tükenmeden yenilenen bir *corps de ballet* vardı; tütüler, taytlar, tozluklar, bale ayakkabıları giymek için eski moda bir özlem duyan bu küçük kızlar, aynayla egzersiz barının önünde, altın kalpli ve acımasız, eski bir prima donna'nın sert bakışları altında dönüp duruyordu. Aşınmış parkeler üstünde deliler gibi çalışmanın, o ilk gecenin, hayret dolu yutkunuşlar arasında nefesini tutarak sahneye ilk kez sıçramanın hayali elektronik çağda, kızlardan kurulu müzik gruplarının ve pembe dizilerin arasında bile varlığını sürdürüyordu. Bu hayalin zamana direnci ortada genetik bir zorlama olduğu izlenimini veriyordu. Melissa'nm stoklarındaki en küçük tütü on iki aylık bir bebeğe göreydi. Bu kızların anneleri kendi hayallerini hatırlıyor ve o hayali çocuklarında yaşamak için bayağı bir para harcıyorlardı.

Ama modern çağda dans istikrarsız bir işti. Toplumun bilincinde vadeli piyasa gibi yükselip düşüyor ve Melissa'nın uzaktaki depolardan mal alarak talebe cevap vermek için acele etmesi gerekiyordu. Televizyonda bir belgesel yayınlanmaya görsün, hemen bir hafta içinde dört yüz adam mağazalarına gelip tango yaparken giymek için aynı gömleği almak istiyordu. Tek bir film, tek bir müzikal, MTV'deki tek bir klip, doymak bilmez, kısa süreli bir talep yaratabiliyordu. *Kuğu Gölü* temalı bir tuvalet kâğıdı reklamı gösteriliyor ve dükkânlara her zamankinden daha çok küçük kız geliyor ama bu sefer aynı filmde giydikleri gibi gökkuşağı renklerinde taytlar, kaçmış gibi görünen tozluklar ya da şık yırtıkları olan bir mayo almak için yaygara kopartıyorlardı. Sonra dansçılar ve çekirdek grubu oluşturan küçük hayalcilerden başka kimsenin dans etmediği, kimsenin bir dansçı gibi görünmek bile istemediği verimsiz zamanlar geldi ve Melissa da beklemekten başka bir şey yapamadı. Melissa tahminlerde bulunmanın faydasız olduğunu söylerdi.

Bu dalgalanmalara karşı bir tedbir olarak mağazalarının çekiciliğini artırmıştı. Balerin olmak isteyen sekiz yaşındaki kızlar kendi yaş gruplarının küçük bir bölümünü oluştursa da, öteki kızlar gibi onlar da her nedense pembeyi seviyordu. Herhangi bir tonunu değil, uçuk, şekerimsi, bebeksi bir pembeyi. Üç mağaza da vitrininin bir bölümünü bu tatlı rengin ayartıcılığına ayırmıştı. Bir cumartesi sabahı Melissa'yı iş yerinde ziyarete giden Beard, tiz sesli izdihamın içinde durarak elektromanyetik spektrumun daracık bir frekansının yönlendirdiği bu garip güce tanık olmuştu. Bu kızlara bunu kim öğretiyor, nasıl davranacaklarını, pembe bir kalem ya da kalemtıraşı; pembe spor ayakkabılarını, çarşafı, saç tokasını, çantayı, not defterini deliler gibi istemeyi nereden biliyorlardı? Kılı kırk yaran bir titizlikle, çalışmalarında retina duyarlılığında cinsler arası bir fark olduğunu, kadınların spektrumun kırmı-

zı tarafına daha çok ilgi duyduğunu ileri süren Newcastle'lı saygın bir nörobilimcinin bir makalesini arayıp bulmuştu. Ama bu ne mağazalarda yaşanan cumartesi çılgınlığını, ne de Melissa'nın bir yıl içinde bankadan aldığı kredideki belirgin düşüşün nedenini açıklıyordu. Aylar boyu pembe! Sonra, birdenbire, renk yorgunluğu başlamış ve sihir bozulmuştu. Kızlar bir gece içinde artık pembe şeyleri istemez olmuşlardı. Çarpıcı bir ucuzluk da istenmeyen stoku eritemedi. Açıklanamaz bir şeydi. Pembeden bıkmamış daha genç bir küçük kız kardeşler jenerasyonu olmalıydı ama onlarda stoku eritememişlerdi. Yerini pembenin başka bir tonu da almış değildi. Temel güdüleyici olarak, rengin kendisi unutulup gitmişti. Pembe ortadan yok olmuştu ve sonra da, yeniden dirildiği anda, neyse ki Melissa hazırdı.

Bu mali sorumluluğa, personel ve tedarikçilerle ilgili gündelik kaygılara rağmen, Dance Stuido masum arzu ve hazlarla dolu bir sığınak gibi geliyordu Beard'a. Bir seferinde, Melissa'yı öğle yemeğine çıkartmak için Primrose Hill şubesine uğradığında, dükkânın arkasındaki bir taburede onu beklerken etrafı incelemişti –siyaha boyanıp kısacık kesilmiş diken diken saçlarıyla, deldirdiği dilindeki mücevherin arasından peltek peltek Rusçaya çeken doğu Londra aksanıyla İngilizce konuşan asistan Lenochka, pipolu Tchaikovsky, sandal ağacı kokusu, oyunda rolü olan çocuk ve yetişkinlere karşı yapmacık olamayacak kadar gerçek, genel bir adanmışlık havası. O loş yerde, yarısı açılmamış karton kutuların arasında otururken, gittikçe erotikleşen bir hayale dalmış (penceresiz bir oda bazen üzerinde bu etkiyi yaratırdı) ve dünyanın bütün pisliğiyle sıkıntısından uzaklaşarak orada çalıştığını, Melissa ile her konuda ortak olduklarını, o depo odasında koza örüp belki de envanter yazılımını geliştirdiğini ya da konuşma ve gösterilerin yapıldığı özel organizasyonlar planladığını, yılların seks ve sıkıntı dolu bir baygınlık içinde, kendi ha-

linde geçip gittiğini ve bir gece, Melissa'nın kırıştırmalarına boyun eğerek –imkânsız ve adice bir hayal!– Lenochka'yı Fitzroy Sokağı'ndaki tertipli evin geniş yatağında üçlü yapmaya ikna ettiğini, ete geçirilmiş bir mücevherin en mahrem dokunuşunun nasıl bir his olduğunu bizzat deneyimleyerek keşfettiğini düşündü. Kendi kendisini şaşırtmıştı. Bütün hayatını tam oracıkta, düzenlenmemiş tozlukların arasında hayal kurarak geçirebilirdi.

Sığınaklardan birisi burasıydı. Ötekiyse Melissa'nın Primrose Hill şubesinden yürüyerek iki dakika mesafede, Sylvia Plath'ın uykudaki çocuklarının ekmeğiyle sütünü hazırlayarak başını fırına soktuğu apartmanın neredeyse hemen karşısında olan dairesiydi. Gençliğini ellili yıllarda yaşamış olan bu şair, hiç de şairane olmayan düzenli yaşam alanını, aynı Melissa'nınki gibi temiz ve tertipli tutan, hamarat bir ev hanımıydı. Öte yandan Beard, ev temizliği konusunda tam bir pasaklıydı; kendisini temiz tutup, giydiklerine önem veriyor ama havlusunu yerden almayı, bir çekmeceyi ya da dolap kapağını kapatmayı, ambalaj kâğıtlarını ya da elma çekirdeklerini çöpe atmayı, bahar temizliğine kalkışmak kadar ağır bir iş olarak görüyor ve bilinçsiz olarak sürekli dağınıklık yaratıyordu. Bir zamanlar Marylebone'daki dairesine temizliğe gelen kadın hiçbir açıklama yapmadan işi bırakmıştı ama Beard nedenini biliyordu ve onun yerine başka bir kadın da bulamamıştı. Bir seferinde üçüncü eşi Eleanor değerli bir ilk basım kitabın sayfaları arasına kahvaltısında yediği domuz pastırmalarından çok eski bir dilimi ikiye katlanarak kitap ayracı olarak koymuş olduğunu görmüştü.

Birçok pasaklı gibi, Beard da, hiç çaba harcamadan ya da kendisinin fark etmediği bir çabayla düzenli olabilen insanlara hayranlık duyuyordu. Melissa'nın iki kata yayılan dairesindeyse kendisini özellikle mutlu hissediyordu. Evinde öylesine dağınıklıktan yoksun bir yaşam sürüyordu ki. Her yerde mo-

bilyalarla dolu olmayan açık alanlar vardı. Gascony'deki bir şatodan çıkarılmış ayak genişliğindeki cilalı parkeler kusursuz bir donuklukla parıldıyordu. Hiçbir şey üstünkörü yerleştirilmemişti. Bütün kitaplar, en azından Beard gelinceye kadar, doğru sırayla raflarda duruyordu ve duvarlarda sadece, daha çok dansçıları betimleyen, birkaç litograf asılıydı. Evdeki tek heykel bir Henry Moore maketiydi. Başka yüzeyler kendilerini boş ve tozsuz ışıltılarıyla gözler önüne seriyordu. Yatak odasında, görünürde hiçbir giysi yoktu ve bir değirmen havuzu kadar pürüzsüz olan yatak, Amerikan otellerinde gördüğü yataklar kadar büyüktü. Melissa'nın evi Beard'ın içinde otururak, paltosunu omuzlarından atarak, çantasını açıp ayakkabılarını çıkartarak iki dakikada ambiyansını bozabileceği türden bir yerdi. Ayakkabılarını çıkarana kadar kendini asla evinde hissedemezdi. Ama ussal özgürlüğün somutlaşmış hali gibi görünen bu evi sevmiş ve kirletmemek için elinden geleni yapıyor, bunda bir nebze de olsa başarılı oluyordu.

Eve giren, alarmı susturan ve işe koyulmadan önce zahmet edip etrafa göz atan bir soyguncu, ev sahibinin nasıl bir doğası olduğunu ve cinsiyetini asla tahmin edemezdi. Göze batmayan, havalı, açık kahverengileri ve savaş gemisi grileriyle gayet erkeksi bir daireydi. Ama Melissa mağazalarında olduğu gibi yatakta da, dikkat çekici, neşeli, cömert bir kadındı. Michael'ından sadece iki santim uzun, Beard'ın dolgunluğuyla uzaktan yakından ilgisi olmasa da, yuvarlak ve yumuşak hatları, Renoir'ın yıkanan kadınları gibi geniş kalçaları olan bir kadındı. Kıvırcık ya da kıvırcıklaştırılmış (Beard böyle bir şeyi asla sormazdı) siyah saçları, koyu renk gözleri, canlı bir ten rengi vardı; fıstık kahverengisi ve elmacık kemiklerinin üstünde çok öfkelendiği ya da ansızın mutlu olduğunda koyulaşan bir kırmızılık. Damarlarında büyük büyükannesinden gelen, acı Angostura sosu gibi dediği, bir fiske Tobago ve Venezuela kanı olduğunu iddia ederdi. Gerçek ne olur-

sa olsun, sıcak dalgasında canlanıyor, soğuktan nefret ediyor, ki soğuğu on beş dereceden düşük olarak tanımlıyor ve ta güneyde başka bir ülkeye ait olduğuna inanıyordu ama artık ülke değiştirmek için çok geçti.

Fitzroy Sokağı'ndaki dairenin dekorasyonunu belki de gardırobunu öne çıkartmak için bu şekilde yaptırmıştı. İri desenli giysiler (Tobago kanı) ve derin tonlarda ipekliler giyiyordu ve siyah renkte olanları da eksik olmayan, kırmızılı yeşilli bir sürü topuklu ayakkabısı, bir de pastel renkli ayağına hiçbir zaman olmayan dans ayakkabıları vardı. Evdeyken, sade bir duvarın önündeki ağırbaşlı kanepeye kurulduğunda, Beard'a sorarsanız, üzerindeki renkler Gauguin'in Marquesas dönemindeki bir tablosunun renkleri gibi parlıyordu.

Beard ziyaretine gittiğinde pişirdiği şey tropikal bir fırtınaydı. Dengeli yemekleri baharatlı ve tam Beard'ın damak zevkine göreydi. Sağlığına gelecek her türlü fayda battal boy ikinci porsiyonlarla telafi ediliyordu. Melissa pişirdiklerinden kendisine çok fazla almasa da, masanın karşısından için için yanan bir hoşnutlukla Beard'ın yemek yiyişini izliyor, acı baharatların yağlarını yakarak onu ateşli bir âşık yapacağını ya da başkasına kaçmasın diye onu şişmanlattığını söylüyordu. İkinci söylediği gerçeğe daha yakındı. Bu ziyafetlerin birinden kalktıktan sonra, kendini ne daha zayıflamış ne de uzaktan yakından tahrik olmuş hissederek, neredeyse tam sessizlik içinde oturuyor, koltuklardan birinde yarım saat ter dökerek kendine gelmeyi bekliyordu Beard.

Nasıl olmuştu da onu hak edebilmişti? Kış geceleri onun için hazırladığı küvetin etrafında mumlar yakıyor ve o devasa, ayaklı küvetin içine onunla birlikte sığışıyordu. Beard'a gömlekler, ipek kravatlar, parfümler, şaraplar, viskiler (kendisi içmezdi), iç çamaşırları ve çoraplar alıyordu. Gitme zamanı geldiğinde, uçak rezervasyonlarını Melissa yapıyordu. Cılız bir karşılık olarak, Beard da ona havaalanlarındaki gümrüksüz

mağazalardan pahalı hediyeler alıp, adice bir faydacılıkla ve vergiden kaçtığı zannıyla pintiliğin modern bir şeklini sergiliyorsa da, Melissa bunu umursamıyor gibiydi. Beard'ın fiziğini, fotovoltaik hesaplamalarıyla dolu anlaşılmaz kâğıtlarını, genellikle meşe parkelerin üzerine saçılmış olan "Arapçasını" seviyor ve sembolleri, Dirac'ın bra ve ketlerini, gerey çarpımlarını, Young diyagramlarını, ona –tekrar tekrar– açıklattırıyordu. Ama istese, Melissa da bir matematikçi olabilirdi. İşe gitmek için koşturmadan önce bitsin diye, sabah gazetesindeki sudokuları başkalarının form dolduracağı bir hızla tamamladığını görmüştü. Beard'ın misyonunu onaylıyordu ve iklim değişikliğiyle ilgili haberlerin sadık bir okuyucusuydu. Ama bir seferinde bu konuyu ciddiye almanın sürekli onu düşünmeyi gerektireceğini söylemişti. Bunun karşısında başka her şey önemini yitiriyordu. Bu yüzden de, tanıdığı herkes gibi, tam olarak ciddiye alamıyordu. Gündelik yaşam buna izin vermezdi. Beard bu gözlemi bazen konuşmalarında da tekrarlıyordu.

Eski sevgililerinden Beard'ın boy ölçüşemeyeceği bir rahatlıkla söz ederdi. Kendi yaşıtlarıyla ciddi bir ilişkiye girmek için hiç uğraşmamıştı. Anlattığı çeşitli adamların hepsi de ondan on beş-yirmi yaş daha büyüktü. Tek istisna onlardan çok önceydi ve o da ötekilerden daha yaşlıydı. Yirmi yaşındayken evli bir adamla, elli beşlik profesyonel bir golfçüyle bir yıl süren bir ilişkisi olmuştu. Adam artık yetmiş beş yaşındaydı ve iletişimi hâlâ koparmamışlardı. Melissa'nın partner seçimlerinin bir tarihi vardı. Güney Londra'da, Clapham Common'da, tek çocuk olarak büyümüş ve annesiyle babası Melissa on bir yaşındayken boşanmıştı. Babasına âşıktı ama durmadan kavga ettiği annesiyle birlikte yaşıyordu. Annesi bir dizi "berbat" erkek arkadaşının en sonuncusuyla evlenince, Melissa da, tam felç olduğu bir sırada, Common'ın öteki tarafındaki babasının yanma gitmişti. On dört yaşından, babasının dört yıl son-

raki ölümüne kadar (ve neredeyse tamamen felç olduğu için, en mahrem anlarına bile tanık olarak) ona Melissa bakmıştı. Terapist bir arkadaşının yıllar önce söylediklerini anlatmıştı Beard'a. Cinsel gelişiminin oluşum sürecinde âşık olduğu babasına bakmak ama onu hayatta tutamamak, duyduğu suçluluk yüzünden sonraki ilişkilerinde de babası yerine koyacağı bir erkeği aramasına, onu mezardan çıkartıp talihsizliğinden kurtararak hatasını telafi etmek istemesine neden olmuştu.

Beard'sa, aynı şekilde, bunun bilimin kendisini korumak için icat edildiği türden bir saçmalık olduğuna inanmak zorundaydı. Ama bir şey söylememişti. Bir sürü incelenmemiş varsayım, bir sürü kanıtlanmamış unsur! Üzerine aptalca bir sembolizm serpiştirilerek ustaca gizlenmiş hikâyelerini kendi kendine yazan bir bilinçaltı, ha? Bunun en ufak bir nörolojik kanıtı yoktu. Bastırma güdüsü mü? Böyle bir mekanizmanın var olduğunu gösteren hiçbir deneysel veri yoktu. Tam aksine, istenmeyen anıların unutulması çok zordu. Yüceltme mi? Aynı şekilde, ciddi bir araştırmayla desteklenemeyecek bir peri masalıydı. Melissa'nın babasının tuvalet ihtiyaçlarıyla ilgilenmesi hayatı boyunca yaşlı erkeklerden tiksinmesine de neden olabilirdi ve o zaman bunu da gayet güzel açıklayan bir Freudyen masal uyduruluverirdi. Ölümcül hasta olan babalarına hiç bakmamış ya da analojik bir deneyim yaşamamış olan kadınların çoğu da kendilerinden büyük erkekleri tercih ediyordu. Peki Melissa doğduğu gün babası otuz yedi yaşındayken, sevgililerinin hepsi (tek bir istisnayla) neden ondan on beş-yirmi yaş büyüktü? Başka konularda gayet becerikli olan bilinçaltı basit bir çıkarma işlemini yapamıyor muydu?

Gerçek bundan daha basitti. Kadınlar da bunu çok iyi biliyordu. Bunu Melissa'ya söyleyemeyecek kadar düşünceli olduğundan, nesnel bir gözle kendi başına formüle etmek zorunda kalmıştı. Tekrar yapmak faydalı bir şeydi. Yaşını başını almış olan erkekler daha iyi birer dost, görmüş geçirmiş birer

sevgili, dünyayı, kendilerini tanımış erkeklerdi. Genç erkeklerin aksine, duygularını dengede tutabilirlerdi. Daha çok okumuş, daha çok şey görmüş, daha sıcak, nazik, daha az övünen, daha anlayışlı, şiddete o kadar da düşkün olmayan erkeklerdi. Daha ilgi çekiciydiler, şarap seçmesini bilirlerdi. Daha fazla paraları vardı. Bunun yanında, Melissa'nm çekici bulduğu şeyin kendisi değil, istediği şeye yakın, kabul edilebilir birisi olmasını sağlayan bir üstünlük sembolü olabileceği gerçeği canını sıkıyordu. İlk gerçek aşkıyla, o maceraperest golfçüyle tanıştığında, adamın babasının öldüğü yaşta olduğunu duyunca daha da çok sıkılmıştı.

Strand'dan Primrose Hill'a taksiyle giderek Fitzroy Sokağı'ndaki evin zilini yirmi beş dakika erken çaldı. Anahtarı yoktu; geçmek istemediği bir sınırdı bu. Melissa kapıya geldiğinde, kucaklaşmadan önce bir an bir şeylerin yolunda gitmediğini ya da farklı olduğunu hissetti. Ya da Melissa farklıydı. Yüz ifadesinden geriye kalan bir şeylerin onu hoş karşılamak için değiştirildiğini görür gibi oldu. Sonra, birbirlerinin kollarına atıldılar ve bu fikir aklından uçup gitti. Dışarıdaki soğuk taş basamağa kendisiyle birlikte içerisinin sıcağından ve parkelerin balmumu cilasından bir esinti, parfümüne karışan baharat kokuları getirmişti Melissa. Parfüm Beard'ın parlak havaalanı cehennemlerinin birinden getirdiği bir hediyeydi. Beard'ın adını, o da onun adını söyledi, öpüştüler, birbirlerinin yüzüne iyice bir bakmak için ayrılıp tekrar öpüştüler.

Melissa'ya sarılırken, kırmızı ipek bluzundan avuçlarına geçen sıcaklığını hissetti. Sisli ve tek renkli anılar, yaşanan âna nasıl da ihanet ediyordu. Ondan uzakta olduğunda, güçlü titreşimini, yalın ve baskın gerçeğini ancak bir gölge tiyatrosu şeklinde hatırlayabiliyor ya da hatırlamaya kalkışmayacak kadar meşgul oluyordu. Ağzının ve dilinin o kendine has dokunuşunu, bedenini, öpüşürken aradaki boy farkını kapatmak

için nasıl durduğunu, parmaklarının parmakları arasına nasıl sıkıştığını, eklemlerinin elastik direnç düzeyini, serin pürüzsüzlüklerini, uzunluklarını, çaplarını, Melissa'nın sol serçeparmağının eklemi altındaki çıkık beni ve kucaklaştıklarında kendi göğsünün Melissa'nın memelerinin baskısı altında nasıl da canlanıverdiğini unutmuştu. Ve bu sadece duyular âlemiydi. Nasıl göründüğü, sesinin, tadının nasıl olduğu; elbette ki tanıdıktı, hepsi de ama bir tek artık tam orada, elinin altında olduğu için. Bellek ya da Beard'ın belleği, ikinci sınıf bir araçtı. Berlin ya da Roma'dayken onu düşündüğünde, sadece ilişkileri ve genel bir arzu, Melissa'nın doğası, soyut bir Melissa ve kendi hazzıydı aklına gelen şey, kafa derisinin ılık ve bal gibi kokusu, sıkı kaslı kollarındaki o şaşırtıcı güç, ismini söylerken sesinin nasıl da alçak bir perdeden çıktığı değil.

"Michael Beard. Hemen eve giriyorsun!"

Bu eski şakayı yaparken huysuz ve eski kafalı bir anneyi taklit ediyordu. Beard'ın bu şakayı yapacak bir bahanesi hiç olmamıştı; kendi mezbeleye benzeyen dairesi Melissa Browne gibi bir kadını davet edebileceği bir yer değildi. Evi Beard'ın yerine toplayıncaya kadar kendini orada rahat hissedemezdi Melissa ve bu da Beard'ın geçilmesini istemediği sınırlardan birisiydi. Melissa çantasını aldı ve Beard da onun peşinden eve girdi. Kapı kapandığında temiz ve geniş salonda kalakaldılar, Melissa kollarını boynuna doladı, Beard onu sertçe kendisine çekti ve bir kez daha öpüştüler. Bir kez olsun, buzları eriten o zorunlu havadan sudan sohbeti atlayıp, akşam yemeğini erteleyip, dosdoğru yatak odasına gidebilirlermiş gibi geldi. Ama sonra, bir tıslamanın ardından gelen kırbaç şaklaması gibi bir çatırtı, mutfaktan gelen can alıcı bir baskıyla, Melissa kendisi de tıslayarak, sonlara doğru yükselen bir "siktir!" çekerek bir telaş mutfağa gitti ve Beard da divana yollandı. Artık ateşli bir delikanlı değildi. Sabırla bekleyebilirdi.

Melissa beş dakika sonra, elinde Beard'ın viski sodasıyla geri döndüğünde, Beard divana sırtüstü yayılmış, Imperial'daki ekibinin *Nature* dergisinde yayımlanmasını önerdiği bir yazıyı inceliyordu. Ayakkabılarından, paltosundan, ceketinden, kravatından, açık çantasından, açılmış valizinden etrafa saçılmış giysilerle bir plastik torbadan oluşan döküntüleri, âdeti olduğu üzere, yerlerde uzayıp gidiyordu. Yeniden bir araya gelmelerinin yüklediği elektrikten moleküler bitki yaşamının karmaşasına öyle ansızın itilmiş bir halde ve her ne şekilde olursa olsun, Melissa ile bir saat kadar sonra sevişeceklerini, bu arada bir de yemek yiyeceğini bilirken, nadir olarak hissettiği yerleşik bir hoşnutluk içindeydi.

Melissa, boş eli belinde, tepesinde durdu.

"Yer aç, Profesör."

Melissa'nın o alaycı, anlayışlı, çarpık gülüşünü seviyordu. Şöyle bir homurdanıp kıpırdanarak doğruldu ve yanındaki boş yere pat pat vurup viskiyi Melissa'nın elinden aldı. Melissa yanına sokulurken elindeki monografiyi bir kenara bıraktı ve "Düşünsene," dedi, "kaldırımdaki çatlaktan çıkmış en sıradan bir otun içinde dünyadaki en iyi beş-on gizli laboratuvarın daha yeni yeni anlamaya başladığı bir gizem var."

Melissa'nın eli bacaklarının arasında, viskisini yudumladı. Dalgın bir havayla Beard'ı okşuyordu.

"Seni özledim, Michael. Ot nereden çıktı şimdi?"

"Daha önce anlatmış olmam gerek. Yaprak suyu ayrıştırıp karbondioksiti içinde tutan bir güneş panelidir. Onu taklit ederek hidrojen elde edebiliriz. Ben de seni özledim."

Özlemiş miydi? Şu anda onu öperken özlemiş olması gerektiğini fark etmişti çünkü heyecanlı ve mutluydu. Ama son, en son karısının ardından hasret çektiği, 2000 yılının o karanlık yazından beridir hiç kimseyi özlememişti. Görmek için hafiften sabırsızlandığı insanlar olsa da, o zamandan beridir hiç kimsenin yokluğuyla sarsılmamıştı. Bugünlerde, tek başına

kalır kalmaz, okuyor, içiyor, telefonla konuşuyor, internete giriyor, televizyon izliyor, bir toplantıya gitmek için yola çıkıyor ya da uyuyordu. Kendine yeten, kendisiyle ilgili, zihni çeşitli arzular ve hayalci düşüncelerle dolup taşan bir adamdı. Nesnelliğe değer veren birçok zeki erkek gibi, özünde tekbenci bir adamdı ve kalbinde Melissa'nın hissettiği ve eritmeye niyetli olduğu bir buz kütlesi vardı.

Sevişmeden önce son haftalarda yaşadıklarından, ruh hallerinden, o günün nasıl geçtiğinden bahsetmeleri gerekliydi elbette. Beard'ın hiç aramamakla, Melissa'nm bunun hesabını sormamakla hata ettiğinden bahsetmeliydiler. Bu yüzden Melissa haberleri verdi. İşçi sınıfından balet olmak isteyen bir çocuğu anlatan müzikal sezon ortalamasının üzerinde bir gişe yapmıştı. Ama mağazaya çok az oğlan gelmişti. Daha çok o çocukla birlikte olmak isteyen kızların ilgisi artmıştı. Hiçbir zaman istediği şöhrete kavuşamamış ve saygın bir koreografın yeni öldüğünü söyledi. Cenazesinde, Soho'daki bir kilisenin bankları arasındaki dar geçitte, beş dansçı performans yapmış ve adamın düşmanları bile gözyaşları dökmüştü.

Michael'ın kolu Melissa'nın omuzlarında, Melissa ise ağırlığını ona vermiş, Beard'ın göğsüne doğru konuşuyordu. Kendisi mağazalarıyla, müşterileriyle, personeliyle, sevgilisiyle ilgilenmiş, şimdi de kendisiyle ilgilenecek birisini istiyordu. Onu dinlerken, etrafına bakınıp –duvarın önündeki kahverengi şezlonga, makete, Utrecht'teki bir sokakta dans eden dansçıları betimleyen baskıya, düz taşlarla dolu bakır çanağa– dikkatsiz gözlerine bu kadar belli belirsiz değişmiş gelen şeyin ne olduğunu anlamayı umdu. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Bunun kendi eşyasından kaynaklanmadığına emindi. Havada, sigara içen birisi gittikten ve dumanı temizlendikten sonra olduğu gibi bir düzensizlik vardı.

Melissa, "Seni seviyorum," diyerek cenaze hikâyesini yarıda kesip muzipçe kolunu ısırdı.

İçinde ona karşı sevgi vardı, belki hiç hissetmediği kadar ama bir gün ondan ayrılması gerekebilir ve bir seferinde onu sevdiğini söylemiş olması ikisinin işini de iyice zorlaştırırdı. Ama ondan vazgeçmeye nasıl ve ne zaman başlayacağını hiç bilemiyordu, onu daha da yakınına çekti. Fısıldadığı şey kulağa cılız gelse bile, yine de işe yarardı.

"Çok güzelsin, Melissa."

Melissa hikâyesine devam eder, o Melissa'nın başını okşarken, kadife perdenin arkasında kustuğundan beri ilk defa, belki bir yarım saat içinde, acıkabileceğini hissetti. Havadaki baharat kokularını merak etmeye başlamıştı. Kokusunu aldığı şey demirhindi, bir de sarmısak, misket limonu, zencefil ve tavuk muydu? Melissa'nın sesi melodili ve yumuşak, Beard'a göre, biraz da hüzünlüydü. Arada bir başını aşağıya doğru çekip öpüyordu. Yine mağazalardan bahsediyor, oradan başka bir hikâyeye sürükleniyor, bu sefer tavandaki ya da yerdeki bir delikten ve delikten düşen bir şeyden, alzaymırlı ve çok yaşlı bir prima donnanın geride bıraktığı hırçın dachshund köpeğinden söz ediyordu. Artık Beard'ın aklı da başka yerlere kayıyordu. Çoğu erkekten daha acımasız, daha iyi ya da daha kötü olmayan, ortalama bir tip olduğunu düşünüyordu. Kimi zaman açgözlü, bencil, içten pazarlıklı, başka türlü davranmak utanç verici olacağı zamanlarda, kaypak olsa da, zaten herkes öyleydi. İnsan zaafları çok geniş bir konuydu. Sadece birkaç defoyu düşünse yeterdi. Kolayca incinen S şeklinde beller, solunum ve yutkunmanın pervasızca aynı kanalı kullanması, seks ve dışkılamanın bulaşıcı yakınlığı, som ıstırap olan doğum, taşınması zor ve savunmasız testisler, genel bir sorun olan göz bozukluğu, sahibini yiyip bitirebilecek bir bağışıklık sistemi. Üstelik bu sadece bedendi. Tanrı'nın varlığını kanıtlayan bütün o özlem dolu gerekçeler içinde, tasarımla ilgili olanı, *Homo Sapiens*'lerle birlikte çökmüştü. İşini bilen hiçbir tanrı çalışma tezgâhında böyle özensizlik yapmazdı. Bütün insanlığın kusurlarını payla-

şırken Beard'ın içi rahattı ve işte orada, samimiyetsiz bir canavar olarak, yakınlarda bir gün terk edebileceği kadına şefkatle sarılıyor, birazdan kendisi de bir şeyler söylemeyi bekleyerek duyarlı bir yüz ifadesiyle onu dinliyordu ki, aslında bütün istediği girizgâhlar olmadan onunla sevişmek, onun pişirdiği yemeği yemek, bir şişe şarap içmek ve sonra da –suçlanmadan, suçluluk duymadan– uyumaktı.

Melissa boşalan bardağı eline alıp ayağa kalktı.

"Yiyelim," dedi. "Ve sana bir bardak daha hazırlayayım."

Ama Beard'ın yanından ayrılmayı beceremedi, ancak tam tepesinde durup bir kez daha öptükten sonra ayrılabildi. Uzun ve derin bir öpücüktü, sonra onu göğsüne yapıştırdı ve hâlâ yerinde oturan, sonuna kadar tahrik olmuş, yüzünün bir bölümü Melissa'nın düğmeleri açılmış bluzunun parfüm kokulu karanlığıyla örtülmüş, görüşü göğüslerinin ayrımı ve şişkinlikleriyle tamamen dolmuş olan Beard'ın, şöyle keyifli bir şeyler yaşanmadan önce yapılan bütün bu konuşmaların ve dinlemelerin ve yemekler yapmanın neden her zamankinden daha bunaltıcı geldiğini merak edecek zamanı oldu. Belki de kalabalık ve gürültülü yerlerde, her biri akademik ihtişamı kendi tarzlarında tüylerini kabartarak sergileyen, kendisi gibi dünyevi zevklere düşkün profesörler arasında çok fazla zaman geçirdiği için incelikli insani ilişkilere tahammülü kalmamıştı. Yalnız kaldığında, daha çok kobalt iyonlarının, protonların, katalizörlerin soyuta yakın kavramları arasındaydı. Yalnız değilse de, şu anda düşünmeyi hiç istemediği aptalca oynaşmalarla meşguldü.

Melissa başını serbest bıraktı ve doğrulurken de, kolları aynı anda kulaklarına sürtündüğü için Beard'm duyamadığı bir şey, tek bir cümle söyledi. Melissa'nın elleri omuzlarında kaldı ve Beard da, bu fazlasıyla fiziksel teması doğal olarak bitirip onu mutfağa yollayacak, karşılıklı, güven dolu birer tebessüm etmeyi umarak başını kaldırdığında, Melissa'nın göz-

lerinde yoğun olarak birikmiş, akmaya hazır yaşlar olduğunu görerek şaşırdı. Ve tuhaf bir şekilde, eğlenir gibi değil de, kendi duygularını yok sayar ya da onlarla alay edermiş gibi gülümsüyordu. İmkânı yoktu ama, batıl bir an için, düşüncelerini mırıldanarak onu üzdüğünü ya da hepsinin yüzünden okunabildiğini zannetti. Ama her erkek bir adaydı, düşünceleri güvendeydi. Onunla ilgisi olmayan, ciddi bir şey olsa gerekti. Ayağa kalkarken tuttuğu elleri nemliydi, sadece avuçları değil, parmak araları da –bütün zevk beklentilerini erteleyerek– ortaya çıkarıp anlama görevi artık kendisine verilmiş olan güçlü bir duyguyla, yapış yapış, ateş gibiydi.

"Melissa," dedi. "Neyin var? Demin ne dedin sen?"

Öncekiler gibi sevgiyle, yeniden öpüştüler. Belki de geceyi normal seyrine oturtmak o kadar da zor olmayacaktı sonuçta

Sonra Melissa gözlerini hayretle ona dikip bir kahkaha attı. "Salak şey. Seni seviyorum. Hamileyim dedim."

"Ah..."

Beard nevrastenik bir baygınlıkla arkasındaki divana devrilmenin erkeklerdeki tekabülünü yaşarken, zihni usulca bembeyaz oldu. Hamile. Bu dolgun ve de şişkin sözcükle boğuştu – yeterince tanıdık olsa da, o an için, mesela mahalledeki gazetecinin alakasız bir yerde gördüğünüz suratı gibi, işe yarayacak bir bağlamdan yoksundu. Sonra sözcük, anlamıyla sonuçları, biyoloji ve kader, çelik bir sürgü gibi bir anda yerli yerine oturdu. Hücresinin kapsı aylardır, yıllardır açıktı ve istese çıkıp gidebilirdi. Ama artık çok geçti. Arkası dönükken spermlerinden biri, Odysseus gibi cesurca ve kurnazca, o uzun yolculuğu yapmış, şehrin surlarını delmiş ve Beard'ın kimliğini Melissa'nın yumurtasına nüfuz ettirmişti. Şimdi kendisinden de aynı şeyi yapması bekleniyordu. İki eşi de dahil olmak üzere, yıllar boyu birçok kadını kürtaja ikna etmişti. Buraya kadar baba olmadan gelebilmiş olması bir mucizeydi. Ama Melissa'yı ikna etmekte bayağı bir zorlanacaktı. Melissa şim-

di ona bakıyor, dudakları beklentiyle aralanmış bir şeyler söylemesini, babanın bu yeni hayatın gidişatını belirleyebilecek olan ilk sözlerini duymayı bekliyordu.

"Şu viskiyi içeyim ben."

"Gel benimle."

Kolunu Melissa'nın omzuna attı ve yarattığı dağınıklığın üzerinden birlikte atlayıp parkeleri aşarak muntazam mutfağına doğru yürüdüler. Eve yayılan kokunun kaynağı olan büyük ve yeşil bir tencere az açılmış ocağın üstündeydi. O olmasa, bir de pirinç kutusunun dışında, mutfakta yemek pişirildiğine dair hiçbir belirti yoktu ve her yer silinmiş, soyulan bütün kabuklar çöpe atılmış, kullanılan bütün aletler yıkanıp yerlerine konulmuştu. Melissa gibi kanı kaynayan ve tensel bir kadının nasıl olup da bu kadar steril ve tertipli olabildiği tam bir muammaydı. Bir bebeğin düzensiz gündelik hareketleri onun için tam bir sınav olurdu. Ama öyle bir bebek olmamalıydı ve önemli olan şey sadece onu bu gerçeğe ikna etmenin ne kadar zaman alacağıydı. Kendi başına nasıl göremezdi ki, Beard'ın bu yükümlülüğü sırtlamasının ne kadar saçma ve acınası bir şey olduğunu; o yetmişine merdiven dayamışken, çocuk daha on yaşında bile olmayacaktı! Sonra, babanın kişiliğinin hiç uygun olmadığını, düzensiz hareketlerde onun da usta olduğunu, işine olan amansız düşkünlüğünü, son zamanlarda kazandıklarının altılı rakamlara bile ulaşmadığını, berbat geçmişini, zamanın bozduğu tohumlarını gelecek nesillere sunduğunda oluşabilecek yazılım hatalarını nasıl göremezdi, ki Melissa'nın yumurtaları da otuz dokuz kışın soğuğunu mutlaka hissediyor olsa gerekti. Hem misyonu ne olacaktı? Beard yolundan alıkonulduğu takdirde bunun ceremesini bütün gezegenin çekeceğini söylemek abartılı mı olurdu? Olmazdı herhalde.

Melissa'nın yeşil tencerenin içine bakıp tatmin olmuş görünmesini, şişenin kapağını açıp içkisini koymasını, makine-

den bir küp buz alışını izledi. Oluşturduğu argümanlar biraz abartılı olabilirdi ama bunun nedeni artık kararı hiçbir şekilde etkileyemeyeceğinden korkmasıydı. Melissa bu çocuğu istiyordu, hep istemişti. Yani bunlar argüman bile değil, birer savunmaydı. Beard'ı seviyorsa onu dinlerdi ama hem sevdiği hem de çocuk istediği için onu duymazdan gelecekti. Çok ağır, daha da ağırlaşmaya gebe bir durumdu. İçkisini Melissa'nın elinden alıp, bu sorunu tek başına düşünüyor olsa yapacağı gibi bir dikişte bitirmek yerine, üst üste küçük yudumlar almaya başladı.

Melissa bir tebessüm gönderip çevik hareketlerle pirinci yerine koyduktan sonra bir kabın içine zeytinyağı ve limon suyu koyarak buzdolabından çıkardığı bir kutudaki aysberg yapraklarını da kabın içine attı. Bu yeşillik yığını tabii ki kendisi içindi. Folik asit, fitokimyasallar, antioksidanlar, C vitamini. İki kişi için yemek yiyordu. Bir şeyler yapılması gerekti.

"Biliyor musun," dedi Melissa, "sanırım bir kerecik olsun ben de bir bardak beyaz şarap içeceğim."

Kürtaj planının gelecekteki bir doğumun kutlamasına dönüşmesini hiç istemiyordu Beard. Cenin halindeki çocuğunun sinir sistemi gelişiminin alkol yüzünden tehlikeye girmesini de istemiyordu. Kendini öyle mantıksız hissediyordu ki konuşamıyordu. Melissa kendi kadehini, o da ses çıkarmadan kendisininkini kaldırdı. Kadının aldığı şarap kendi sek viskisinden daha fazla değildi.

"Bu eteği beğendin mi?"

Ses tonuyla bu soruyu konuyu değiştirmek için sormadığını ima etmişti Melissa. İyi bir kaşmirden, kömür grisi, Melissa döndüğünde gecikmeli olarak spiral çizen bir etekti.

"Çok güzel," dedi Beard. "Sen de öylesin. Seni hiç bu kadar güzel görmemiştim." Onu cesaretlendirmek hiç iyi bir fikir olmasa da, elinde değildi. Bunu telafi etme yollu, "Ne kadarlık hamilesin?" dedi.

"Yedi haftalık."

"Ne zaman öğrendin?"

"Dün değil evvelsi gün."

"Melissa, söyler misin, kazara mı oldu?"

Melissa yanına gelip elini yanağına bastırdı. O mutluluk yayan vücut ısısını bir kez daha hissetti. İçinde kurabiye olan bir fırın o, diye düşündü aptal aptal. Bizim kurabiyemiz.

Sonunda, "Hayır," diye fısıldadı Melissa.

"Hapı mı bırakmıştın?"

"Son üç sevişmemizde hap kullanmadım."

"Bana söylemen gerekirdi."

"Karşı koyardın."

"Evet, koyardım. Bu konudaki hislerimi biliyorsun."

"Sen de benimkileri."

Bardağı boşalmıştı bile. Şişeyi almak için Melissa'nın etrafından dolaşıp kendi içkisini kendisi koydu. Şimdi aralarında neredeyse bütün mutfak uzunluğunda bir mesafe vardı ve hafif sert bir sesle, "Öyleyse beni aldatmışsın demektir," diyebilmesi daha kolaydı.

Melissa yine ona doğru geliyordu. Onu bu sakin, baştan çıkartıcı havadan sıyırabilmek zor olacaktı. Beard memnuniyetle kavga edebilir, duyarlıkları rüzgâra savurabilirdi. Daha uzun mesafeler de kat edilsindi. Ama evin o dinginliğinde ona doğru gelirken tahrik olmamak elinde değildi ve Melissa'nın bunu bildiğini görebiliyor, buysa daha çok tahrik olmasına neden oluyordu. Acınası içki tepsisinin yanındaki –bir tane amaretto, neredeyse bitmiş bir Johnnie Walker, bir Baileys– yeni görüş açısından, Melissa'nın yüzü farklı bir ışık alıyor ve o pürüzsüzleştiren, çiçekler açtıran ilk üç aylık hormonların cildinde etkisini gösterdiğini görebiliyordu. Şimdiden mi? Hiçbir fikri yoktu ama onu bu kadar genç ve güzel görmemişti hiç. İyice yaklaşıp karşısında durduğunda onu az önce ve haklı olarak ihanetle suçladığını hatırlatmak zorunda

kaldı kendi kendine. Onu baştan çıkarmasına izin veremezdi. Dürüst davranmamıştı. Öte yandan, bir miktar cinsel boşalma Beard'a dokunulmazlık kazandırır, daha net düşünebilmesini ve yaşam hakkı tanımayan davasını daha bir hevesle savunmasını sağlardı.

"Karşıma doğru erkek çıkıncaya kadar bebek yapmamam gerektiğini düşünerek yıllarımı harcadım. Bir sürü salak ve pislik zamanımı çaldı; bu onların olduğu kadar benim de hatamdı. Doğru erkeğin sen olduğunu düşünüyorum ama Michael, sen öyle olduğunu düşünmüyorsan, sorun değil. Ben yine de yapacağım. Sen olmazsan üzülürüm ama elimde bir şey olmaması beni daha çok üzer. Kararını bu gece ya da gelecek ay vermek zorunda değilsin. Hayır deyip sonra karar değiştirebilirsin. Belki de fikrin çocuğu görünce değişir. Bu çok mümkün. Ama emin olduğum tek şey var; seninle tartışmayacağım. Buna tamamen karşıysan, gitmekte serbestsin. Sonradan dönmekte de serbestsin," dedi Melissa.

"Bu çocuk daha on yaşındayken ben neredeyse yetmişimde olacağım. Bunun ne anlamı var?"

"Pekâlâ. Sen dışarıda kal. Ama bence yetmiş yaşında on yaşındaki bir çocuğu sevmeyi ve onun tarafından sevilmeyi bir lütuf olarak göreceksin."

Lütuf mu? Böyle bir kelimeyi de nereden bulmuştu? Daha önce kullandığını hiç duymamıştı Beard.

"Ve bir şey daha var."

Bunu tatlı tatlı söylemişti, kendinden bu kadar emindi. Bu yeni manzaradaki kayalıklarla uçurumları düzleştirmiş, Beard da o manzaranın içinde dolaşıyordu; tamamen kaybolmuştu ama zarar görmeyecekti ya da Melissa'nın iddiası buydu.

"Baba olmayı sen istemedin. Mali destek istemiyorum. Kendi birikimlerim ve mağazalar var. Katkıda bulunmak istersen, ne âlâ. Bizimle olmak istersen, daha da iyi."

Biz. Bu iğne başı büyüklüğündeki varlık çoktan dünyaya gelmiş, kendine sosyal bir kimlik edinmişti. Beard kendini hem mağdur edilmiş hem de atlatılmış hissediyordu. Melissa'nın böyle etkili bir şekilde kafa tuttuğu genel prensipleri telaffuz edemeyecek kadar ağırdı. Hiçbir hakka sahip değil miydi yani? Bu çocuğun yol yakınken imha edilmesini emredemezdi. Ne istiyordu peki? İşin özüne dönmeyi denedi.

"Gitsem de kalsam da, para versem de vermesem de, senin çocuğunun babası olacağım. İstemeden. Bana sormadın çünkü ne diyeceğimi biliyordun."

"Çocuğu görmeyip hiçbir katkıda bulunmadığm sürece, hayatının neden değişmiş olacağını anlamıyorum."

"Buna sen karar veremezsin ve ayrıca, yanılıyorsun, çok yanılıyorsun. Çocuğun olmamasıyla hiç görmediğin bir çocuğun olması arasında hiçbir fark olmadığını mı düşünüyorsun cidden? Yapmayı asla istemediğim seçimler yapmaya zorluyorsun beni."

Bunu biraz ateşli bir sesle söylemişti ve söylediği şeye de inanıyordu ama kulağa çok soyut geliyordu. Hâlâ söze dökülmemiş olan gereçek itirazları bir sisin içindeydi.

Melissa bu tepkiyi bekliyor olsa gerekti. Beard'a arkasını dönüp masayı kurmaya başladığında canı sıkılmış gibi görünmüyordu. Konuştuğundaysa, aslında ona bakmamasına rağmen, elini öylesine koluna koyup gönlünü almak isteyen bir sesle konuştu.

"Bir de benim açımdan görmeye çalış, Michael. Seni seviyorum, bebek istiyorum, başka hiç kimseyi istemiyorum, seni sadece arada bir görüyorum ve ne zaman göreceğimi hiçbir zaman bilemiyorum, başka kadınlarla görüştüğünü biliyorum, sen daha çok yakınlaşmak ya da terk etmek için kılını bile kıpırdatmıyorsun ve dört yıl böylece geçip gidiyor. Bir şey yapmasaydım, menopoza girecektim. *Senin* bana gizlice yaptırdığın seçim bu olacaktı."

Kulağa iğrenç geliyordu. Ama Melissa da istediği an ona tekmeyi basabilirdi. Elini kolundaki elinin üstüne koydu. Bir çeşit özür.

Melissa güveci ocaktan alıp masanın üstündeki bir nihalenin üstüne koydu ve açması için bir şişe şarap verdi. İyi bir Corbières şarabıydı ve Beard onu tek başına içecekti. Melissa kendi beş santimlik beyazına hiç dokunmamış sayılırdı. Otururken Melissa'nın hediyesi, Berlin Tegel'den aldığı banyo yağıyla naneli bitter çikolata geldi aklına. Vermek için en yanlış zamandı. Güveci servis ederken masaya bir sessizlik çöktü. Melissa bir dizi ithamla bütün itirazlarını etkisiz hale getirmişti. Kaçamaklarından haberdar olduğundan her zaman şüphelenmişti ama Melissa'nın böyle sakin sakin söylediğini duymak onu şoke etmiş, yo, heyecanlandırmıştı. Çatalını ağzına götürürken, sanki beyinden retinaya arkadan projeksiyon yapılır gibi, Melissa ile Milano'da kısa süreliğine tanıdığı bir kızın, sayvanlı bir karyolanın, çarşaf ve yorganlardan bir buzul taşının üzerinde, samimi bir pozda ve çırılçıplak, birlikte diz çökmüş, pornografik dergilerin o loş ışıklı havası içinde, sevgi ve beklentiyle dolu durdukları bir tablo gördü. Derginin ortasındaki zımbaları bile görebiliyordu. Gözlerini kırpıştırarak bu manzarayı zihninden kovup yemeğini yemeye başladı. Ama kurduğu hayal gırtlağının çeperini gerdiği için ilk lokmayı yutmakta zorlandı. Melissa akla uygun gelen nedenlerini açıklamış ve Beard haklı olduğunu bilirken haksız duruma düşmüş, konunun çok basit olduğundan şüphelenirken bile eli kolu bağlanmış, cebelleşiyordu: Melissa konuyu değiştirmişti.

Bir-iki dakika geçmesine izin verdi ve mızmızlanmaktan çok ciddi ciddi konuşurmuş gibi çıkmasına kararlı olduğu bir sesle, "Sorun şu ki, Melissa, bu işi zaten yapacaksan, bana bir seçim hakkı kalmamış oluyor. Kendi çocuğumun varlığını nasıl inkâr edebilirim ki? Bunu yapmam mümkün değil. Herhal-

de buna güveniyordun ve karşı çıktığım şey de bu. Bu bir çeşit şantaj..." dedi.

Bu sözcük üzerlerinde asılı kaldı ve sonunda o özgürleştirici kavgayı edeceklerini zannetti Beard. Ama sakinliğini bozmayan Melissa, huzurlu ve müstakbel bir anne olarak lokmasını çiğnerken düşündü. Her zamankinden daha çok yemek yiyordu.

"Bebeğimizi yok sayamayacağma güvenmemiştim. Eğer bu doğruysa, mutlu olurum. Öfkeleneceğini biliyordum ve bu yüzden seni suçlamıyorum. Kazara olduğunu söylemeyi de düşündüm ama bunu yapsaydım içim asla rahat etmezdi."

Doğum kontrol hapı yalanından sonra etmişti ama. Ama bunu söylemek hiç içinden gelmedi Beard'ın. Geleceği gayet iyi görebildiğini de söyleyemedi. Mutlu bir ara faslından sonra, evliliğe yenik düşmeyeceği de varsayılırsa, aşama aşama değersiz, güvenilmez bir koca taklidine dönüşecek, bu da onu değersiz ve güvenilmez bir baba yapacaktı. Melissa'nın seçtiği şey buydu, seçim yapabilmek onun hakkıydı. Kadınlar bunun uğruna, kürtaj için olduğu kadar doğum hakkı için de yürüyüşler yapmıştı. Belki de Beard'ın yapabileceği hiçbir şey yoktu. Melissa sorumluluğunu elinden alıyordu ama işler öyle yürümeyecek, hayatları değiştiğinde, o bezgin, öfkeli tartışmaları, bağrışmaları, bebeğin ağlamasını, kapının çarpılmasını, araba motorunun gürleyerek çalışmasını tekrar tekrar yaşadıklarında, Melissa da böyle hissetmeyecekti. Şu anda, evrimin bu çocuğu ilk direkten geçirmek için oynadığı bir oyunla, hiçbir şeyden kuşku duymayan beyni iyimser hormonlarla dumanlanmışken ne derse desin, her şeyin Beard'ın suçu olduğunu o zaman anlayacaktı.

Beard bardağını tekrar doldururken kavgacılığın, suçlayıcı sivri dilliliğinin, çakırkeyif bir kaderciliğe dönüştüğünü hissetti. Sorunu bir kenara itip geceyi normal seyrine oturtmak, bu genç sayılabilecek kadınla tatlı tatlı konuşmak, cö-

mertçe sunduğu yemeklerinden yiyip kırmızı şarabını içmek, sevişmeye, uykulu sarılmalara yaklaşmak, uyumak istiyordu. Tembel ve sefahat düşkünü bir adam mıydı, yoksa dürüstçe bir yaşam arzusuna boyun mu eğiyordu? Cevabını biliyordu bu sorunun. Uzanıp elini Melissa'nın elinin üstüne koydu.

"Bana karşı dürüst davranmana sevindim. Teşekkür ederim."

Elini orada tutarak sert konuştuğu için üzgün olduğunu, Melissa'nm tabii ki şantajcı olmadığını, tekrar onunla birlikte olmaktan derin bir mutluluk duyduğunu ve haklı olduğunu, tartışmamaları gerektiğini söyledi. O konuşurken Melissa da bir hipnozcuya bakar gibi onun yüzüne baktı. Yine gözleri parıldıyordu. Kalkıp yanına gelerek diz çöktü ve Beard'ı uzun uzun öptü. Sandalyesine geri döndüğünde, her şey yolunda görünüyordu ve yemeğe devam ettiler. İşinden ve seyahatlerinden, Potsdam'daki konferanstan, New Mexico'dan gelen son haberlerden, MIT'deki bir ekibin kendisininkine benzeyen bir yapay fotosentez işlemi üzerinde çalıştığından ama ondan on sekiz ay geride olduklarından bahsederken, tavuklu ve kırmızı biberli güveçten üç porsiyonu mideye indirdi Beard. Tasarımın basit olması gerektiğinden, hareketli aksam olmamasının güzelliğinden, Oxford'dan bir ekibin güneş reflektörüne son şeklini vermek için yaptığı çalışmalardan, beklediği gibi parabol şeklinde bir tasarım olmadığından söz etti.

Bebekle arasına mesafe koymak, Melissa'nm zihnine onun yerine kendi fikirlerini, kendi bebeğini yerleştirmek için konuşarak, onu sıkıyor olsa gerekti. Melissa arada bir sorular sorarak onu teşvik ediyor ama daha çok sessizce, tamamıyla mantıkdışı bir tahammülle ona bakıyordu. Gözüne ciddiyetin ve yüce amaçların ruhu gibi görünen, hem çocuğunun hem de bakmayı arzuladığı kendi babası olan, kendi kaderine henüz âşık olmamış ama, soğukkanlılıkla bildiği gibi, bir gün mutlaka boyun eğecek olan bir babaya, kel ve şişko bir adama âşıktı.

Sıradan insanların anlayabileceğini düşündüğü bir dille, en son müthiş haberi verdi Beard; her bir foton için tek bir elektron değil, iki tane elektron vardı ve bir gün belki de bu sayı üçe çıkacaktı! Melissa onu dinlerken, yüzü o hep çok sevdiği ifadeye bürünmüş, sıkılmış dudaklarındaki yamuk bir tebessüm keyifli bir kahkahayı zar zor bastıran bir somurtuşa dönüşmüştü. Ama anlattıklarının hiçbiri hafiften bile olsa eğlenceli şeyler değildi. Melissa daha iyisini hak ediyordu. O da trendeki macerasını anlatmaya başladı ve kendisini hâlâ davul gibi şişmiş ve sıcaktan bunalmış hissettiği için, divana geri dönmelerini önerdi.

Hikâyeyi Savoy'da anlatırken, dosdoğru kendi deneyiminin anısından yola çıkmıştı. Şimdiyse üç unsur vardı; hatırladığı şekliyle olaylar, ilk anlatışının daha taze olan anısı ve akşam yemeği sonrası bir anekdot anlatarak Melissa'nın gülmesini ve onu daha çok sevmesini, gerçek meselelerini o an için bir kenara bırakmasını sağlama isteği. Şimdi vurguladığı, değiştirdiği ya da eklediği her şey yeterince inandırıcı, bazılarıysa gerçekti. Kendi kendisinden cümleler çalıyor, kürsüdeyken kullandığı üslubu, esleri ve konuşma hızlarını ödünç alıyordu. Yol arkadaşını daha iriyarı ve korkutucu, kendiniyse fevri, açgözlü, önüne geleni suçlayan, tam bir beceriksiz budala gibi gösteriyordu. Sonlara doğru, valizinin indirildiği andaki, genç adamın o sabırlı, azizlere yaraşır tavrını iyice abarttı. Kendisini bir anlatı ustası gibi hissederek, elini cebine sokup açılmamış cips paketini bulduğu o keşif anını sezdirebilecek ve etkisini azaltabilecek bütün detayları gizli tutuyordu Beard.

Kısıtlı bilgi vermesi işe yaradı. Melissa tam yapması gereken anda hayret dolu bir çığlık attı. Kafasını elleri arasına alarak sallayıp, "Seni aptal, seni dangalak! Ah, keşke ben de orada olsaydım!" dedi. Gülmeye devam ederek hâlâ beş santim olan beyaz şarabını aldı, sonra öpüştüler, sonra birlikte gül-

düler ve kucaklaştılar. Melissa geriye çekilip, "Seni haydut!" sonra da hayretle, "Zavallı çocukcağız!" dedi.

Sonunda kendine gelip iyice yanına sokularak, "Ama biliyor musun," dedi, "aynı bunun gibi bir şey Ivan'ın da başına gelmişti, dükkândaki Ivan'ı hatırlıyor musun?"

Beard'ın Ivan'ı dinleyecek hali yoktu. Biraz zorlanarak ayağa kalktı ve elini açıp şövalyeleri taklit ederek hafif bir reverans yapıp, Melissa'yı yatak odasına götürdü ve orada, sessizce, soydu. Bu şekilde, Beard'ın bütün giysileri üstündeyken çıplak kalarak başlamayı severdi Melissa. Beard böyle şeylerden hiç anlamasa da, o yumuşak hatlı ve davetkâr bedenin, başka bir yüzyılda olsa, ideal kadın güzelliği olarak görüleceğinden emindi. Omuzlara doğru daralan, kalçalarda genişleyen, iri göğüslü, asil poposunun üstünde iki gamze. Şimdi o gamzeleri öpüyordu. Beard yatağın ucuna oturmuşken, Melissa dönüp bacaklarını açarak kucağına oturdu ve kollarını boynuna sardı. Burnunu alnına sürtüp alnından, Beard da onun göğüslerinden öptü. Ama bu güzellik ağırlıksız değildi. Kötü dizinde şiddetli bir ağrının yoğunlaştığını hissediyor ve bir sonraki hamleden, kirişlerden birisi kemiğin içindeki bağından kopmadan önce, en fazla bir dakikası olduğunu düşünüyordu. Ama Melisa da onu sevdiğini söylüyor, *nasıl da* sevdiğini fısıldıyordu ve beklemek zorundaydı.

Sonunda, ihtiras yerine geçen bir inleyişle, onu sırtüsü yatağa uzattı ve yorganı açtı. Yatak odası olmasını isteyebileceğinden daha soğuktu. Kendi giysilerini de uzun deneyimlerden sonra edinilmiş bir hızla çıkarıp yanına uzanmış, Melissa'yı birçok kadının fazla muayene eder gibi bulduğu bir ustalıkla okşuyordu. Melissa bu yeniden bir araya gelişlerde genellikle başlamak için sabırsızlanırdı ama şimdi başparmağıyla işaretparmağını halka yapıp aletinden tutmuş, hafif hareketlerle ona müthiş bir haz vermesine rağmen, konuşmak ister gibiydi. Sarılmak ve okşamakla meşgulken, bir de aletini

saran o dokunuşun verdiği hazla, Beard ilk başta bunu umursamadı. Söylediği sözcükler birbirinden bağımsız, mercan kayalıklarındaki balıkların bir dalgıca görünebileceği gibi, parıl parıl parlayarak gelişigüzel yerlerden beliriyor ve yanından süzülüp gidiyorlardı. Sonra zihnini toparladı ve hamileliğin nasıl bir şey olduğundan bahsettiğini anladı. Bu konuyu şimdi neden açıyordu ki? Ama tabii; başka ne olacaktı ki? Melissa için bu konuyu değiştirmek anlamına gelmiyordu. Seks, bebekler, göğüsler, aşk, nesiller boyunca hiç kesilmeyen altın bir iplikti. Tam da yaşamının, aktif olan son safhalarında, anlam ve yüce bir amaçla dolduğunu düşünürken kollarıyla ayaklarını bağlayan ya da en yakındaki kirişe kendini asabileceği bir halat değil. Ama sabırsızlığını bastırdı, gözlerini açıp tavana dikti ve dinledi.

"...sanki hiç tanımadığın birine âşık olmak gibi ama o da değil. Tanışıyoruz, birbirimizi hep tanıyorduk, en başından beri. Michael, bunun böyle olacağını, bu kadar erken başlayacağını bilmiyordum. Çoktan başladı bile, o kıza, o oğlana, bilmediğimiz bir yerden bize doğru gelen, içimdeki karanlıkta kıvrılmış yatarken saat başı büyüyen, bizimle buluşmaya gelen o minik insana âşık oldum. Bazen onu o kadar çok seviyorum ki göğsümde bir ağrı başlıyor. Bu öyle bir aşk ki sesli sesli iç çekip duruyorum. Çok aptalca ama bir insanın aynı Rus bebekleri gibi başka bir insanın içinden çıkması çok garip ve muhteşem bir şey değil mi? Hem çok garip hem de çok sıradan. O kadar mutluyum ki. Saçmalıyorum. Seni seviyorum, içimdeki bu bebeği seviyorum ve umarım sen de seversin, bence seveceksin, Michael, seveceksin, seveceğini söyle, bu bebeği seveceğini söyle bana..."

Beard'ı kendine çekmiş, sevişmeye başlamışlardı. Melissa hüzünlü bir sesle, söylemese ayıp edeceği bir noktaya getirinceye kadar, "Seveceğini söyle, lütfen seveceğini söyle..." diye tekrarlayınca, Beard da, "Seveceğim," diye-

rek onu öptü ve belki de yalan söylemediğini düşündü çünkü geleceği bilmiyordu ve eğer dünyaya gelirse, bu çocuğu kendine göre sevebilir, şu anda ne derse desin, zaman geçer ve olaylar kendiliğinden gelişirdi, ki sevişmek kendi dili ve kuralları, kendi gerçekliği olan, dışa kapalı, büyülü bir dünyaydı.

Melissa sevişmekten kolayca haz alabilen, hazzını sesli olarak ifade eden, sırt tırmalama ekolünden, geniş yürekli bir sevgiliydi, ki bu da Beard'ın zevklerine gayet uygundu ama bu gece değil. Birlikte dönüp durur, Melissa'nın ipeksi teni kayganlaşır ve sol kulağındaki çığlıkları gitgide şiddetlenirken, artık kendisini tamamen bırakamadığını, rahatsız olduğunu, dikkatinin dağıldığını hissetti Beard. Melissa keşke hamileliğini hatırlatmamış olsaydı. Sayısız dakikalardan sonra, cinsel görgü kurallarının kendini tutmasını, zamanlamayı Melissa'nın son orgazmının bayır aşağı çığlık çığlığa kalktığı o depara uydurmasını gerektirdiği an yaklaşırken, hazır olmadığını ve buna dayanamayabileceğini biliyordu. Bu yüzden, o son saniyelerde, iyi bildiği boş bir tiyatroya girdi, koltuklardan birine oturdu ve tanıdığı kadınlardan bazılarını rol seçmelerine sokarak, düşüncenin imkânsız hızıyla hepsini peş peşe sahneye çıkardı. Deneysel duruşlarda, bir büyüyle kendisini de içeren farklı mizansenlerde sahne aldılar. Milano'daki kızı, sonra İranlı bir biyofizikçiyi, sonra da eski yedeklerden birini, Patrice'i sahneye çıkartıp indirdi. Ama sonunda doğru seçenekte, tek kolu sakat olan göçmenlik bürosu memurunda karar kıldı. Zihninde onu havalı bir tavırla yerinden çıkarttı ve orada, pasaportlarını hazırlamış bekleyen, canından bezmiş beş yüz yolcunun önünde durup, kızın masası önünde seviştiler. Halka açık yerlerde, ilgisizce bakan insanların karşısında seks yapmak, Beard için inanılmaz çekici bir fanteziydi ve işe de yaradı. Zamanlamayı tam olarak tutturabildi.

Bu kaçamaktan Melissa'nın yatağına döndüğünde, yüzünü öperek, "Sevgilim benim. Teşekkür ederim. Seni seviyorum. Michael, seni seviyorum. Canımsın benim, canım," diyordu Melissa.

Onu rahatsız eden şeyin birkaç sokak öteden geçen helikopter olduğunu zannetti ama tam olarak uyandığında helikopter damların üzerinden kuzeye doğru gözden kayboluyordu ve esas gürültüyü çıkaran komşunun pisboğaz köpeğiydi. Eli Melissa'nın saçlarına geçmiş, Melissa'nın sağ bacağı bacağının üstüne atılmıştı. Kendini kurtarıp, Melissa mızmız bir ses tonuyla hırıldarken biraz uzanıp bekledi. Melissa tekrar daldığında yorganın altından dışarıya süzüldü. Şehirdeki bir yatak odası asla zifiri karanlık olamazdı ve çabucak kapıya gidip çırılçıplak koridordan geçerek banyoya girdi.

Bütün gece ısıtılmış olan yerdeki siyah taş karolar üşümüş beyaz ayaklarına çok iyi geldi. Gezegenin canı cehennemeydi. İçeride –bir tanesi bütün bir duvarı kaplayan– birkaç ayna olduğunu hatırlayarak ışıkları kıstı ve musluktan su içmek için lavaboya gitti. Sonra çişini yaptı ve ahşap oturakla kapağını klozetin üstüne indirdi. Oturmadan önce Melissa'nın üç Noel önce aldığı koyu kırmızı bir sabahlığı giyip kuşağını bağladı.

Orgazma ulaşmak bazen kısa süreli bir uykusuzluğa neden oluyordu. Salonda belki daha rahat ederdi ama oraya gitmek tam olarak uyanmaya, ertesi güne, varoluşunun bir sonraki alt bölümüne taviz vermek demekti. Huysuzluğu üstündeydi. Kayıplara karışmak istiyordu ve banyo geçici bir yer, uykuya giden bir bekleme odasıydı. Önceki gün içtiklerinin –her zamanki kadar içmiş sayılırdı– bir listesini çıkartarak bildik bir kararlılığa ulaşmaya başladı, sonra vazgeçti, çünkü biliyordu ki, örneğin, öğlene doğru Berlin'den Londra'ya uçarken, günışığıyla aydınlanmış kabinde, elinde cin toniğiyle arkasına yaslanmış oturan versiyonuyla kendisi aynı adam de-

ğildi. Peki uçakta neler okumuştu? İlk önce, petrol sanayiinin içinden olan insanların yazdığı, beş ila sekiz sene içinde petrol üretiminin en üst düzeye çıkacağını gösteren hesaplamaların olduğu bir ön taslak. Bu konuyu halletmek için çok az zaman vardı. İkinci olarak, sonbaharda yayımlanacak bir taslak daha: Gezegendeki memelilerin dörtte biri tehdit altındaydı ve büyük bir soy tükenmesi çoktan başlamıştı. Üçüncüsüyse, Arktik yaz buzullarıyla ilgili önemli verileri aktaran, buzulların 2045'te yok olacağını ileri süren akademik bir makaleydi.

İnsanlığın yarattığı bu pislik hakkında okuma yaparken mutsuz muydu? Hiç de değildi. Halinden gayet memnun, alnını kırıştırmış ciddi ciddi çalışan bir adam olarak, o sırada gelecek yemeği bile düşünmeksizin, önemli paragrafları ve karşı olduğu fikirleri altlarını çizerek, oklar ve baloncuklarla işaretliyor, bu arada solundaki oval bir pencere mavi stratosferi çerçeveliyor ve on kilometre aşağıda, yüzyıllar boyu yapılan kanlı savaşlarla düzleştirilmiş, ağaçsız bir kuzey Almanya ovası, sonunda ağaçsız Hollanda'ya ve onun Mondrian tarlalarına dönüşüyordu. Yine solunda, bulutların engelleyemeyeceği kadar yukarıda olan güney güneşi, yolladığı foton sağanağıyla çalışmalarını aydınlatıyor ve yüceltiyordu. Cini nasıl bırakabilirdi ki?

Ama şimdi, sabahın dördünde, meşe ve porselenden yapılmış kaidesinin üstünde, Blake'in *Newton*'ı gibi ağırlığını ayak parmaklarının ucuna verip kamburunu çıkartmış, uyuyamayacak kadar yorgun bir haldeyken, mutsuzdu. Uykusuzluğa alkolün yaptığı katkı da buydu; susuzluktan kavrulmuş, bitkin ve gergindi. Her zamanki pıhtılaşmış endişeler yığını aşırı ısıtılmış banyonun loşluğunda önüne serilmişti. Bunların hepsi de soyut endişeler değildi. Bazıları fazlasıyla cisimlenmişti: Kilosu, bugünlerde fazla düzensiz attığını düşündüğü kalbi, ayağa kalktığı zaman hissettiği baş dönmesi, dizlerindeki, böbreklerindeki, göğsündeki ağrı, üstüne çökmüş ya da hep çökmeye hazır olan o ezici yorgunluk, elinin üstündeki –bir-

kaç ay önce morumsu bir renk alan– kırmızı leke, şu anda bile çınlayan kulakları ve kulaklarından hiç gitmeyen o esintiye benzer, hışırtılı ses, sol elinde –yine sürekli hissettiği– o karıncalanma. Bu belirtileri birer suç gibi görüyordu. Bir doktora görünüp bütün günahlarını itiraf etmesi gerekirdi. Ama hüküm giydiğini duymak istemiyordu.

Sonra bir de, Dorset Meydanı'ndaki bakımsız zemin kat dairesinin, ihmal edilmiş bir arkadaş gibi onu suçlayışı: *Ne zaman geleceksin?* O evdeki can sıkıcı ayrıntılardan biri açılmamış mektupların oluşturduğu yığınlar ya da tepeciklerdi. Tom Aldous'nun, Beard'la buluşup oğlunu anmak isteyen babasından mektuplar almıştı. Beard ne yapabilirdi ki? Yaşlı bir adamın, beş yıl sonra hâlâ yas tutan bir babanın üzüntüsüne ortak olacak hali yoktu. Sonra, projenin risk altında oluşu. Silikon Vadisi'ndeki risk sermayesi yatırımcıları sonunda kalplerini ve banka hesaplarını açacaklar mıydı? New Mexico'daki çiftçi, Üçüncü John P. Hedley, kendi temsilcisiyle Beard yarın Amerikan Elçiliği'nde kâğıtları imzalamadan önce fikrini değiştirecek miydi? Sudan ucuz yolla gaz elde edebilecek ve gazların tekrar birleşmesini önleyebilecek miydi? Katalizörün bir oksit mi olması gerekiyordu? Düşüncelerinin bu soruna akmasına izin verdiği takdirde asla uyuyamazdı. Melissa'nın verdiği haberi düşünmek daha kolaydı. Onun bu kadar üçkâğıtçı olabileceğini tahmin eder miydi? Üç saatlik uykusu bu konuda, hamilelikle ilgili, biraz daha net bir görüş kazanmasını sağlamıştı. Ta içinde hissediyordu, böyle bir şey olamazdı, bu çocuk doğamazdı, buna izin vermeyecekti, bu homonculus* saf düşünceden oluşan âleme geri dönmek zorundaydı. Melissa'yı konuşarak ikna edebileceğinden emindi. Beard'ın kendisi hakkında düşündüklerine önem veriyordu. Beard'ı, Beard'ın onu sevdiğinden daha fazla sevmesi tartışmasız bir güç kaynağıydı.

* Simyadan fizyolojiye pek çok alanda kullanılan, insan fiziği ve aklına sahip yapay olarak üretilen cüce varlıkları anlatan terim. (e.n.)

Tom Aldous da aklına böyle zamanlarda geliyordu işte. Leylek gibi, iri kemikli, koca dişli bir adam olan, kafası –hepsi de aptalca olmayan– fikirlerle dolup taşan Aldous. Zavallı Tom, dünyanın geri kalanı tarafından uzun zamandır unutulmuştu. Beard bazen kendini suçluyor sayılırdı. Patrice'in ailesinden gelen o saçma sapan postu beş santimlik çivilerle yere çakmış olması gerekirdi. Cilalı ahşaptan yer döşemeleri istediğinde, Patrice'e karşı koymuş olması gerekirdi. Aldous'nun orada hiç işi yokken evde olması pek Beard'ın suçu sayılmasa da, onu ilk başta, hiç acımadan evden atmış, amcasının evine o halde, o sabahlıkla, kendi sabahlığıyla döneceği gerçeğini umursamaksızın sokağın soğuğuna göndermiş olsa, hayatı kurtulacaktı.

Ama, diye düşündü Beard, kendisine bu kadar sert davranmamalıydı. O genç adamın ruhunu canlı tutan da kendisiydi. Dört yıl önce, şimdiki ihmalkâr sahibi olduğu o kiralık zemin katı dairesinde, hâlâ o evde olan ve eskisinden daha iyi kokmayan leş kokulu kanepesine uzanmış, kendi çalışmaları nasıl Einstein'mkiler üzerine kuruluysa, aynı şekilde Beard'ın çalışmaları üzerine kurulu olan Aldous'nunkilerin gerçek değerini, başka hiç kimsenin göremeyeceği bir şekilde görmüştü. O zamandan bu yana da ter dökmüş, işin zor kısmını yapmış ve hâlen de yapmaya devam ediyordu. Patentleri garantiye alır, bir konsorsiyum oluştururken, laboratuvardaki çalışmaları ilerletmiş, biraz da girişimci sermayesi bulmuştu ve bütün bunlar bir araya geldiğinde, dünya daha iyi bir yer olacaktı. Beard'ın tüm istediği, makul bir kazancın ötesinde, bu işin kendine atfedilmesiydi. İsminin önde gelmesi ya da özgün fikrin kimden çıktığı bir ölü için ne kadar önemli olabilirdi ki? Hem konu bu kadar acilken soyadı detaylarıyla uğraşmak pek de uygun sayılmazdı. Önemli olan tek bağlamda, Aldous'nun ruhu yaşamaya devam edecekti.

Ve Aldous davasının ilk kez ağır aksak aydınlandığı ve sonra, geceleri, yine divana yayılıp televizyon haberlerini, Ağır Ceza Mahkemesi'nden alınan son haberleri izlediği ve yakında eski karısı olacak kadının mahkeme önünde titrek ve net bir dille konuşup medyanın sevgilisi rolünü üstlendiğini gördüğü o günler nasıl da kahramanca ve destansı zamanlardı. İnşaat ustası Tarpin'e gelince, zaten iki suç işlemiş, hem Patrice'i sikmiş hem de kendi gözünü morartmış olan bir adamın, işlemediği başka bir suçtan içeriye girecek olması Beard'ı pek de rahatsız etmemişti.

Uykusuzluğun yaşamın hangi sorunlarına iltimas geçeceğini hiç kimse öngöremez. Gün ışığında, en uygun koşullar altında bile, beynimizi hangi konuların kemireceği konusunda çok fazla seçim özgürlüğümüz yoktur. O anda, kış vakti sökecek bir şafaktan saatler önce, en az sağlık, para, iş, kuvvetle muhtemel bir kürtaj, kaza eseri bir ölüm kadar canını sıkan şey, Savoy'daki, Beard'ı özgün olmamakla, başkasının hikâyesini çalan bir sahtekâr olmakla suçlayarak üzerine saldıran, çıkık sakallı ve sabit bakışlı Lemon, yo Mellon denen o öğretim üyesi ya da profesördü. Ama Beard'ın gerçek deneyiminin üstüne oturup onu akademik bir malzemeye, toplu yanılsamaya dair bir vaka çalışmasına, müstehcen bir fıkra gibi ağızdan ağıza dolaşan bulaşıcı bir çereze indirgeyerek esas hırsızlığı yapan Mellon'ın kendisiydi. O uykusuzluğun içinde elini kolayca uzatarak, Mellon'ın boğazını kavradığını ve dizlerinin üstüne çöküp nefes nefese özürler diletene kadar sıktığını gördü. Zorlu bir adam olabilirdi Beard ama çocukluğunda bile, hiç kimseye saldırmamıştı. Ancak kurduğu hayallerde, korkunç şiddet patlamalarıyla düşmanlarını şaşırtırdı. Şimdiyse, hafif bir nabız artışıyla, kendini yenilenmiş, her zamankinden daha da uyanık hissediyordu. İyimserliğinin geri geldiğini hissetti. Yaşamı olasılıklarla doluydu sonuçta.

Örneğin, onu çok heyecanlandıran bir plan vardı ve meslektaşı Toby Hammer'ın da bunu ciddiye almasını istiyordu. Karbon ticareti planları Avrupa'da çok yakında uygulanmaya başlanacak ve bir gün belki Amerika'da da başlatılacaktı. Planlanan şey okyanusa mümkün olduğunca çok miktarda demir tozu dökerek suyu zenginleştirmek ve planktonların artmasını sağlamaktı. Planktonlar çoğaldıkça, havadan daha çok karbondioksit emeceklerdi. Bu miktar kesin olarak ölçülüp, karbon kredisi olarak ağır sanayiye satılabilirdi. Kömür yakan bir şirket yeteri kadar satın alırsa, haklı olarak operasyonlarının karbonsuz olduğunu iddia edebilirdi. Önemli olan şey Avrupa'daki piyasalar tam olarak kurulmadan önce rekabette üstünlük sağlayabilmekti. Gemilerin ve demir tozu kaynaklarının bulunması, uygun yerlerin tespit edilmesi ve yasal ayak işlerinin tamamlanması gerekiyordu. Toby Hammer'ın bu işe el atması lazımdı. Beard'ın planları, kuşkusuz kendi gizli planları da olan bazı deniz biyologlarının kulağına kadar gitmiş ve bu insanlar basında temel besin zinciriyle oynamanın tehlikeli olduğunu tartışmaya başlanuşlardı. Sağlam bilimsel dayanaklarla hepsinin sudan dışarıya uçurulması gerekiyordu. Beard'ın elinde çoktan yayımlanmaya hazır iki makale olsa da, doğru ânı bekleyebilmek çok önemliydi.

Kırmızı sabahlığına sarınmış, gecenin bir köründe tahtına kurulmuş, son günlerdeki varoluşunu prenslere yaraşır bir havayla gözden geçiriyordu. Demir tozu planı anlamlı ve soylu olan bütün amaçları, paçasından tutup aşağıya çekmelerine izin vermemesi gerektiğini hatırlatmıştı ona. New Mexico'daki o yüz altmış dönümlük araziyi alacaktı. Araziden devrildi devrilecek tahta direkler üzerinde geçen o çok eksi güç hatları tamamen kullanılabilir durumdaydı ve güvenilir bir su kaynağı da vardı. Bir gün, içlerinde kıvrılan cam tüpleriyle, güneşe doğru çevrilmiş cam paneller, bu çayırları kaplayarak parıltılı bir denize dönüştürecek, ışık ve sudan

resmen sıfır maliyetle hidrojen ve oksijen üretecekti. Kompresörler hidrojeni dev tanklara depolayacaktı. Oksijenle hidrojen yeniden birleşerek yakıt hücreli jeneratörleri çalıştıracaktı. Santral Lordsburg'a gece gündüz elektrik sağlayacak ve o kısa neon şeridini parlatacaktı. Sonra, kapasite genişledikçe, çevredeki yerleşim bölgeleri de buna eklenecekti: Redrock, Virden, Cotton City ve son olarak da, Silver City. Dünya bunu görüp koşa koşa ayaklarına gelecekti.

Sonunda kıpırdandı, sabahlığına sarınıp karanlık salondan geçerken kendi dağınıklığının üzerinden atlayarak mutfağa girdi. Mutfağın loşluğunda, koca buzdolabının önünde durup, yarım metre uzunluğundaki kulbunu çekmeden önce bir an tereddüt etti. Kapak öpücüğe benzeyen, yumuşak bir kopuş sesiyle, davet edercesine açıldı. Bir gece gökdeleni gibi zarifçe aydınlatılmış muhtelif raflarda, gözden geçirilmesi gereken çok şey vardı. Bir kırmızı hindiba ile Melissa'nın evde yaptığı bir kavanoz reçelin arasında, alüminyum folyoyla kaplanmış beyaz bir kâsenin içinde, tavuklu güveçten artanlar duruyordu. Buzlukta yarım litrelik sade çikolatalı dondurma vardı. Beard yiyinceye kadar biraz yumuşardı. Çekmeceden bir kaşık (ikisini de aynı kaşıkla yiyebilirdi) ve yemeğe oturup alüminyum folyoyu açmaya başladığında, kendini çoktan yenilenmiş hissediyordu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2009

Michael Beard'ın tek çocuk olduğunu duymak hiç kimseyi şaşırtmazdı, ki kardeşliğin nasıl bir his olduğunu tam olarak bilmediği gerçeğini ilk teslim edecek kişi de kendisiydi. Üzerine titreyen annesi Angela, keskin hatları olan bir güzeldi ve sevgisini gösterme aracı yemekti. Beard'ı biberonla beslemek, talepten daha fazlasını vermek annesi için büyük bir tutku olmuştu. Fizik Nobel'ini kazanmadan kırk yıl kadar önce, Cold Norton ve Çevresi Bebek Güzellik Yarışması'nda, doğumdan altı aylığa kadar kategorisinde birinci olmuştu Beard. Savaş sonrası, o zorlu yıllarda, ideal bebek güzelliği tombiklikte, Churchill tarzı kat kat gerdanlarda, karneyle alışveriş döneminin bitip bolluğun saltanat süreceği günlerin hayalinde yerini buluyordu. Bebekler en büyük sakız kabağı yarışmasında sergilenir gibi sergilenip oylanmış, tombiş ve neşeli Michael Beard, 1947'de dört aylıkken, karşısındaki bütün rakipleri ezip geçmişti.

Ancak, bir borsa simsarının eşi olan orta sınıftan bir kadının, bir kasaba panayırında pasta ve reçel tezgâhını boş verip çocuğunu böylesine şatafatlı bir yarışmaya sokması alışılmadık bir şeydi. Daha sonraları Oxford'dan burs alacağını hep bildiğini iddia ettiği gibi, annesi Beard'ın bu yarışmayı mutlaka kazanacağını da biliyor olsa gerekti. Beard katı yiyeceklere geçtikten sonra ve bütün hayatı boyunca, biberonla beslediği zamanlardaki adanmışlıkla ona yemekler yaparak, altmışların ortasında, Beard arada bir evi ziyarete geldiğinde yeni ye-

mekler deneyebilmek için, bir "cordon bleu" aşçılık kursuna gitmişti. Kocası Henry, sarmısaktan ve zeytinyağının kokusundan nefret eden, "et-ve-iki-sebze" yiyen türden bir adamdı. Evliliklerinin ilk yıllarından itibaren, açıklanmayan nedenlerle, kocasına olan sevgisini ondan geri almıştı Angela. Oğlu için yaşıyordu ve vasiyeti çok açıktı: Beard yemek pişirebilen güzel kadınların ilgisini çekebilmek için durmaksızın uğraşıp didinen şişko bir erkek olacaktı.

Henry Beard sıska, bıyıklarını sarkıtıp saçlarını arkaya yapıştıran, koyu renk takımları ve kahverengi tüvitleri, özellikle boyun bölgesinde, bir beden büyük kesilmiş gibi görünen bir adamdı. Minyatür ailesine iyi bakıyordu ve oğluna karşı, o zamanlar âdet olduğu gibi, sert ve pek fiziksel temas içermeyen bir sevgisi vardı. Michael'a hiç sarılmanuş, elini omzuna şefkatle nadiren koymuş olsa da, alınması gereken hediyelerin hepsini alırdı; Meccano ve kimya setleri, evde yapılan telsizler, ansiklopediler, model uçaklar, askeri tarihle, jeolojiyle ve büyük adamların hayatlarıyla ilgili kitaplar. Savaşta uzun dönem askerlik yapmış, piyade birliğinde subay olarak Dunkirk, Kuzey Afrika, Sicilya'da, sonra da yarbay olarak Normandiya çıkartmasında görev yapmış ve madalya almıştı. Terhis olduktan bir hafta sonra Belsen toplama kampına gitmiş, savaş bittikten sonra sekiz ay boyunca Berlin'de görev yapmaya devam etmişti. Kendi jenerasyonundan olan birçok erkek gibi savaşta yaşadıklarından bahsetmez ve savaş sonrası yaşamın sıradanlığının, dingin rutinlerinin, muntazamlığının ve artan maddi refahın, her şeyin ötesinde tehlikeden yoksun oluşunun, barışın ilk yıllarında doğanlara boğucu gelen her şeyin tadını çıkartırdı.

1952'de, kendisi kırk, Michael beş yaşındayken, şehirdeki bir ticaret bankasında çalışan Henry Beard işinden istifa edip ilk aşkı olan hukuka döndü. Chelmsford yakınlarındaki eski bir şirkete ortak oldu ve çalışma hayatının geri kalanı boyun-

ca da orada kaldı. Bu köklü değişimi ve her gün Liverpool Street'e gidip gelmekten kurtuluşunu kutlamak için, kendisine ikinci el bir Rolls-Royce Silver Cloud aldı. Bu açık mavi araba onu otuz üç yıl, ölümüne kadar götürdü. Yetişkinliğin bakış açısından ve geçmişe dönük bir suçluluk duygusuyla, oğlu yaptığı bu müthiş harekete hayran olmuştu. Ama bir küçük kasaba avukatının gayrimenkul devri ve vasiyet işleriyle dolu yaşamı Henry Beard'ı daha da büyük bir dinginliğe gömmüştü. Hafta sonları daha çok gülleriyle ve arabasıyla ilgileniyor ya da Rotaryen arkadaşlarıyla golf oynuyordu.

Angela Beard'ın on bir yıla yayılacak bir dizi ilişkiye başlayışı da işte bu döneme rastlıyordu. Genç Michael evde aleni bir düşmanlık ya da sessiz gerilimler olduğunu fark etmemişti ama zaten ne gözlemci ne de duyarlı bir çocuktu ve okuldan sonra daha çok odasında bir şeyler monte eder, yapıştırır, okurken, sonraları tüm zamanını pornografi ve mastürbasyona, daha sonraları da kızlara ayırır olmuştu. On yedi yaşındayken, annesinin, bitkin bir halde, yeniden evliliğine sığındığını da fark edemedi. Gönül maceralarını ancak ellili yaşlarının başında göğüs kanserinden ölürken öğrendi. Michael'ın çocukluğunu mahvettiği için onu affetmesini ister gibiydi. Ama o sırada Oxford'daki ikinci senesiydi ve aklı matematik ve kızlarla, fizik ve içmekle dolu olan Michael, ilk başta annesinin neler anlattığını idrak edemedi. Angela yüksek bir hastane binasının on dokuzuncu katındaki, pencereleri Canvey Adası'nın sanayileşmiş tuzlalarına ve Thames'in güney kıyısına bakan özel odasında, yastıklara yaslanmış yatıyordu. Hiçbir şey fark etmediğini söylerse, annesinin kırılacağını bilecek kadar büyümüştü artık. Ya da yanlış insandan özür dilediğini. Ya da otuzunu geçmiş hiç kimseyi seks yaparken hayal edemediğini. Elini tutup içten duygularını göstermek için sıkmış ve affedilecek bir şey olmadığını söylemişti.

Ancak eve kadar araba sürüp yatmadan önce babasıyla birlikte üç viski içtikten, sonra eski odasına gidip üstünde elbiseleriyle yatağa uzanarak annesinin söylediklerini düşündükten sonra, Angela'nın nasıl bir iş başarmış olduğunu kavrayabildi. On bir senede on yedi âşık. Yarbay Beard otuz üç yaşına geldiğinde yaşayıp yaşayabileceği bütün heyecanı ve tehlikeleri yaşamıştı. Angela'ın da kendi hayatını yaşaması gerekti. Sevgilileri onun Rommel'e karşı yaptığı çöl savaşı, Normandiya çıkartması, onun Berlin'iydi. Onlar olmasa, kendisinden nefret edeceğini ve çıldıracağını söylemişti Michael'a hastane yastıklarının üstünden. Ama tek çocuğuna yaptığını zannettiği şey için de kendisinden nefret ediyordu zaten. Michael ertesi gün tekrar hastaneye gittiğinde, annesi terli elleriyle eline yapışmışken, çocukluğunun hayal edilebilecek en mutlu ve kendini en güvende hissedebileceği çocukluk olduğunu, kendisini asla dışlanmış hissetmediğini ya da onun sevgisinden asla şüphe etmediğini ve hiç böyle güzel yemekler yemediğini, annesinin yaşam iştahı olarak gördüğü şeyle de gurur duyduğunu ve bunu ondan miras almayı umduğunu söyledi. Yaptığı ilk konuşmaydı bu. Bu yarım ve çeyrek gerçekler o ana kadar söylediği en iyi sözlerdi. Annesi altı hafta sonra öldü. Aşk hayatı, doğal olarak, babayla oğul arasında konuşulmayan bir konu olarak kaldı ama sonraları yıllar boyu, Chelmsford ve civarındaki köylerden arabayla geçerken, kaldırımda sendeleyen ya da bir otobüs durağının yanında düşüveren, şu ya da bu adamın on yedi âşıktan birisi olup olmadığını düşünmeden de edemedi Michael.

Oxford'a başladığında, o günün standartlarına göre, zamanından önce gelişmiş bir çocuk sayılırdı. Çoktan iki kızla sevişmişti, bir arabası, Crowley Road'un oralardaki bir garajda kilitli tuttuğu, önü çift camlı bir Morris Minor'ı vardı ve babasının verdiği harçlık öteki öğrencilerin aldığından çok daha fazlaydı. Zeki, sosyal, fikrinden dönmeyen, ünlü okullarda

okuyan çocuklardan etkilenmeyen, hatta onlara biraz tepeden bakan bir çocuktu. İnsanı çileden çıkartan ve baştan atılamayan, bütün sıralarm en başında olan, Londra'daki önemli gösterilere hep bileti olan, birkaç gün içinde bütün stratejik insanlarla tanışan ve hem sosyal hem de topografik manada, bütün kestirme yolları öğrenebilen o tiplerdendi. On sekizden çok daha büyük gösteren, çalışkan, düzenli, tertipli bir çocuktu ve hem bir ajandası vardı hem de onu kullanıyordu. Radyolarla pikapları tamir edebildiği ve odasında bir lehim aleti olduğu için aranan birisiydi. Bu hizmetler için, elbette, hiçbir zaman para istemiyordu ama bedelini yapılan kıyaklarla almakta da ustaydı.

Oxford'a yerleştikten sonra birkaç hafta içinde edindiği kız arkadaşı, Oxford High'dan Susan Doty isminde "kötü" bir kızdı. Matematik ve fizik okuyan diğer çocuklar genelde içe kapalı, çekingen tiplerdi. Laboratuvar çalışmaları ve dersler dışında, Michael hepsinden köşe bucak kaçıyor, ayrıca entel tiplerden de uzak duruyordu; onlar da anlamadığı edebi göndermelerle gözünü korkutuyorlardı. Onların yerine seminerlere girmesini sağlayan mühendisleri ve coğrafyacıları, zoologları, antropologları, özellikle de önceden garip yerlerde saha çalışması yapmış olanlarını tercih ediyordu. Beard'ın çok tanıdığı olsa da, hiç yakın arkadaşı yoktu. Hiçbir zaman tam olarak popüler sayılmazdı ama tanınan, hakkında konuşulan, insanlarm işine yarayan ve hafiften küçümsenen birisiydi.

İkinci yılın sonunda, kendisini annesinin yakında öleceği fikrine alıştırmaya çalışırken, Lady Margaret Hall'daki öğrencilerden Maisie Farmer isminde bir öğrenciye "kötü kız" denildiğine kulak misafiri oldu. Bu deyim olumlu bir şekilde, sanki klinik deneylerin kesinleştirdiği iyi tanımlanmış bir kategori gibi kullanılmıştı. Kızın çiftçi ismi böyle bir bağlamda kafasını karıştırmıştı. Bir traktörün üstüne binmiş, yüzüne gübre bulaşmış, iriyarı ve gelişkin bir kız hayal etmiş, sonra

da kızı bir daha düşünmemişti. Sömestri bitti, eve gitti, annesi öldü ve bütün yaz üzüntü ve sıkıntıyla, uyuşuklukla, evde babasıyla bir şey yaşanamadan yaşanan sessizliklerle geçip gitti. Duygularından hiç bahsetmiyorlardı ve artık ikili ilişkilerine has bir dilleri yoktu. Evden babasını bahçenin bir köşesinde, güllerini biraz fazla yakından incelerken görüp, omuzlarının sarsılışından ağladığını anladığında utanmış, hayır, dehşete düşmüştü. Dışarıya çıkıp yanına gitmek aklına gelmemişti Michael'ın. Annesinin âşıklarını bilmek ve babasının bilip bilmediğini bilmemek de (bilmediğini tahmin ediyordu), aşılması imkânsız olan engellerden birisiydi.

Eylülde Oxford'a dönüp Park Town'da, ortadaki bir bahçenin etrafına yarım ay şeklinde inşa edilmiş, Viktorya dönemi ortalarından kalma döküntü bir apartmanın üçüncü katında bir daire kiraladı. Fizik binalarına yürürken her gün University Parks'a giden dar geçitten ve kötü kızın okulunun kapısı önünden geçiyordu. Bir sabah aklına esti ve içeriye girip kapıcı kulübesinden Maisie Farmer diye bir öğrencinin gerçekten de olduğunu belirledi. Aynı hafta başka bir gün kızın üçüncü yılında olduğunu ve İngiliz Edebiyatı dersleri aldığını öğrense de, bunun canını sıkmasına izin vermedi. Bir-iki gün boyunca onun olabileceği yerlerde dolaştıktan sonra derslerle başka konular araya girdi ve kız bir kez daha tamamen aklından çıktı. Onu ancak ekim sonuna doğru, Doğal Tarih Müzesi'nin önünde, bir arkadaşı Beard'ı onunla ve başka bir kızla tanıştırdığında görebildi.

Kız hiç hayal ettiği gibi olmadığı için ilk başta hayal kırıklığına uğradı. Ufak tefek, neredeyse çelimsiz, fazlasıyla hoş, koyu renk gözleri ve incecik kaşları, melodili bir sesi ve sürpriz bir aksanı, o günlerde üniversitede okuyan bir kadında pek rastlanmayan hafif doğu Londra aksanı olan bir kızdı. Kızın sorusu üstüne, kendisi de ne okuduğunu söyleyince, Maisie'nin suratı asıldı ve çok geçmeden arkadaşıyla bir-

likte yürüyüp gitti. İki gün sonra ona tek başına rastlayıp bir şeyler içmeye davet ettiğinde, Maisie hemen anında, daha Beard cümlesini bitiremeden olmaz dedi. Beard'ın buna şaşma nedeni özgüven konusunda aldığı tedbirlerdi. Peki Maisie'nin karşısında gördüğü neydi? Kısa saçları yandan ayrılmış, kravatlı (1967 yılında!) ve o kahrolası detay, ceketinin göğüs cebine bir dolmakalem takmış, muhasebeci kılıklı, ciddi görünümlü, tıknaz bir adam. Üstelik fizik okuyan, ki bu budalaların ilgi duyduğu işe yaramaz bir alandı. Maisie yeterince kibar bir dille hoşça kal deyip yoluna gitse de, Beard arkasından yürüyüp yarın, yarından sonraki gün ya da hafta sonu müsait olup olmadığını sordu. Hayır, hayır ve de hayır. Sonra Beard canlı bir sesle, "Şuna hep desek?" deyince, Maisie tatlı tatlı, ısrarcılığı cidden hoşuna gitmiş gibi güldü ve fikrini değiştirecekmiş gibi göründü. Ama, "Hiçbir zaman da diyebiliriz. Hiçbir zamana ne dersin?" diye sordu ve Beard, "İşim var," diye cevap verince, Maisie tekrar gülerek yakasına çocuk yumruğu büyüklüğünde tatlı ve şakacı bir yumruk atıp, hâlâ bir şansı olabileceği, kendisinin de bir espri anlayışı olduğu, direncini kırabileceği izlenimini yaratarak yanından ayrıldı.

Kırdı da Michael. Maisie'yi araştırdı. Birisi John Milton'a özel bir ilgisi olduğunu söyledi. Bu adamın hangi yüzyıla ait olduğunu öğrenmesi uzun sürmedi. Kendi okulunda, üçüncü sınıfta okuyan bir edebiyat öğrencisinin (Cream konserine bilet bulduğu için) ona bir iyilik borcu vardı ve çocuk Beard'a Milton'la ilgili bir saatlik bir ders vererek ne okuması, neleri düşünmesi gerektiğini anlattı. *Comus*'ü okuduğunda ne kadar aptalca bir şiir olduğunu görüp hayretler içinde kaldı. *Lycidas, Samson Agonistes* ve *Il Penseroso*'yu da okudu; ağdalı ve bölüm bölüm gereksiz detaylarla dolu olduklarını düşündü. *Kayıp Cennet* ile daha iyi bir ilişki kurabildi ve kendisinden önce okuyan birçokları gibi, Beard da Tanrı'ya karşı şeytanın tarafını tuttu. Gözüne zekice ve okunduğunda özellikle etkileyici

olacakmış gibi görünen bölümler ezberledi resmen Beard. Bir biyografi, çok önemli olduğu söylenilen dört de makale okudu. Yaptığı okumalar uzun bir haftasını aldı. Turl'deki bir sahaf dükkânında çok sıradan bir şey sorar gibi, *Kayıp Cennet*'in bir ilk basımı var mı, diye sorduğunda az kalsın yaka paça dışarıya atılacaktı. Eski kitaplar almanın yolunu yordamını bilen babacan bir öğretmen bulup bir kızı etkilemek için özel bir hediye almak istediğini açtığında, Covent Garden'daki bir kitapçıya yönlendirilip yarım dönem boyunca harcayacağı paranın tamamına *Areopagitica*'nın bir on sekizinci yüzyıl baskısını satın aldı. Oxford treninde kitabı hızlı okuma tekniğiyle okurken, sayfalardan biri çatlayarak ikiye ayrıldı. Sayfayı selobant ile tamir etti.

Sonra, yeterince doğal bir tavırla, bu sefer Maisie'nin okulunun iki buçuk saattir beklediği kapısında, ona bir kez daha rastladı. Hiç olmazsa Parks'tan geçerken birlikte yürüyüp yürüyemeyeceklerini sordu. Maisie de hayır demedi. Sarı bir hırkanın üstüne eski bir asker paltosu, pilili siyah etek ve gümüş renkli garip tokaları olan rugan ayakkabılar giymişti. Hayalindeki Maisie'den daha da güzeldi. Birlikte yürürlerken kibarca çalışmalarının nasıl gittiğini sorunca, Maisie de, köyün delisine anlatır gibi, on yedinci yüzyılda yaşamış ünlü bir İngiliz şairi olan Milton hakkında bir makale yazdığını anlattı. Makalesi hakkında biraz daha detaya girmesini istedi. Maisie de girdi. Beard cesaretini toplayıp bilinçli bir görüşünü belirtti. Buna şaşan Maisie daha çok ayrmtıya girdi. Beard kızın bazı fikirlerini desteklemek için, "sabahtan / öğle vaktine düştü" mısralarmı alıntılayınca, Maisie de fısıldarcasına devamını getirdi, "öğlenden buğulu göze." Ses tonunun hâlâ çekingen çıkmasına dikkat ederek, Milton'ın çocukluğundan, içsavaştan bahsetti Beard. Maisie'nin bilmediği ve ilgisini çeken şeyler vardı. Şairin hayatı hakkında pek bilgisi yoktu ve çok garipti ama, yaptığı çalışma yaşadığı zamanın koşulları-

nı değerlendirmeyi içermiyordu. Beard onu tekrar daha tanıdık alanlara doğru çekti. Yine mısralardan alıntılar yaptılar. Maisie'ye hangi araştırmacıları okuduğunu sordu. Bazılarını kendisi de okumuştu ve bunu kibarca kanıtladı. Sadece tek bir biyografi okumuştu ama söyledikleri okuduklarını kat kat aşıyordu. *Comus*'den Maisie de en az onun kadar hoşlanmamış olduğu için, bu oyunu hafiften savunmaya kalkarak onu alt etmesine izin verdi.

Sonra *Areopagitica*'dan ve modern siyasetle ilişkisinden bahsetti. Bunun üstüne Maisie yürüdükleri patikada durup üstüne basa basa bir bilim insanının Milton hakkında bu kadar çok şey bilip ne yapacağını sorunca, Beard fena yakalandığını zannetti. Sadece biraz gücenmiş gibi davrandı. Kendisini her türden bilginin ilgilendirdiğini, konular arasmdaki sınırların sadece bazı şeyleri kolaylaştırmak için konulduğunu ya da tarihi birer hata, geleneğin ataleti olduklarını söyledi. Ne demek istediğini örnekleyebilmek için, antropolog ve zoolog arkadaşlarının söylediklerinden aklında kalan bölük pörçük cümleler kullandı. Maisie ilk kez hafiften sıcak bir ses tonuyla, fiziğe dair hiçbir şey duymak istemese de, Beard'ın kendisiyle ilgili sorular sormaya başladı. Nereliydi peki? Essex, dedi Beard. Ama kendisi de oralıydı. Chingford'dan! İşte talihi gülmüştü ve Beard da bu fırsatın üstüne atladı. Yemeğe çıkmayı teklif etti. Maisie evet dedi.

Evliliklerinden ilkinin başladığı an olarak Rainbow Köprüsü'nün oralarda, Cherwell nehri boyunca yürüdükleri o puslu, güneşli, kasım öğleden sonrasını saymak zorundaydı. Üç gün sonra Maisie'yi Randolph Hotel'de yemeğe götürdüğünde, Milton okuyarak koca bir gün daha geçirmişti. Kendi yapacağı çalışmanın ışıkla ilgili olacağı çoktan belli olmuş ve doğal olarak aynı isimli şiire doğru çekilmiş, son on-on beş dizesini ezberlemişti ve ikinci şişe şaraplarını içerlerken, asla göremeyeceği şeylerin yasını tutan, sonra da hayal

gücünün kurtarıcı rolünü kutlayan kör bir adamı anlatan şiirin yarattığı duygulardan bahsetti Maisie'ye. Kolalı masa örtüsünün üzerinden, şarap kadehi elinde, o bölümü ezberden okuyarak, şu dizelerle bitirdi, "...sen ilâhi ışık / İçimde parla ve zihnimin tüm güçlerini dirilt / Aydınlat, gözler koy oraya, bütün sis silinsin / Arındır ve yayıl, ki görüp anlatabileyim / Ölümlü gözlerin göremediği her şeyi." Bu dizeleri okurken Maisie'nin gözlerinde yaşlar biriktiğini gördü ve hediyesini, 1738'de dana derisiyle ciltlenmiş bir *Areopagitica* baskısını çıkartmak için sandalyesinin altına uzandı. Maisie afallamıştı. Bir hafta sonra, dumanları tüten lehim aletiyle Beard'ın tamir ettiği Dansette pikapta *Sergeant Pepper* çalarken, yasak olmasına rağmen, Maisie'nin odasında, sonunda sevgili oldular. Maisie'nin herkesin malı olduğunu ima eden "kötü kız" deyimi artık Beard'a iğrenç geliyordu. Yine de, sevişme konusunda tanıdığı diğer kızlardan daha cesur ve vahşi, yeni şeyler denemeye açık ve cömert bir kızdı. Ayrıca biftekli-böbrekli turtası çok güzeldi. Beard âşık olduğuna karar verdi.

Maisie'nin peşine düşmek amansız, fazlasıyla organize bir kovalamacaydı ve Beard'a büyük bir tatmin hissi vermiş, kendi gelişiminde bir dönüm noktası olmuştu çünkü biliyordu ki üçüncü sınıftaki hiçbir edebiyat öğrencisi, ne kadar parlak bir öğrenci olursa olsun, Beard'ın meslektaşları olan matematik ve fizik öğrencileri arasında yapacağı bir haftalık bir çalışmayla onu geçemezdi. Bu trafik tek yönlüydü. Milton haftası ortada korkunç bir blöf olduğundan kuşkulanmasına neden olmuştu. O okumaları yapmak meşakkatli bir işti ama uzaktan yakından zihinsel bir zorlama olarak görülebilecek, kendi derslerinde her gün karşılaştığı zorlukların düzeyine ulaşabilecek hiçbir şeyle karşılaşmamıştı. Tam da Randolph'ta akşam yemeği yedikleri hafta Ricci eğriliğini incelemiş ve genel görecelik içinde nasıl bir kullanımı olduğunu nihayet anlamıştı. Sonunda bu olağanüstü denklemleri kavrayabildiğini düşün-

müştü. Artık teori bir soyutlama olmaktan çıkmış, ete kemiğe bürünmüş, uzay-zamanın pürüzsüz dokusunun madde tarafından nasıl eğilip bükülebildiğini, bu dokunun nesnelerin hareketini nasıl etkilediğini, yerçekiminin bu eğriliklerle nasıl yaratıldığını *hissedebilmişti*. Çözülmesi zor alan denklemlerine ait bir avuç terim ve alt simgeye yarım saat boyunca bakabilir ve Einstein'ın neden bunun "eşsiz güzelliğinden" bahsettiğini ya da Max Born'un neden "doğayı anlamaya çalışan insan zihninin en büyük başarısı" dediğini anlayabilirdi.

Bu idrak çok ağır halterler kaldırmanın zihinsel karşıtıydı; ilk denemede başarmak mümkün değildi. Beard ve arkadaşları her gün dokuzdan beşe kadar laboratuvâr çalışmalarına ve derslere giriyor, şimdiye kadar düşünülmüş en zor şeylerden bazılarını anlamaya çalışıyordu. Edebiyatçılarsa haftada iki derse girmek için yataklarından öğle vakti zar zor kalkıyorlardı. O derslerde beyninin yarısı çalışan bir insanın anlayamayacağı pek bir şeyden bahsettikleri de yoktu herhalde. Milton üstüne yazılmış en iyi makalelerden dördünü okumuştu. *Biliyordu*. Bu sabah kalkmasını bilmezler yine de ondan üstünmüş gibi davranıyorlardı ve o da gözlerini korkutmalarına izin vermişti. Artık bitmişti. Maisie'yi elde ettiği andan itibaren, entelektüel özgürlüğünü de kazanmıştı.

Yıllar sonra, Hong Kong'da İngiliz bir profesöre bu hikâyeyi ve vardığı sonuçları anlattığında, Beard şu cevabı alacaktı: "Ama bir şeyi gözden kaçırmışsın. Doksan şairle doksan kızı baştan çıkartsaydın, ki bu birer haftadan üç akademik yıl eder ve sonunda hepsini hatırlasaydın, şairleri yani, sonra da yaptığın okumaları sentezleyerek estetik bir bakış açısı geliştirseydin, İngiliz edebiyatından diploma alabilirdin. Ama sakın bunun kolay bir iş olduğunu söyleyerek kendini kandırma."

Ama o zamanlar öyle gelmişti ve son sınıfta o da Maisie de çok daha mutluydular. Maisie onu saçlarını uzatmaya, kumaş

pantolon yerine kot giymeye ve *tamircilik yapmaktan* vazgeçmeye ikna etmişti. Bu hiç de havalı bir davranış değildi. Böylece, oldukça kısa boylu olmalarına rağmen, havalı oldular. Beard Park Town'da oturmaktan vazgeçip Jericho'da ufacık bir daire buldu ve oraya birlikte taşındılar. Maisie'nin, hepsi de edebiyat ve tarih öğrencisi olan arkadaşları, Beard'ın da arkadaşları oldu. Öteki arkadaşlarından daha zeki ve tabii ki daha tembellerdi ve sanki dünyanın kendilerine borçlu olduğunu düşünür gibi, gelişmiş bir haz anlayışları vardı. Gelir dağılımı üstüne, Vietnam üstüne, Paris olayları, yaklaşan devrim ve kendisi almayı reddetse de, fazlasıyla önemli bir şey olduğuna karar verdiği LSD üstüne, yeni yeni fikirler geliştirdi Beard. Atıp tuttuğunu, söylediklerine kendisinin de tam inanmadığını hissettiği zamanlarda bile, hiç kimsenin numara yaptığını düşünmeyişi onu hayretler içinde bırakıyordu. Esrar içmeyi denedi ve hafızasına yaptığı şeyler yüzünden hiç ama hiç hoşlanmadı. Bangır bangır müziklerin çaldığı ve ıslak kâğıt bardaklardan berbat şarapların içildiği, mutat partilere rağmen, Maisie de, o da, sürekli çalıştılar. Yaz geldi, sonra finaller, sonra da, ikisini de afallamış bir halde ortada bırakarak, her şey bitti ve herkes bir yerlere dağıldı.

İkisi de bölüm birincisi oldu. Michael'a Sussex Üniversitesi'nde doktora yapması için istediği yer teklif edildi. Brighton'a birlikte gidip eylülden itibaren oturacakları güzel bir yer arayarak, Sussex Downs civarındaki bir köyün eski papaz evini buldular. Kira bütçelerinin üstünde olduğu için, Oxford'a dönmeden önce, evi yeni eş yumurta ikizleri olmuş teoloji öğrencisi bir çiftle paylaşmaya karar verdiler. Chingford gazetesinde işçi sınıfından "yükseklerde süzülen" hemşerileri kızla ilgili bir haber yayımlandı ve işte bu yükseklerde, ayrışan sosyal çevrelerini bir arada tutabilmek adına, gelenekler bunu gerektirdiği için değil, bunun tam da aksi, egzotik, gülünç, aşırı uçta, Beatles'ın sansasyonel albümlerini tanıtan

resimlerde giydiği püsküllü askeri üniformalar gibi, kimseye zararı olmayan bir geri kafalılık olduğu için, evlenmeye karar verdiler. Bu nedenle, çift ailelerine ne bir haber verdi ne de nikâhlarına çağırdı. Oxford evlendirme dairesinde evlenip, o gün için gelmiş olan bir avuç arkadaşlarıyla birlikte Port Meadow'a giderek sarhoş oldular. Cold Norton'daki eski evde tek başına yaşayan, Üstün Hizmet Madalyalı Yarbay Henry Beard'ın (emekli), oğlunun evliliğinden, boşanmasına kadar haberi olmadı.

Oğluysa kırk bir yıl sonra, akşamın beşinde, üzerinde jet yorgunluğuyla, Texas, El Paso'daki Camino Real Oteli'nin yuvarlak barında oturmuş, Toby Hammer'ın gelmesini beklerken, şimdi o zamanları düşünüyordu. Garson kız tekrar yanına gelmiş, Beard da bir viskiyle bir kâse tuzlu fıstık daha ısmarlamıştı. O yüksek, vitraylı kubbenin altında, Amerikalı ve Meksikalıların sesleri çınlayarak birbirine karışıyor ve hiç kimsenin ne konuştuğunu anlayamıyordu. Uzun yolculuklardaki köksüzlük ve sıkıntı, uykusuzluk ve rutinsizlik, herkese nasıl geçmişten gelişigüzel dönemleri hatırlatıp, birer hayalet kadar gerçek kılabilirse, Beard da işte o zamanları düşünüyordu. Ve şimdi neredeyse oradaydı, burada, Randolph'un yemek salonunda, kravatlı ve takım elbiseli, üstünde beceriksizce ütülediği gömleğiyle. Bir içkiden sonra hâlâ Milton'ın "Işık" şiirinden bazı bölümleri hatırlayabiliyordu – "ve daimi karanlık / Sarmalar beni, koparır insanların neşeli işlerinden" ve bir şey, bir şey, "ve bilgeliğin bir kapısı tamamen kapalıdır." Bir kızı tavlamak için bu şiiri kullanmış ve artık o kız gitmiş, aslında, iki yıl önce akciğer kanserinden ölmüştü. Maisie'yi babasıyla hiç tanıştırmayışını, babasını Sussex'teki güzel papaz evine hiç çağırmayışını, yeni çağ doğar, kendini beğenmiş, utanmak nedir bilmeyen, şımarık nesil savaşta askerlik yapmış babalarına sırtını döner, kısa saçları, düzenli yaşamları ve rock and roll'a karşı kayıtsızlıkları yüzünde onları

başlarından def ederken, o da babasını hüznüyle birlikte yalnız bırakmıştı.

Michael Beard'ın suçluluk duygularını uyandırmak için bir içkiden fazlası gerekirdi. Buysa üçüncü ya da dördüncü içkisiydi. Dışarıda sokaklar kırk üç dereceyken, içerisi eksi on gibiydi. Onu sıcak tıtansa sadece içkiydi. Son yıllarda aynı yolculuğu defalarca yapmış ve bu bara çok kereler gelmişti. Londra'dan Dallas'a, oradan El Paso'ya, havaalanından koca bir SUV, cüssesini rahatça sığdırabileceği tek araç cinsinden bir araba alarak. Sonra da, New Mexico, Lordsburg'a gitmek için, Meksika sınırı boyunca üç saatlik bir araba yolculuğu yapmadan önce, burada kendine geliyor ya da iş ortaklarıyla buluşuyordu. Bugün, Hammer San Francisco'dan geliyordu. Manyak yaz fırtınaları yüzünden Rocky Mountains üzerinden yapılan uçuşlarda rötar vardı. Beard yola onsuz da devam edebilirdi ama beklemeyi tercih etmişti. Belki gece de orada kalıp sabah Doktor Eugene Parks'ı görebileceğini ve test sonuçlarını alabileceğini düşünüyordu. Parks gibi akıllı ve yaşlı, Amerikalı bir doktorun klinik bulguları ilgisiz bir yabancının gayet işine gelecek tarafsızlığıyla, Beard'ın yurttaşı tıp adamlarından beklemeye alışkın olduğu ahlaki göndermeler, suçlayıcı imalar ya da bastırılmış öfkeler olmaksızın açıklayabileceğine güvenmek, zihninden söküp atamadığı temelsiz bir inançtı. *Artık giyinebilirsiniz, Profesör Beard. Korkarım biraz yaşam tarzınıza değinmemiz gerekecek.* Aşağılanmış bir halde tekrardan iç çamaşırlarının içine girmeye çalışırken, yaşam tarzının, yapay fotosentezi dünyaya endüstriyel bir düzeyde getirmek olduğunu söylemek istiyordu. Dünyanın kemikleşmiş kredi piyasaları, olur da izin verirse.

İçkisi geldi, buz küpleri bardağın üstünden taşmış, gayet uygun, şeffaf bir formda, israfa kaçılmış enerji ve ahşap bir tabağın içinde, tuzdan bir örtünün altında, yarım kilo kuru yemiş. Müşterilerini yaşam tarzları yüzünden kınamak, hiç

Doktor Parks'ın tarzı değildi. İklim değişikliğine sonuna kadar inanan, Newfoundland'de, bir üzüm bağını on yıl içinde kâr eder duruma getireceğinden emin olduğu bir de emlak satın almış bir adam olarak, Beard'ın projesini de anlıyordu. Texas'ta yaz sıcaklıkları düzenli olarak elli dereceye vurduğunda, tası tarağı toplayıp kuzeye yollanmanın zamanı da gelmiş olacaktı. Artık Kanada'dan toprak satın alan, binlerce değilse bile, yüzlerce Amerikalı olduğunu söylemişti Beard'a.

Beard içkisindeki buzların biri dışında hepsini eski bardağına aktarırken, elinin üstündeki lekeyi görüp kaybolmasını dileyerek bakakaldı. Orada üç yıl önce bir şey çıkmış, gidip teşhis ettirmesi bayağı bir zaman almıştı. Sonunda iyi huylu bir deri kanseri çıkmış, sıvı nitrojenle kolayca dondurulup alınmıştı. Dokuz ay önceyse geri gelmiş ve öncekinden farklı göründüğü için, bu sefer o kadar da şanslı olamayacağından şüphelenmişti Beard. Bu yüzden leke büyüyüp koyulaşarak, kenarları simsiyah bir morluğa dönüşürken, hiçbir şey yapmamıştı. Genelde morali bozukken aklına geliyordu. Bir zamanlar böylesine bir korkaklık ve mantıksızlığın hiç ona göre olmadığını zannederdi. Gerçek, Doktor Parks'ın ofisinde bir yerlerde, dosyasının içinde, bir biyopsi raporu halinde duruyordu. Hemen yarın alınabilir ya da Beard dönünceye kadar bekleyebilirdi. Beard'a en çok uyacak çözümse yarın gidip genel bir muayeneden geçmek ve sonuç iyi değilse, hiçbir şey öğrenmemekti. Amerika'da bu türden ayarlamalar yapılabiliyordu.

Darlene'e Lordsburg'dan arayacağına söz vermişti ama şu anda hiç içinden gelmiyordu. Barın bir köşesindeki yüksek bir platformda, iki adam bir mikrofonun yanındaki sandalyelere yerleşiyordu. Adamlardan birinin akort etmeye başladığı elektro gitarın mikrotonları eğip büken kulak tırmalayıcı sesi bir anıyı su yüzüne çıkardı. Evet, Maisie ile birlikte evi paylaştıkları çiftin soyadı Gibson'dı, Charlie ve Amanda ve zama-

nın ruhunun aksine, ikisi de Lewes'daki okula giden, dindar ve entelektüel tiplerdi. Tanrıları onlara, akıl sır ermez sevgisi yüzünden ya da cezalandırmak için, Beard'ın 1947'de aldığı ödülü kolayca elinden kapabilecek kadar azman türünden iki bebek vermişti ve bu ikizler hiç uyumuyor, kulak zarlarını patlatan eşzamanlı ağlamalarına nadiren ara veriyor, aynı anda başlayamadıkları takdirde birbirlerini daha da gaza getiriyor ve o güzelim evin içine, müştereken, ocakta pişen bir köri, bir baharatlı karides kadar keskin ama –sanki dini nedenlerle bir tek martı gübresi ve midye yiyorlarmış gibi– deniz yosunu kadar ekşi, zehirli bir hava yayıyorlardı.

Yatak odasında hayatının işi, hayatının en kolay başarısı olacak şeyin ilk hesaplamaları üstünde çalışan genç Beard kulaklarına kurutma kâğıdından tıkaçlar tıkıyor ve pencereleri kış ortasında bile açık tutuyordu. Kendine kahve yapmak için aşağı indiğinde, kendilerine özel cehennemlerinin herhangi bir aşamasında, dua etmeyi ve meditasyonu da içeren berbat zorunlulukların hepsini ortaklaşa yerine getirirken, uykusuzluktan ve karşılıklı nefretten morarmış gözleriyle, genç çifte mutfakta rastlıyordu. Kral George'lar döneminden kalma papaz evinin ferah holüyle yaşam alanları, modern çağda çocuk bakmanın gerektirdiği, oraya buraya saçılmış, yüzlerce metal ve plastik alet edevatla tüm cazibesini yitirmişti. Ne büyük ne de küçük Gibson'lar birbirlerinin varlığından keyif aldıklarını gösteren en ufak bir davranış sergilemiyorlardı. Bunu neden yapsınlardı ki? Beard asla baba olmayacağına dair kendi kendine söz vermişti.

Peki ya Maisie? Aphra Behn'le ilgili bir tez yazmaktan vazgeçmiş, üniversite kütüphanesinden gelen iş teklifini reddetmiş ve sosyal güvenlik kurumunda çalışmaya başlamıştı. Başka bir yüzyılda olsa işsiz güçsüz bir kadın olarak görülebilirdi ama yirminci yüzyılda "aktif" bir bireydi. Sosyal teori üzerine okumalar yapıyor, California'h kadınların oluşturduğu bir

grubun toplantılarına katılıyordu ve kendi başına bir "atölye çalışması" başlatmıştı, ki o zamanlar için bu yeni bir kavramdı ve geleneksel anlamda, artık yükseklerde süzülmese de, bilinci artmış, kısa süre içinde erkek egemenliğinin bariz gerçeğiyle ve kocasının –Beard bu gerçeğin farkında olmasa da, gündelik konuşmalarındaki nüanslarda ortaya çıkan– erkeklikten aldığı gücü sürdürmesini sağlayan kurumların yarattığı bir baskı ağındaki rolüyle yüzleşmişti.

Bunun aynanın içinden geçmek gibi bir şey olduğunu söylerdi o zamanlar. Artık her şey farklı görünüyordu ve kendisi adına, dolayısıyla da Beard adına, masumane bir hoşnutluk içinde olması mümkün değildi. Bazı konular ciddi tartışmalardan sonra çözüme kavuştu. Beard ev işlerine neden yardım etmemesi gerektiğine dair çok fazla neden bulamayacak kadar rasyonel bir adamdı. Bu işlerin onu Maisie'yi bunalttığından daha çok bunalttığına inansa da, bunu ona söylemiyordu. Ve arada birkaç tabak yıkamak işin en basit kısmıydı. Dinlemeyi, duymayı, Maisie'nin ne dediğini gerçekten *duymayı* ve hem yüzeysel hem de çok önemli konularda hep onun lehine işleyen sistemin, Maisie'nin hep aleyhine çalıştığını anlamayı başarabilmesini engelleyen, tahlil etmesi ve değiştirmesi gereken, ta derinlerine kadar işlemiş tutumlar, "benmerkezciliğinden" ve kendi duygularına yabancılaşmış olmasından kaynaklanan bilinçsiz varsayımlar vardı. Mesela şu bir örnekti: Beard köydeki bara tek başına gidip bir bardak bira içerek keyif yapabilirken, kendisi yöre halkının üstüne dikilen ve bir orospu gibi hissetmesine yol açan bakışları olmaksızın böyle bir şey yapamazdı. Çalışmalarının önemine, kendi nesnelliğine ve rasyonalitenin kendisine dair hiç tahlil edilmemiş inançları vardı Beard'ın. Kendini tanımanın hayattaki en önemli işlerden birisi olduğunu anlayamıyordu. Dünyayı tanımanın başka yolları, kadınca yolları da vardı ve Beard bunları göz ardı ediyordu. Öyle bir şey yokmuş gibi davransa da,

Maisie'nin âdet kanından iğreniyordu, ki bu onun kadınlığının özüne karşı bir hakaretti. Üstünlük ve itaat rollerinin körü körüne oynandığı sevişmeleri, tecavüz taklidi ve baştan aşağı kokuşmuş bir şeydi.

Aylar ve Beard'ın daha çok dinlemede kaldığı, sessizliklerde de işini düşündüğü, birçok gece seansı geçti. O sıralarda fotonları tamamen farklı bir açıdan düşünüyordu. Sonra bir gece, Maisie ile ikisini her zamanki gibi ikizler uyandırmış, karanlıkta sırtüstü yan yana yatarlarken, Maisie onu terk ettiği haberini patlatıverdi. Bu konuyu iyice düşünmüştü ve tartışmak istemiyordu. Orta Galler'in ıslak dağlarında oluşan bir komüne katılmaya niyetliydi ve bir daha geri döneceğini de hiç zannetmiyordu. Gitmesi gereken yolun bu olduğunu, Beard'ın hiçbir zaman anlayamayacağı bir şekilde, biliyordu artık. Kendini gerçekleştirmek için yapması, geçmişi ve kadın kimliğiyle ilgili tahlil etmesi gereken şeyler vardı. Bu onun göreviydi. Bu noktada, Beard çok güçlü ve hiç tanımadığı bir duyguya kapıldığını, bu duygunun boğazında bir düğüm oluşturarak engellemeye gücünün yetmediği bir hıçkırığı göğsünden zorla dışarıya çıkarttığını hissetti. Ses duvardan geçip kendini bütün Gibson'lara duyurmuştu herhalde. Kolaylıkla bir çığlık zannedilebilirdi. Beard'ın deneyimlediği şeyse sevinç ve rahatlama karışımı bir duygu, ardından havada süzülür, genişler gibi, yorganın altından süzülüp tavana çarpacakmış gibi bir hafiflik hissiydi. Özgür kalma olasılığı, istediği zaman çalışabilme, Falmer kampüsünde, kütüphanenin önündeki merdivenlerde aylaklık ederken gördüğü kadınlardan bazılarını eve çağırabilme, tahlil edilmemiş benliğine dönüp, Maisie'den en ufak bir suçluluk duymaksızın kurtulabilme olasılığı; bir anda hepsi önüne serilmişti. Bütün bunlar yanağından minnet dolu bir gözyaşının süzülmesine neden oldu. Aynı zamanda gitmesi için alev alev yanan bir sabırsızlık hissetti. Onu arabayla hemen istasyona götürmeyi

teklif etmek de geçti aklından ama sabahın üçünde Lewes'tan tren geçmiyordu ve Maisie henüz eşyasını toplamamıştı. Hıçkırığını duyan Maisie yatağın yanındaki lambaya uzandı ve yüzüne bakmak için öne doğru eğilip gözlerindeki ıslaklığı gördü. Sert ve kararlı bir sesle fısıldadı, "Bana şantaj yapamazsın, Michael. Kalmam için duygu sömürüsü yapmana asla, tekrarlıyorum, asla izin vermeyeceğim."

Barın bu kadar büyük olması bir lütuftu. İki adam bir ağızdan bağıra çağıra İspanyolca komik bir şarkı söylüyor ve nakarat bölümüne her gelişlerinde kahkahalar kopuyordu. Birleşik Devletler'in bu bölgesinde onca zaman geçirmiş olmasına rağmen, Beard tek kelime bile anlamıyordu. Bir içki daha istemek için elini kaldırdığında, neredeyse hemen anında gelen içkisinin üzerindeki buz yığınını kazarak altındaki viskiye ulaşmaya çalıştı. Bu kadar acısız dağılan bir evlilik daha olmuş muydu acaba? Maisie bir hafta içinde Powys'teki dağ çiftliğine gitmek üzere evi terk etmişti. Sonraki bir yıl boyunca birbirlerine birkaç kart atmışlardı. Sonra bir gün kartlardan biri Hindistan'daki bir aşramdan gelmiş, Maisie üç sene boyunca orada kalmış ve boşanmayı sevinçle kabul ederek, usulünce imzalanmış kâğıtları da Beard'a oradan göndermişti. Beard onu yirmi altıncı yaş gününe kadar görmemiş, o gün kazınmış saçları ve burnunda bir hızmayla tekrar ortaya çıkmıştı. Yıllar sonra cenazesinde bir konuşma yapmıştı. Böyle tedbirsizce tekrar tekrar evlenmesinin nedeni, belki de o eski papaz evinde bu kadar kolayca ayrılmış olmalarıydı.

Biraz zorlanarak ayağa kalktı ve kubbe tavanlı, yuvarlak bardan tuvalete doğru yürümeye başladı. Yerel standartlara göre, ki standartlar oldukça yüksekti, aşırı şişman bir adam sayılmazdı. Şu anda bile onu kolayca geçebilecek bir çifti, vücutlarının şekli yüzünden koltuklarının ucuna tünemek zorunda kalmış bir adamla karısını görebiliyordu. Ama yine de

şişman bir adamdı Beard ve o kadar hızlı ayağa kalkmaktan dizleri sancımış, başı dönmüştü. Lobiden geçerken, resepsiyonistlerden biri yerinden çıkıp peşinden koştu.

"Affedersiniz, Bay Beard, efendim? Sizsiniz sanırım. Camino Real'e hoş geldiniz. Bir bey sizi arıyordu."

"Bay Hammer mı."

"Hayır. Bir hafta önce gelmişti. İngiltere'den. Ama mesaj bırakmadı."

"Nasıl birisiydi?"

"Yani, biraz iriyarı. İsminin Turnip gibi bir şey olduğunu söyledi."

Bu karşılıklı sorulara devam edebilirlerdi ama Beard o anda Hammer'ın, önünde bagaj arabasını iten görevliyle birlikte, cam kapılardan içeriye girdiğini gördü. İkisi kucaklaşırken, resepsiyonist de kendisini bu sahneden silen ekşi bir yüz ifadesiyle geri çekildi ve Beard başını ona doğru sallayarak teşekkür etti.

"Toby!"

"Şef!"

Bir zamanlar Beard'a bu şekilde hitap edildiğini öğrenmiş olan Toby, şakayla karışık, kendisi de böyle demeye başlamıştı. Projedeki öteki insanlar da bunu hemen kapmış ve Beard da, tabii ki, gayet memnun olmuştu. Merkezden atılmış olmasının tazminatı gibi bir şeydi neredeyse.

Toby ondan üç yaş büyük, ince, güçlü, dimdik duran bir adamdı ve gözleriyle teninde yirmi yıldır içkiye el sürmemiş birisinin berraklığı vardı. Eyer üstünde çok oturmuş bir kovboy gibi çarpık bacaklı olsa da, hâlâ skuaş oynuyor ve sırt çantasını alıp tek başına Sierra'lara çıkıyordu. Ya da öyle söylüyordu. Onunla zaman geçirdikten sonra, kendini saatler süren bir perhize sokuyordu Beard. Hammer'ın geçmişi elektronikteydi ama seksenlerin başlarında bir ayyaş olup geleneğe uygun bir şekilde evliliğini mahvetmeye ve bütün arkadaşlarını

kendinden uzaklaştırmaya karar vermişti. İyileştikten ve eşiyle çocukları da dahil olmak üzere, herkesi geri kazandıktan sonra da, kendisine kesin iş tanımı olmayan bir meslek yaratmaya başlamıştı. Çok insan tanıyor ve onları birbiriyle tanıştırıp anlaşmalar yapılmasını sağlıyordu. Beard'ı da vergi muafiyeti konusunda uzman avukatlar ve mevzuatı bilen muhasebecilerle, büyük kurumların bağış işleriyle ilgilen insanları tanıyan kişilerle, Vinod Khosla ve Shai Agassi gibi adamların arkadaşlarını tanıyan tanıdıkları olan risk sermayecisi tiplerle tanıştırmıştı. Beard'ın patent başvurularının onaylanmasını sağlamış, Lordsburg yakınındaki arazinin satın alma hakkıyla birlikte kiralanmasını güvence altına almış, güneş enerjisi kardeşliği içinde ne şekilde davranması gerektiğini öğrenerek mühendisler ve malzeme uzmanlarıyla tanıştırmıştı. Beyaz Saray'dan gitmek üzere oldukları günlerde Bush'un adamlarından para bile koparmıştı ve son günlerde, Obama bağışlarından daha da fazlasını almıştı.

Ama projeyi gecikmelerden, aşama aşama küçülmekten, kimi zaman da neredeyse bitme aşamasına gelmekten koruyamazdı Hammer. Her safhada ödün vermek gerekiyordu. Lordsburg'daki arazi Amerika'nın güneybatısındaki dördüncü seçenekleriydi. Arizona ve Nevada'nm bazı bölgeleri yıllık ortalama olarak daha çok güneş ışığı alıyordu ama büyük kamu şirketlerinin yarattığı rekabet, fiyatları yukarıya çekmişti. Başka yerlerdeyse ya su, ya iyi bir yol ya da şebekeye yakın bir bağlantı ve bu kadar yakınlık gösteren bir ticaret odası yoktu. Hammer'ın Beard ve ötekilerle birlikte kurduğu şirket vergi muafiyetlerinden yararlanabilmesi için üç kez yeni baştan yapılanmaya zorlanmıştı. Beard'ın yabancı statüsünde oluşu Milli Güvenlik'i şüphelendiriyor ve Amerika'nın en önde gelen bilim akademilerinin yazdığı mektuplar Bush'lu yıllarda pek bir işe yaramıyordu. En iyi zamanlarda bile, para bulmak çok zordu. Güneş enerjisiyle ilgilenen risk sermaye-

cileri arasında, en iyi iki atın denenip test edilmiş kulvarlarda koştuğuna dair fikir birliği vardı: Türbinleri güneş ışığını odaklayarak elde edilen buharla çalıştıran güneş termal ve doğrudan güneş ışığını kullanarak akım yaratan fotovoltaik, ki her ikisinde de ışık büyüteç camlarıyla yoğunlaştırılıyordu. Genel görüş, güvenli ve ucuz yapay fotosentezin ancak yirmi yıl sonra gerçekleşebileceği yönündeydi.

Beard bunun aksini kanıtlamak için, 2007 başlarında, California, Oakland'daki bir laboratuvarın dışındaki araba parkında, potansiyel destekçilerine bir gösteri yapmıştı. Aklındaki fikir büyük bir şişenin içindeki suyun güçlü güneş ışığı altında bileşeni gazlara ayrışabileceğini, bunun sonucunda yakıt hücreli pille çalışan elektrikli bir havalı matkaba güç verebileceğini göstermekti. Sonra yeşil kask takmış bir adam matkabı alıp üzerinde "petrol" yazan bir duvarı yıkacaktı. Ama bazı can alıcı bölümler gerçekleştirilememiş, toplantı bir ay ertelenmiş, sonra da yatırımcıların sadece yarısı gelmiş ve proje paranın üçte birini alarak bir kez daha önemli ölçüde küçülmüştü.

Para azaldıkça, teknik sorunlar da artıyordu. Tom Aldous genel varsayımlarında haklı çıkmış, bazı detaylarda yanılmışsa da, Beard durumdan pek şikâyetçi değildi çünkü artık on yedi patentin sahibiydi. 2005'te suyu ayrıştıran laboratuvar modeli uzun bir süre boyunca daha büyük boyutlara getirilememiş ve daha hızlı çalışması sağlanamamıştı. İşlemi yürüten, ışığa duyarlı boyaların yeniden düşünülmesi gerekmişti. Katalizör manganezden değil, kobaltın, bir de rutenyumun birer türevinden elde edilmişti. Hidrojenle oksijeni ayrıştıracak doğru gözenekli zarı seçip test etmenin kolay olması gerekirdi ama öyle olmamıştı. Sonunda toplu üretimine geçilecek prototipi tasarlayıp yapma vakti gelip çatmıştı. Bu iş için Paris yakınlarındaki bir ekip seçilmişti. Muhteşem bir başarı olarak ortaya çıkan panel iki metrekare bü-

yüklüğündeydi ve üç milyon dolara mal olmuştu. Test edilmek üzere Colorado, Golden'daki Ulusal Yenilenebilir Enerji Laboratuvarı'na gönderildiğindeyse, yüzde üç yüz oranında düşük performanslı ve hem tasarım hem de yapım aşamasında hatalı bulunmuştu.

Pekin'in yüz kilometre uzağındaki bir Çin şirketiyle işe yeni baştan başlamışlardı. Tepedeki ışık toplayan yarı iletkenler, sulu elektrolitler ve zar, alttaki paslanmaz çelikten ve iletken bir kaidenin üstüne oturtulmuştu. Tüplerin içinde durduğu panel ikiye üç metreydi ve birim fiyatı dört milyon dolardı. Toplu üretime geçildiğinde, iş planının söylediğine göre, bu fiyat on bin dolar olacaktı. Golden'daki laboratuvara göreyse, yeni panel işe yarıyordu. O zamana kadar dünyada ekonomik gerileme başlamıştı. Hammer'a verilen sözlerin çoğu tutulmamıştı. Arazinin, zaten üç kez yenilenmiş olan, opsiyon süresi bitmek üzereydi. Toby tekrardan pazarlığa oturup, yüz altmış dönüm yerine, su kaynağının hemen yanında on dönümlük bir arazi satın almıştı. Artık sekiz dev tank yerine iki küçük gaz depolama tankı, hidrojen için tek bir kompresör, beş yerine bir jeneratör ve paneller projenin özü ve sembolü olduğu için, daha da kötüsü, yüz yirmi beş yerine gökyüzüne doğru yerleştirilmiş sadece yirmi üç panel vardı.

Ama sonunda yerleştirilmişlerdi ve yarın değil ertesi gün endüstri uygarlığının tarihinde yeni bir sayfa açılacak, dünyanın geleceği teminat altına alınacaktı. Güneş New Mexico'nun güneybatısındaki çizme topuğunda, boş bir arazi parçasının üzerinde parlayacak, pleksiglas tüplere çarpıp suyu ayrıştıracak, depolama tankları gazla dolacak, yakıt hücreli jeneratör dönecek ve Lordsburg'dan dostların, Golden ve MIT'den meslektaşların, Caltech ve Lawrence Berkeley laboratuvarlarının, bir de Stanford bölgesinden birkaç girişimcinin önünde, elektrik şehre gitmeye hazır olacaktı. Özel tasarlanmış parlak bir broşürü de içeren, bir basın paketi hazır olacaktı. Bütün

bunları Hammer ve ekibi ayarlamıştı. Hammer'ın NASA'dan aldığına yeminler ettiği muazzam bir tentenin altında şampanya içecek, röportajlar verecek ve sözleşmelerden bahsedeceklerdi. Bir işaret verilecek, Nobelli bilim insanı bir kolu çekecek ve yeni çağ başlayacaktı.

Şimdiyse, otel lobisinin parlak enginliğinde, Hammer sabrını zorlayan San Francisco uçuşunu, uçağı iki bin fit aşağı düşüren korkunç hava boşluğunu, yol arkadaşının panik atağını, o yenilmesi imkânsız sandviçi anlatırken, Beard'ın mesanesi artık isyan etti ve izin istedi. Döndüğünde dostunu resepsiyonda oturmuş, dizüstü bilgisayarındaki elektronik postalarına tıklarken buldu.

"*Scientific American* da geliyor," dedi Hammer temposunu yavaşlatmadan. "Bir de *New York Times*'daki şu sıska çocuk."

"Bu kez işe yarasa iyi olacak," dedi Beard. Elektrikli havalı matkap işlerinin üstüne koyu bir gölge düşürmüştü.

"Yerel şirketlerden biri, Lordsburg, ünlem işareti, yazan dev bir neon tabela yaptırmış. Bizden sekiz yüz metre uzağa yerleştirip, biz açtığımızda yakmak istiyorlar."

"Dört yüz metrelik kabloyu kendilerinin tedarik etmesi gerek."

Hammer dizüstü bilgisayarını bıraktı. Yorgun, hatta biraz depresif görünüyordu. "Bütün gece yakmak istiyorlar. Ticaret Odası da Las Cruces'in oralardan bir askeri bando bulmuş."

"Kızlardan oluşan bir country grubunun geleceğini sanıyordum."

"New Mexico'da ya da bu bölgesinde diyelim, orduya öncelik vermek zorundasın. Ayrıca hava üssünden gelen uçaklar üstümüzden geçecek. Kızlar daha sonra çalacak ve tabii ki, amplifikatörlerinin elektriğini biz sağlayacağız." Sanki neşeli görünme çabasıyla, Beard'ın omzuna bir yumruk attı. "Güneş ışığı, su ve para, elektrikten daha çok para gelmesini sağlayacak! Dostum. *Olacak* bu iş."

Akşam yemeğini erken yiyip orada kalmaya ve Beard doktorunu görür görmez yola çıkmaya karar verdiler.

"Ama sakın ha, Şef," dedi Hammer, bomboş yemek salonunda yerlerine otururlarken. "Seni hastalandırmasına izin verme. Hiç zamanı değil."

"Benim korktuğum şey de bu. Teşhis yapmak modern bir lanet gibi. Gidip bu insanları görmezsen, olmanı istedikleri hastalığı da olmamış oluyorsun."

Su ve şarapla sihirli düşüncelere kadeh kaldırdılar, sonra da aylardır elektronik postalaşarak sürdürdükleri bir sohbete devam ettiler. Konuştuklarına kulak misafiri olan birisi sıkıcı iş konuşmalarının tipik bir örneği olduğunu düşünebilirdi ama iki adam için bu çok acil bir konuydu. Birim fiyatlarının, orta ölçekli bir yapay fotosentez tesisinin elektriği kömür kadar ucuza üretebildiğini inandırıcı bir dille öne sürebilecekleri seviyeye düşmesi için, kaç tane panel sipariş edilmesi gerekliydi? Enerji piyasası fazlasıyla tutucuydu. Erdemli davranmak, iklim sisteminin içine etmemek prim yapmıyordu. Yedi bin panel siparişi, en iyi tahminleri buydu. Birçok şey Lordsburg ve çevresine gece gündüz güvenilir bir şekilde, her türden hava koşulunda, elektrik sağlayabilmelerine bağlıydı. Ayrıca Çinlilerin ne kadar çabuk iş yapabileceklerine, işi kaybetme tehdidinin üzerlerinde ne kadar etkili olabileceğine de bağlıydı. Bu açıdan bakınca, ekonomik gerileme işe yaramıştı ama enerji talebini değilse bile, panel siparişlerini de azaltacaktı. Bu konunun birkaç kez üstünden geçerek, rakamsal verilerden alıntılar yaptılar, bazılarını kafadan uydurdular, sonra Hammer öne doğru eğilip bir sır verirmiş, restoranın öteki ucunda tek başına dikilen garson onu duyabilirmişçesine, "Ama Şef," dedi, "bana karşı dürüst olabilirsin. Söylesene. Gezegendeki hava sıcaklıklarının düştüğü doğru mu?"

"Ne?"

"Bana tartışmaların bittiğini söyleyip duruyorsun ama bitmedi. Her yerde duyuyorum. Geçen hafta bir kamu televizyonunda, atmosfer çalışmaları ya da öyle bir bölümden, profesör bir kadın söyledi."

"O kadın her kim olduğunu söylüyorsa, yanılıyor."

"İşadamlarından da sürekli duyuyorum. Bu görüş gittikçe destek kazanıyor gibi. Bilim insanlarının yanıldığını ve bunu itiraf etmeye cesaretleri olmadığını söylüyorlar. Çünkü birçoğunun kariyeri ve şöhreti söz konusu."

"Nasıl bir kanıt öne sürüyorlar?"

"Sanayi öncesi zamanlardan beri, yani iki yüz elli yıl içinde, sıfır nokta altı derecelik bir artışın göz ardı edilebileceğini, olağan bir dalgalanma olduğunu söylüyorlar. Son on yıl ortalamanın altındaymış. Burada çok kötü kışlar geçirdik; bu da davamıza yaramıyor. Bir de Obama bağışları ve vergi muafiyetlerinden gerçeği söylemek istemeyecek kadar çok insanın zengin olacağını söylüyorlar. Sonra bir de, demin bahsettiğim kadın da dahil, İklim Değişikliği Üstüne Senato Azınlık Raporu'nu imzalayan bütün o bilim insanları; o şeyi görmeliydin."

Beard duraksadı, sonra garsona seslenerek bir şarap daha istedi. California kırmızılarının kötü yanı buydu, öylesine pürüzsüzce kayıp gidiyorlardı ki, limonata gibi içebiliyordunuz. Ama içlerinde yüzde on altı oranında alkol vardı. Bu sohbetin onuruna dokunduğunu hissetmeden edemiyordu. Bir dinin, ekin çemberlerinin, dolayısıyla UFO'ların lehine ya da aleyhine konuşur gibi sıkılmasına neden oluyordu. "Şu anda sıfır nokta sekiz, iklim bakımından göz ardı edilebilir değil, çoğu da son otuz yıl içinde gerçekleşti," dedi. "Bazı yıllar önceki yıldan daha sıcak, bazıları daha soğuk geçer ve ortalama yıllık sıcaklıkların grafiğini çizersen ortaya bir zikzak çıkar ama bu yükselen bir zikzaktır. Başlangıç noktası olarak sıcak bir yılı seçersen, en azından birkaç

yıl için, kolaylıkla bir azalma varmış gibi gösterebilirsin. Bu çerçeveleme ya da kiraz toplama denilen eski bir numaradır. Muhalif bir raporu imzalayan bilim insanlarına gelince, onlar sadece binde birlik bir azınlık, Toby. Kuş bilimciler, epidemiyologlar, denizbilimciler ve buzulbilimciler, somon balığı avlayan balıkçılar ve kayak yapılan dağlarda teleferik işletenler arasındaki fikir birliğiyse inanılmaz bir boyutta. Kuş beyinli birkaç gazeteci bağımsız düşünebilmenin göstergesi olarak gördükleri için muhalif yazılar yazıyorlar. Karşıt görüşteki bir profesör de fazlasıyla ilgi çekebilir. Kafa şişiren şarkıcılar ve berbat aşçılar olduğu gibi, kötü bilim insanları da var."

Hammer şüpheli görünüyordu. "Eğer burası ısınıyor falan değilse, sıçtık demektir."

Bardağını yeniden doldururken, bunca yıldır ortak olmalarına rağmen, sorunun esasını hiç tartışmamış olmalarının ne kadar da garip olduğunu düşündü Beard. Hep işe, önlerindeki konuya yoğunlaşmışlardı. Bir de kafayı bulmak üzere olduğunu fark etti.

"İyi haberler şöyle. Birleşmiş Milletler iklim değişikliği yüzünden şu anda bile yılda bir milyonun üçte biri kadar insan öldüğünü bildiriyor. Okyanuslar ısındığı, genişlediği ve yükseldiği için Bangladeş sular altında kalıyor. Amazon yağmur ormanlarında kuraklık var. Siberya'nın permafrostlarından metan gazı sızıyor. Grönland'daki buz tabakasının altında hiç kimsenin söz etmek istemediği bir erime var. Amatör yatçılar Kuzeybatı Geçidi'ni kullanıyor. İki yıl önce Arktik yaz buzullarının yüzde kırkını kaybettik. Şimdi de doğu Antarktika elden gidiyor. Gelecek artık geldi, Toby."

"Evet," dedi Hammer. "Galiba."

"İkna olmuş değilsin. En kötü senaryoyu düşünelim. Neredeyse imkânsız olanın doğru olduğunu, bin kişinin yanıldığını ve tek bir kişinin haklı olduğunu, bütün verilerin çarpıtıl-

dığını, ısınma falan olmadığını varsayalım. Bu bilim insanları arasındaki toplu bir yanılgı ya da gizli bir plan olsun. Eskiden beri süregelen konular yine de geçerli. Enerji güvenliği, hava kirliliği, petrol üretiminin üst sınıra yaklaşması."

"Petrol otuz yıl içinde bitecek diye, hiç kimse gelip de bizden şık bir panel satın almaz."

"Neyin var senin? Evde sorun mu var?"

"Öyle bir şey değil. Ama bu işe o kadar emek verdim, sonra da beyaz önlüklü tipler televizyona çıkıp gezegenin ısınmadığını söylüyor. Koptum yani."

Beard'ın elini arkadaşının koluna koyuşu, içkiyi fazla kaçırdığının kesin bir göstergesiydi. "Dinle, Toby. Bu gerçek bir tufan. Sakin ol!"

Saat dokuz otuzda, ikisi de yol yorgunu olduğu için yatmaya hazırlardı ve asansöre birlikte bindiler. Beard'ın odası birinci kattaydı. Hammer'a iyi geceler dileyip, sonra da valiziyle birlikte bir sürü uzun koridordan ilerleyerek doğru yerlere dönmeye, oda numarasını unutmamak için kendi kendine mırıldanarak tekrar etmeye, arada durup eğilmeye, sallanarak üstlerinde "309-311" gibi numaralar yazan duvar tabelalarına bakmaya başladı ama kendi numarası, 399, ne bir yerde yazıyordu ne de aradaki rakamlardan birisiydi. O da yürümeye devam ederek, sonunda başka bir yönden tekrar aynı ya da öncekine benzeyen, yanındaki kumlu kül tablasında yine kahverengi bir elma koçanı duran, başka bir asansörün önüne geldi. İçinden kabaran kurban psikolojisiyle tekrar yola koyulup, sonunda bir kez daha asansörün önünden geçti. Üçüncü turda bayağı bir ilerlemişti ki, oda kartını ters tuttuğunu, gideceği yerin başka bir kattaki 663 numaralı oda olduğunu anladı. Yukarı çıktı, odasını buldu, valizini kapının hemen önüne atıp minibara giderek, bir brendiyle irice bir çikolata aldı ve yatağın ucuna oturdu.

Melissa'ya telefon etmek için, neyse ki, çok geç, işte olması gereken Darlene'i aramak içinse çok erkendi. Gücünün yetebileceği tek şey uzaktan kumandaydı. Televizyon açılmadan önce ısınan elektronik devrelerden insana evini hatırlatan, boğuk, bir annenin öpücüğü kadar şefkatli ve bildik bir cızırtı geldi. Ama kendi annesinin değil. Yorgun ve sarhoştu ve tüm yapabildiği kanallarda dolaşmak oldu. Her zamanki, şaşırtma unsuru içermeyen şeyler vardı; yarışma ve söyleşi programları, tenis, çizgi filmler, bir meclis komisyonu, saçma sapan reklamlar. Hayatını hemen o anda teslim edebileceği iki kadın aralarında kocalarının alzaymırından bahsediyordu. Genç bir çiftin anlamlı bakışları stüdyodaki seyirciden kıkırtılar kopmasına neden oldu. Birisi, sanki isyan eder gibi, başkan Obama'nın hâlâ sevildiğini, hâlâ bir aziz olduğunu söyledi. Beard bugünlerde kendisini "yaşam boyu demokrat" olarak tanımlıyordu. İklim değişikliğiyle ilgili organizasyonlarda, dünyanın kaderi hassas bir dengedeyken, Bush'un zaferi Gore'un elinden kapıp boşa harcanmış bir sekiz yılın trajedisi üstüne başkan olduğu 2000 yılındaki o kader belirleyici andan söz ediyordu sık sık. Ama Amerika'nın televizyonlarda temsil edilen refahı ve tuhaflığına olan ilgisini çoktan yitirmişti Beard. Artık Romanya'da da yüzlerce kanal vardı, gezegenin başka yerlerinde de. Ayrıca, bir şey televizyonda gösteriliyorsa, artık tuhaf olmaktan çıkıyordu. Ama başparmağını kanal değiştirme düğmesinden ayıramayacak kadar yorgundu ve kırk dakika boyunca, kucağında bir bardak ve boş bir çikolata paketiyle, aptal aptal oturduktan sonra, arkasındaki yastıklara gömüldü ve uyudu.

Doksan dakika sonra avuç içi bilgisayarının sesiyle kıpırdandı ve çoktan kulağına bastırmış bir halde varlığını yok sayabilmek için ayıp etmeden yapabileceği ne varsa yaptığı kızın sesini duyarak iyice ayıldı. Ama işte oradaydı, Catriona Beard, yasaklı bir kitap kadar yok sayılamazdı.

"Baba," dedi ciddi ciddi. "Ne yapıyorsun?"

İngiltere'de pazar günü saat sabahın altısıydı. Sabahın ilk ışıklarıyla uyanıp yatağından dosdoğru salondaki telefona gitmiş ve soldaki ilk butona basmış olmalıydı.

"Hayatım, çalışıyorum," dedi Beard aynı ciddiyetle. Rahatlıkla uyuduğunu da söyleyebilirdi ama kızının sesini duyar duymaz hissettiği suçluluk duygusunu gizlemek için bir yalan söylemeye ihtiyacı vardı sanki. Üç yaşındaki bu kızla yaptığı konuşmaların çoğu yıllardır birçok kadınla girdiği, başından sonuna kadar kendini dayanaksız cümlelerle anlatmaya çalıştığı, sözünden döndüğü ya da bahaneler bulduğu, sonunda maskesinin düştüğü ilişkileri hatırlatıyordu ona.

"Yataktasın çünkü sesin kısık geliyor."

"Yatarak okuyorum. Peki sen ne yapıyorsun? Neler görüyorsun?"

Kızının, yeni edindiği dil becerilerinden hangisini kullanacağını düşünürken, keskin bir nefes aldığını ve tertemiz dilini süt dişlerine bastırarak bir ses çıkardığını duydu. O büyük ve ışıklı pencereyle yeşillenmiş kiraz ağacına bakan divanın önünde ya da üstünde, her zaman çok ilgisini çeken ağır taşlarla dolu kâseyi, Moore maketini, üzerlerine güneş vuran renksiz duvarları, meşe yer kaplamalarının uzun ve düz çizgilerini görüyor olmalıydı.

Sonunda, "Neden benim evime gelmiyorsun?" dedi Catriona.

"Bir tanem, binlerce kilometre uzaktayım."

"Oraya gidebiliyorsan, buraya da gelirsin."

Bu sözdeki mantık Beard'ın duraksamasına neden oldu ve tam çok yakında görüşeceklerini söylemeye başlayacakken, Catriona neşesini yerine getiren bir fikirle sözünü kesti. "Ben şimdi annemin yatağına gidiyorum. Hoşça kal." Hat kesildi.

Beard sırtüstü dönüp gözlerini yumarak dünyayı kızının bakış açısından hayal etmeye çalıştı. Zamanı, zaman dilimle-

rini ve fiziksel uzaklığı birer kavram olarak henüz tam algılayamıyor, özelliklerini gayet doğal bulduğu bir makineyle birlikte yaşıyordu. Bir ruh çağırma seansındaymış, öteki taraftaki bir hayaletle konuşurmuş gibi, tek bir düğmeye basarak bedeni orada olmayan babasıyla konuşabiliyordu. Bazen babasını bedeniyle birlikte de yanına çağırabiliyor ama çoğu zaman bunu başaramıyordu. Babası ne zaman ortaya çıksa, bir havaalanından beceriksizce seçilmiş, çoğu kızına uygun olmayan hediyeler getiriyordu; Catriona'ya çok küçük gelen gökkuşaklı tişörtlerden on ikilik bir paket, fazla bebek işi bulduğu ama bunu söylemeyecek kadar ince davrandığı pelüş bir oyuncak, hiç anlamadığı elektronik bir oyun, ilk açışta hepsini kendi başına yemek zorunda kaldığı bir kutu likörlü çikolata. Melissa onu hediyeler getirmekten vazgeçirmeye çalışsa da, –"Onun istediği *sensin.*" – Beard'ın hayatı boyunca süren, kızları ambalaj kâğıdının altına gizlenmiş sürprizlerle yumuşatma alışkanlığını kırması imkânsızdı. Elinde bir hediye olmayınca, kendisini çırılçıplak, duygusal ve öngörülemez taleplere karşı savunmasız hissediyor, yokluğunu telafi edemediğini, can sıkıcı ve kişisel bir boyuta girmesi gerektiğini, kendini vermeye zorlandığını düşünüyordu.

Catriona, daha üç yaşındayken bile, bir hediyeyi açarken hediyeyi verenin duygularına karşı kendini sorumlu hisseden türden bir insandı. Bu kadar yeni bir bilinç nasıl böylesine gelişmiş olabiliyordu acaba? Babasmm onu sevindiremediğini görerek hayal kırıklığına uğramasını istemiyordu. Tişörtlerin boşa gitmeyeceğine inanmasını istiyordu çünkü bir gün, gelişini ürkünç bir inançla beklediği o tatlı yaratık, yani erkek kardeşi doğduğunda, onun işine yarayacaklardı. Duyarlılığı neredeyse dayanılmaz olan, samimi, sosyal bir kızdı Catriona. Ağzınızdan kaçırıp da söylediğiniz bir sözde, eleştiri ya da azarlama olarak algılayacağı bir vurgu, ses tonunuzda hafif bir yükselme olduğunu hissetmeye görsün, dehşete düşü-

yor, gözleri doluyor, sonra, genelde, hıçkırmaya başlıyor ve kolay kolay da teselli edilemiyordu. Kendisininkinden farklı bir zihni, dalgaları Atlantik'in dev dalgaları kadar ezici olan, somut bir güç alanı gibi hissediyordu sanki bazen. Başkalarına yönelik bu farkındalık baş belası bir yetenekti. Zeki ve güven dolu, komik ve açıkgöz bir kızdı ama bu duygusal hassasiyet onu kırılgan birisi yapıyor, babasını da rahatsız ediyordu. Bir seferinde, Beard'ın söylediği zararsız bir söz, sabrının taştığını gösteren belli belirsiz bir yüz ifadesi, Catriona'nın büyük bir mutsuzluğa kapılmasına ve annesinin koşarak odaya gelip çocuğu kollarına almasına neden olmuştu. Onun yüzünden kendini bir öküz gibi hissetmek Beard'ın hoşuna gitmiyor, bütün gün duyarlı davranmak ona uymuyor, kendini sınırlanmış hissediyordu.

Bacaklarını tekmeleyen, dik kafalı bir oğlu olsa, daha mı iyi olurdu? Büyük ihtimalle hayır. Beard'ı kızma –artık bir insana ne kadar bağlanabiliyorsa, o kadar– bağlayan şey Catriona'nın ısrarcılığı, koşulsuz, yargısız sevgisiydi. Catriona için her şey çok basitti. Beard onun babasıydı ve babasını kendisine istiyordu. İşinin dünyayı kurtarmak olduğunu anlıyor, dünya demek annesi, Primrose Hill, annesinin mağazaları ve kendi anaokulu demek oluğu için de, bundan fazlasıyla onur duyuyordu. Melissa babanın bu işe karışması gerekmediğini söylese ne olurdu, söylemese ne olurdu? Catriona zaten döneklik etmesine izin vermezdi. Beard'ın pek de tatlı olmayan, şişko, kısa boylu, gerdanı üç kat sarkmaya başlamış bir adam olmasını umursamıyor, hatta bunların farkına bile varmıyor, onu seviyordu ve Beard'ın sahibi oydu. Haklarını biliyordu. Beard'ın kendini suçlu hissetmesinin, Catriona'nın kapıdan girerken kendini göbeğine atmasını, yorucu bir yolculuktan sonra oturur oturmaz kucağına tırmanıp kulağına küçük bir kızın sırlarını fısıldamasını önleme çabasıyla ona hediyeler getirmesinin, bir nedeni daha vardı. Kendi babası gibi,

Beard da bir çocuğa olan sevgisini fiziksel temas yoluyla göstermekte zorlanıyordu. Melissa gibi, Catriona da ona aldığından daha fazla sevgi vermeye hazırdı ve Beard'ın pek konuşmadığının farkında değildi.

Sonuç olarak, ne kendini ailesine tam olarak adayan ne de adam gibi çekip giden, müstereddit bir baba ve sevgiliydi. Alışkanlıktan, neredeyse altmış ikisine gelmiş bir adam için pek alışıldık olmayan, gençlere has bir bağımsızlık fikrine yapışıp kalmıştı. Londra'ya dönüşlerinde, en azından ilk birkaç gece için, pisliği ve çeşitli arızalarıyla onu kaçırtıncaya kadar, Dorset Meydanı'ndaki daireda kalıyordu. Mutfak tavanıyla duvarın birleştiği yerde bir çizgi halinde sarımsı gri mantarlar bitmişti. Dışarıda, teoride komşulardan birisine ait olan, bir su oluğu çatlamıştı ve yağmur suyu tuğla duvardan içeriye sızıyordu. Ama Beard ne üst kattaki kavgacı, yarı sağır adamla karşılaşmayı, ne tuğlalar kırdırıp sıvalar yaptırmaya başlamayı ne de sorunu kökten çözecek bir tamiratın bütün gürültüsüyle hayatına girmesini istiyordu. Holdeki ampulü ne kadar değiştirirse değiştirsin, sürekli bozuktu. Düğmeye basar basmaz patlayıveriyordu. Üst kattaki banyosunda soğuk sular uzun zamandır akmıyordu. Tıraş olmak için sıcak suyu azıcık açmakta, su yüzünü haşlamaya başlamadan önce işini çabucak bitirmekte uzmanlaşmıştı. Banyo yapmak için küveti doldurup yaklaşık bir saat kadar suyun soğumasını beklemek zorundaydı. Bunun gibi birçok ufak tefek sorun derin bir ilgi istiyor, Beard'sa duruma göre davranmayı tercih ediyordu. Boş yatak odasına damlayan yağmur suları büyük bir vazoda birikiyor, buzdolabının kapısını demir bir ayak törpüsü kapalı tutuyor, yıpranıp kirlemiş ve kıvır kıvır bir kablo tuvaletteki eski rezervuarın zinciri yerine geçiyordu.

Ama altı yıl önce son temizlikçi kadının da gidişinden beridir elektrikli süpürge değmemiş, o keçe gibi, yapış yapış halılar için yapılabilecek hiçbir şey yoktu. Düzenlenme-

miş kâğıt yığınları, mektuplar, önemsiz postalar ve dergiler, boş şişelerle dolu kasalar, pis kokulu divan, her bir yüzeyle tabak-çanağın ve yatak çarşaflarının üstünde olduğu gibi, havanın içinde de kabuklaşmış gibi gelen o kir tabakası için de. Bir zamanlar, leş gibi olsa da, o dairenin bir çeşit ofis olduğunu, Tom Aldous'nun dosyasını ilk kez orada açıp hayatına yeniden canlılık kazandırdığını söyler dururdu. Primrose Hill'de onunla konuşmaya bayılan Melissa ve Catriona varken, burada miskin miskin yayılıp rahatsız edilmeden bir şeyler okuyabilirdi. Ama artık durum her zaman böyle değildi çünkü ayak bilekleri kaşınmaya başlamıştı. Evin içine pireler doluşmuştu. Evi tahammül edilebilir kılmak için yapılabilecek o kadar çok şey vardı ki, tek bir zorunluluk bile gözüne yapmaya değer görünmüyordu. Neden yeniden döşesindi, tozlu viski ve cin şişelerini dışarıya taşıyıp, sinek ve örümcek cesetlerini neden süpürsündü ki, sonuçta, Melissa'nın yanına taşınabilecekken?

Bir de bu mezbele, yıllar önce, Patrice'ten ayrıldığı zaman, özgür ve açık bir zihnin hiçbir engelle karşılaşmadan akıp gidebileceği, dağınıklıktan ve gereksiz eşyadan arındırılmış, Cennet Bahçesi kadar masum ve temiz, yalın ve iyi aydınlatılmış sığınağına giderken beklediği bir durak olacaktı güya. Bu evde nereye baksa, temizlenmemiş pencerelerle daha da kasvetli görünüyor, kendisinin bir yönünü, en kötü, en şişko, doğru dürüst bir planı eyleme dökmeyi bile beceremeyen yönünü yansıtıyordu. Şimdilerde ne zaman olursa olsun, bir elektrikçi, tesisatçı ya da temizleme şirketi bulmaktan, bir metre yüksekliğindeki kâğıt yığınlarını düzenlemekten veya Tom Aldous'nun babasının gönderdiği mektuplardan birine cevap yazmaktansa, yapmayı çok daha fazla tercih edeceği bir şeyler –okumak, içmek, bir şeyler yemek, telefonda konuşmak, internette oraya buraya sürüklenmek– mutlaka oluyordu. Beard'ın Dorset Meydanı'nda fazladan bir yıl daha kalma-

sına da bu aynı atalet neden olmuş, evi ev sahibinden satın almasına aynı tembellik yol açmıştı.

Artık kendine, o eve o evin içindeki kendine dayanamadığı zamanlarda, kuzeybatıya ve sevgilisiyle kızının kollarına doğru çekiliyordu. Primrose Hill'de onu temiz ve ütülü giysiler, çalışan bir duş ve bir yemek, ona kendi haberlerini vermek ve tatlı tatlı –Melissa'nın Genişleyen Evren adını taktığı– göbeğine takılmak, Amerikan çölündeki maceralarıyla insanlığı kendi mahvına neden olmaktan kurtarma amacı arasında bağlantılar kurmasına izin vermek için sırada bekleyen iki kız vardı. Catriona yatarken ona bir şeyler okuyor ve kızı bu durumdan, kitabı seslendirenin annesi değil de babası oluşundan, öylesine bir huşuya kapılıyordu ki, bir çeşit kendinden geçişle uzanıp yorganı elleriyle çenesinin altında tutuyor, masalı da pek dinlemiyordu. Yorgunlukla savaşarak gözlerini kaldırıp, rekabetçi ve sahiplenici bir sevgiyle, babasının ellerindeki minik bir Beatrix Potter kitabı üzerinden sarkmış cüssesine bakıyordu. Beard tamamen ona aitti. O zamanlar bir tek bu masalları dinlemek istiyordu ama Beard Potter'ın ütü masalı kirpiler ve golf pantolonlu tavşanlarla dolu hazin öykülerinden hoşlanacak bir adam olmadığından, kendisi de uyanık kalmakta zorlanıyor, bazen, cümlenin ortasında, başı öne düşüyor, sonra kendine gelip hiç de etkileyici olmayan bir sesle, mesela, çalınan havuç meselesine geri dönüyordu.

Beard Texas'taki otel odasında, elinde avuçiçi bilgisayarıyla hâlâ sırtüstü uzanmış, susamış ama kendini yataktan kaldırıp bir şişe su bulamayacak kadar yorgundu. Kilometrelerce uçuş, bütün o viskiler ve uykusuz geçen bir yirmi dört saat onu Amerikan boyu büyük yatağına yapıştırmıştı. Sırtında ve bacaklarında hissettiği sanal hareket dalgaları, stratosferin dalgalanmaları içinde bütün gün ses hızının dörtte üçüyle gitmenin bedeninde bıraktığı anılardı. Böyle bir durumdayken içinde hiç ihtiras kalmamıştı ama yine de Melissa'yı düşü-

nüyordu. Durum nasıldı? Genelde, uyku masalı okunduktan sonra, sonunda onunla yalnız kalıyorlardı. Sonunda mı? Bugünlerde, artık böylesine baskın bir sabırsızlık ve aciliyet hissi duymuyor ve bunu sorun da etmiyor, böylece yemeğe ve mağazalarda neler olduğunu dinlemeye yoğunlaşabiliyordu. İnsanlar ekonomik durgunluk yüzünden dans etmeyi pek istemez olmuştu. Zeki bir iş kadını olan Melissa ise satın alımları ve mesai saatlerini azaltıp hiç kimseyi işten çıkarmayarak üç mağazayı da açık tutmayı başarmıştı. Küçük balerin kızlar, zamanın ruhuna uyarak, siyahı sevmeye başlamıştı ve tango yapan çok fazla orta yaşlı adam kalmamıştı ama adamların eşleri hem demode hem de popüler bir şey olan sıra dansı için kovboy şapkaları almaya geliyorlardı. Beklenmedik başka bir patlama da televizyonlardaki dans yarışması şovları olmuştu.

Özellikle o son hummalı haftalarda, Lordsburg tesisinin elektrik vermeye başlayacağı an yaklaşırken, bu türden sohbetler onu sakinleştirmişti. Konuşurken Melissa'yı izliyor ve o kendine has, dolgun, canlı tarzında, partnerinin her zamanki kadar güzel, onu hiç görmediği kadar mutlu olduğunu görüyordu. Anneliği kolayca benimsemişti. Catriona'ya, kırkıncı yaşgününden üç hafta sonra doğan ilk çocuğuna davranabileceği gibi aşırı düşkün ve baskıcı değil, sıcak ve rahat bir tavırla yaklaşıyordu. Mutluluğu Beard'ın hayatında görmediği kadar aşkın bir şeydi ve Melissa'yı kendisinden biraz uzaklaştırdığını, etrafını Beard'ın delmeye zahmet etmeyeceğini bildiği koruyucu bir zırhla kapladığını düşünüyordu. Artık hayatında muhteşem bir şey, Beard zaten anlamayacağı için anlatmaya çalışmanın gereksiz olduğunu düşündüğü kendine ait bir sevinç kaynağı vardı. Beard'ı gördüğüne her zaman memnun oluyor, onunla her zamanki kadar istekli sevişiyordu. Catriona ile ilişki kurmasını teşvik ediyor, hatta gömleklerini ütüleyecek zamanı bile bulabiliyordu. Beard eve yılda yirmi beş bin pound veriyordu ve bunun fazlasıyla yeterli olduğu be-

yan edilmişti. Ama Melissa'nm kendi parası olmadan da gayet güzel idare edebileceğinden ve kendisi yokken de gayet mutlu olduğundan şüpheleniyordu Beard.

Buna karşılık, Melissa da hamileliği yüzünden ettikleri kavgalarda defalarca verdiği söze sadık kalıyordu. Beard'ın kürtaj isteklerine asla kulak asmayacak, bunun karşılığındaysa hiçbir talepte bulunmayacaktı. Peki ya Beard? Kendisine karşı bu kadar dürüst, bu kadar tutarlı birisi olabileceğini tahmin etmezdi. Lordsburg'lu bir kadınla, şehrin güney tarafında, hayalet kasaba Shakespeare'e giden yoldaki bir karavanda yaşayan, Darlene isimli bir garsonla dostluk kurmuştu. Darlene pek güzel sayılmazdı, Melissa'nm yanına bile yaklaşamazdı ama artık hafif badi badi yürüyen, hindinin en alttaki gerdanı gibi sarkan ve başını salladığında titreşen kat kat gıdısı çıkmış olan Beard da pek yüzüne bakılır bir adam değildi. Tanımadığı kadınlara akşam yemeğine çıkmayı teklif ettiğinde, hayır demeden önce bir kahkaha atıyorlardı.

Darlene'in farkı evet demiş olması, iyi huylu, komik bir kadın olması ve onunla birlikte içmeyi sevmesiydi. Lordsburg'a son gidişinde karavanda içerken ikisi de sarhoş olmuş ve çok vahşi bir anda Beard onunla evlenmeyi kabul etmişti. Ama bu sevişirken, onu etkilemek için, sadece heyecanını ifade etmek için söylenmiş bir sözdü. Ertesi gece, sözünden dönüşünü takiben yaratacağı olayı engellemek için, bu sefer şehrin kuzey tarafındaki bir barda, Darlene'le birlikte bir kez daha sarhoş olmuş ve ikinci kez evlilik teklif etmesine ramak kalmıştı. Bunun tek anlamı ondan hoşlandığıydı. İyi bir dosttu, kafaydı, insanı kasmıyordu. Ama İngiltere'ye gelmeyi isteyerek şu andaki hayatının genel karmaşasına katkıda bulunuyordu.

Şaşırtıcı olan şuydu: Hayatı Catriona'nın doğumundan sonra da aynı eskisi gibi kalmıştı. Arkadaşları aklının duracağını, dönüşüm geçireceğini, değer yargılarının değişeceğini söylemişti. Ama hiçbir şey değişmemişti. Catriona iyiydi ama ha-

yat eskisi gibi karmaşıktı. Artık hayatının aktif geçecek son dönemine girerken, kazalar bir yana, yaşamın hiç değişmediğini anlamaya başlıyordu. Aldatılmıştı. Yetişkin olduğunda, hayatı idare etmenin, sadece var olmanın bütün inceliklerini öğreneceği bir zamanın geleceğini, bir çeşit düzlüğe varacağını varsaymıştı hep. Bütün mektuplarla elektronik postalar yanıtlanmış, bütün kâğıtlar düzenli, kitaplar alfabetik sırayla raflara dizilmiş, giysiler ve ayakkabılar bakımları yapılmış bir halde dolaplarda ve her şey kolayca bulabileceği yerlerde, geçmiş, mektupları ve fotoğraflarıyla birlikte, kutularla dosyalara ayrılmış, özel yaşam durmuş oturmuş ve dingin, ev ve mali konular da aynı şekilde. Bu durmuş oturmuşluk, bu dingin düzlük bunca yıldır hiç görünmemiş ama yine de, konunun üstünde hiç düşünmeden, bir gayret elini uzatabildiğinde, yaşamının netleşip zihninin özgürleşeceği, yetişkinlik döneminin tam olarak başlayacağı o ânın, hemen bir sonraki köşebaşında olduğunu varsaymaya devam etmişti. Ama Catriona'nın doğumu üstünden çok fazla bir zaman geçmeden, Darlene'e rastladığı sıralarda ilk kez görebildiğini düşünmüştü: Öldüğü gün ayaklarında birbirine uymayan çoraplar, yanıtlanmamış elektronik postalar, ev dediği o mezbelede hâlâ kol düğmeleri olmayan gömlekler, holde yanmayan bir ampul, ödenmemiş faturalar, temizlenmemiş tavan araları, ölü sinekler, cevap bekleyen dostlar ve yüzleşmediği sevgililer olacaktı. Bu düzendeki son sözcük, unutulmak, tek tesellisiydi.

Londra'daki son gecesi, daha otuz saat önce, minik ailesiyle neşe içinde yakınlaşması, en uygun an olabilirdi. Böyle bir şeye çok az erkek karşı koyabilir, Vasco da Gama bile böyle bir uğurlamadan mutsuz ayrılamazdı. İlk başta Beard da mutluydu. Melissa olağanüstü bir şov hazırlamıştı. Amerika'ya bir şeyi açmak için gittiğini, açtığında dünyanın kurtulmuş olacağını, Catriona bile anlamıştı. Annesiyle birlikte şık parti elbiseleri giymişler, odak noktasını Catriona'nın kendi elleriyle

şekillendirdiği, üzeri mavi kremayla ve yer yer yeşil lekelerle kaplı bir topun oluşturduğu, özel ve erken bir akşam yemeği hazırlamışlardı. Bu dünyaydı ve Beard dünyanın üzerindeki mumu tek üfleyişte söndürünce, kızı mest olmuştu. Melissa ile Catriona küçük ördeklerle ilgili bir şarkıyı, Beard da bütün sözlerini bildiği tek şarkı olan *On Yeşil Şişe*'yi söylemişti. Bu kutlamalar boyunca kızının kolları neredeyse sürekli boynuna sarılıydı. Saadet bu değil miydi? Neredeyse. Avuçiçi bilgisayarını kapatmayı unutmuş, Melissa pastayı keserken de Darlene aramıştı. Telefonu otomatik olarak açıp Darlene'in açılış cümleleri üstüne biraz fazla ters bir sesle, "Ben seni arayacağım," demişti. Melissa'nın bir kadın sesiyle birlikte kendi sesindeki gerilimi de duyduğunu biliyordu ama tavırları hiç değişmemişti, bastırılmış öfkeyi Catriona'ya hissettirmeden bir tek Beard'a göstererek zekice ifade edebilmenin bir yolu yoktu. Beard'ın gözlerine bakmış, tatlı tatlı gülümsemiş, şarabını koymuş, onu kutlamıştı Melissa.

Catriona uykuya yatıp yalnız kaldıklarında, kendine ekstra büyük bir viski koyup çıkacak olaya hazırlanmıştı. Çıkmalıydı, bununla yüzleşmeliydiler. Ama Melissa ayakkabılarını ayağından atıp yanına oturarak Beard'ı öpmüş ve onu özleyeceğini söylemişti. Başka şeylerden, seyahat planlarından, Beard'ın dönüşünden bahsetmişler ve bu arada Beard'ın gerginliği de gitgide artmıştı. Melissa onunla oynuyor, onu suçluluk duygusunun içinde fokur fokur kaynamaya bırakıyordu. Ama neden suçluluk duyacaktı ki? Lütfen birileri söylesindi. Bir tek Melissa'ya ait değildi, anlaşmaları çok açıktı. Ve Melissa'nın kıskançlığını sevecenlik ve baştan çıkartma oyunları arkasına gizleyerek haksızlık ettiğine karar vermişti. Melissa bir bardak daha viski koymuş, yanına yaklaşmış, burnunu yanağına sürtmüş, dilini kulağma, elini bacaklarının arasına sokmuş, onu okşamış, bir daha öpmüştü. Tahammül edilmez bir yalandı bu. Beard'ın tahrik olmadığını hisset-

mişti. Duyduğunu bildiğini bal gibi biliyorken, nasıl olur da Darlene'in sesini duymamış gibi davranırdı?

Sonra, Catriona'nın söylediği ya da yaptığı bir şeyle ilgili hiç de eğlenceli olmayan bir hikâyeyi dinlerken, bütün içgörüleri gibi parlak ve net bir şekilde, anlamıştı Beard. Melissa hiç kıskanmamıştı, etkilenmemişti bile, umurunda değildi. Bununsa ancak tek bir açıklaması olabilirdi.

Kendini geri çekip mümkün olduğunca aklı başında bir tavırla, "Görüştüğün biri mi var?" demişti.

Sessiz öfkesinden doğan bir hareketti bu. Ama başka bir yanı, içkiye hiç dokunmamış olan yanı, ondan şüphelenmiyordu bile. Bu soru daha çok bir cezaydı ve haliyle anında inkâr etmesini beklemişti.

Melissa cidden de hakarete uğramış gibiydi. Dudaklarını Beard'ın hep çok tatlı bulduğu bir şekilde büzdükten sonra hayretle, "Senin yok mu? Michael, tabii ki var," demişti.

Ha evet, tabii. O kabak tadı veren, eski, eşitlik argümanı. Eşit şartlarda olma olayı. Akılcılık aklını kaçırmışken, feminizmin aldığı son salakça nefes.

Düşüncelerini toparladığı bir duraksamadan sonra, "Adı ne?" diye sormuştu Beard.

Melissa başını çevirip, "Terry," demişti.

"Terry mi?" İnanamayan bir sesle konuşmuştu. Melissa'ın bütün budalalıkları bu aptalca ismin içinde toplanmıştı. "Peki bu Terry ne iş yapar?"

Melissa içini çekmişti. Baklayı çıkarmak zorundaydı. "Şef."

"Aşçı mı?"

"Orkestralar, senfoniler. Bilirsin, klasik müzik."

Ama klasik müzikten Melissa da onun kadar nefret eder, ritmi olmadığını, onun için yeterince Tobagolu ve Venezuelalı bir müzik olmadığını söylerdi. Yüzünde keşke yalan söyleseydim der gibi bir ifadeyle, divanın öteki ucuna oturmuştu Melissa.

"Peki Terry ile Catriona tanıştı mı?" demişti Beard.

Bu Melissa'yı sinirlendirmişti. Tatlı tatlı konuşurmuş gibi yaparak, "Benden bahsettiğimiz yeter," demişti. "Biraz da senden bahsedelim. Telefondaki oydu herhalde. Adı ne, ne iş yapıyor?"

Beard bir el hareketiyle soruyu geçiştirmişti. Orkestra şefinin karşısına kendi garsonunu çıkarmaya hiç hazır değildi. "Bak Melissa, anlamadığın bir şey var. Sen bizim çocuğumuzun annesisin..."

"Of, Tanrı aşkına, Michael. Sen de bizim çocuğumuzun vesaire. Bazen nasıl bu kadar saçmalayabildiğini kafam almıyor. Ayrıca bak..."

Beard'a başka bir şey daha söyleyecek gibi olmuş ama tam o anda Catriona odasında ağlamaya başlayınca, Melissa da koşarak onun yanma gitmişti. Döndüğünde, Beard salonun öteki ucunda, valizinin yanında duruyordu.

"Pekâlâ," demişti Melissa. "Defol. Siktir git. Seni kovuyorum."

Beard da, "Buna gerek yok," diyerek çantasını alıp çıkmıştı.

Melissa sabah Beard'ı Heathrow'dayken arayıp onu sevdiğini söylemişti. Beard da gece öyle bittiği için üzgün olduğunu söyleyerek suçu üstüne almıştı. Beard Dallas'a indiğinde bir kez daha konuşup buzları biraz daha eritmişlerdi. Şimdiyse bunu düşününce ikircikte kalıyordu. Öfke ve kıskançlıkla Melissa'nın kendisine ait olmasını, Terry'nin bagetini gırtlağına sokmayı istiyordu. Öte yandan, Terry denen bu adam onun izin belgesi, eski dost Darlene'le daha eğlenceli zamanlar geçirmek için eline verilen bir pasaporttu. Önünde bu türden eğlenceler için ne kadar zaman kalmıştı ki? Ama sonra da o adamın Melissa'nın yatağında olduğunu ya da kendi kızına Beatrix Potter okuduğunu hayal etti ve Darlene'den vazgeçip mümkün olduğunca çabuk Londra'ya dönmesi gerektiğini

anladı. Peki ama, o zaman Darlene ne olacaktı? Bu kadar yorgunken, yarın Lordsburg'a gitmek her şeyi netleştirecekken, şu anda bunu düşünmek boşunaydı.

Avuçiçi bilgisayarı hâlâ elinde, bütün giysileri üstünde, yatakta uyuyakaldı.

Interstate 10'den daha çabuk gidebilirlerdi ama onlar o boş arka yolu, Meksika sınırının birkaç kilometre üstünden, alçak tepelerle Chihuahua çölünün çalıları arasından bir Euclid çizgisi gibi dümdüz geçen Route 9'ı tercih etti. Neredeyse öğlen olmuş, kırk dört derece olan sıcaklıksa hâlâ yükselmeye devam ediyordu. İki şeritli yol önlerinde uzadıkça inceliyor ve kırılan güneş ışığının onlar yaklaştığında kaybolan pürüzsüz serap havuzları yarattığı karmaşık bir ısı dalgalanması içinde gözden yitiyordu. Bir saattir sadece üç araç görmüşlerdi ve hepsi de Sınır Devriyesi'ne ait beyaz pikaplardı. Yanlarından geçerken, şoförler ellerini kaldırıp asık suratlı birer selam veriyordu. Arabayı Beard kullanıyor, Hammer'sa dizüstü bilgisayarının üzerine eğilmiş bir şeyler yazarak kendi kendine mırıldanıyordu, "Aynen öyle, yapamazlar... daha iyi... ama ben... özür dilemeyi dene, göt herif..." Arada bir de, yol arkadaşına özlü bilgiler veriyordu. "*New York Times* iptal etti... Üzerimizden iki jet geçecekti ama ticaret odasındaki şu tek bacaklı savaş kahramanı, eski pilot olan, adam herkesi tanıyor, o yüzden artık yedi jetimiz oldu."

Beard direksiyonu tutan elinin dirseğini rahatça göbeğine dayamış, doksan kilometrelik bir hız tutturmuş gidiyordu. Amerika'da böyle asil bir hızla yol almak daha kolay oluyor, koca araç çok az viraj alıyor, neredeyse hiç ses çıkarmıyordu. Bu ülke otomobillerle öteki ülkelerden daha uzun zamandır bütünleşmiş durumdaydı. İnsanlar arabaları birer yarış aracı, penis ya da füze yerine geçen bir şey olarak görmekten vazgeçmişti. Banliyölerdeki kavşaklarda durup kimin önce geçe-

ceğine kibarca bakışarak karar veriyorlardı. Okulların civarında yirmi beş kilometreyle gitme sınırlamasına bile uyuyorlardı. Bu rahat hızda, solmuş sarı çizgiler SUV'nin altından kayıp giderken, düşünceleri boş yere, saplantılı bir halde, projenin etrafında dolaşıp durmaya başlamıştı. Panellere ait on yedi tane patenti vardı. On bin panel satılırsa... ve suyu hidrojene dönüştürmenin maliyeti böyle ideal koşullarda... bir litre suda bir litre benzinin üç katı enerji vardı. Yani uygun bir motoru olan daha küçük bir arabayla bu yolculuğu iki litre, tam üç şarap şişesi suyla yapabilirlerdi... Keşke El Paso'dan şarap alsalardı, Lorsburg'da seçenekler çok kısıtlıydı.

Düşünceleri yaptıkları kilometreler gibi açıldıkça açılıyor, doktorun söylediklerine rağmen kendisini gevşemiş ve mutlu hissediyordu. Hissettiği özgürlük, tepe noktasında mavi-siyah bir renk alan, bulutsuz gökyüzüne ve karşısındaki bomboş manzaraya eşti. Sekiz yıllık çalışmanın doruk noktası burasıydı. Lordsburg'a giden yol bütün İngilizlerin ideal Amerika'sıydı; ufka doğru incelen o açık yol, o muazzam büyüklük, olasılıklar. Yol boyunca, özellikle de güney tarafında, kum setlerinin ve tümseklerin üzerinde çıkıntılar oluşturan, bazıları iki metre yüksekliğinde, hafif insan eliyle yapılmış havası verebilmek için iki taş üst üste konulmuş, taş yığınları vardı. Bu yığınların görünümleri çok ilkel ve eskiydi ve ilk gördüğünde bunların Aztek kalıntıları, menhir ve dolmenlerin o bölgedeki karşıtları olduğunu sanmıştı. Ama sınırdan geçip bodur çalılıkların arasında kilometrelerce yol teperek bağlantılarıyla olan randevularına giden Meksikalı göçmenlerin bıraktığı zafer işaretleriydi bunlar. Yol boyunca aralıklarla Sınır Devriyesi'nin gözlem istasyonları vardı. Bazı yerlerde de pikaplarını stratejik tepelere park etmiş, çiftliklerle dolu o gri-yeşil araziyi dürbünlerle boylu boyunca tarıyorlardı. Göçmenleri kim suçlayabilirdi ki? Bir yabancıya kucak açarak, yöre insanlarının yardımı ve vergi muafiyetleriyle, askeri

bir bando ve hava kuvvetlerinden gelen uçaklarla, devrim niteliğindeki bir enerji tesisini açmasına olanak sağlayabilen bir yere kim gelmek istemezdi ki? Libya ya da Mısır'da olsa, işler bu kadar pürüzsüz gidemezdi.

Zihninin içinde süzülüp duran bu hoş düşünceleri Hammer kesti. "Albuquerque'li bir avukattan mesaj var. Adam sana ulaşmaya çalıştığını söylüyor. Braby denen bir İngilizi temsil ediyormuş. Müşterisiyle ilgili bir konuda seninle konuşmak ister."

"Geçen hafta bana da yazıp buluşmak istedi," dedi Beard. "Boş ver. Braby'ye iyilik borcum yok. İngiltere'deki merkezden beni o kovdurmuştu. Bu hikâyeyi sana anlatmıştım. Unuttun mu?"

Hammer doğrulup başını koltuğun başlığına attı. "Bu ekrana bakmak beni hasta ediyor." Gözlerini yumarak konuşmaya devam etti. "Avukatın adı Barnard ve yarın buraya uçuyor. Seninle konuşması lazımmış. Yolunda gitmeyen, bilmem gereken bir şey olmadığından emin misin?"

"Braby suratına tekmeyi geçirip, sonra da senden iyilik yapmanı isteyecek bir tip. Boş ver onu."

Hammer gözlerini kapalı tutup bir dakika kadar hiçbir şey söylemedi ve Beard o konuşana kadar uyuduğunu zannetti. "Avukatın teki sen istemediğin halde buluşmak için bunca yol geliyor, bilet masrafını da müşterisi karşılıyorsa, başın belada demektir."

Beard bunu duymazdan geldi. Tartışılacak ne vardı ki? Braby'yi yıllardır yok sayıyordu. Cesur davransaydı da, kendisi telefon etsindi bakalım. Derdinin ne olduğunu tahmin etmek çok zor değildi. Golden'daki Ulusal Yenilenebilir Enerji Laboratuvarı ile tanıştırılmak, merkez için risk sermayesine ulaşabilmek, belki de güneş enerjisi ya da vergi muafiyetlerinden anlayan bir grubun içine girmek istiyordu. Neden korkacaktı ki?

Columbus'tan geçtiler ve Cedar Dağları görünmeye başladığında demir tozu planları hakkında gelişigüzel bir konuşma daha yaptılar. Yatırımcılar, kaptan, gemi, tozları satın alma hakkı, her şey hazırdı. Artık tek eksikleri karbon ticareti planıydı.

"O konuda bizim yerimize Obama çalışıyor," dedi Hammer. "Bu arada başka şeyler düşünebiliriz ama plan geldiğinde hazırlanmış olacağız."

Gösterge paneli dışarıdaki sıcaklığın kırk beş derece olduğunu gösteriyordu, ki böyle bir sıcağı ikisi de hiç görmemişti. Beard sıcaklığı sonuna kadar hissedebilmeleri için arabayı kenara çekti. Soğutulmuş arabanın içinden böylesine şiddetli bir sıcağın altına şapkasız çıkmak belki de hataydı ya da belki doksan dakika araba sürdükten sonra birden hareketlendiği için oldu ama tam yolun kenarına adımını attığında, arkadaşına önemsiz bir şey söyleyecekken, başı döndü, kısmen bilincini yitirdi ve dizleri çözüldü. Arabanın kapı koluna tutunmasa, yere düşecekti. Tutunduğunda bile, ayakta durmayı sallanıp yarı sendeleyerek, omzunu arkadan sertçe arabaya çarparak başarabildi ancak. Şapkasını aramak için arka kapıyla uğraşırken nabzı deli gibi atıyordu. Yine de biraz daha serin olan arka koltuğa eğilip el yordamıyla Panama şapkasını ararken birkaç saniye orada kalarak kendisini daha iyi hissetmeye başladı. Olay en fazla on beş saniye sürmüştü. Arabanın öteki tarafında olan Hammer'sa hiçbir şey görmemişti.

İki adam yoldan uzaklaşıp, hayretle etrafa bakındı. Sıcak, bir çeşit sinestezi oluşturmuştu. Baskındı, bayağıydı, tepelerinde dev gibi yükseliyor, ağırlığıyla başlarından bastırıyor, yerden sıçrayıp suratlarına çarpıyordu. Fotonun kütlesi olmadığına kim inanırdı ki?

"İşte," diye haykırdı Beard, ne kadar garip bir şekilde döndüğünü saklamak adına yumruğunu zaferle havaya kaldırıp,

kendi sesini duyarak hâlâ aynı adam olduğuna kendisini de inandırmak için. "Güç bu!"

"Bütün güç güçte!" dedi Hammer. "Ama bana bu kadar yetti."

Hammer tekrar arabaya binip direksiyona oturunca, yanına tırmanan Beard da ne kadar rahatladığını düşündü. Hâlâ araba kullanamayacak kadar çok titriyordu. Artık yaklaşık yüz otuz kilometreyle gidiyorlardı ve yarım saatten kısa bir süre içinde Hachita ve Playas'dan geçip, sonra da Hidalgo County'deki, eyaletin çizme topuğundaki Continental Divide'dan, Pyradid Dağları'nın altından geçmeye başladılar. Arazileri en fazla bir saat uzaklıkta, Lordsburg'un öteki ucundaydı ve yaklaştıkça neşelenip gürültü yapmaya, korkunç sorumlulukları olan altınışlarındaki iki adam gibi değil de, danslı bir partiye giden köylü delikanlılar gibi davranmaya başladılar. New Mexico ile ilgili neşeli denebilecek bir şarkıyı, ikisinin de bildiği *Texas'ın Sarı Gülü*'nü söylediler. Geldikleri yol uzun ve zorlu bir yol olmuş, ikisi birlikte sıkıntılı, bazen Ortadoğu'da sefalet içinde, bazen Amerika'nın güneybatısında, yorucu yolculuklar yapmışlardı. Laboratuvar ve ofis çalışmaları ikisini zaman zaman birbirinden ayırmış, şimdiyse, sonunda, sırlarını, bitkilerin tarih kadar eski sırrını bütün dünyayla paylaşmak ve insanları kendi ucuz, temiz ve sürekli enerji kaynaklarıyla şaşkına çevirmek üzerelerdi. Eski zamanların hatrına, bir de en sevdikleri yer olduğu için, Animas kavşağından güneye dönüp Panther Tracks kafenin tozlu araba parkına girerek şerifin devriye arabasının tam yanına park ettiler.

Hammer Animas'ı Amerika'nın en dost canlısı kırsal topluluğu olarak efsaneleştirmişti. Kaldırımları yapıldığı gün oraya gelmekten vazgeçeceğini söylerdi. Kafe –ki Mississippi'nin batısındaki en iyi kafeydi– birkaç penceresi olan beyaz badanalı bir barakaydı. Öğleden sonrasının ilk saatlerindeki sıca-

ğın altından çıkıp içeriye girerken, gözlerinin alışması için biraz kapıda durdular. İçeride kahve fincanlarının üzerinde sessiz bir görüşme yapan şerifle bir polisten başka müşteri yoktu. Panther Tracks'te canının istediği şeyi değil, ne varsa onu ısmarlardın. Bugün pancake ve domuz pastırması vardı. Kahveler Amerika'nın güneyinde sevildiği gibi açık yapılıyordu. Beklerlerken, Beard avuçiçi bilgisayarını çıkardı. Cihaz o sabah otelde içine yeni mesajlar çekmiş ama Beard daha hiçbirine bakmamıştı. İlk dikkatini çeken şey P. Banner'ın, şu anda estetik diş hekimi olan Charles'la, dokuz yıl önce Beard nasıl üzerine titremişse, aynen o şekilde üzerine titreyen bir adamla evli olan, beşinci eski karısı Patrice'in ismi oldu. Kısa bir süre okul müdürlüğü yapıp, sonra dört sene içinde üç bebek sahibi olmuştu Patrice. Bir de bunca zamandır Beard'a asla çocuk istemediğini söyleyip durmuştu. Onun çocuklarını istememişti en azından. Bu Charles denen adamın kısa boylu, tıknaz, Beard'dan daha az saçı olan ve iki yaş büyük bir adam olması çok enteresandı. Patrice'in evlilikleri bir dizi düzeltilmiş taslaktı sanki.

Patrice'le oğluna, kız gibi kıvırcık saçları olan o nazenin çocuğa, iki yıl önce Regents Park'ta rastlamıştı. Patrice dostça davranmış, Beard da eski karısının hâlâ güzel olduğunu düşünmüştü. Bir banka oturup on beş dakika boyunca sohbet etmişlerdi. Aklmdaki tek soruyu, dolambaçlı yollardan da olsa, sormayı becermişti Beard. Patrice hâlâ sadakatsiz bir eş miydi? Evet, belki de öyle olduğunu ima etmişti Patrice de aynı dolambaçlı yollardan ama eğer kastettiği şey buysa, Beard'ın hiç şansı yoktu.

Sevgili Michael, Bu senin için yeni bir haber olmayabilir ama eğer öyleyse, Rodney beş hafta önce hapisten çıktı, haberin olsun. Benimle temasa geçmeye çalıştı. Aklı anlatmakla hiç uğraşamayacağım türden çılgınca fikirlerle dolu. Charles'ın avukatı mahkemeye baş-

vurarak yaklaşmama kararı aldırdı, yani telefon eder, mektup yazar ya da evimizin 500 metre yakınına yaklaşırsa tutuklanacak. Şimdi de arkadaşlardan seni aramak için Amerika'ya geldiğini öğrendim. Belki de duruşmasında ona karşı şahitlik ettiğin için bizzat teşekkür etmek istiyordur! Her neyse, seni uyarmam gerektiğini düşündüm. Yarın sömestr tatili ve hep birlikte Shetland'a, yağmurun altına gidiyoruz. En iyi dilekler, Patrice.

Evet, Camino Real otelindeki şu Turnip. İyi huy gösteren katillerin, cezalarının sadece yarısını çekmeleri, İngiliz kanununun garip inceliklerinden birisiydi. İnternette yapılacak Beard'la ilgili bir arama onu kolaylıkla Lordsburg'a, o araziye getirebilirdi. Aman, ne olacaktı ki? Klimaya rağmen, dudağının üstünde oluşan terlerin verdiği o karıncalanma hissiyle birlikte, göğsünde de boğazının altını ağrıtan bir daralma hissetti. Sıcakkanlı hanım garsonun söylediğine göre, her tabakta yirmi tane olmak üzere pancake'ler, üzerlerine dökmek için bir şişe akçaağaç şurubu, on beş santim yüksekliğinde bir yığın halinde çizgili domuz pastırmaları ve kahverenginin en açık tonunda bir miktar kahve geldi.

Hammer hâlâ Beard'ı az önce terk etmiş olan ruh hali içinde ellerini birbirine çarparak, "Nirvana!" dedi.

Beard bu ânın mutlaka geleceğini hep biliyordu ama sadece bilmeye o kadar alışmıştı ki, Tarpin'in büyük olasılıkla bütün cezasını yatabileceğini ve zamanın her şeyi hafifleteceğini, hapishanenin Tarpin'i yoracağını, hem sonra, derdinin Patrice'le olduğunu, duruşmada işini bitirenin Patrice olduğunu düşünüyordu. Aslında Beard'ın gerçek başarısı, kendini ustaca inandırdığı şey, saldırgan olduğu, yargılanıp suçlu bulunduğu ve başka suçlularla birlikte hapse girdiği için, Tarpin'in isminin de onlarla birlikte lekelendiği ve cidden de suçlu olduğu, bununla da kalmayıp, suçlu olduğunu bildiği ve kaderine boyun eğdiğiydi. Beard'sa, sonuçta hiç kimseyi

öldürmemiş, mahkemede tartışma götürmez bir hikâye anlatmıştı ve Fizik Enstitüsü'nden gayet güvenilir bir tanığı vardı. Yıllar geçtikçe, Arktik'ten döndüğü sabah olanlar bir rüya gibi, kanıtlanamaz, hiçbir şeye yol açmamış olaylar gibi gelmeye başlamıştı. Ama bu dış görünüşlerin altında, nüfuz edilemez bir kayanın dış katmanı gibi, başka varsayımlar, yo, bu meşgul hayatında üzerinde durmamayı başardığı kesinlikler vardı. Polis ve Patrice, Aldous'yu kendisinin, kıskanç kocanın öldürdüğünden şüphelenecekler diye korkmuştu Beard ama aynı şeyi elbette Tarpin de düşünecekti. Çantasındaki aletleri kullanarak başka kim ona tuzak kuracaktı ki? Peki haksız yere hapsedilmiş şiddet düşkünü bir adam, hırsını ve öfkesini sekiz yıl boyunca spor salonunda çalışarak çıkardıktan sonra, serbest kaldığında ne yapardı? Ucuz Dallas biletlerinin köküne kıran da girmemişti.

Şerifle arkadaşı orada, yan masada oldukları sürece, Beard kendini güvende hissediyordu. Yine de, kapı kendi kasasına çarparak açılıverdiğinde irkildi, göğsündeki daralma yoğunlaştı. Gelenler yöre gençlerinden, kola almak isteyen, üç erkek ve bir kızdan oluşan bir gruptu. İki polisin varlığı grubu etkilememişti. Polislerle kendi ailelerindenmiş gibi selamlaştılar. Silahlı iki polis Tarpin'e karşı hiçbir şey yapamazdı belki de. Beard'ı herkesin önünde öldürüp hayatının geri kalanını, skorunu tamamlamış olarak, marazi bir hoşnutluk içinde, hücresinde geçirmeye hazır olabilirdi. Dünyanın bu tarafında tabanca kıtlığı çekilmiyor ve tabancalar olta takımı alır gibi kolayca satın alınabiliyordu.

"Yemiyor musun Şef?" Hammer kendi tabağını bitirmişti. "Evden kötü bir haber mi var?"

"Yo, yo," dedi Beard otomatik olarak ama böyle derken bile, Patrice'in adının altında Melissa'dan gelen acil olarak işaretlenmiş bir mesaj gördü. "Sadece halletmem gereken bir iş var. Ama aç değilim. Hava çok sıcak. Benimkini de sen al."

Tabağını karşıya doğru itti ve Toby yirmi birinci pancake'ine başlarken, Beard da, yarım dakikalık bir tereddütten sonra, Melissa'nın mesajını açtı. Öldürülmeden önce okusa iyi olurdu herhalde.

"Michael, lütfen beni ara. Seninle geçen geceyle ilgili konuşmam lazım."

Geçen gece mi? Bunu anlamakta zorlandı. Sonra Terry'yi, senfonici sevgiliyi hatırladı. Herhalde Terry'yi terk etmiş ya da onunla evleniyordu. O anda hangisini tercih edeceğine karar veremedi Beard. İkinci seçenek doğruysa, Darlene'in karavanında saklanırdı. Tarpin onunla baş edemezdi. Ya da ikisini birden öldürürdü. Doğru düzgün düşünemiyordu ve Melissa ile gönül meseleleriyle ilgili yazışacak halde değildi. Hiçbir zaman da olmayacaktı. Öteki yirmi yedi mesajdaki isimlere baktı; biri dışında hepsi de işle, lekesiz, asil yapay fotosentez konusuyla ilgili mesajlardı. Darlene'den gelen mesajı açtı.

"Hemen bana gel! Sana söylemem gereken bir şey var!!!"

Hayatına yapılan bu müdahaleleri hak etmiyordu. Kadınlar, Albuquerque'li bir avukat, kuzey Londralı bir suçlu, kendi bedenindeki rahatsız hücreler, dünyaya bir armağan vermesini engellemek için komplo kurmuş, onu dört bir yandan kuşatıyordu. Bunların hiçbiri onun suçu değildi. İnsanlar onun müthiş zeki birisi olduğunu söylerdi, ki bu doğruydu, iyi şeyler yapmaya çalışan müthiş bir adamdı. O öğleden sora Toby ile birlikte tesisi son bir kez kontrol etmek için mühendislerle buluşacaklardı. Sonra da Beard ekibi toplayıp bir konuşma yapacaktı. Yola devam etmeleri lazımdı. Ama Lordsburg'a gitmek, Tarpin'e doğru gitmek demekti. Hammer'ın pancake'lerine bakmak ya da daha doğrusu, şuruba bulanmış, üstlerine kısmen yanık domuz eti ve yağından şeritler yığılmış, bu kadar çok pancake yediğini görmek midesini bulandırmıştı. Kusabilirse daha iyi düşüneceği zannıyla, bir özür mırıldanıp kafenin öteki tarafındaki er-

kekler tuvaletine doğru yürüdü. Porselen klozetin tepesinde, hafif kamburunu çıkartıp, hevesli bir garson gibi bekledi. Başka bir erkeğin çikolata renkli, arabesk desenli dışkısı midesini boşaltmasına yardım edebilecekken, klozet nasıl da pırıl pırıldı. Ama midesinden hiçbir şey çıkmadı. Doğrulup bir mendili pat pat alnına değdirdi. Peki ne yapması gerekirdi? Ya hayatı tehlikedeydi ya da ne yaptığını bilmeyen bir korkaktı. O basit gerçeği düşündü; Tarpin onu görmeye geliyordu. Bunun neresi iyi olabilirdi ki? Şu anda bile Lordsburg şeridindeki bir otel odasında yatağın ucuna oturmuş tabancasını yağlıyor olabilirdi adam. Çok istekli olduğu ortadaydı. Psikolojik, lojistik, hatta finansal açılardan, eski bir mahkûmun uçağa binip dünyanın bir ucuna gitmesi kolay iş değildi. Vize muafiyet formunda adli sicili hakkında yalan söylemesi gerekirdi. Ama kimse anlamazdı. Yani paniğe kapılmamak aptallık olurdu. En mantıklı şey sıvışmak, bir bahane bulup açılış törenini Toby'ye yaptırmak, örneğin São Paulo'ya, kendisi de iyi bir fizikçi ve onu ağırlamaktan fazlasıyla mutluluk duyacak olan arkadaşı Sylvia'nın yanına gitmekti. Sifonu çekip ellerini ağır ağır yıkayarak masaya geri dönmeden önce bir karara varmaya çalıştı. Evet, pekâlâ, São Paulo ama Portekizce bilmiyordu ki. Sonsuza kadar orada kalamazdı. Darlene'i özlerdi. Ne yapacaktı öyleyse?

Hammer ayağa kalkmış hesabı ödüyordu. Kirli bir tabağın içinde, dört pancake, eşit olmayan iki parçaya ayrılmış bir domuz pastırması dilimi, bir de kürdan kalmıştı. Şurup şişesi boşalmıştı. Bu adamın böyle zayıf olması tam bir mucizeydi. "Kırk dakika sonra orada olmak zorundayız ve yetmiş kilometremiz var. Gidelim!" dedi Hammer.

Beard da ne diyeceğini bilemeden, arkadaşının peşinden asık bir suratla göz kamaştıran güneş ışığının altına çıkarak araba parkında yürümeye başladı.

Çayırların arasından kuzeydeki eyaletlerarası yola doğru giderken, Hammer sanki çok ciddi ve avangart bir parçayı icra eder gibi, ıslıkla gelişigüzel melodiler çalsa da, ikisi de sessizdi. Beard uygunsuz ve can sıkıcı düşünceleri aklından kovmakta genelde çok usta olsa da, o anda morali bozuk olduğu için kara kara sağlığını düşünüyor, bileğindeki kırmızımsı kahverengi lekeye, bilinmeyen bir bölgeye ait olan o haritaya bakıyordu. Biyopsi raporu gelmişti. Doktor Eugene Parks o sabah lekenin çevresindeki dokuya etmesini isteyebileceğinden yarım milimetre daha fazla nüfuz etmiş habis bir tümör olduğunu doğrulamıştı. Tümörü hemen yarın alıp radyoterapiye başlayabilecek Dallas'lı bir uzmanın da adını vermişti. Ama açılış için Lordsburg'a gitmek isteyen Beard, Parks'a bir ay içinde, serbest kalır kalmaz tekrar geleceğini söylemişti. O çekici, tarafsız tavırlarıyla, mantıksızlık ettiğini söylemişti Parks. Kaybedecek zamanı yoktu, geri dönüşü olmayan bir yola girebilirdi. Kanserin yayılma olasılığı vardı.

"İnkâr etme," demişti Doktor Parks, sanki geçmişte iklim değişikliği üstüne ettikleri sohbetlere gönderme yaparak. "Sen öyle istiyorsun ya da onu hiç düşünmüyorsun diye bu tümör yok olmayacak."

Kötü haberler bu kadarla da bitmiyordu ama daha sonrakiler yeterince bildik şeylerdi. Beline kadar soyunmuş olan Beard şimdi de, içerlemiş bir halde, gömleğinin düğmelerini ilikliyordu. Muayenehaneler El Paso'nun şehir merkezindeki bir blokun on dokuzuncu katındaydı ve Beard annesinin de on dokuzuncu katta öldüğünü hatırlamıştı. Aslen St Kitts'li olan Parks nane şekeri kokuyordu ve parlak siyah, bilge, köşele gibi, yaşlıca bir suratı vardı. Omuzlarının arasından bir kaplumbağa gibi çıkan başı, Beard konuştuğu zaman kibarca sallanıyordu. Beard'la aynı yaşta ama beş-on santim kadar daha uzun, her sabah ilk hastasını görmeden önce, saat altıyla yedi arasında yüzerek formunu koruyan bir adamdı. Beard'sa gü-

nün o saatinde suya girdiğini, hatta uyandığını bile hayal edemiyor, kendini övme konusunda Parks'la asla rekabet edemeyeceğini, beden kitle endeksini düşürmek için asla böylesine meşakkatli ve can sıkıcı bir bedel ödeyemeyeceğini biliyordu.

Evet, doktor ne vaaz ne de ahlak dersi veriyordu ama Beard'ı öteleyen ve küçümseyen bir açıksözlülükle bunu gayet güzel telafi ediyordu. O kaplumbağa başı her seferinde, Beard'ın gözünü korkutan her fiziksel felakette biraz daha öne çıkıyor ve Parks bir kurşunkalemle kendi avcuna hafifçe vuruyordu. Hiç kimsenin, Beard'ın bile, Beard'ınki gibi bir vücutla ortalarda dolaşmak istemeyeceğini söylemişti. Otuz kilo fazlası, bir piyadenin üstünde taşıdıklarının ağırlığıyla eşdeğerdi. Dizleri ve ayak bilekleri bu ağırlıkla şişmiş, büyük olasılıkla kireçlenecek, karaciğeri büyümüş, tansiyonu yine yükselmiş ve konjestif kalp yetmezliği riski artmıştı. Kötü kolesterolü, İngiliz standartlarına göre bile, çok yüksekti. Nefes almakta zorlandığı çok açıktı ve şeker hastası olma riski oldukça yüksek olduğu gibi, prostat ve böbrek kanseri, ayrıca kanında pıhtılaşma olması da kuvvetle muhtemeldi. Tek şansı –iyi yönü değil de, şansı olduğu Beard'ın dikkatinden kaçmamıştı– sigara tiryakisi olmamasıydı, yoksa çoktan ölmüş olabilirdi.

Doktorun başı ve omuzları güneye bakan aynalı camdan bir pencereyle, dışarıdaki bunaltıcı sabah sıcağını gösteren puslu beyazıyla göz kamaştıran bir dikdörtgenle çerçevelenmişti. Arada bir, bir uçak geçiyor, doğu tarafına iniş yapmadan önce şehrin üstünde bir tur atıyordu. Nehrin karşısında, dünyanın cinayet başkenti, uyuşturucu çetelerinin üstünlük savaşları sırasında askerleri, yargıçları, polisleri ve üst düzey yetkilileri katlettiği Juarez vardı. Artık Meksikalı karteller kiralık katil olarak Texas'lı işsiz gençleri kullanıyordu. Hayatın Michael Beard olmadan da hızla devam edeceği gayet açıktı. Parks'ın olası geleceklerini bir bir sıralayışını dinlerken, son

günlerde klasik bir semptomu daha deneyimlemeye başladığını, göğsünde ara sıra bir daralma hissettiğini söylememeye karar verdi. Bu sadece daha da aptal ve kötü kaderli görünmesine neden olurdu. İçinde daha az yiyip içmek gibi bir istek olmadığını, egzersiz yapmanın hayal olduğunu da itiraf edemedi. Bedenine bunları yapması için komut veremezdi, öyle bir iradesi yoktu. Tempolu koşmaktan ya da bir kilisenin salonunda öteki eşofmanlı işsiz güçsüzlerle birlikte disko müziği eşliğinde tepinmektense, ölmeyi tercih ederdi.

Beard bir ay içinde tekrar gelmek için müphem bir söz verirken, Doktor Parks da onu tarihlerle bağlamaya çalışıyordu. Yirmi üçü salı ya da yirmi beşi perşembe, birinden birini seçmek zorundaydı. Beard tereddüt ettikçe, Parks da, serbest kalan kanserli hücreler yeni bir yer, yakınlarda yerleşecek bir lenf nodülü aramak için kendi damarlarında süzülmeye başlamak üzereymiş gibi ısrar ediyordu. Parks'ın sekreterini arayıp hiç suçluluk duymadan iptal edebileceğini bilen Beard, sonraki tarihi seçmişti.

Şimdiyse, Hammer ıslıkla çaldığı korkunç melodileri kesip ufak Cotton City kasabasından geçmek için yavaşlamışken, Dallas'ta bilinmeyen bir kliniğe sığınma fikri çok daha çekici görünüyordu. Ama kaçacak gücü olmadığını biliyordu Beard. Halkın gözü önünde kazanacağı zafere, neonları ve hamburgercileri ve yaygın şekilde kullanılan klimalarıyla, küçük Lordsburg'un bu akşamüstü karbonsuz bir yer olarak anılmaya başlanacağı ve bütün dünyanın özlemlerini temsil eden Amerika'nın yola aşırı ısınmanın zorlukları olmadan devam edebileceği o âna böylesine açken, yarın olacakların asla durduramayacağı bir ivmesi vardı. Aldous'nun dosyasının ağır ağır deşifre edilmesinden sonra laboratuvar çalışmalarıyla, rötuşlarla, önemli gelişmelerle, çizimlerle, alan deneyleriyle geçen bu sekiz yıl artık bir sona ulaşmalıydı. Halkın takdirini kazanmak işin son aşamasıydı. Tarpin elinden geleni ardına koymasındı.

Beard saat başı verilen haberleri yakalamak için radyoyu kurcaladı ve işte, Hammer'ın halkla ilişkiler ekibinden birisinin güneş ışığı ve suyun ilk önce Lordsburg'un, günün birinde bütün gezegenin güç kaynağı olacağını söylediği kısa bir söyleşi vardı.

Hammer bir sevinç çığlığı attı. "Çok güzel! Bu kızı iyi yetiştirmişim."

O da Beard da, kendi aralarında özel olarak bile, aslında Lordsburg'a elektrik falan vermeyeceklerinden hiç söz etmemişlerdi. Yerel bir kamu şirketine kabaca şehrin yıllık tüketimine eşit bir miktarını satacaklardı. Limit aşımı durumunda devrim niteliğindeki santrallerinden gelen elektronlar yıl sonunda kadar bedava verilecekti.

"Hepimiz orada olacağız," dedi spiker. "90 numaralı otobanda, 70 numaralı otobanın 5 kilometre doğusunda. Lordsburg'un dünyada bir ilk olacağı, açılış için geriye sayımın başlayacağı saatte, yarın saat 18.00'de siz de bize katılın!"

Çok geçmeden eyaletlerarası yoldan doğuya doğru gitmeye başlayarak, ardından şehrin etrafından dolaşıp kuzeye ve birkaç kilometre sonra da Silver City'ye gitmek için sağa döndüler. Dakikalar sonra araziyi yukarıdan gördükleri hafif bir yükseltiye geldiler. Beard geçmiş aylarda, her şeyin yerli yerinde olduğu ve ilk başlardaki birkaç aksaklıktan sonra ön testlerin sorunsuzca tamamlandığı bu manzarayı defalarca görmüştü. Yine de bu öğleden sonra başının gururla, hafifften döndüğünü hissetti. Hammer da bu ruh halini hissederek yavaşladı.

"Evet, dostum," dedi, kendi güçlü duygularını berbat bir doğu Londra aksanının arkasına gizlemeye çalışarak. "İnsanın içinin yağları eriyor, değil mi?"

Gökyüzüne doğru yerleştirilmiş yirmi üç panelin şiddetli güneş ışığı altında donuk bir parıltısı vardı. Paneller karmakarışık bir boru tesisatı ve vanalarla beslenmişti. Arkala-

rında basınçlı hidrojeni ve oksijeni tutacak depolama tankları, yanlardaysa yakıt hücreli jeneratörün ve katalizörlerin olduğu briket tuğladan yapılmış barakalar vardı. Yeni direklerdeki elektrik hatları o yarı çölde ağır aksak alabildiğine uzanan eski ahşap direklerin en yakında olanına kadar uzanıyordu. Tankların öteki tarafında derin su kaynağının üstüne kurulmuş bir pompalama istasyonu, onun ötesindeyse bilgisayarların olduğu, tuğladan yapılmış güzel bir bina vardı.

Yeni olansa yüzlerce insan, görevden göreve koşarken kendilerini önemli hisseden yapı işçileri, satıcılar, ses teknisyenleri, bir de panellerin etrafındaki güvenlik çitini oluşturması gereken direklere dikilmiş, üçgen flamalar şeklinde açık mavi renkteki dev tentenin üstüne ve gergi halatlarına, sahnenin etrafına, askeri bandonun yürüyeceği yeni buldozerlenmiş 0.20 hektarlık karenin çevresine dizilmiş, uzun flamalar şeklinde yöredeki VIP'lerin oturacağı açık tribünün üstünden ustaca sarkıtılmış, yiyecek-içecek şirketlerinin getirdiği tezgâhların oluşturduğu yola, taşınabilir tuvaletlerin oluşturduğu daha da büyük bir yola, doğru açılarla sıralanmış, içinde –her zamanki beş-on arabanın yerine– yüz kadar araba olduğu halde bin arabalık daha yer kalmış olan araba parkının çevresine asılmış yüzlerce, belki binlerce Amerikan bayrağıydı. Beard kendisini, projeyi yaratan ve ilk kez başlatan adamı onurlandırmak için tek bir İngiliz bayrağı bile olmadığını fark ederek bozuldu. Ama hiçbir şey söylemeden, bu düşünceyi aklından kovdu.

Başka bir tarafa, bitki örtüsünden arındırılmış ve bayraklarla bezenmemiş başka bir yere, kamyonetleri ve uydu antenleriyle medya yerleşmişti. Bodur çalılıkların birkaç yüz metre ötesinde, otobana paralel alçak bir tepede, ünlü Hollywood yazısının harflerine benzetilerek neonla yapılmış "Lordsburg" yazısının, ünlem işareti dışında bütün harfleri dikilmiş ama yakılmamış, on metre yüksekliğindeki ünlem işare-

tiyse kasklı adamlar tarafından halatlarla çekilerek henüz dikiliyordu.

Dönüp toprak bir yola girerek yine bir sürü Amerikan bayrağının altından geçerlerken, klimadan geçip soğuyarak arabanın içini dolduran yanık yağ aroması burunlarını gıdıkladı.

"Toby, sen bir dâhisin!" dedi Beard.

Hammer vakur bir kabullenişle başını salladı. "İnsanları ve bir şeyleri bir araya getirmekten hoşlanıyorum. Ama, Michael, bu senin buluşun. Asıl dâhi sensin."

Buna karşılık olarak, artık kendisini sakin hisseden Beard da başını salladı.

Kimilerinin elinde altlıklı dosyalar olan tişörtlü ve beyzbol şapkalı adamlar bir toz bulutunun içinde, daha arabayı park ederken onlara doğru koşmaya başlamıştı. Aralarında mühendislerin, hidrolik ve bilgisayar uzmanlarıyla başka teknisyenlerin de olduğu Hammer'ın ekibi ya da ekibin bir bölümüydü bu. Beard işin kuramsal bölümünü üstlenmiş, laboratuvarda tasarladığı deneylere gözcülük yapmıştı ama geriye kalanlar, işin büyütülmesi, çizimler, toplu üretim için yapılan tasarımlar, santralin gerçek projesi ve yapımı, boru tesisatıyla vanalar ve bunların yazılımda nasıl temsil edileceği onu ilgilendirmiyordu. Temel noktaları biliyordu, patentler ona aitti ama tesisi detaylı bir şekilde anlatamazdı. Orada, o açık düzlükte, önde gelen birisi, neredeyse bir efsaneydi ve insanlar da ona gerekli saygıyı, Amerikalıların çok iyi becerdiği o samimi nezaketi gösteriyordu ama gidip de bir hendeğin içine bakmasını ya da yetki gerektiren konularda bir hüküm vermesini bekleyen yoktu. Colorado, Golden'daki Ulusal Yenilenebilir Enerji Laboratuvarı prototipi incelemiş ve Beard'ın geliştirdiği işlemi yüksek bir verimlilik düzeyinde gerçekleştirdiğini onaylamıştı. İşin geriye kalanı, teknik ayrıntılardan ve temel prensiplerden hiç anlamayan ama detaycılık, koordinasyon ve insan yönetimi konularında yetenekli olan Toby Hammer'a ve esas ic-

raatı yapmak için onu bekleyen bu bir grup sıcakkanlı adama kalıyordu.

O yüzden, iki adam arabalarından inerek bir el sıkışma ve sırt sıvazlama turuna başladıklarında, Beard hemen sıvışmaya hazırlandı. Kavurucu sıcak yemek kokularının, odun ateşinde yapılan ızgaraların yiyecek-içecek tezgâhlarından araba parkına kadar gelen kokusunun etkisini artırıyordu. Tarpin'le ilgili haberler geç saatte yapacağı kahvaltısını berbat etmişti ama anında oluşmuş o çöl yolunda gezinerek üzerinde iyice düşünülmüş bir seçim yapana kadar da hiçbir şeye konsantre olamayacaktı. Arazide kendisine ait bir pikabı olan Toby arabanın anahtarlarını Beard'a verip grubuyla birlikte araba parkından o karmaşanın içine doğru yollandı.

Olsa olsa beş dakika düşündükten sonra, içinde ızgara dana göğsü, Texas tarzı üç adet dev salatalık turşusu ve patates salatasından bir dağ olan kâğıt bir tabak, mumlu kâğıttan fıçı birasıyla dolu küçük bir kovayla birlikte, iyice gölgede kalmış banklı bir masaya tek başına oturmuştu Beard. Enerji üretiminin ortak standartlarına göre, mühendislerin LYFS olarak bildiği Lordsburg Yapay Fotosentez Santrali en fazla bir prototip, kayda değmez bir oyuncaktı sadece. Ama orada oturmuş, ızgara tavukların yandaki tezgâhtan gelen mavi dumanları döne döne önünden geçer, direklere monte edilmiş hoparlörlerden country rock şarkıları dökülür, aşçılar neşeyle bağrışarak "Lordsburg!" yazısını diken ekipten yirmi dört aç adamın biftek yemek için oraya geldiğini birbirlerine haber verirken, Beard kendini dünyanın merkezindeymiş gibi hissediyordu. Sadece yemekler değil, orada, Amerika'nın ortasındaki gözlerden ırak bir yerde olmak, görmezden gelinmekten keyif almak ve bu gürültü patırtının, yapılanmanın, dijital medyanın ve birazdan gelecek olan savaş jetleriyle askeri bandonun, bu eli kulağında sanayi devriminin, palmiyelerle kurumuş otlar arasında, tam da bu noktadaki varlıklarını sekiz yıl önce,

oradan sekiz bin kilometre uzaktaki bir zemin kat dairesinde kendi aklına gelen fikirlere borçlu olduğunu bilmek, nasıl da lezzetli bir histi.

Dişlerini tam ilik gibi dana göğsünden aldığı dördüncü lokmaya geçirmişti ki, okul günlerinden beridir hiç yaşamadığı, o günlerde bile aşırı derecede sinir bozucu bulduğu bir şey geldi başına. Arkasında birisinin olduğunu hissetti ve daha dönemeden, sıcacık iki el gözlerine bastırıp hareket edemesin diye başını sımsıkı kıstırdı ve bir ses kulağına fısıldadı, "Ben kimim?"

Sol elin bir parmağı göz yuvarının kuzey yarıküresine rahatsız edici bir basınç yaptığı için karşı koymaya cesaret edemiyordu. O ani şokla, dilinin hareketini engelleyen eti yutmayı beceremiyordu. Ama yine de, belli belirsiz, "Tarpin?" demeyi başardı?

"Çin'deki kızın mı o?" Başı serbest bırakılırken şen şakrak bir kahkaha duydu.

Darlene'di, tabii ya. Beard hem kalkmaya çalışır hem de ağzını boşaltmak için hızla lokmasını çiğnerken bütün gerginliği uçup gitti ve kadını kucakladı. Darlene'i sevmemek ne mümkündü? Bütün hayatı boyunca masaların başını beklemiş, üç kez evlenmiş, ona tapan ya da ihtiyaç duyan çünkü sürekli telefon eden dört çocuk yetiştirmiş, on iki sene önce New Mexico'yu keşfedip Janet olan ismini değiştirmiş, Nebraska'lı, iyi kalpli, fazla kilolu bir kadındı o. Şehrin güney ucundaki bir karavanda altı yıl boyunca Latin Amerikalı bir kamyon şoförüyle birlikte yaşayıp adamı kovduktan sonra, artık akıcı bir İspanyolcası vardı.

Şimdi de kalbini Michael Beard'a kaptırmıştı. İlk cinsel birleşmelerinde kendisinden büyük olan ilk erkeği olduğunu söylemişti Beard'a. Sonra da, düzelterek, ilk bayağı yaşlı erkeği olduğunu. Darlene'nin seçeneklerinin de, kendisininkiler gibi azalmış olduğunu düşünmek, Beard'ın işine gelmiyor-

du. O, şehre iş olanağı sağladığı için Doğu 2. Cadde'deki Ticaret Odası tarafından onurlandırılan, bir çeşit yerel kahramandı sonuçta. Pek de fena bir aday sayılmazdı. Darlene'se, elbette, Beard'ın ayak takımını allayıp pulladığı o eski fantezileri gerçekleştiriyordu. Amerikalıların belli bir sınıfa üye olduklarını ilan etmek için tatlı tatlı yaptıkları gibi, ağzı açık amansızca, bütün gün, konuşurken bile, bir tek onu öpmek için ara vererek ciklet çiğniyordu Darlene. Ne kitap, ne gazete, hatta ne de dergi okuyordu. Hiç kiliseye gitmemişti ve sağlıklı yemeklerden en az Beard kadar nefret ediyor, tabağına ketçap dökerken Ronald Reagan'ın ketçabın da bir sebze olduğu anlayışını hatırlatmayı çok seviyordu. Dini olmaması Beard'ı hayal kırıklığına uğratmıştı. Kafasındaki tipe uymuyordu. Ama inancına sadıktı Darlene. Ateist bile olmadığını, Tanrı'nın varlığını inkâr etmekle bile uğraşamayacağını söylüyordu. "Ortalıkta görünmüyordu" işte, o kadar.

Beard'ın, bir toplantı öncesi öldürecek çok zamanı olduğu, arabayla Lordsburg'dan çıkıp hayalet kasaba Shakespeare'e giden bir yola döndüğü ve hafiften sıkkın, o ilkbahar sıcağında nesnesi olmayan bir cinsel beklentiye kapılmış bir halde eski anayolda gezindiği, eski meyhaneden eski alışveriş merkezine, oradan Billy The Kid'in bir zamanlar bulaşıkçılık yaptığı eski Stradford Oteli'ne gittiği bir öğleden sonrasında tanışmışlardı. Beard otelden çıkarken araba parkında Darlene'e rastlamıştı. Darlene de bir tur rehberliği işinin peşine düşmüş ama az önce nitelikli bir eleman olamayacak kadar özgüvensiz ve bilgisiz olduğu söylenmiş olan bir arkadaşına destek olmak için dışarıya çıkmıştı. Kız Darlene'in kolunda ağlarken, Beard da yırtıcı bir hayvan misali yanlarına gidip kibarca bir yardımı dokunabilir mi diye sormuştu. Nicky konuşmaya katılmaya çalışırken, Darlene kızın nasıl da korkunç bir şekilde reddedildiğini anlatmıştı. Nicky ağlarken bile sigarasından bir nefes almaya çalışan, zincirleme sigara içen, kekeme, cılız,

çilli, saçlarını kısacık kestirmiş bir kızdı ve Beard kendisinin de hiçbir şekilde kıza iş vermeyeceğini düşünmüştü. Ama bu Nicky'nin günlerdir bir iş bulmaya çalışırken üçüncü reddedilişiydi ve bu yüzden de Darlene'in karavanına gidip bütün öğleden sonrasını teselli biralarıyla viskileri içerek geçirmişler, bu arada Nicky kokain ve ot ikram etmiş, Darlene'le ikisi teklifi reddetmişti. Kendini Darlene'e sevdirmek için Nicky'ye tesiste bir iş bulacağına söz vermiş, Nicky çocuklarını görmeye gidince de, Beard'la Darlene yandaki meşe kaplamalı yatak odasında sevişmişti.

Onunla her Lordsburg'a gelişinde görüşüyordu. 4. Cadde'de sevdikleri bir bar vardı ve bazen de Beard'ın Holiday Inn'deki odasında partiliyorlardı ama daha çok Darlene'in çok iyi baktığı karavanda keyif yapmayı seviyorlardı. Karavanın arkasındaki küçük bahçede çocukları gibi baktığı, akşama doğru içkilerini içmek için altlarına kurulan çifti biraz gölgede bırakacak büyüklükte iki limon ağacı vardı. Darlene iki viskiden sonra –bu konuda Beard'la zevkleri aynıydı– çok fazla, kahkahalarla gülmeye başlıyor, üç-dört içkiden sonraysa içeriye, takır tukur zonklayan klimanın serinliğine gidip sevişmeyi seviyordu. Beard için bu ilişki beklenmedik, keskin duyusal hazların olduğu, yirmili yaşlarından hatırladığı, acının neredeyse tam zıddına evrilişine fazlasıyla benzeyen, cinsel bir rönesanstı. Orgazm anında farkında olmadan son çığlık atışının üzerinden bir yaşam gelip geçmişti. Vücudu kendi vücudu kadar sarkmış, yorgun ve şişkin, üzeri varisli damarlarla karalanmış, elli bir yaşında bir kadınla duyusal hazların doruk noktalarma ulaşabileceğine asla inanmazdı. Bunun böylesi bir hazza son kapılışı olabileceğini düşünüyor ve Darlene'e özen gösteriyordu. Melissa ile Catriona'ya nasıl El Paso ya da Dallas havaalanlarından hediyeler alıyorsa, Darlene'e de Heathrow'dan hediyeler taşıyordu. Başka bir şehirde, başka bir ülkede olsa, gürültücü bir ayyaş olarak görü-

lebilirdi Darlene. Lordsburg'daysa popüler ve topluma yararlı birisiydi ve Beard bu şehre onun sayesinde saygı duymaya başlamıştı. Akşamları Lulu Diner'da garsonluk yapmanın dışında, bir ilkokulda da gönüllü olarak çalışıyor, sınıfları toplayıp sıyrılmış dizkapaklarını temizliyordu. Yılın iki haftasını Gila dağlarında otistik çocuklar için düzenlenen bir yaz kampında ücret almadan temizlik işleri yaparak geçiriyordu. Ancak nadiren, yılda en fazla iki-üç kez, bir komşusu ya da devriye gezen bir polis tarafından kaldırımda kendinden geçmiş bir halde bulunup karavan evine getiriliyordu.

Aslına bakılırsa, Beard ona İngiltere'deki yaşamı hakkında yalan söylememiş ama her şeyi de anlatmamıştı. Beard'ın beş kez evlendiğini biliyordu, Dorset Meydanı'ndaki leş kokulu daireyle ilgili hikâyeleri dinlerken kahkahalarla gülmüş, ona bir şans verdiği takdirde daireye eski düzenini ve temizliğini kazandıracağına söz vermişti. Ama Primrose Hill'deki partneriyle çocuğuna değinmekten kaçınmıştı Beard. Darlene onunla birlikte İngiltere'ye gitmek istiyordu ve ne hayır diyerek bu plana olan ilgisini artırmayı ne de evet diyerek hayatını karmaşıklaştırmayı istemeyen Beard da, bunun yerine belirsiz sözler vererek konuyu geçiştiriyordu. On sekiz ay geçerken, işler de her zamanki seyrinde gitmeye başlamıştı. Hazzın ve yeniliğin en keskin uçları törpülenmişti ama yavaşça ve ancak çok hafiften, geriye doğru atılan birçok tazeleyici adımla birlikte. Aynı zamanda, Darlene gitgide artan bir sıklıkta geleceğe, birlikte oluşturacakları geleceğe dönük düşünmeye başlamıştı, ki bu zorlayıcı bir konuydu çünkü elektrik santralinin işlemeye başlayıp artık Lordsburg'a gelmesinin gerekmeyeceği, Güneybatı'da başka bir yer kuracağı ya da Galapagos Archipelago'nun kuzeyinden okyanusa demir tozu serpeceği ya da patentleri sayesinde bütün ülkelerden para kazanacağı bir zaman mutlaka gelecekti. Ama bu duygu ayrılığı bir sorunsa bile, Beard bu konuda hiçbir şey yapmaya istekli değil-

di. O teklifsiz yakınlıklarıyla, New Mexico'nun sıcağı ve kızgın gölgeleriyle, bu konunun üstü kolayca kapanıyordu. Geleceğin kendi çözümüyle birlikte geleceğini geçmişte çok defalar görmüştü Beard.

O yüzden şimdi onu görmek, ızgara tezgâhına giderek onun için dev porsiyon kaburga, patates salatası ve ketçap, bir de kendisininki gibi bir kova bira alıp country rock şarkılarının içli gürültüsü ve insanı sarhoş eden pedal gitarları eşliğinde birlikte oturmak, Darlene'in haberlerini dinleyip kendi haberlerini vermek çok güzeldi. Dip dibe oturdular ve Beard özel yaşam alanından uzak kalmaya özen göstererek, Darlene'e okyanusun öbür ucundaki minik krallıktan son haberleri verip, yaşanan son skandala göre, yönetici sınıf şatolarının hendeklerini temizleyebilsin, hizmetkârları için ek binalar yapabilsin, özel pantolon ütüleri alabilsin ve porno filmler kiralayabilsin diye vatandaşların vergiler ödeyerek ceplerini boşaltmaya zorlandığını anlattı. Şu anda, pis şehirlerin sislerle kaplı, arnavutkaldırımlı sokak aralarında ve saz damlarla dolu mikroplu köylerde, karanlık köşelerde bir isyandan söz ediliyordu. Darlene'e gelince, o da Nicky'nin Adsız Alkolikler'e döndüğünü, orada dördüncü kez İsa'yı bulduğunu, sigaradan olmasa bile, uyuşturucu ve içkiden yirmi iki gündür uzak durduğunu ve şimdilik olsa da, eczanedeki işinden hâlâ atılmadığını anlattı.

Yemeğini bitirdiğinde, kolunu omzuna atıp iyice asılarak Beard'ı yanağından öptü Darlene. "Ama hayatım, esas haber sensin. Lordsburg dün gece NBC'ye çıktı, CNN Exxon İstasyonu'nun hemen yanından çekiyordu ve de herkes yarından bahsediyor. Seninle gurur duyuyorum!"

Daha önce hiç görmediği bir yüz ifadesiyle, bir annenin kendinden emin ve sahiplenici bakışlarıyla ona bakması Beard'ı biraz rahatsız etti. Ama o ânın ve o ânı içeren daha muhteşem ânın, hiçbir şekilde bozulmasını istemiyordu. Bu

yüzden onu öptü ve birer bira daha içip çikolatalı, vanilyalı, naneli bir dondurmayı paylaştılar. Sonra kalkıp tekrar öpüşerek kucaklaştılar ve Beard bir saat sonra görüşeceklerini söyledi. Yapması gereken bir iş vardı.

Londra'dan gelirken uçakta aklından prova ettiği teşekkür konuşmasını dinlemek üzere, bütün ekibin konsolların etrafına toplanmış onu beklediği kontrol istasyonuna doğru, kalabalık araziden kendine yol açarak ilerledi. Hammer ciddi bir tavırla, bir gece kulübü fedaisi gibi kollarını kavuşturarak, yanında durdu. Dışarıda bir yerlerden trompetlerle bir pikolonun sesleriyle birlikte, bir bas davulun güm-güm sesi duyuluyordu. Askeri bando ya da bandonun bir bölümü prova yapmak için oraya gelmişti.

Beard grup motivasyonu için gerekli olan hoş bir ses tonuyla, ilk başta sadece hayal, sonra bir dizi hummalı hesaplama, laboratuvar testleri yoluyla keşfe çıkma, sonra da bir dizi çizim olan bir şeyi buna, çölün ortasındaki gerçek bir mühendislik örneğine dönüştürmekte, ekibin mucizeler yarattığını söyleyerek başladı sözlerine. Yarattıkları şey, bir avuç rakip laboratuvarda yapılan, aynı konuyla ilgili tezgâh üstü deneyler dışında, dünyanın başka hiçbir yerinde yoktu. Ama projenin kendisi ne kadar muhteşem olursa olsun, keşif ve geliştirme süreci ondan çok daha müthiş bir şeydi. Su oksijen ve hidrojene ilk kez 1789'da ayrıştırılmış, yakıt hücrenin prensipleri ilk kez 1839'da tartışılmaya başlanmıştı. Sayısız biyolog ve fizikçi kendilerini fotosentezin hâlâ süregelen açıklanması çalışmalarına adamıştı. Einstein'ın fotovoltaik açıklaması, ayrıca kuantum mekaniği de bunda önemli bir rol oynamış, kimya, yeni gereçbilim, protein sentezi, aslında bütün bir bilim kültürü, elde etmek üzere oldukları bu zafere bir şekilde katkıda bulunmuştu. Ayrıca göz önüne alınması gereken çok daha büyük bir şey vardı. Milyarlarca yıla yayılan büyük planda, ışığı zaptedip dönüştürmenin ve suyun özörgütlenmeli canlılar tarafından ayrıştırılmasının,

atmosfere oksijen sağladığını ve evrimin motoru olduğunu oradaki herkes biliyordu. Esin kaynakları bu olmuş, bu işlemle tersine mühendislik yapmaya çalışmışlardı.

Beard ciğerlerini doldurdu, sonra sesli bir iç çekişle boşaltı ve gururdan yoksun bir alçakgönüllülük ifadesiyle avuçlarını açtı.

"Bu yüzden hiçbir şeyi kendime mal edemem. Ben, Newton gibi, devlerin, yüzlercesinin omuzlarında oturdum ve bir köle gibi çalışarak doğayı taklit ettim. Şansım yaver gitti de, kapının zaten aralık olmasına rağmen başkalarının göremediği bir şeyi, Tümleştirme'min yardımıyla ben görebildim. Gördüğüm şeyse, bu fevkalade işlem, en temel biyolojik enerji girdisi olarak dünyadaki yaşama nasıl güç verdiyse, evrendeki en bildik elementin, yani hidrojenin de, fotosentezi belli bir şekilde taklit ederek, ucuz ve verimli bir şekilde çok miktarda üretilebileceği ve uygarlığımızın enerji kaynağı olabileceğiydi. Böylece artık kendini sonsuza kadar yenileyebilen, temiz bir enerjimiz olacak ve bir felaketin, kendi kendimizi yok etmemize yol açabilecek küresel ısınmanın kıyısından dönmüş olacağız. Benim rolümün hayati olduğunu, ben olmasam bunların hiçbirinin mümkün olamayacağını söyleyenler oldu. Eh, kim bilir? Tüm söyleyebileceğim bazı fikirler benim aklıma geldiği için, tarihin, ihtiyacın en acil olduğu, en doğru ânında, doğru yerde olduğum için şanslı olduğumdur. Benim bundaki rolüm sadece kaçınılmaz bir şeydi. İşin aslı şu ki, biz bir ekibiz ve her birinizin rolü hayati, her biriniz tek tek olmazsa olmaz birer halkaydınız. Ve gerçekten de, sizlerle çalışmak büyük bir ayrıcalıktı ve artık uzmanlığınıza büyük bir saygım var. Ayrıca bilmelisiniz ki, her şeyi, her şeyimizi, buradaki sevgili dostumuza, dinamik insan Toby Hammer'a borçluyuz."

Beard alkışlar ve tezahürat arasında Toby'nin bileğine yapışıp, o hamleyle Amerikalının tenini çizerek kolunu göğsünden ayırıverdi ve boks ringlerindeki gibi havaya kaldırdı.

Hammer iki katına çıkan tezahürata hiç gülümsemeden, bir tek başını öne eğerek karşılık verdi. "Konuşma isteriz, konuşma isteriz!" haykırışlarını da dudağını sarkıtarak geri çevirince, ekip dağılmaya başladı.

Geriye, herhalde Beard'la konuşmak isteyen, sadece bir avuç adam kaldığında, Hammer başını iki yana sallayıp sessizce kapıyı işaret etti ve adamlar da bir anlık tereddütten sonra tek sıra halinde çıkarak iki dostu yalnız bıraktılar. Beard konsollardan birine oturup gözlerini düşme eğrili üç grafik gösteren bir ekrana dikti. Ne oldukları tanımlanmamışsa da, katalizörlerin regülasyonunu gösterdiklerini tahmin etti.

"Neyin var, Toby?"

"Henüz emin değilim."

"Hâlâ ısınma olmadığından mı endişe ediyorsun? Bugün Orogrande'de rekora yaklaştılar."

Hammer gülmedi. Kapının yanındaki duvara yaslanmış, ellerini ceplerine sokmuş, tepesinden Beard'a bakıyordu. Sonunda, "Barnard denen şu adam aradı," dedi. "Braby'yi ve İngiltere'deki merkezi temsil eden, Albuquerque'li avukat. Şu anda buraya geliyor. Ne istediğini söylemediği sürece, onunla görüşmeyeceğimi söyledim. O da söyledi."

Toby ses çıkartarak boğazını temizledi ve kapının yanından ayrılarak gelip Beard'ın yanında durdu. Elini İngilizin omzuna koydu.

"Michael, bu projeyle ilgili bilmem gereken ve bilmediğim bir şeyler mi var?"

"Elbette yok. Neden ki?"

"Patentlerine karşı dava açacaklarmış."

"Braby mi?"

"Evet."

Beard saniyeler boyunca konsolun üstünde yığılı kalıp kaşlarını çatarak gri İngiliz geçmişine doğru uzandı. O beton direkleri, otobanın yanındaki bira fabrikasının kokusunu, geçi-

ci kulübelerin arasındaki çamuru, üstlerine aptalca hayallerin yığıldığı eğreti masaları geçirdi aklından. Sanki doğmadan, dinozorların hâkimiyeti başlamadan önceki, tarih öncesi çağlardaki bataklıkların kalın sislerle kaplı olduğu zamanlardaki bir varoluşu hatırlıyordu. Şimdi, o sisler açılmaya başladığındaysa, artık görebiliyordu. Nasıl olmuştu da önceden görememişti? Braby Amerika'nın yeniden canlanan yenilenebilir enerji piyasasına işte böyle, tavsiyeler almak ya da birileriyle tanıştırılmak için yalvararak değil, pahalı hukuki yöntemlerin kas gücüyle yanaşacaktı. Bu tehditkâr bir tavır, bir gasp girişimiydi. Mahkemeye çıkmadan uzlaşıp gelecekteki projelerden pay almaya çalışacaktı. Hem de hiçbir temele dayanmadan.

Beard kendisini güçlenmiş ve rahatlamış hissederek birdenbire ayağa kalktı ve bir baş dönmesi atağına boş vererek, düşüncelerinin bozuk mekanizmasını düzeltmek ister gibi hafifçe Hammer'ın göğsüne vurdu.

"Bak, Toby. Enstitüler ve patentlerle ilgili bu tür manevraları daha önce de gördüm. Braby fotosentezle ilgili çalışmalarımı merkezdeyken yaptığımı ve işletme haklarının da onlara ait olduğunu düşünüyor ya da öyle düşünüyormuş gibi yapıyor. Ama ben bu işe Imperial ile anlaşıncaya kadar başlamadım ve o zamana kadar da Braby beni merkezden attırmıştı. Hem zaten, sözleşmem gereği kendi çalışmalarımı yapmakta özgürdüm. Yani, oraya sadece haftada bir gidiyordum. Eski sözleşme evimde duruyor. Sana gösteririm."

"Bu bizi yavaşlatabilir," dedi Hammer, hâlâ ikna olmamış ve sıkıntılı bir sesle.

Beard da, "Tarihleri, nasıl kovulduğumu, sözleşmemi gördükleri zaman kaçacak yer arayacaklar," dedi. "Taciz etmekten, hakaretten, bir şeylerden, biz de karşı dava açarız. Merkezin bizden bile daha az parası var. Hemen her şeyleri geliştirdikleri saçma sapan bir rüzgâr türbinine gitti. Tam bir skandaldı. O kurumun resmen ağzı kokuyor."

Beard iş arkadaşının gevşemeye başladığını hissediyordu. Düşmanca tavırlar sergileyen bir davacının yoksul olduğunu öğrenmek rahatlatıcı bir şeydi.

"Michael, gizli kayalıklar, şoklar olmayacağına, sakladığın bir şeyler olmadığına yemin et bana."

"Yemin ederim. Braby lanet olası bir fırsat düşkünü. Kıçına tekmeyi basıp Rio Grande'nin öteki kıyısına yollayacağız onu."

"Barnard on beş dakika içinde burada olacak."

Beard kaşlarını çatıp saatine bakarak bir şov yaptı. Darlene'le birlikte olup biraz nefes almak istiyordu. Avukata ancak ondan sonra tahammül edebilirdi.

"Şehirde biriyle buluşmam lazım. Ama bu gece Holiday Inn'e gelip beni bulabilir. Ya da yolun karşısındaki şu lokantada."

Beard kapıya doğru giderken, dizüstü bilgisayarının üzerine eğilip elektronik postalar yazmaya çoktan başlamış olan Hammer dostunun gittiğini fark etmedi bile. Her şey yine normale dönmüştü.

Kontrol odasının buz gibi soğuğundan o geç ikindi vaktinin kuru sıcağına, floresan ışığından altın rengi gün ışığına, sunucuların homurtusundan hazırlıkların gürültüsüne ve arazinin farklı farklı yerlerindeki iki ayrı ses sisteminde çalarak, askeri bandonun provasıyla birlikte bir darbeli matkabın bağırtısıyla da boy ölçüşen country şarkılarının kakofonisine çıkmak onu canlandırmıştı. Beard'ı heyecanlandıran şey sadece Darlene'le birlikte şehre gitme beklentisi değildi. Braby'nin desteksiz, haksız iddialarının yarattığı öfkeyle de dinçleşmiş, iyice yükselmişti. Bu iddialar projenin değerini daha da çok artırmıştı. Kariyerinin dibe vurduğu bir anda ona sırt çeviren sahte arkadaşı, şimdi de kalkmış zaferinden bir parça istiyordu. Alamazdı ve bu gerçeği uzun uzun düşünmek çok

zevkliydi. O keşmekeşin içinden geçerken, Beard'ın adımları hiç olmadığı kadar hafif ve hızlıydı. Vatanseverlere hitap eden hatıralık eşya satmak için kurulan bir tezgâhın önünden geçerken yavaşladı. Sopaya takılmış yıldızlı-şeritli bir bayrak alıp çocuksu bir kötücüllükle Braby'nin yüzüne yüzüne salladığını hayal edebiliyordu. Ama hayır. Güney İngiltere'nin gri ve ıslak sınırları içinde, beş para etmez heliksli rüzgâr türbiniyle birlikte çürüsündü o bakalım.

Darlene'le buluşmasına daha yirmi dakika vardı, o da geçit töreninin yapılacağı yere ve askeri bandonun berrak şakıyışlarıyla tiz boru seslerine doğru yöneldi. Arazi üniformaları içinde, çoğu pek de genç olmayan yirmi kadar adam, düzleştirilmiş, boş bir alanın bir ucundaki tentenin gölgesinde, bando şefleriyle birlikte duruyordu. Güney tarafında, işçiler üst düzey memurlara gazetecilerin oturacağı dik eğimli bir açık tribünün kurulması işini bitirmişlerdi. Toby Hammer'ın elektronik postalarıyla neler başarabildiğine bir kez daha hayret etti. Beard tören alanının etrafından dolaşırken, müzisyenler de arada birkaç kulak tırmalayan, yanlış nota çalarak bir Beatles potpurisi prova etmeye başlayınca, bunun gerçek bir bando değil de, yöredeki meraklıların kurduğu bir çeşit yedek grup olduğunu düşündü. Bando şefinin beyaz bageti nahoş bir çağrışımla Melissa'nın sevgilisini hatırlatıyordu. Londra'da saat çoktan oldukça geç olmuştu ve onu araması lazımdı. Ama şimdi hiç zamanı değildi.

Yellow Submarine'in notalarına ayak uydurup bir çalımla, hemen çalılıkla palmiyelerin içinden yükselen açık tribüne doğru yürüdü. Orada tek başına, tribünün tam ortasında oturan birisi vardı ve Beard adamın yurttaşı bir İngiliz olduğunu hemen anladı. Sigarasından mı, düşük ve dar omuzlarından mı, gri çoraplarıyla siyah deri ayakkabısından mı, yoksa şapkasıyla güneş gözlüklerinin olmayışından mıydı? Adamın ayaklarının dibinde büyükçe bir seyahat çantası vardı ve

kamburunu çıkartıp öne doğru eğilmiş, çenesini eline dayamış, bandoya değil, daha da uzaklara, Gila dağlarına doğru bakıyordu. Rodney Tarpin'di, tabii ya. Eski dostu, hesaplaşmak için onca yol yapıp oraya gelmişti. Tarpin'i tanımanın ilk şokundan ve birkaç dakikalık duraksamadan sonra, gafil avlanmaktansa, onunla kendi istediği şekilde, insanların arasında yüzleşmenin daha iyi olacağından emin bir halde, yanına gitmeye karar verdi Beard. Darlene'in arkadan gözlerini kapayışı onun için bir uyarı olmuştu.

Tribün makul denemeyecek kadar dikti ve ortadaki sırada durup biraz dinlenerek, adamına doğru gitmek için yan tarafa geçti. Tarpin'se Beard'ın yaklaştığının farkında değilmiş ya da bunu umursamıyormuş gibi, Beard yanına otururken bile, havalı havalı sigarasını içip karşısına bakmaya devam etti. Beard soluklanıncaya kadar konuşabileceğini pek zannetmiyordu ama Tarpin yine de dönüp bir bakmadı. Mühim karşılaşmalar bazı filmlerde böyle verilirdi ve Tarpin'in onları izleyecek çok zamanı olmuştu herhalde. Sekiz yıl boyunca zamanının çoğunu hapishanenin spor salonunda falan geçirmemişti. İçeride kalmak onu zayıflatmıştı. Kollarıyla bacakları incecikti ve inşaat ustasının mağrur göbeği ufak bir tümseğe dönüşmüştü. Başı bile daha küçük görünüyor, suratı sıçandan çok fareye benziyordu ve gergin burun deliklerinin verdiği o hevesli ve meraklı ifade yüzünden silinmişti. Onun yerine, alacakaranlıkta belki sakinlik olarak yorumlanabilecek, edilgen bir tetikte olma hali gelmişti. Ama New Mexico öğleden sonralarının o altın rengi ışığında suratına tokat atabilecek bir adam gibi değil, zararsız bir enkaz, içine çektiği sigaraya gereğinden fazla ihtiyacı olan bir serseri gibi görünüyordu. Beard büyük bir rahatlamayla içinin ışıdığını ve moralinin düzeldiğini hissetti. Bu zavallı budala ona zarar veremezdi.

Sessizlik iyice abes gelmeye başlamıştı. Beard canlı bir sesle, kalın kafalı ve dik başlı bir çalışanıyla konuşur gibi konuş-

maya başladı. "Evet, Bay Tarpin. Demek sizi serbest bıraktılar. Sizi buralara kadar getiren şey nedir acaba?"

Tarpin sonunda ona bakıp, sigarasını başparmağıyla işaretparmağı arasında tutarak bir fiskeyle fırlattı. Göz aklarının kenarlarında yumurta sarısı renginde sağlıksız lekeler vardı. Burun kemiğinden başlayıp yanaklarına yayılan çatlak kılcal damarlar da vardı. Konuştuğundaysa, hapishanedeki dişçinin yapmayı savsakladığı, üstteki ön dişlerinden birisinin de hâlâ eksik olduğu ortaya çıktı.

"Burada otururbut, beni mutlaka görürsünüz diye düşündüm."

"Ve?"

"Bay Beard, sizinle konuşmam, bir şey söylemem, sizden bir şey istemem lazım."

Beard'ın korkusu, hafiften, tekrar uyandı. Tarpin'in elini ve ayağının dibindeki çantayı yakın takibe almıştı. "Pekâlâ. Ama fazla zamanım yok."

Altlarındaki bando Beatles potpurisini dayatmaya devam ediyordu. *Yesterday*'in son notaları, *All You Need is Love*'ın sert bir marş temposunda çalınan, şen şakrak bir yorumu içinde kayboldu. Böylesine temkinli yazılmış kısacık tekerlemeler için, bir zamanlar milyonların çığlık çığlığa saçını başını yolmuş olduğuna inanmak zordu.

"Öyleyse hemen konuya gireyim. İlk olarak, Tom Aldous'yu ben öldürmedim."

"Bunu mahkemede de söylemiştin."

"Bana inanmamanız bir şeyi değiştirmez. Hiç kimse inanmıyor. Umurumda değil, çünkü işin gerçeği şu ki, elime en küçük bir fırsat geçse, onu öldürürdüm. Sorun da bu zaten. Patrice'e, kendisine zarar gelmeden yapabilmenin bir yolunu bulursa, bu işi yapmasını söylemiştim. Yaparsa ve öyle olması gerekirse, suçu üstleneceğime dair söz vermiştim. Bana bir şey söylemedi ama bana geldiğinde çekiçlerimden birini alıp Aldous onun divanında uyurken işini bitirmiş olmalı."

"Bir dakika," dedi Beard. "Patrice neden Tom Aldous'yu öldürmek istesin ki?"

"Üzgün olduğunuzu biliyorum, Bay Beard. Boşandınız falan ama bu kadını bir zamanlar sevmiştiniz ve onun katil olduğunu öğrenmek hiç hoş olmasa gerek, değil mi? Ama Aldous'dan nefret ediyordu. Onu rahat bırakmasını söylemişti ama Aldous gitmiyordu. Ben elimden geleni yapsam da, herif koca bir pislikti..."

Beard gerçeği bildiğini ve Tarpin'in başına bu belayı yollayanın kendisi olduğunu yarı unutmuş sayılırdı. İlk olarak ne şekilde karşı çıkacağını pek bilemiyordu. "Ondan nefret ettiğini sana kendisi mi söyledi? Kurtulmak istediğini?" dedi.

"Defalarca."

"Ama bütün dünyaya ona âşık olduğunu söylemişti."

Tarpin doğrulup hafif gururlanarak konuştu. "Onu daha sonra, benim öldürme nedenim olarak öne sürdü, anlasanıza. Kıskanmıştım! Onun için her şeyi yapmaya hazırdım."

"Tanrı aşkına abi, o zaman ne demeye suçunu kabul edip cezanı kısalttırmadın?"

"Çok bilmiş avukat bozuntusunun teki beni kurtarabileceğini söyledi, ben de inandım."

"Yani bütün bunları birlikte mi planladınız?"

"Aldous öldükten sonra, ona bir daha ulaşamadım. Sonra da tutuklandım. Yani hiç konuşmadan plana devam ettik sayılır. Ama ne yaptığımızı biliyorduk."

Bando Beatles'a verebileceği ne varsa vermiş, dinlenmeye geçmişti. Üflemelileri çalanlar enstrümanlarında yoğunlaşan sıvıları çöl kumlarının üzerine boşaltıyordu. Bando şefi, ağzında bir puro, uzun adımlarla uzaklaşıyordu.

"Ama Aldous'yu görmeye kendin gitseydin, onun gözünü korkutabilirdin mutlaka," dedi Beard.

Tarpin acı acı güldü. "Denemedim mi sanıyorsunuz? Daha işin en başında. Etkilemek için elime bir lastik levyesi alıp,

Hampstead'deki yerine gittim. Daha ilk darbede beni yere serdi, bahçesinde oraya buraya savurdu, belimi incitti, dizkapağımı çatlattı, başımı bahçe havuzunun içine soktu, kolumu yerinden çıkardı. Bir de bunu yaptı. Bakın."

Dişlerinin arasındaki boşluğu gösterdi.

Beard elinde olmadan Tom Aldous'yu sahiplenerek çocukla aşırı bir gurur duydu. Ne fizikçiydi ama! "Patrice'in gözünü morartmak ne demekmiş, onu gösteriyordu herhalde," dedi.

"O iş için özür diledim, Bay Beard," dedi Tarpin gücenmiş bir sesle. "Bilmeniz gerekiyorsa, defalarca. Ve sonunda, Patrice de özrümü kabul etti."

"Demek karım için hapse girdin. O da seni görmeye geldi, sana minnet dolu güzel mektuplar mı yazdı?"

"Sevgilinizin katilini ziyaret etmek pek hoş görünmezdi, değil mi? Bir sene sonra ona yazmaya başladım. Hem de her gün. Ama tek bir haber almadım. Sekiz yıl boyunca hiç cevap yazmadı. Dışarı çıkana kadar tekrar evlendiğini bile bilmiyordum."

Zavallı ihanete uğramış ahmak gözlerini Lordsburg'un ötesindeki dağlara doğru çevirdi. Beard ona baktıkça, hiçbir zaman tam olarak âşık olmadığına memnun oluyordu. Bir adamın akıl sağlığına olan şey buysa, olmayıversindi. Patrice'le birlikteyken âşık olmaya çok yaklaşmış ve tam bir salak durumuna düşmüştü. O koşullar altında mümkün olmasa da, cinayet silahı, ince başlı çekiç hakkında Tarpin'i zorlamayı isterdi. Alet çantalarından birini Belsize Park'ta bıraktığını cidden de unutmuş muydu? Ne salaktı ama ve bu Beard'ın nasıl da işine geliyordu.

"Onu düşünmeden duramıyorum ve konuşabileceğim bir tek siz varsınız. İkimiz de aynı kadını sevmiştik, Bay Beard. Kaderlerimizin iç içe geçtiği söylenebilir. Beni yanma yaklaştırmıyor, telefonda beş dakikacık olsun konuşmuyor. Ama onu hâlâ seviyorum," dedi Tarpin.

Söylediği şeyi bir kez daha, öyle güçlü tekrar etti ki, önlerinden geçen iki işçi onlardan tarafa bir bakış attı.

"Sitem etmem, beni bu şekilde bıraktığı için deliye dönmem gerekirdi. Onun boynunu kırmam gerekirdi ama onu seviyorum ve bunu onu tanıyan birisine söylemek bana iyi geliyor. Onu seviyorum ve bu sevgi bitecekse, uzun zaman önce, ondan haber almayacağımı anladığım zaman bitmiş olması gerekirdi. Onu seviyorum, onu..."

"Şunu iyice bir anlayayım," dedi Beard. "Milli Güvenlik'ten adli sicilini gizleyerek, bunca yolu, bana eski karımı hâlâ sevdiğini söylemek için mi geldin?"

"Bu oyunda benden başka bir tek siz varsınız, anlamanız gerek. Bunu söylememin bir anlam ifade edebileceği tek insan sizsiniz, Aldous'yu Patrice'in öldürdüğünü ve bunun bedelini hayatımın sekiz yılıyla ödediğimi de. Ayrıca evime geldiğinizde o şekilde davrandığım için, size bir özür borçluyum. Ama Patrice adamı kızdırmak istemediği için geceleri Aldous ile görüştüğünden, çok fazla stres altındaydım. Yine de size öyle vurduğum için cidden çok üzgünüm."

"Bence o konuyu unutabiliriz," dedi Beard.

Ama Tarpin'in özür dilemesinin bir amacı vardı. "Gelişimin bir nedeni daha vardı. Bu konuyu iyice düşündüm. Benim bir şeyler yapmam lazım. Önümüzdeki on yılı bir tek Patrice'i düşünerek geçiremem. Bay Beard, onun olduğu yerden uzakta, yeni bir başlangıç yapmak istiyorum. Burada neler yaptığınızı televizyonda gördüm. Durumu bilen tek kişisiniz ve anlayacağınızı biliyorum. Sizden bana bir iş vermenizi istiyorum. Vasıflarım hâlâ yerinde, tesisatçılık yaparım, kablo döşerim, tuğla duvar örerim, işçilik yaparım. Bir tek o iş varsa, çöp bile toplarım. Sıkı çalışmayı bilen bir adamım ben."

Beard'ın düşünceleri önden gidiyordu. Kadın yalnızca iki gün dayanabilse de, Darlene'in Nicky'si için bir iş bulmuştu. Tarpin'in yasadışı statüsü halledilmeyecek bir şey değildi.

Ayrıca adam biraz rahat etmeyi herhalde ki hak etmiş, hayalci bir budalaydı. Ancak Tarpin'in talihsizliği, Beard'ın hafızasının dakikalar önce o karanlık günlere, evin üst katından karısının yeni elbisesi ve ayakkabılarıyla bahçe yolundan yürüyerek Peugeot'suna ve o geceki randevusuna gidişini izlediği o âna dalmış olmasıydı. Adam cezasını çekmemiş miydi? Muhtemelen hiçbir zaman yetmeyecek, diye düşündü Beard ayağa kalkıp elini uzatarak yine o resmî ses tonuyla konuşmaya başlarken.

"Beni görmeye geldiğiniz için teşekkür ederim, Bay Tarpin. Hikâyenize inandım mı bilemiyorum ama beni çok eğlendirdiği kesin. İş konusuna gelince, eh, karımla ilişkiye girip onu yakın bir meslektaşımı öldürmeye teşvik ettiniz ya da, kim bilir, belki de siz kendiniz öldürdünüz. Sonuç olarak, size iyilik borcum olduğunu pek zannetmiyorum..."

Tarpin de ayağa kalkmış ama el sıkışmayı reddetmişti. "Hayır mı diyorsun?"

"Evet."

Tarpin iş vermesi için yalvaran bir mızmızdan hızla bir saldırgana dönüştü. "Karınla yattım diye mi?"

"Daha çok o yüzden, evet."

"Ama sen onu sevmiyordun ki. Karşına çıkan herkesle yatıyordun. Ona özen göstermiyordun. İstesen sadece sana ait olabilirdi ama sen onu kendinden uzaklaştırdın."

Şimdi öfkelenince, eski haline daha çok benzemiş, yüzünün o eski sıçan görünümüyle birlikte yanaklarının rengi de geri gelmişti. Bir deri bir kemik kalmış olsa da, belki de bir çeşit adale gücüne sahipti. Hem zayıflamış ve yaşlanmış olsa bile, hâlâ Beard'dan daha uzun boylu ve daha gençti.

"Ben ilişki falan aramıyordum," dedi bağırırcasına Tarpin. "Patrice sana ulaşabilmek için benim üstüme üstüme geldi. Benim zaten kendi sorunlarım vardı. Karım çocukları da alıp kaçmıştı. Kendi boktan evliliğini sen kendin mahvettin. Nasıl da güzel bir kadındı. Sen onun hassas kalbini kırdın!"

Beard bir şiddet patlaması ihtimalini aklından çıkarmadan, bankın üzerinde yavaş yavaş yana kayıyordu. Dizkapaklarını kırmakta usta bir Tom Aldous sayılmazdı. Makul bir uzaklıktan, "Otobanda devriye gezen polisler var. Hemen çek git, yoksa turist vizeni tartışmak için onları buraya davet ederim. Buralarda yasadışı insanlara pek iyi davranmazlar, biliyorsun," dedi.

"Seni pislik! Pis korkak seni!"

Beard tribünden inebildiği kadar çabuk inerek uzun adımlarla uzaklaştı. Tören alanının öteki ucuna ulaşıp yeniden Texas tarzı barbekülere doğru yollandığında bile, arkasında gitgide uzaklaşan haykırışları duyabiliyordu, "Göt herif! Korkak! Sahtekâr! Göstereceğim sana gününü!" Dürüst yurttaşların başları Tarpin'e bakmak için dönerken, Beard'dan tarafa da onaylamayan bakışlar fırlatıldı. Birkaç dakika geçtikten, yanlış bir dönüş yaptıktan sonra, kendini taşınabilir yeşil tuvaletlerden oluşan görkemli sıra sütunlarda bularak orada biraz oyalanmak için bir tanesinin içine süzüldü. Dışarı çıkıp etrafa bakındığında, Tarpin'i uzakta, otobanın hemen üstünde, başparmağını geçen trafiğe doğru sallarken gördü.

Darlene'le randevusuna geç kalmıştı Beard ama yorgun ve sıcaklamış, ayrıca düşünecek çok fazla şeyi olduğu için işi ağırdan aldı. Patrice'in kurtulamadığı âşığı Aldous değil Tarpin'di ve gözü bir kez morarmasın diye böyle bir hikâye uydurmuştu. Yine de Tarpin'in zorbalığını sona erdiren şey Aldous'nun attığı dayak olmuştu. Tarpin'in kapıldığı saplantılı sanrılar o denli güçlüydü ki, Beard Aldous'yu çıplak elleriyle boğmuş olsa bile, ortaya çıkıp suçu üstlenecekti. Beard'ın geçmişi zaten çoğunlukla berbat, bugününün içine ya da üzerine yayılan eski, kokulu bir peynir gibiydi ama özellikle bu mamulü, idare edilebilecek kadar sert bir şey görünümünde, Epoisses'den çok Parmesan gibi pıhtılaşmış bir haldeydi. Tam neşeyle bu formülasyonu düşünürken –ki ona hâlâ biraz aç

olduğunu hatırlatmıştı– ve Texas tarzı barbeküleri görmüşken, cebindeki avuçiçi bilgisayarının titreştiğini hissetti. Ekranda, Melissa, yazıyordu. Yatmaya gitmeden önce onu arıyordu. Ama telefonu kulağına götürdüğünde bir araba motoruyla birlikte Catriona'nın arkadan belli belirsiz şarkı söyleyen sesini duydu.

"Sevgilim," dedi çabucak, daha Melissa bir şey diyemeden. "Ben de sana ulaşmaya çalışıyordum."

"Uçaktaydık."

Beard'ın aklına ilk gelen, çocuğunu da alıp, orkestra şefiyle birlikte kaçtığı oldu.

"Neredesin ki?" dedi huysuzlanarak ve Melissa'nın yalan söylemesini bekleyerek.

"El Paso'dan ayrılmak üzereyiz."

Bunu sindirmek için duraksadı. "Nasıl olur? Anlamıyorum."

"Yoldayız. Sömestr tatili, dükkânlara Lenochka bakıyor ve bildiğin gibi, Catriona ile benim seninle konuşacaklarımız var."

"Ne gibi?" dedi Beard, tanımlanmamış bir suçluluk duygusuyla. Yine ne yapmıştı ki?

Melissa da, "Darlene diye biri beni arayıp evleneceğinizi söyledi. Bunu yapmadan önce, kızınla benim sana iki çift sözümüz var," dedi.

Demek buydu. Bu olay hafızasında yarı unutulmuş bir rüya kadar bulanık olsa da, birkaç hafta önce karavandaki yatak odasında yaşanan o ânı biliyordu. Darlene daha sonra bundan hiç söz etmemişti.

"Melissa, inan bana bunda hiçbir doğruluk payı yok," dedi. Böyle diyerek Melissa'nın Londra'ya dönmesini ve o gece onu rahat bırakmasını sağlayabilecekmiş gibi.

"Bir saniye, şuradan çıkmam lazım... Karşılaşmadan önce sana söylemem gereken bir şey daha var. Terry."

"Evet."

"Öyle biri yok. Ben uydurdum. Başımı dik tutmanın bir yoluydu ve çok aptalcaydı. İşleri iyice batırdı."

"Anlıyorum," dedi Beard.

Anlıyordu da. Terry'yi uydurduğunu söyleyerek, aynı şeyi Beard'ın da Darlene için söylemesini bekliyordu. Arkadan Catriona'nın şarkısını ya da bağırtısını duydu.

"Yakında görüşeceğiz. Ve sen bize aitsin," dedi Melissa. Ve hat kesildi.

Beard olduğu yerde kalıp, üstündeki hoparlörü taşıyan bir direğe dayandı. Şükürler olsun ki, hoparlör sessizdi. Güneş alçalır, mesailerini bitiren adamlar araba parkına doğru giderken, çevresindeki arazi boşalmaya başlamıştı. Hatırladığı kadarıyla, sıcak bir öğleden sonrası birlikte içtikten sonra Darlene'le sevişiyorlar, en yüksek seviyede çalışan klima, hücresinin parmaklıklarını sarsan bir delinin çıkardığı sese benzer bir sesle zangırdıyordu. Beard boşalmadan birkaç saniye önce, Darlene toplarını avuçlayarak onunla evlenmesini istemiş, o da evet demiş ya da evet diye haykırmıştı. Belki de böylesine çılgınca bir budalalık edip kendini teslim etme fikri onu tahrik etmişti. Zaten Melissa ile evli değilken nasıl olur da ciddi olabilirdi ki? Öyle bir anda hiç kimse bir erkeğe inanmazdı. Ama esas sorun Darlene'in öteki hayatını keşfetmiş olması, cüretkâr bir oyuncu olduğu için de, ona emrivaki yapmasıydı. Birisi ya da herkes, hayal kırıklığına uğrayacaktı. Bu da yeni bir şey değildi.

O güven verici sertliğinin içinde, sanki Lordsburg'la arasına koymak istediği bütün kilometreleri saklayan, kızılötesi anahtarına uzattı elini Beard. En mantıklı şey şimdi hemen sıvışmak, eyaletlerarası yoldaki Deming'de bir pansiyon bulmak, yarın bütün gün Melissa ve Darlene'den kaçıp dünya tarihine geçecek açılışına yoğunlaşmak, sonra da, birlikte ya da ayrı ayrı, ikisiyle birden yüzleşmek olacaktı. O gece onlarla

yüzleşmesin de, ne olursa olsundu. Ama arabasına doğru yürümek için dönerken, Darlene'le birlikte geçirmeye söz verdiği o bir saati yitirdiği için de büyük bir üzüntü hissetti. Benliğinin eski parlamentosu tartışmalı bir anlaşmazlığa düşmüştü. Deneyimin etkileyici sesi o gürültünün arasından sıyrılarak uzun zamandır beklediği bir rahatlamayı kendinden esirgemesinin yoğunlaşmasını daha da zorlaştıracağını öne sürdü. Bu sesi duymazdan gelerek yürümeye devam etti. Bilim adına, gelecek nesillerin iyiliği adına, bazen bir erkeğin fedakârlıklar yapması gerekirdi.

Ama ardından kurtuluşu geldi. Daha otuz adım atmamıştı ki, arkasından isminin seslenildiğini duydu. Darlene'in Texas barbeküsü tezgâhının tentesi altından sadece yüz metre ötedeki yola çıkmış, kollarını açmış bir halde, salına salına ona doğru koştuğunu görünce, içi rahatladı. Dosdoğru oteldeki odasına gideceklerdi. Artık bu kararı etkileyemezdi.

Darlene bir tek kendisinin bildiği nedenler yüzünden, neden yanlış yöne doğru gittiğini sormadı. Dostça kol kola girip yeşil tuvaletler bulvarından araba parkına doğru yürüdüler. Parka girdiklerinde, Darlene kendi arabasını bırakıp onunkiyle gitmesinin daha iyi olacağını düşündü. Beard bunun neden olamayacağına dair iyi bir neden bulamasa da, hem o gece hem de yarın sabah ona bağımlı kalmış olacaktı. Zaten Darlene'in aklında da bu vardı muhakkak. Beard arabayı Lordsburg'a doğru sürerken, Darlene de sol elini kucağına koyarak bütün yol boyunca odaya girdiklerinde neler yapacağını anlatıp, Beard'ı okşadı. Beard zihninde başka hiçbir düşünce olmadan, otel yoluna dönüp arabayı her zamanki odasının önüne çektiğinde, transa girmişti. Giriş yapmak için bir robot gibi resepsiyona gitti. Az sonra heyecan dolu çıplak bedenlerini çifte kilitlenmiş bir kapının ardındaki serin çarşaflara uzatmışlardı. Daha on yıl öncesinde, egzersiz yaparak hâlâ kurtulabileceğini düşündüğü zamanlarda, kendisinin o şişmiş

vücudu, akordeona dönmüş gerdanı, okşadığı kadının boğum boğum silüeti, koltuk altlarından, apış aralarından ve dizlerinin arkasındaki oyuklardan, havayla ışığı nadiren gören bölgelerden yükselen, yeni biçilmiş çiminkine benzeyen ter kokuları onu şoke ederdi. Yine de her şey her zamanki gibi heyecan vericiydi. Darlene emen, yalayan, oyunlar oynayan ve onu ıslak ıslak içine alan, tatlı ve hünerli bir âşıktı ama o an geldiğinde, kendini evliliğe kaptırmaktan kaçınması gerektiğini unutmadı.

Daha sonra, birbirlerinden uzaklaşmadan yan yana uzandılar. Darlene dirseği üstünde doğrulup sevgiyle bakarak, Beard'ın kulağının arkasmda kalmayı başarmış bir tutam saçla oynadı. Beard'ın gözleri kapalıydı.

"Michael..." diye fısıldadı. "Hayatım..."

"Hımm."

"Seni sevdiğimi hiç söylemiş miydim?"

"Evet..." Beard tuhaf bir zihin açıklığıyla eski dostunu, yani fotonu ve Tom Aldous'nun notlarındaki, bir elektronun yerinden alınmasıyla ilgili bir ayrıntıyı düşünüyordu. İkinci nesil bir panel geliştirmenin pahalı olmayan bir yolu olabilirdi. Londra'ya döndüğünde o dosyanın üstündeki tozları bir üfleyecekti. Bir kez daha, memnun mesut, "Evet," dedi.

"Michael..."

"Hımın."

"Seni seviyorum. Ve biliyor musun?"

"Hımın."

"Sen sadece bana aitsin ve seni asla bırakmayacağım."

Beard gözlerini açtı. Çiftleşme sonrası, kadınların çiftleşme öncesi yakınlıktan ve o kişiliklerinden bir anda sıyrılamayıp, onun yerine aynı hissi baskıcı bir şekilde devam ettirmeleri canını sıkıyordu. Öte yandan, kendisiyse, içindeki başkasıyla paylaşılamayan o özü yeniden keşfetmenin, bir erkeğin içindeki bu çok mu gülünçtü? –cenine en çok benzeyen o mah-

rem ve minicik yeri beslemenin lüksünü yaşıyordu. On dakika önce o da kendisini Darlene'e ait hissetmişti. Şimdiyse, birine ait olmak, herhangi birinin birisine ait olması fikri kasıcı bir şeydi.

Suçlamalarda bulunmak için kışkırtılmıştı. "Melissa'yı aramışsın," dedi.

"Tabii ki! Hem de kaç kere."

"Ve de ona evleneceğimizi mi söyledin?"

"Söylemez olur muyum hiç."

Darlene hâlâ çırılçıplaktı ama bir yerlerden bir ciklet çıkarmış –sevişirlerken hiç çiğnemezdi– ve çenesini aheste aheste çevirerek çiğnemeye başlamış, aynı zamanda tatlı tatlı sırıtarak ona bakıyor, öfke patlamasını beklemenin keyfini çıkartıyordu.

"Numarayı nereden buldun?" Alakasız bir soruydu ama Darlene kaygısızlığıyla onu düşürmüştü işte.

"Michael! Ben işteyken onu benim evden aramışsm. Telefon faturasında çıkmayacağmı mı zannettin?"

Beard tam konuşacakken, Darlene gülerek dirseğine yapıştı.

"O numarayı ilk aradığımda ne oldu biliyor musun? Telefonu küçük bir çocuk açınca, emin olmak için, 'Tatlım, babanla konuşabilir miyim?' dedim ve o ne dedi biliyor musun?"

"Hayır."

"Ciddi ciddi, 'Babam Lordsburg'da dünyayı kurtarıyor,' dedi. Ne tatlı, değil mi?"

Böyle bir konuşmayı çıplak yapmanın artık imkânı yoktu. Beard banyoya gidip küçük bir sabahlık aldı, geri döndüğündeyse Darlene'i giyinirken bularak şaşırdı. Hâlâ neşeli görünüyordu. Beard yatağın yanındaki sandalyeye oturup, eteğinin içine girişini ve ayakkabılarını iniltiyle ayaklarına geçirişini izledi.

Sonunda, "Darlene, açık konuşalım. Biz evlenmiyoruz," dedi.

Darlene konuşurken, televizyonun yanındaki aynada tokasını saçına takıyordu. "Duş alıp üstümü değiştirmek için eve gitmem gerek. Bu gece bir saat okulda yardım yapıyorum. Ama endişe etme. Nicky'nin eczanedeki işi on dakika sonra bitiyor ve beni o götürecek."

Artık gitmeye hazırdı ve gelip yatağın ucuna, Beard'ın yanına oturdu. Hazin hazin gülerek pat-pat dizine vurdu. Gittiği için içinde çoktan bir pişmanlığın kabarmaya başladığını hissediyordu Beard. Böyle cüsseli bir kadına duyulan şehvet, aslında kendini sevmek miydi? Yaşamı, Maisie'den Darlene'e kadar, düzenli olarak yükselen bir eğriydi.

"Dinle bak," dedi Darlene. "Bilmen gereken şeylerin listesi. Birincisi, ne sen tam olarak iyi bir insan sayılırsın ne de ben. İki, seni seviyorum. Üç, hep evli olduğunu varsaymıştım. Sen bu konudan bahsetmiyordun, ben de sormadım. İkimiz de ne yaptığını bilen birer yetişkiniz. Dört, Bayan Beard diye birisinin olmadığını, Melissa ile konuştuğum zaman öğrendim. Beş, benimle sevişirken kaç kez evlenmek istediğini söyledin. Altı, ben de karar verdim. Evleniyoruz. Ağlayıp tepineceksin ama kararım kesin. Sana pes ettireceğim. Kaçış yok, Nobelli beyefendi. Bu payton yola çıktı ve bana sorarsan sen de onun içindesin!"

Öyle mutlu, öylesine gürbüz ve iflah olmaz bir iyimserdi ki. Tam bir Amerikalı. Beard gülmeye başlayınca, o da ona katıldı. Öpüştüler, sonra derin derin öpüştüler.

"Müthişsin ve seninle evlenmiyorum. Ne de bir başkasıyla," dedi Beard.

Darlene ayağa kalkıp çantasını aldı. "Ama ben seninle evleniyorum."

"Biraz daha kal. Seni eve ben bırakırım."

"Ya. Daha yeni giyindim. Beni geciktireceksin. Seni iyi tanırım."

Kapıdan Beard'a bir öpücük üfleyip, sonra da gitti Darlene.

Beard sandalyesinde kalarak Hammer'ı arayıp avukatla toplantının nasıl gittiğini sorsa mı diye düşündü. Önce bir duş alırsa, görüşmenin kendi açısından daha rahat geçeceğine karar verdi. Proje haberlerde tam olarak yer alıyor mu diye bakmak için yerel televizyon haberlerini seyredebileceğini düşündü ama uzaktan kumanda yastığın, yatağın öteki ucundaki bir sürü yastıktan birinin altındaydı ve o anda kendini hiç kıpırdayabilecekmiş gibi hissetmiyordu. Öylesine halsizdi ki, yatağın yapılı olduğu ve elbiselerinin sandalyelerden yere kaymadığı ve bavulundan çıkanların yerlere saçılmadığı başka bir odaya taşınmanın ya da tekerlekli bir sedyeyle usulca götürülmenin ne kadar hoş olacağı geçti aklından. Ama mûmkün değildi. O buraya, bu dünyaya aitti. Öyleyse, hemen duş alacaktı. Ama ayağa kalkmadı. Eyaletlerarası yoldan ona doğru yaklaşan, arabayla günbatımına doğru gelen Melissa ile Catriona'yı ve geldiklerini Darlene'e söylemeyerek ne kadar akıllıca bir iş yaptığını düşündü. Yoksa hep birlikte akşam yemeği yiyip gelecekten bahsetmelerini isterdi Darlene. Tarpin'in nerede kalıyor olabileceğini düşündü ve sonra da kendi kendine yarın için heyecanlı olması gerektiğini hatırlatarak, böylece bir kez daha Hammer'ı düşündü. Uykulu dimağı o gece olabileceklerin üzerinden geçerken, kapısı kırılacakmış gibi vurulduğu ya da tekmelendiğinde, şaşkın irkilişi elinde olmadan sandalyeden sıçramasına ve göğsünde gülle gibi bir sancıya neden oldu. Sonra yine, kontrplakta çınlayan iki güçlü darbe.

"Tamam," diye bağırdı. "Geliyorum."

Kapıyı çekerek açtığında akşam sıcağının otel odasına dolan kuru asfalt kokusuyla birlikte, turuncu bir gökyüzünün önünde, Hammer, arkasında takım elbiseli iriyarı bir adamla eşikte belirdi.

"Sormuyorum bile," dedi Hammer. "İçeriye geliyoruz."

Beard omzunu silkerek geriye çekildi. Öyleyse odanın dağınıklığı için neden özür dileyecekti ki?

Hammer solgun görünüyordu, yüzü gergindi. Aynı tekdüze sesle, "Bay Barnard, Bay Beard," dedi. Normalde "Profesör" derdi.

Beard adamın elini sıkıp oturacak tek yeri, karmakarışık yatağı işaret ederek sandalyesine döndü. Elinde bir evrak çantası taşıyan Barnard, gri ipekliden takım elbisesine vücut sıvıları bulaşabileceğinden haklı olarak endişe ettiğinden, titizlenen bir el hareketiyle çarşafı silkti. Hammer da yanına oturdu ve yağmurlu bir öğleden sonrasında yatak odasında planlar yapan çocuklar gibi, hep birlikte öne doğru eğilip birbirlerine yaklaştılar.

İriyarı, geniş çeneli, ince dudaklı, en az bir doksan boyunda ve gömleğine sığamayan bir adam olan Barnard, kalın çerçeveli gözlükleri, çantasını dizlerine koyuş şekli ve dizlerini bitiştirmesiyle, ilk bakışta, sert bir erkeğin bedenine hapsolmuş ve görüntüsü için özür dileyen uysal bir adam, daha çok Clark Kent tarzı bir tip izlenimi veriyordu. Yanındaki Toby hâlâ şok geçiriyor gibiydi. Sağ eline bir titreme gelmiş, sertçe yutkunup duruyor, ademelması duyulabilir bir şakırtıyla yukarı aşağı hareket ediyordu. Bunun yanlarındakine çaktırmadan suç ortağı ya da alaycı bir bakışı paylaşmak için Beard'la göz göze gelmeye çalışacağı durumlardan biri olması gerekirdi. Ah şu avukatlar! Ama iş ortağının gözlerine bakmadı. Onun yerine, gözlerini birbirine geçirdiği parmaklarına dikip, "Michael, durum kötü," dedi.

Barnard o sessizlikte anlayışla başını sallayarak bekledi ve sonra da cüssesine göre biraz fazla tiz bir sesle, "Başlayayım mı?" dedi. "Bay Beard, bildiğiniz gibi size verilmiş olan bazı patentler konusunda şirketime İngiltere'den talimat verildi. Sizi kanuni terimlerle sıkmayacağım. Niyetimiz bu konuyu çabucak ve makul bir yolla çözmek. İlk isteğimiz yarınki açılışı iptal etmeniz çünkü bu müşterimizin davasını olumsuz etkileyecek."

Beard'ın zihni, kablolu bir stüdyo kamerası gibi, usulca Dorset Meydanı'ndaki evde dolaşarak eski iş sözleşmelerini içinde saklayan kâğıt yığınını arıyordu. Hoş bir tebessümle, "Peki hangi davaymış bu?" dedi.

"Aman Tanrım," dedi Hammer da usulca.

"Müşterim 2000 yılında şu anda sizde olduğunu bildiğimiz yüz yirmi yedi sayfalık bir dökümanın bizzat bir kopyasını çıkarmış. Bunlar Tom Aldous'nun, ölümünden önce ve İngiltere'de, Reading yakınındaki Yenilenebilir Enerji Merkezi'nde çalışırken yazdığı notlarmış. Bu kopya, çok sayıdaki patent başvurunuzla birlikte, tanınmış uzmanlar, içlerinde Newcastle Üniversitesi'nden Profesör Pollard'ın da bulunduğu, kendi alanlarındaki en iyi fizikçiler tarafından incelendi. Vardıkları sonuçlara göre, ki bunların bir bölümünü Bay Hammer da gördü, bu başvuruların sizin özgün çalışmalarınıza değil, Bay Aldous'nun çalışmalarına dayanarak yapıldığına inanmak için çok haklı nedenlerimiz var. Bu düzeydeki bir fikir hırsızlığı ciddi bir suçtur, Bay Beard. Bay Aldous'nun çalışmaları söz konusu olduğunda yasal hak sahibi merkezdir. Bunlar, sizin de okuyabileceğiniz, iş sözleşmesinin maddelerinde çok net olarak belirtilmiş."

Beard o kibar, meşgul adam tebessümünü korumayı başarsa da, bu tehdit ya da aksiliği, içten içe, nabzının nahoş bir şekilde, senkoplu bir davul solo gibi dalgalanışı olarak algıladı, ki bu durum bilincini bulanıklaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda sekteye uğrattı ve birkaç saniye için bayılacak gibi oldu.

Sonra kalp atışları düzeldi, odaya geri dönmüş gibi oldu ve nasıl olduysa bir yerlerden "benim-böyle-şeylere-vaktimyok" mesajını veren bir ses tonu buldu. "Yarınki açılışa müdahale etmek bizim ve bölgede yaşayanların çıkarını fazlasıyla olumsuz etkileyecektir ve kesinlikle söz konusu bile olamaz. Zaten imkânsız bir şey." Bir sır verir gibi öne doğru eğildi.

"Amerikan Hava Kuvvetleri'nin bir tören uçuşunu iptal etmeyi hiç denediniz mi, Bay Barnard?"

Bu sözlere gülen olmadı.

Beard devam etti. "İkinci sorunsa şu. Hatırladığım kadarıyla, Tom Aldous'nun dosyasının kapağında gizli olduğu yazıyordu. Sadece Profesör Beard'a özeldi. Sanırım bu gizlilik ihlal edilmiş. Üçüncü olarak, ölümünden önce, Bay Aldous ile birlikte yoğun olarak yapay fotosentez üzerine çalışıyorduk. Benim evime, hatta o kadar sık gelirdi ki, herkesin de bildiği gibi, sonunda karımı elimden almıştı. Birlikte çalışırken, ben düşünüp konuşurdum, Tom da yazardı. Bu demokratik zamanlarda bile, Bay Barnard, bilim hâlâ hiyerarşik, eşitliklerin uygulanamayacağı bir alandır. Çok fazla uzmanlık, çok fazla bilgi edinmek gerekir. Nesnel olarak tanımlanmış standartlara göre, yaşlı bunaklara dönüşmedikleri sürece, kıdemli bilim insanlarının daha bilgili olacağı düşünülür. Aldous sadece doktorasını yapan bir çömezdi. Benim kâtibim olduğu da söylenebilir. Dosya da bu yüzden başka birine değil, bana özeldi. Aynı konu üstüne, hepsi de usulüne uygun biçimde açımlanıp tarihlendirilmiş, elbette Aldous'nun dosyasından daha önce yazılmış, onlarca, belki de yüzlerce sayfalık, kendime ait notlarım var. Merkezin kaynaklarını mahkemeye çıkarak boşa harcamakta ısrar ederseniz, ben de bu notları ortaya çıkarırım. Ama benim masraflarımı da siz ödemiş olursunuz, ayrıca Bay Braby'ye hakaret davası açma konusunda ben de kendi avukatımdan tavsiyeler alırım."

Toby Hammer'ın çökmüş omuzları hafiften dikleşmeye başlamıştı ve dostunu izleyen gözlerinde umut ya da bir umut filizi vardı.

Avukat yine bildiği gibi devam etti. "Aldous'nun babasına bu fikirlerinden ve onları bu dosyayla size sunma niyetinden söz ettiği mektuplar var elimizde. Sizin nüfuzunuzu kullanarak bir fon ayırtmanızı istiyormuş. Sizin ilginizinse, o sıralar-

da yeni bir rüzgâr türbiniyle sınırlı olduğunu doğrulayan birçok kaynak var."

"Bay Barnard," dedi Beard nazik, çelik gibi sert bir ihtar içeren, alçak bir ses tonuyla. "Benim bütün hayatım ışık üstüne çalışmalar yaparak geçti. Yirmi yaşından, John Milton'ın aynı isimli şiirini ezberlediğim günden beri. Bundan yirmi beş yıl önce, Einstein'ın fotovoltaik açıklamasını geliştirdiğim için Nobel ödülü aldım. Sakın bana, ne şimdi ne de geçmişte, ilgimin rüzgâr türbinleriyle sınırlı olduğunu söylemeye kalkışmayın. Tom'un mektuplarına gelince, ona hâlâ maddi destek sağlayan babasına başardıklarıyla ilgili büyük laflar eden ne ilk ne de son hırslı delikanlı o olacak."

Beard sabahlığını üstüne çekip, Hammer'a bakarak güven verircesine başını salladı.

Barnard'sa geri adım atmadı. Sadece bir sonraki konuya geçti. "Davamızın temelini oluşturan bu değil, sadece destekleyici bir kanıt. Elimizde, 2005 şubatında, Londra'daki Savoy Hotel'de yaptığınız bir konuşmanın kaydından alman transkript var. Konuşmanın Bay Aldous'nun dosyasındaki çeşitli paragraflardan yola çıkarak yazıldığını tespit ettik."

Beard omuz silkti. "O paragraflar da benden çıkmıştı."

"Ayrıca," dedi Barnard, "elimizde Bay Aldous'nun sizinle tanışmadan bir yıl önce yazdığı notlar da var ve bu notlarda küresel ısınmaya, ekolojiye, sürdürülebilir gelişmeye karşı derin bir ilgi duyduğu çok açık olduğu gibi, dosyada geliştirilen şeyler türünden, çeşitli hesaplamalar da var. Ve siz, hiç tanışmadığınız halde bunları da bir şekilde sizden almış olduğunu söylemeden önce, Bay Beard, ofisimizin verdiğiniz bütün konferansları, bütün radyo konuşmalarınızı, medyaya verdiğiniz röportajları, gazetelere yazdığınız baş makaleleri, üniversitelerde verdiğiniz bütün dersleri en ince ayrıntısına kadar incelediğinden, Bay Aldous'nun ölümünden ve dosyanın elinize geçişinden aylar ve yıllar öncesine kadar, yaptığınız hiçbir

şeyde yapay fotosenteze değinilmediğini, iklim değişikliği ya da yenilenebilir enerjiden bir kez olsun söz edilmediğini tespit ettiğinden haberiniz olsun. Pek de sizin gibi halka mal olmuş, bu alanda çığır açan buluşlar yapan birisinden beklenebilecek bir şey değil, değil mi, Bay Beard?"

Hammer'ın omuzları yine çökmüş ve sonunda Beard'ın da tepesi atmıştı. Daha birkaç dakika önce Darlene'in muhteşem bedenini taşımış olan yatakta resmi bir edayla oturan bu gülünesi adamın, kendi odasında ne işi vardı? Beard ayaklanmış, tek eliyle sabahlığını edep yerlerinin üzerinde tutarken, öteki elinin bir parmağını da Barnard'ın yüzüne doğru tutmuştu. "İklim değişikliği mi? Benim daha Tom Aldous ile tanışmadan önce merkezin başkanı olduğumu unutmak işinize geliyor. Davayı kazanamazsanız, para da yok, değil mi, Bay Barnard? Zengin olmak mı istiyorsunuz? Pekâlâ, Bay Braby'nize aynen böyle söyleyin. Sefil bir fırsat düşkününü gözünden tanıdığımı söyleyin ona. Biz burada çok güzel bir şey yaptık ve o bedavadan hepsinin üstüne konabileceğini zannediyor. Ayrıca mahkemenin bunu bir yüksek lisans öğrencisinin tek başına hayal ettiğine inanacağını düşünecek kadar da aptal. Santralimiz yarın Lordsburg'a temiz ve düşük maliyetli enerji sağlıyor olacak. Bay Braby'ye televizyondan izlemesini söyleyin, onunla daha sonra mahkemede görüşürüz!"

Barnard da ayağa kalkmış, evrak çantasını göğsünde tutuyordu. Başını iki yana sallıyordu ve konuştuğunda sesinde yeni bir duyguyla, içerlemişlik, gurur ya da her ikisinin karışımıyla dolu bir gerginlik vardı. "Haberdar olmanız gereken yeni bir gelişme daha var. Artık o Bay Braby değil. Geçen ay Kraliçe'nin yaşgünüydü ve Kraliçe bu günü özel kılmak için onu davet edip krallığın şövalyesi ilan etti. O artık Sör Jock Braby."

Beard bıkkınlıkla inleyip elini alnına vurarak çok bozulmuş gibi yaptı. Ama Hammer'ın gözlerinde panik vardı. İn-

giltere Kraliçesi Braby'nin yanındaysa, bir İngiliz mahkemesinde ne gibi bir şansları olabilirdi ki?

"Hepsi saçmalık, Toby. Kulak asma. Bu Kraliçe'nin Yaşgünü Şeref Listesi. Kendisi seçmez, liste hakkında hiçbir bok bilmez, bütün ahmak, sonradan görme bilim insanları, sanatçılar, devlet memurları listeye girebilmek, küçük aristokrasinin üyeleri olarak ortalarda gerine gerine gezinebilmek için birbirleriyle kapışırlar."

Bu patlamadan sonra bir sessizlik oldu, sonra Barnard içini çekerek yatağın etrafından kapıya doğru bir adım attı. "Öyleyse, Bay Beard, Majestelerinin aklına sizi seçmek de her nedense hiç gelmemiş diye düşünebilir miyiz?"

"Bunu söylemeye yetkili değilim," dedi Beard keskin bir ses tonuyla.

Barnard elini düşürüp çantanın yanında sallanmasına izin verdi. Şimdi Toby de ayağa kalkmıştı. "Pekâlâ, Sör Jock Braby ve Yenilenebilir Enerji Merkezi adına, size son bir kez bildirmek isterim. Yarın medyada yer alacak olan açılışı iptal etmeyi ve patentlerin durumunu yeniden değerlendirmeyi kabul ettiğiniz takdirde, karşınızda anlayışla işbirliği yapan ve esas olarak merkeze ait bir teknolojinin geliştirilmesi aşamasında size de mutlaka bir görev bulacak olan insanlar bulacaksınız. Etmezseniz, o zaman ilk iş olarak mahkemeye çıkıp bu konu çözülünceye kadar bütün yürütmeleri durdurma yoluna gideceğiz."

Hammer, Beard'a döndüğünde, tek dizinin üzerine çökecek gibiydi. "Michael, bu beş yıl sürebilir."

Beard başını iki yana sallıyordu. "Hayır, Toby. Olmaz diyorum."

Barnard, "İngiliz hükümeti, en azından bu konuda, kesenin ağzını açmış durumda. Patent haklarının merkeze geçtiğini ve vergi ödeyenlere paralarının makul bir geri dönüşü olduğunu göstermeye çok hevesliler," dedi.

Hammer Beard'ın sabahlığının yakasına yapıştı. "Bak, bir sürü borcumuz var. Bu konu halloluncaya kadar hiç kimse bizimle anlaşma imzalamaz. Avukat tutacak paramız yok."

"Onca iş başardık," dedi Beard da, Hammer'ın elini iterek. "Şimdi vazgeçtiğimiz takdirde, bize tuvaletçi olarak iş verirlerse şanslıyız demektir."

"Beyler," dedi Barnard. "Size bundan daha iyi bir teklif yapabileceğimizden eminim. Bay Hammer haklı. Yasal savaşımızın haberleri yayıldığında, hiç kimse sizinle iş yapmak istemeyecektir. Yarın dikkatleri üzerinize çekmemek kesinlikle sizin de çıkarınıza."

"Mümkün olduğu kadar kibarca söylüyorum," dedi Beard. "Lütfen gidin."

Barnard incecik dudaklarını belli belirsiz sarkıtarak dönüp kapıyı açtı. Omzunun üzerindeki turuncu gökyüzü sararak parlak yeşile dönüşüyordu.

Genelde soğukkanlı bir tip olan Hammer, gitgide yükselen bir sesle inledi, "Michael, biraz daha konuşmamız lazım. Bay Barnard, bekleyin, ben de sizinle geliyorum."

Avukat başını esefle yana eğdi. "Elbette ama bizim istediğimiz şey Bay Beard'ın imzası," ve peşinde Hammer, akşam karanlığına çıktı. Kapı dönerek kapandı ve Beard iki adamın araba parkında uzaklaşan seslerini, Toby'nin sesinin birden yükseldiğini, rica ettiğini, biraz daha zaman verilmesi için yalvardığını, sonra yerini Barnard'ın ısrarlı mırıltılarına bıraktığını duydu.

Aynı az önceki gibi sandalyeye çökmüş, hâlâ duş yapsa mı diye düşünüyordu. Yaşanan olay kendi çıkarına sahnelenmiş bir skeç gibi geliyordu ona. O an ne gibi sonuçları olabileceğini düşünemeyecek kadar uyuşuktu. İyiye giden yaşam akışının koca bir duvar tarafından engellediğini biliyor ve duvarın ardını göremiyordu. Zihni durgundu. Tek endişesi bir saatten daha az bir zaman sonra Melissa ile Catriona'nın gele-

ceği ve onları karşılamak için giyinmesi gerektiğiydi. Boş boş geçen dakikalardan sonra banyoya gitti ve duşa girip boş gözlerle, neredeyse bilinçsiz bir halde, kafatasına çarpan sıcak suyun altında durdu. Bir ses gelince, başını kabinden dışarı çıkartıp kulak kabartı. Kapısma sertçe vuruldu, sonra bir kez daha. Sessizlik oldu, sonra avuçiçi bilgisayarı yatağın yanındaki sehpada çalarken yumruklar yeniden başladı ve şiddetleri gitgide arttı. Hammer defalarca ismini haykırdı. Kuşkusuz deliler gibi içeriye gelip onu Braby'nin dalkavuğu olmaya ikna etmeyi istiyordu.

Tekrar duşun altına giren Beard, dostunun gittiğine emin olduktan sonra dışarı çıkıp kurulanmaya başladı. Sıcak suyun tenine değişi işe yaramıştı. Yenilenmiş ve neler olması gerektiğini anlamıştı. Her şey alacağı tavra bağlıydı. Yarınki açılış yapılmalıydı. Ödüller elinden kapılabilirdi ama neler başardığını bütün dünya görmeliydi. Kendini ateşe atacaktı. Ya da daha iyisi parası olan birilerini ortaklık hissesi karşılığında mahkemede onu desteklemeye ikna etmekti. En önemli misafirleri çoktan El Paso'daki otellerine yerleşmişti, bazıları da Silver City aktarmalı gelecekti. Güneş doğacak, paneller sudan gazlar üretecek, gazlar türbinleri çalıştıracak, elektrik akmaya başlayacak, bütün dünyanın muhakkak ki gözleri kamaşacaktı. Beatles potpurisine ve alçaktan uçacak jetlerin uğultusuna hiçbir şey engel olmamalıydı.

Beline bir havlu sarıp ıslıkla *Yellow Submarine*'i çalarak tekrar yatak odasına girdi, bavulunun altını üstüne getirip içinden çektiği bir gömleği silkerek kuru temizlemecinin selofanıyla kartonlarını havaya savurdu. Plastik ambalaj kâğıdının sesi canlanmasını sağlayan başka bir unsuru, açlığını hatırlatmıştı. Geç yaptıkları kahvaltıyı reddedip, onun yerine öğle yemeği yiyince, öğünler eksik kalmıştı ki, bu konuya da birazdan el atacaktı. Temiz iç çamaşırı ve çoraplar buldu –çoraplarını ayaktayken giyebildiği günleri düşünmek ne tuhaftı– ve

kırışmayan kumaştan en iyi takımının katlarını açtı. Tabii ki, Melissa için giyiniyordu. Banyodaki aynada kolonya sürünürken, Melissa'yı düşününce, tekrar odaya gidip birkaç dakika boyunca yatağı yaptı. Darlene'i, herkesin nasıl ve nerede uyuyacağını ve neler söyleneceğini düşününce de, zihni ürkek bir at gibi gerileyerek başka bir yöne gitti. Yani alkole. Yolun karşısındaki lokantada içki servisi yoktu. Bavulunun içindeki bir bölmeden, oda sıcaklığında rahatça içilebilecek ve sudan ayırt edilemeyen Hollanda cini Genever'le dolu, gümüş ve dana derisinden bir matara çıkardı. Şimdilik bir fırt alıp matarayı cebine soktu. Sonra kapının önünde durup daha uzun bir fırt aldı ve dışarıya çıktı.

Britanya adalarında asla yaşayamayacağınız, duş yapıp kokular sürünmüş ve temiz giysiler giymişken, klimalı bir odadan bir Güney akşamının yumuşak ve yenilmez sıcağına çıktığınızda yaşanan böylesine güzel bir ânın her zaman tadını çıkarmak gerekirdi. Lordsburg'un mini şeridindeki doğal özelliklerini yitirmiş o neon parıltısına rağmen, ağustosböcekleri ya da çekirgeler –aradaki farkı bilmezdi– hâlâ şarkılarına devam ediyordu. Onları susturmak para kazandırmazdı. Benzin istasyonunun üzerine özenle oyulmuş yarım ayı engellemenin ya da işletme haklarına sahip olmanın hiçbir yolu yoktu.

Bu gece ama, bu keyfi bozuldu. Otel odası kapısının on metre uzağına siyah bir Lexus park edilmiş ve Barnard arabanın şoför koltuğuna oturmak üzereydi. Yolcu koltuğu tarafındaysa, ayaklarının dibinde aynı çanta, binmeyi bekleyen Tarpin duruyordu. Kapıyı açarken Beard'ı fark etti ve yüzünde yarım bir tebessümle işaretparmağını bıçak gibi yapıp gırtlağından geçirdi. Motor çalıştı, farlar yandı, Tarpin çantasını alıp arabaya bindi ve araba geri geri yerinden çıkarak araba parkını terk etti. Şaşkın şaşkın gidişlerini izleyen Beard, iki adam gözden kaybolduktan sonra da olduğu yerde kaldı. Sonra omuz silkip otele girerek resepsiyoniste Melissa'nın onu nerede bu-

labileceğini söyledi ve yolun karşısındaki Blooberry'ye doğru yürüyerek keyfi biraz da olsa yerine gelmiş bir halde lokantaya girdi.

Birleşik Devletler'de yemek yemek için Blooberry Aile Lokantası'ndan –spesiyaliteleri biftek tavalı bir kahvaltıydı– daha iyi ve daha mutlu bir yer olmadığına dair mahkemede şahitlik edebilirdi. Girişteki masada duran Mennonit tarikatına ait broşürler bu konuya pek kafa yormayan bir ateistin ilgisini çekmek ve bilgilendirmek için birebirdi. "Mutlu Bir Ev", "Sevgi Dolu Bir Evlilik" ve kendi alanına daha yakın olan, "Dünyaya Özen Göstermek". Kasanın yanındaysa bu on sekiz ayda Catriona'ya en az iki düzine tişört aldığı bir hediyelik eşya dükkânı vardı. Lokantanın içi büyük, garsonların hepsi Darlene'in farklı versiyonları, güler yüzlü kuzenleri gibiydi. Mesaisi biten polisler, sınır devriyeleri, kamyoncular, eyaletlerarası yolda tek başına seyahat eden gözleri çukura kaçmış yolcular ve tabii ki, Güney Amerikalı, Asyalı, beyaz aileler, genellikle üç-dört masa birleştirilerek yapılan büyük ziyafetlerde, yemeklerini burada yerlerdi. Ama kalabalık olduğunda bile, sanki içten içe bir içki içmek ister gibi, ağırbaşlı ve kontrollü bir havası vardı Blooberry'nin. Hiç tanınmayacağınız bir yer olması da çok rahatlatıcıydı. Bir müdavim olarak neşeli personel tarafından bir kez olsun hatırlanmış değildi. Interstate 10 çok yakındı ve müşteri sirkülasyonu çok fazlaydı.

Yemekler de ona uyuyordu. Yer gösterilmesini beklerken seçenekleri düşünmek zorunda değildi; orada hep aynı yemekleri yiyordu. Kafasını karıştırmanın anlamı yoktu. Salonun en uzak köşesindeki bir bölmeye oturtuldu. İlk tabağının gelmesini beklerken sabırsızlığını yatıştırmak için boş su bardağına aşırı miktarda cin koyup su gibi içtikten sonra, biraz daha koydu. Her şey çok kötüydü ama kendini kötü hissetmiyordu. Hiç olmazsa artık şu Terry denen adam yoktu. Yoksa bu o kadar da iyi bir şey değil miydi? Melissa ve Darlene,

cidden berbat bir durumdu. Bununla yüzleşemeyecekti, düşünmeye bile dayanamıyordu. Ama yüzleşilecekti. Ve zavallı Toby. Açılışın neden yapılması gerektiğini açıklamak için onu araması gerektiğini biliyordu ama o anda bir tartışmayı daha kaldıramayacaktı.

Siparişini düşünmemek için –on beş dakika geçmişti ve normalde en fazla beş dakika sürerdi– elektronik postalarına göz attı ve keyifle ahlamasına neden olan birkaç mesaj gördü. Bir tanesi eski bir arkadaşının, artık Paris'te danışmanlık yapan eski bir fizikçinin, resmi olmayan bir dille yazdığı mektuptu. Elektrik şirketlerinden oluşan bir konsorsiyum, "kamu politikalarını karbonsuz nükleer enerjiye yönlendirme işinde Beard'ın engin tecrübesinden yararlanmak" istiyordu. Teklif edilen şey altılı haneli oldukça yüksek bir maaş, Londra'nın merkezinde bir ofis, bir araştırmacı ve bir arabaydı. Eh, tabii. Bu konu tartışılabilirdi. Karbondioksit düzeyi artmaya devam ederken zaman azalıyordu. Aslında artan dünya nüfusunun ihtiyacını karşılayacak düzeyde elektrik üretmenin ve bunu hemen, sorunu daha da büyütmeden yapmanın, iyi test edilmiş tek bir yolu vardı. Saygın çevrecilerin çoğu sonunda bu görüşte, nükleerin tek yol, iki kötünün daha iyisi olduğunda karar kılmıştı. James Lovelock, Stewart Brand, Tim Flannery, Jared Diamond, Paul Ehrlich. Hepsi de bilimle uğraşan iyi adamlardı. İşlerin ulaştığı yeni boyutta, arada bir gerçekleşen bir kaza, bir bölgedeki radyasyon sızıntısı, olası en kötü sonuç muydu? Kömür zaten kazalar olmadan da, gündelik olarak, felaket yaratıyordu ve bunun etkileri küreseldi. Çernobil'in çevresindeki 28 kilometrelik sınırlanmış bölge şu anda Orta Avrupa'nın biyolojik açıdan en zengin ve en fazla çeşitlilik içeren bölgesi değil miydi, flora ve faunadaki mutasyon oranları belki normal belki de normalin çok az üstünde olan? Üstelik, radyasyon sadece güneş ışığının farklı bir ismi değil miydi?

İkinci elektronik posta, aralık ayında Kopenhag'da yapılacak olan büyük iklim değişikliği konferansı COP 15'te bir grup yabancı bakana konuşma yapması için gelen bir davetti. Konferansın ruhuna uyum sağlayacak ve herhalde, bu konuşma için en iyi seçim Beard'dı. Orada olacaktı. Cıvık bir hamura batırılıp ekmek kırıntılarıyla tuza bulanarak iyice kızartılmış turuncu bir peynirden ve kremalı açık yeşil bir sostan oluşan ilk tabağı geldi. Mükemmeldi, hem de nasıl. Garsonlar oturduğu bölmenin etrafından ayrılır ayrılmaz, Genever'in kalanını da bardağa boşalttı. Çabucak yiyip baklava dilimli son üç lokmasına geldiğinde ve bazılarının içinde peynir değil de mantar mı olduğunu düşünmeye başladığında, tabağın yanındaki avuçiçi bilgisayarı titreşti.

"Toby."

"Dinle. Sana bir sürü kötü haberim var ama esas en kötüsü demin, birkaç dakika önce oldu."

Beard dostunun gergin sesindeki bastırılmış düşmanlığı hissetti.

"Söylesene."

"Birisi elinde balyozla panellerin oraya gitmiş. Sırayla hepsini yerinden sökmüş. Paramparça etmiş. Bütün katalizörler gitti. Elektronikler. Her şey."

Bunu uygun bir şekilde kabullenmenin hiçbir yolu yoktu. Tabağını önünden itti Beard. İnşaat ustasının işiydi. Barnard'ın ona ne kadar vermesi gerekecekti ki? İki yüz dolar mı? Daha mı az?

"Başka?"

"Bir daha görüşmeyeceğiz. Suratını görmeye katlanabileceğimi zannetmiyorum, Michael. Ama bilsen iyi olur. Oregon'lu bir avukatla görüşüyorum. Kanunen sana ait olan borçlara karşı kendimi korumak için gerekli adımları atacağım. Şu anda üç buçuk milyon borcumuz, borcun var. Yarınki kayıp buna bir yarım milyon daha ekleyecek. Oraya tek başı-

na gidip bütün o iyi insanlara gerekli açıklamayı kendin yapabilirsin. Ayrıca, Braby elindekileri ve bundan sonra kazanacağın bütün paraları elinden alacak. Ve İngiltere'de şu ölen çocuğun babası, hakkında cezai kovuşturma açılması için yetkilileri ikna etmiş, yani hırsızlık ve dolandırıcılıkla suçlanacaksın. Senden nefret ediyorum, Michael. Bana yalan söyledin ve sen bir hırsızsın. Ama hapse girdiğini görmek istemem. Onun için İngiltere'den uzak dur. Suçluların ülkesine iade edilmediği bir yere git."

"Başka bir şey var mıydı?"

"Bir tek şu. Başına gelecek hemen her şeyi hak ediyorsun. O yüzden siktir git." Telefon kapandı.

Bu sefer hiç saklamadan matarayı bardağın üstünde salladı. İki damla cin çıktı. Garson kız tepeleme dolu bir tabakla dirseğinin dibinde duruyordu. Saçlarını sıkı bir atkuyruğu yapmış ve dişlerinde üstü renkli camdan boncuklarla işli braketler olan, ciddi bir genç kızdı. Söylemesi gereken şeyi söylemek ona bayağı pahalıya patlamıştı.

"Efendim, işletmemizde alkol kus... kullanmak yasaktır."

"Bilmiyordum. Çok özür dilerim."

Kız içinde üç soğuk dilim kalmış tabağı alıp ana yemeğini önüne bıraktı. Üç dilim derisiz tavuk göğsü, üç minik biftekle üst üste konup hep birlikte domuz pastırmasına sarılmış, üstüne ballı peynirli bir sos dökülerek, iki kez fırınlanıp içlerine önceden tereyağı ve krem peynir doldurulmuş üç kabuklu patatesle servis edilmişti.

Uzun uzun tabağa baktı. Geri iade edilmemek için gitmesi gereken, klişede dendiği gibi, en gözde tatil beldesi Brezilya'ydı. São Paulo'ya bir bilet alıp Sylvia'nın yanına mı gitseydi? O çok tatlı, hem de ilginç bir kadındı. O kadar da kötü olmayabilirdi. Ama imkânsızdı. Biraz sakinleşmek için bıçağıyla çatalını aldığında, elinin üstündeki o lezyon, o kötü huylu ur anında gözüne battı. Blooberry'nin floresan ışıkla-

rı altında öfkeli bir morumsu kahverengi görünen urun, son bakışından bu yana daha da büyüdüğünü düşündü. Bütün her şeyin üstüne, şimdi cidden bir de bununla mı uğraşacaktı? Hiç sanmıyordu. O kendi kendine hallolsundu. Yarın gidip santraldeki öfkeli kalabalıkla da konuşmayacaktı. Dünyayı da kurtarmayacaktı.

Çatalıyla bıçağını kullanmadan bıraktı. O anda en çok istediği şey bir bara gidip önünde bir viskiyle tezgâhta oturmaktı. Bar 4. Cadde'de, yürüyerek çok yakın bir mesafedeydi. Ama arabayı alacaktı. Tam hesabı istemek için garsonu çağıracakken lokantanın öteki ucundan gelen bir gürültü duydu. Dönüp bakınca Melissa'nın kıpkırmızı yanaklar, üzerinde kırmızı ve siyah bir fon üstünde kocaman yeşil çiçeklerin olduğu canlı renklerdeki Karayip elbiselerinden birisi, içeriye girdiğini gördü. Uzun adımlarla "Lütfen Yer Gösterilmesini Bekleyin" tabelasını geçiyordu ve arkasında, şu işe bakın ki, Darlene vardı ve her iki kadın da, sanki az önce dışarıda kavga etmişçesine, fırtına gibi, hiddetli, darmaduman bir haldeydi. Şimdi de ona bakıyorlardı. Birkaç metre önlerindeyse, bedavadan gezmek için omuzlarına yapışan bir koalayı taşıyormuş izlenimini yaratan, küçük kızlar için tasarlanmış sırt çantasıyla Catriona vardı. Babasını iki kadından daha önce görmüş ona doğru koşuyor, onu sahiplenmeye geliyor, duyulmayan bir şeyler sesleniyor, kalabalık masaların arasından hoplayıp zıplıyordu. Beard onu karşılamak için ayağa kalkarken, kalbinde hiç tanıdık olmayan, kabaran bir duygu hissetti ama kollarını Catriona'ya açarken, bunu sevgi olarak göstermeye kalkışsa, artık birilerinin ona inanacağından şüpheliydi.

EK

İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi'nden Profesör Nils Palsternacka'nın Sunuş Konuşması.
(İsveççe metinden çevrilmiştir.)

Majesteleri, Sayın Saray Mensupları, Bayanlar ve Baylar,

Şu anda karşınızda durduğumu görüyor olmanız gözlerinizdeki ışığı hapseden fotopigmentler sayesindedir. Dışarıda, Stockholm sokaklarındaki ürpertici soğuğa rağmen, böyle tatlı bir sıcakta oturuyor olmamız, fotosentetik pigmentleriyle ışığı hapseden karbon öncesi dönemdeki ormanların bize bıraktığı kömür ve petrol çökeltileridir. Bunlar radyasyon ve madde etkileşiminin dünyadaki yaşamın temelini nasıl oluşturduğuna dair çok basit örnekler. Bin dokuz yüz kırkların sonuna doğru, Feynman ve Schwinger sayesinde fizik alanında bu etkileşime dair derin bir anlayışa kavuştuk ve 1970'ler geldiğinde çoğu fizikçiye bu sayfa artık kapanmış, temel prensiplerin keşfiyse ya daha kozmik bir düzeye ya da daha derinlerdeki atomların içinde gerçekleşen olaylara yönelmiş gibi geliyordu. Ama sırada bir sürpriz vardı.

Solvay Konferansı fizik takviminde büyük önemi haiz bir olaydır. 1972'deki toplantıda, öğleden sonra oldukça geç saatte yapılan bir seansta, salonun arkasından bir haykırış duyuldu. Bütün başlar bir tomar kâğıdı havaya kaldırmış olan Richard Feynman'a döndü. "Sihir bu!" diye haykırdı Feynman

ve öne doğru ilerleyip konuşmacıdan özür dileyerek sahneyi zaptetti. El kol hareketleriyle yaptığı, beş dakikalık ateşli konuşmada, uzun süredir aklını kurcalayan bir konunun, Michael Beard isimli genç bir araştırmacı tarafından nasıl çözülmüş olduğunu anlattı.

Solvay'deki bu "sihirli an" elbette ki tarihe geçti ve Beard'ın yazdığı metindeki fikirlerin Feynman'ı neden bu kadar çok heyecanlandırdığını görebilmek hiç de zor değildi. Işığın maddeyle etkileşimini açıklayan bazı diyagramların, hesaplamaları büyük ölçüde basitleştiren ve zor algılanabilen yeni bir simetriye nasıl uyduklarını gösteriyordu bu fikirler. Yaygın olan anlayış, kuantum mekaniğinin çok küçük olanı açıkladığıdır; ve gerçekten de, tutarlılığını kolayca sürdürebilecek olanlar sadece en küçük sistemlerdir çünkü çevrelerinden yalıtılmışlıklarını koruyabilirler. Ancak Beard'ın teorisi radyasyonun maddeyle etkileşime girdiğinde gerçekleşen olayların, atomların boyutuna kıyasla daha büyük bir ölçekte sürekli olarak çoğaldığını ortaya çıkardı; dahası, çoğalma şekilleri karmaşık bir sistemin akış diyagramını, mesela, bir mühendisin bir petrol rafinerisinin işleyişini anlatmak için vereceği türden bir resmi ya da bir bilgisayar programının mantıksal adımlarını andırıyordu. Bu bizim fotoelektrik etki anlayışımızı o denli değiştirdi ki, bugün her fizikçinin tüylerini ürpertecek bir tireyle, Beard'ın çalışmasını Einstein'ın 1905'te yazdığı makaleden yola çıkan bir dizi çalışmanın arasına gururla sokan, Beard-Einstein Tümleştirmesi'nden bahsedebiliyoruz.

Feynman, bir konuyu halka mal etmekteki dehasıyla, Tümleştirme'nin ardında yatan prensipleri gösterebilmek için bir parti oyunu icat etti. Bu oyun için ilginç bir desenle birbirine örülmüş altı kemer ya da kayış gerekir. Sonra altı kişi boşta kalan uçlardan ikişer tanesini tutar. Gayet bozulmaz bir düğüm atılmış olduğunu ve katılımcılar uçları bırakmadığı takdirde düğümü çözmenin hiçbir yolu olmadığını isteyen her-

kes kendi elleriyle kontrol edebilir. Daha sonra da katılımcılar tek ayakları üzerinde dönüp yanlarındaki arkadaşlarıyla bir çeşit halk dansı yaparak düğümün dayanıklılığını artıran bir işlem gerçekleştirirler. Ama sonra verilen bir işaretle, bütün katılımcılar uçlardan çeker ve seyredenlerin hayret dolu bakışları altında düğüm çözülür. Feynman'ın Ekosesi fizik dersi veren bütün öğretim üyelerinin gözdesi olmuştur ve bu oyunda katılımcı olmayan, bazı durumlarda da gelecekteki eşiyle bu neşeli çekişmede tanışmamış olan fizik öğrencisi herhalde ki yoktur.

Burada Michael Beard'ın düşündüğü şeyin topolojik özünü görüyoruz: Bu koreografiyle düğümü çözen grubun eylemi (istisnai Lie grubu E8, Eflatuncu âlemin daha büyük hacimli sakinlerinden birisi) ışıkla maddenin karmaşık etkileşimini göstererek bir dizi mantıksal adımla gözler önüne seriyor. Esas sihri yaratan, büyücünün sihirli değneğini sallayan şey, bu işlemlerin karşılıklı etkileşimidir ve Einstein'ın Bohr'un atom teorisini düşünce dünyasındaki müzikalitenin en üstün biçimi olarak tanımlayışını getirir akla. Filozof Francis Bacon'ın deyimiyle:

En tatlı ve güzel armoni, her bir parçanın ya da enstrümanın, tek başına duyulduğu değil, hepsinin bir Tümleşiminin duyulduğu armonidir.

Profesör Michael Beard, maddeyle elektromanyetik radyasyonun etkileşimini anlamamızda yaptığınız derin katkıdan dolayı, bu sene Fizik alanında verilen Nobel Ödülü'nü kazanmış bulunuyorsunuz. Size İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi'nin en içten tebriklerini sunmak benim için bir onurdur. Şimdi ödülünüzü Majesteleri Kralımızın elinden almak için öne çıkmanızı rica ediyorum.

Teşekkürler

Beni 2005 Şubatı'nda Spitsbergen'deki bir geziye davet eden David Buckland ve Cape Farewell'e minettarım; bu romanın temelleri donmuş bir fiyorda atıldı. Cambridge'deki Kuantum Ölçüm Merkezi'nden Dr. Graeme Mitchison matematik ve fizik konularında cömert yardımlarda bulundu. Geriye kalan hatalar bana aittir. Ayrıca nezaket göstererek Michael Beard'ın Nobel Ödülü konuşmasını gün ışığına çıkaran da kendisidir. Potsdam İklim Değişikliğinin Etkilerini Araştırma Enstitüsü başkanı Pofesör John Schellnhuber'e, aynı enstitüden Stefan Rahmstorf'a, Colorado, Golden'daki Ulusal Yenilenebilir Enerji Laboratuvarı'ndan Dr. Doug Arent, James Bosch ve Profesör John A. Turner'a, Oxford, Mühendislik Bilimleri Bölümü'nden Malcolm McCulloch'a, Imperial College'dan Profesör Mike Duff'a, Fizik Enstitüsü'nden Philip Diamond'a, Tim Garton Ash'e ve her zamanki gibi, Annalena McAfee'ye teşekkür borçluyum. New Mexico'da bir ev ödünç verdiği için Dan Boekman'a ve Idaho, Sun Valley'deki evi için Greg Carr'a teşekkür ederim. İklim değişikliği ve benzer konulardaki sayısız kitap ve makaleye, bir de Steven Pinker'la Elizabeth Spelke'in Edge.com'daki yazışmalarına da çok şey borçluyum. Her şeyin ötesinde, Walter Isaacson'ın güzel biyografisi *Einstein*'a teşekkürü bir borç bilirim.

Eserleri tüm dünyada çok satanlar listesinde yer alan ve filmlere uyarlanan, çağdaş edebiyatın büyük yazarlarından The Man Booker Ödüllü Ian McEwan'ın küresel ısınmaya eleştirel bir yaklaşım getiren ve yayınlandığı ülkelerde tartışmalara yol açan son romanı... *Solar* günümüzün en büyük sorununu hicveden gösterişli bir başyapıt.

Micheal Beard Nobelli bir fizikçidir, ününü kullanarak yüksek ücretler karşılığında küresel ısınma gibi konularda konferanslar verir, bilim enstitülerine başkanlık eder. Özel hayatında da uslanmaz bir kadın avcısı olan Beard beşinci evliliğini kurtarabilmek için ümitsiz bir şekilde çabalar. Bu sefer roller farklıdır, o aldatan değil aldatılandır ve hâlâ karısına âşıktır. Talihsiz bir kaza Beard'ın tüm hayatını yerle bir eder. Beard dünyayı kurtaran bir kahramana mı dönüşecektir, yoksa evliliği ve kariyeri mahvolmuş bir kaybeden olarak hayatına devam mı edecektir?

"*Solar*'da Ian McEwan içindeki mizahı tamamen özgür bırakmış."
Martin Amis

"Ian McEwan her ne kadar metnini iklimbilimi üzerine kurmuş görünse de, tek boyutlu başkahramanı tüylerinizi ürpertiyor."
The Guardian

"İklim değişikliği komik olabilir mi? Ian McEwan küresel ısınmanın üstesinden geliyor, hem de komik bir romanla."
The Wall Street Journal

"Eğer bir yazar iklimbilim gibi zor bir konudan çok satan bir kitap çıkartabiliyor, bilimadamından da bir kahraman yaratabiliyorsa bu McEwan'dan başkası olamaz.".
Time Magazine

ISBN: 978-605-4505-22-7

23,- TL